

รวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ เล่ม ๔

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นการรวบรวมกฎหมายทั้งสิ้น จำนวน ๗๖ ฉบับ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ จำนวน ๗๒ ฉบับ พระราชกำหนด จำนวน ๒ ฉบับ และรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ อันมีเนื้อหาของพระราชบัญญัติ / พระราชกำหนด / รัฐธรรมนูญ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขในแต่ละฉบับเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการค้นคว้าอ้างอิง และเพื่อเผยแพร่ให้แก่สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนประชาชนผู้สนใจ ใฝ่ศึกษาทั่วไป

นายสรศักดิ์ เพียรเวช
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กันยายน ๒๕๖๑

คำนำ

การจัดทำหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติ จำนวน ๗๒ ฉบับ พระราชกำหนด จำนวน ๒ ฉบับ และรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยแต่ละฉบับได้นำเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย พร้อมทั้งได้สรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับปัจจุบันมาจัดทำเป็นบันทึกท้ายพระราชบัญญัติ / พระราชกำหนด เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละครั้งและเพื่อความสะดวกในการค้นคว้ากฎหมายย้อนไปยัง ฉบับก่อน ๆ

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะเป็นประโยชน์ แก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนทั่วไป ที่สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใดคณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอรับไว้พิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
กันยายน ๒๕๖๑

คณะที่ปรึกษา

นางบุษกร อัมพรประภา
นายจักรพันธ์ จันทระเจริญ
นายกุลพล วัชรภาพ

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

นางวนิดา อินทรอำนวย
นางสาววรรณวิษ สว่างแจ้ง
นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์
นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ
นางวัลลภา ทองบางไทร
นางกัญชลิกา เทียนเถื่อน
นางสาวปารจรีย์ นวนกุล
นางสาวรวีวรรณ เขียววิชัย

วิทยากรชำนาญการพิเศษ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
วิทยากรปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลอาวุโส
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

<http://www.parliament.go.th/elaw>

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๓๐ หรือ ๓๒๑๐

รายละเอียดประกอบการใช้

หนังสือรวมกฎหมายปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ นี้ มีกฎหมายจำนวนทั้งสิ้น ๗๖ ฉบับ โดยมีข้อมูลภายใต้กฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๖๐

กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ จำนวน ๗๒ ฉบับ พระราชกำหนดจำนวน ๒ ฉบับ และรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ โดยจัดเรียงชื่อเรื่องตามลำดับวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๒ บันทึกท้ายกฎหมาย

บันทึกท้ายกฎหมาย คณะผู้จัดทำได้สืบค้นเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย ในแต่ละเรื่องตั้งแต่ฉบับแรก ซึ่งยังคงใช้บังคับอยู่ จนถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อนำมาจัดทำบันทึกท้ายพระราชบัญญัติ / พระราชกำหนดด้วย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย (ภาคผนวก)

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบด้วยข้อมูลวันที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ / พระราชกำหนด ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเรียงตามลำดับการพิจารณาตั้งแต่ร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ	ก - ข
คณะผู้จัดทำ	ค
รายละเอียดประกอบการใช้	ง
๑. พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	๑
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๘
๒. พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๖
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๗๓
๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	๘๒
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๙๔
๔. พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์	๑๐๓
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง	
จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๖๐	
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๒๔
๕. พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก	๑๒๖
กรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน	
เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐	
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๔๘
๖. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๕๒
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๐๘
๗. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาระบบและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๒๗
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๓๙
๘. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๔๗
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๕๒
๙. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๖๓
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๗๘
๑๐. พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๘๘
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๙๑
๑๑. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	๓๐๐
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๐๓
๑๒. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่ง	๓๑๕
ผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐	
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๑๙
๑๓. พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐	๓๒๖
บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๒๙

๑๔. พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๓๒ ๓๔๙
๑๕. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๖๔ ๓๖๗
๑๖. พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐ บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๗๒ ๓๗๗
๑๗. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๔๐๒
๑๘. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐ บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๗๒ ๔๗๕

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติ
ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ราชวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานราชวิทยาลัย
- (๒) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์
- (๓) วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ส่วนงานตามมาตรา ๘ ให้มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานราชวิทยาลัย มีหน้าที่บริหารจัดการกิจการทั่วไปของราชวิทยาลัย จัดทำนโยบาย และแผนของราชวิทยาลัย ประสานงานกับส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนกิจการของราชวิทยาลัย และดำเนินการตามที่เราธิการราชวิทยาลัยหรือสภาราชวิทยาลัยมอบหมาย

(๒) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทำการวิจัย นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และให้บริการทางวิชาการ

(๓) วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์ มีหน้าที่จัดการศึกษาทางด้าน แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ทำการวิจัย และสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าว และให้บริการในการบำบัดรักษาผู้ป่วย

(๔) ส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น มีหน้าที่ตามที่กำหนดในประกาศของราชวิทยาลัย ตามมาตรา ๘ วรรคสาม”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) กรรมการสภาราชวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙/๑) ของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

“(๙/๑) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานราชวิทยาลัย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๐) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอน นายกสภาราชวิทยาลัย กรรมการสภาราชวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ เลขาธิการราชวิทยาลัย หัวหน้าส่วนงาน ตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๗) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงาน ตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

“มาตรา ๒๓/๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของราชวิทยาลัย ราชวิทยาลัยอาจมี ประธานราชวิทยาลัยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งก็ได้

ให้สภาราชวิทยาลัยขอรับคำแนะนำและคำปรึกษาในกิจการทั้งปวงตามวัตถุประสงค์ของ ราชวิทยาลัยตามมาตรา ๖ จากประธานราชวิทยาลัย

ประธานราชวิทยาลัยจะแต่งตั้งรองประธานราชวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่ตามที่ประธานราชวิทยาลัย มอบหมายก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัย ประกอบด้วย เลขาธิการราชวิทยาลัย เป็นประธาน รองเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง เป็นกรรมการ

ให้ผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยคนหนึ่งซึ่งเลขาธิการราชวิทยาลัยมอบหมายเป็นกรรมการและ เลขานุการ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) แต่งตั้งผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยและรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง หรือให้ผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยหรือรองหัวหน้าส่วนงานดังกล่าว พ้นจากตำแหน่ง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ในส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ให้มีหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงานตามจำนวนที่สภाराชาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติราชาวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ หัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นหนึ่งชั้นใดหรือเทียบเท่าจากราชาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภाराชาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ในราชาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภाराชาวิทยาลัยรับรอง หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารอื่นตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของราชาวิทยาลัย

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ต้องมีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของราชาวิทยาลัย”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติราชาวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ ในส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง อาจให้มีคณะกรรมการประจำส่วนงาน เพื่อทำหน้าที่บริหารส่วนงานนั้นได้”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติราชาวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ให้สภाराชาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการราชาวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของราชาวิทยาลัย”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติราชาวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เลขาธิการราชวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นคณาจารย์ประจำของราชวิทยาลัยเป็นอาจารย์พิเศษได้ โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) หรือมาตรา ๘ วรรคสอง ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน”

มาตรา ๑๗ ให้แก้ไขคำว่า “ประธานสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “รองประธานสภาราชวิทยาลัย” ในพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นคำว่า “นายกสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “อุปนายกสภาราชวิทยาลัย” ทุกแห่ง

บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศใด ที่ใช้คำว่า “ประธานสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “รองประธานสภาราชวิทยาลัย” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชวิทยาลัย ให้ใช้คำว่า “นายกสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “อุปนายกสภาราชวิทยาลัย” แทน

มาตรา ๑๘ ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการใดที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการและการบริการที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ และการสาธารณสุขสมัครใจจะเปลี่ยนไปเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย ให้แจ้งความจำนงค์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาและเลขาธิการราชวิทยาลัยภายในหกปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ราชวิทยาลัยจัดให้มีการคัดเลือกหรือการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่ราชวิทยาลัยกำหนด และเมื่อบุคคลดังกล่าวผ่านการคัดเลือกหรือการประเมินแล้ว ให้ราชวิทยาลัยดำเนินการบรรจุเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย

ข้าราชการซึ่งราชวิทยาลัยบรรจุเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันที่ได้รับการบรรจุเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย

ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งราชวิทยาลัยบรรจุเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะทางราชการยุบตำแหน่ง และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาทำงานสำหรับคำนวณสิทธิประโยชน์ตามข้อบังคับของราชวิทยาลัย ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการผู้ใดเปลี่ยนไปเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัยตามมาตรานี้ประสงค์จะให้นับเวลาราชการหรือเวลาทำงานในขณะที่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างต่อเนื่องกับเวลาทำงานของ

ผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย แล้วแต่กรณี ก็ให้มีสิทธิกระทำได้ โดยแสดงความจำนงว่าไม่ขอรับบำเหน็จหรือบำนาญ

การไม่ขอรับบำเหน็จหรือบำนาญตามวรรคสี่ จะต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการบรรจุเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย สำหรับกรณีของข้าราชการให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี สำหรับกรณีของลูกจ้างให้กระทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานยื่นต่อเลขาธิการราชวิทยาลัยเพื่อส่งต่อไปให้กระทรวงการคลังทราบ

มาตรา ๑๙ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ ราชวิทยาลัยในการวิจัย การจัดการศึกษา และการผลิตบุคลากรในระดับสูงเพื่อสร้างองค์ความรู้ การเป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุข และการให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขแก่ประชาชน จะต้องดำเนินงานด้วยความรวดเร็วเพื่อประโยชน์ในการให้บริการแก่ประชาชนและการพัฒนาประเทศ สมควรแยกสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ออกจากการเป็นส่วนงานของราชวิทยาลัย เพื่อให้การบริหารงานของราชวิทยาลัย มีความคล่องตัวและสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ที่จะดำเนินงานตามภารกิจได้โดยเร็วและมีความเป็นอิสระในการบริหารงานและการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของราชวิทยาลัย สมควรกำหนดให้ ราชวิทยาลัยอาจมีประธานราชวิทยาลัย เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาต่อสภाराชวิทยาลัยในกิจการ ทั้งปวงตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัย รวมทั้งสมควรแก้ไขชื่อตำแหน่งประธานสภाराชวิทยาลัยและ รองประธานสภाराชวิทยาลัยเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายเกี่ยวกับราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ที่ใช้บังคับในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และฉบับล่าสุดคือ พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ คือแก้ไขเพิ่มเติมการแบ่งส่วนงานของราชวิทยาลัยโดยแยกสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ออกจากการเป็นส่วนงานของราชวิทยาลัย แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัย กำหนดให้ราชวิทยาลัยอาจมีประธานราชวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของราชวิทยาลัย แก้ไขชื่อตำแหน่งประธานสภาราชวิทยาลัยและรองประธานสภาราชวิทยาลัย โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และได้รับการบรรจุเข้าในระเบียบวาระครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้นกฎหมายเกี่ยวกับราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๒ ฉบับ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗ ก วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ได้จัดตั้งขึ้นโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษาครบห้ารอบเป็นองค์การภายในของมูลนิธิจุฬาภรณ์ โดยมีศาสตราจารย์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี เป็นองค์ประธาน ต่อมาศาสตราจารย์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ได้ทรงก่อตั้งโรงพยาบาลจุฬาภรณ์ขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในวโรกาสครบรอบพระชนมพรรษา และสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ได้จัดตั้งขึ้นในวโรกาสครบรอบพระชันษาขององค์ประธานมูลนิธิจุฬาภรณ์ หน่วยงานทั้งสามหน่วยดังกล่าวได้ทำงานประสานและเกื้อกูลซึ่งกันและกันสร้างคุณูปการแก่ประเทศชาตินานัปการเพื่อให้สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ โรงพยาบาลจุฬาภรณ์ และสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ สามารถดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ สมควรจัดตั้งราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ขึ้น ให้เป็นสถาบันการวิจัยและวิชาการชั้นสูง จัดการศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุขชั้นนำของภูมิภาค และเนื่องจากในการจัดตั้งราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์มีความจำเป็นบางประการที่อาจกระทบสิทธิของบุคคลตามกฎหมายเอกชน ซึ่งต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๘ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามของคำว่า “ราชวิทยาลัย” “สภाराชวิทยาลัย” “ผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้จัดตั้งราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ขึ้น เป็นสถาบันการวิจัยและวิชาการชั้นสูง จัดการศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุข และกำหนดให้ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น (มาตรา ๔)

๓. หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๖ – มาตรา ๑๘)

๓.๑ กำหนดให้ราชวิทยาลัยเป็นสถาบันการวิจัยและวิชาการชั้นสูง และจัดการศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุขมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย สร้าง ประมวล ประยุกต์ ส่งเสริม เผยแพร่ พัฒนา จัดการศึกษาและผลิตบุคลากรในระดับสูง เพื่อสร้างองค์ความรู้ เป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุข ให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขแก่ประชาชน ให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ประสบภัยพิบัติ รวมทั้งส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๓.๒ กำหนดให้ราชวิทยาลัยแบ่งส่วนงานเป็นดังนี้

๑) สำนักงานราชวิทยาลัย มีหน้าที่บริหารจัดการกิจการทั่วไปของราชวิทยาลัย จัดทำนโยบาย และแผนของราชวิทยาลัย ประสานงานกับส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนกิจการของราชวิทยาลัย และดำเนินการตามที่เลขาธิการราชวิทยาลัยหรือสภाराชวิทยาลัยมอบหมาย

๒) สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ มีหน้าที่ดำเนินการวิจัย ส่งเสริม สนับสนุน และนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ และพัฒนากำลังคนระดับสูงทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์และการสาธารณสุข

๓) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทำการวิจัย นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และให้บริการทางวิชาการ

๔) วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์ มีหน้าที่จัดการศึกษาทางด้านแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ทำการวิจัย และสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าว และให้บริการในการบำบัดรักษาผู้ป่วย

๓.๓ กำหนดให้รายได้ของราชวิทยาลัยมาจากเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่ราชวิทยาลัย เงินกองทุนที่รัฐบาลหรือราชวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของราชวิทยาลัย รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการลงทุนหรือการร่วมลงทุนและจากทรัพย์สินของราชวิทยาลัย รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุ หรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่ราชวิทยาลัยปกครองดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์ และรายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

๓.๔ กำหนดให้บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ราชวิทยาลัยได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของราชวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของราชวิทยาลัย หรือได้มาโดยทางอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของราชวิทยาลัย และกำหนดให้ทรัพย์สินของราชวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับ

การศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ การให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข และการทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางปกครอง และบุคคลใดจะยก อายุความหรือระยะเวลาในการครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับราชวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของราชวิทยาลัยมิได้

๔. หมวด ๒ การดำเนินการ (มาตรา ๑๙ – มาตรา ๓๙)

๔.๑ กำหนดให้มีสภาราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ประธานสภาราชวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เลขาธิการราชวิทยาลัย กรรมการสภาราชวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าส่วนงาน ตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) และมาตรา ๘ วรรคสอง กรรมการสภาราชวิทยาลัยจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งเลือกจากผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย และกรรมการสภาราชวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกโดยคำแนะนำของประธานสภาราชวิทยาลัย

๔.๒ กำหนดให้สภาราชวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) กำหนดทิศทาง เป้าหมายของราชวิทยาลัย และวางนโยบาย รวมทั้งอนุมัติแผนพัฒนาของราชวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัยตามมาตรา ๖

๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของราชวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของราชวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในราชวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

๓) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล และข้อบังคับว่าด้วยสิทธิและสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย

๔) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหาร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของราชวิทยาลัย

๕) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม การเปลี่ยนแปลง หรือการยุบเลิกส่วนงานตามมาตรา ๘ รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว

๖) อนุมัติการรับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในราชวิทยาลัยและยกเลิกการรับเข้าสมทบ

๗) อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม และยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่น

๘) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวมหรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

๙) อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา และประกาศนียบัตร ทั้งของราชวิทยาลัยและที่ราชวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่น รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์

๑๐) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนประธานสภาราชวิทยาลัย กรรมการสภาราชวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ เลขาธิการราชวิทยาลัย หัวหน้าส่วนงาน ตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) และมาตรา ๘ วรรคสอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

๑๑) แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ตามมาตรา ๕๔ วรรคสาม

๑๒) แต่งตั้งและถอดถอนรองเลขาธิการราชวิทยาลัย

๑๓) แต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษาราชวิทยาลัยหรือให้กรรมการที่ปรึกษาราชวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่ง

๑๔) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ จัดหาแหล่งทุน และทรัพยากรอื่น

๑๕) อนุมัติการจัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลหรือยกเลิกนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๓ (๑๐)

๑๖) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายของราชวิทยาลัย

๑๗) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) และมาตรา ๘ วรรคสอง

๑๘) รับรองรายงานประจำปีของราชวิทยาลัยและเสนอรายงานนั้นต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทราบ

๑๙) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาราชวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทน แล้วรายงานให้สภาราชวิทยาลัยทราบ

๒๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของราชวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

๔.๓ กำหนดให้มีคณะที่ปรึกษาราชวิทยาลัย ประกอบด้วย กรรมการที่ศึกษาราชวิทยาลัยจำนวนหนึ่ง ซึ่งสภาราชวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกราชวิทยาลัย

๔.๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัย ประกอบด้วย เลขาธิการราชวิทยาลัย เป็นประธาน รองเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) และมาตรา ๘ วรรคสอง เป็นกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแผนพัฒนาราชวิทยาลัย พิจารณากลั่นกรองข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของราชวิทยาลัยพิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้ง การรวม การเปลี่ยนแปลง การยุบเลิกส่วนงาน และการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงาน ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของราชวิทยาลัย ให้คำปรึกษาและขอแนะนำแก่เลขาธิการราชวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของราชวิทยาลัย

๔.๕ กำหนดให้มีเลขาธิการราชวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของราชวิทยาลัย และอาจมีรองเลขาธิการราชวิทยาลัยหรือผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัย หรือจะมีทั้งรองเลขาธิการราชวิทยาลัยและผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยตามจำนวนที่สภาราชวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่เลขาธิการราชวิทยาลัยมอบหมายก็ได้

๕. หมวด ๓ การประกันคุณภาพและการประเมิน (มาตรา ๔๐ – มาตรา ๔๕)

๕.๑ กำหนดให้ราชวิทยาลัยจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัย และการให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของราชวิทยาลัย

๕.๒ กำหนดให้ราชวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินส่วนงานของราชวิทยาลัยตามมาตรา ๘ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของราชวิทยาลัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของราชวิทยาลัย และกำหนดให้ราชวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน และการวัดผลตามหลักสูตรนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภาราชวิทยาลัยกำหนด แล้วรายงานสภาราชวิทยาลัย และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

๖. หมวด ๔ การบัญชีและการตรวจสอบ (มาตรา ๔๖ – มาตรา ๕๑)

๖.๑ กำหนดให้ราชวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในที่ดี แยกตามส่วนงานของราชวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

๖.๒ กำหนดให้ราชวิทยาลัยจัดทางการเงินส่งผู้สอบบัญชีของราชวิทยาลัยภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

๖.๓ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภาราชวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของราชวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของราชวิทยาลัยในรอบปีบัญชี

๗. หมวด ๕ การกำกับและดูแล (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๓)

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของราชวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับราชวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินการของราชวิทยาลัย ซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวมให้นายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

๘. หมวด ๖ ตำแหน่งทางวิชาการ (มาตรา ๕๔ – มาตรา ๕๘)

กำหนดให้คณาจารย์ประจำของราชวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ คือ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์

๙. หมวด ๗ ปริญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ (มาตรา ๕๙ – มาตรา ๖๖)

๙.๑ กำหนดให้ราชวิทยาลัยมีปริญญาสามชั้น คือ ปริญญาเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.ปริญญาโท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม. และปริญญาตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

๙.๒ กำหนดให้ราชวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครูประจำตำแหน่งประธานสภาราชวิทยาลัย ครูประจำตำแหน่งกรรมการสภาราชวิทยาลัย ครูประจำตำแหน่งกรรมการที่ปรึกษาราชวิทยาลัย ครูประจำตำแหน่งผู้บริหารหรือครูประจำตำแหน่งคณาจารย์ของราชวิทยาลัยได้

๑๐. หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๖๗ – มาตรา ๖๘)

๑๐.๑ กำหนดโทษผู้ที่ใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครูประจำตำแหน่ง เครื่องแบบเครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือใช้สิ่งใดที่เลียนแบบสิ่งดังกล่าว หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในราชวิทยาลัยโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๐.๒ กำหนดโทษผู้ที่กระทำการปลอมหรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของราชวิทยาลัยหรือส่วนงานของราชวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำเป็นสีใดหรือทำด้วยวิธีใด ๆ หรือใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของราชวิทยาลัยหรือส่วนงานของราชวิทยาลัยปลอมหรือซึ่งทำเลียนแบบ ใช้หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของราชวิทยาลัยหรือส่วนงานของราชวิทยาลัย ที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระหนเดียว ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๑. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๖๙ – มาตรา ๗๖)

๑๑.๑ กำหนดให้อิโณบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับแผนงานพัฒนาด้านสาธารณสุข ผลผลิตที่ ๑ ผลงานการให้บริการรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพเพื่อการศึกษา และแผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ผลผลิตที่ ๑ ผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในส่วนที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ไปเป็นของราชวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

๑๑.๒ กำหนดให้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ที่ออกตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นอันสิ้นสุดลง และให้ถือว่าสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์เป็นอันเลิกกิจการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยไม่ต้องดำเนินการเลิกกิจการหรือชำระบัญชี

๒. พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ หน้า ๒๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัยในการวิจัย การจัดการศึกษา และการผลิตบุคลากรในระดับสูงเพื่อสร้างองค์ความรู้ การเป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุข และการให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขแก่ประชาชน จะต้องดำเนินงานด้วยความรวดเร็วเพื่อประโยชน์ในการให้บริการแก่ประชาชนและการพัฒนาประเทศ สมควรแยกสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ออกจากการเป็นส่วนงานของราชวิทยาลัย เพื่อให้การบริหารงานของราชวิทยาลัย มีความคล่องตัว และสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ที่จะดำเนินงานตามภารกิจได้โดยเร็วและมีความเป็นอิสระในการบริหารงานและการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของราชวิทยาลัย สมควรกำหนดให้ราชวิทยาลัยอาจมีประธานราชวิทยาลัยเพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาต่อสภาราชวิทยาลัยในกิจการทั้งปวงตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัย รวมทั้งสมควรแก้ไขชื่อตำแหน่งประธานสภาราชวิทยาลัยและรองประธานสภาราชวิทยาลัยเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้ราชวิทยาลัยแบ่งส่วนงาน ดังนี้ (๑) สำนักงานราชวิทยาลัย (๒) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ (๓) วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมให้ “สำนักงานราชวิทยาลัย” มีหน้าที่บริหารจัดการกิจการทั่วไปของราชวิทยาลัย จัดทำนโยบายและแผนของราชวิทยาลัย ประสานงานกับส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนกิจการของราชวิทยาลัย และดำเนินการตามที่เลขาธิการราชวิทยาลัยหรือสภาราชวิทยาลัยมอบหมาย “สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์” มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทำการวิจัย นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และให้บริการทางวิชาการ “วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์” มีหน้าที่จัดการศึกษาทางด้านแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ทำการวิจัย

และสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าว และให้บริการในการบำบัดรักษาผู้ป่วย และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น มีหน้าที่ตามที่กำหนดในประกาศของราชวิทยาลัยตามมาตรา ๘ วรรคสาม (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้มีสภาราชาวิทยาลัย ประกอบด้วย กรรมการสภาราชาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓))

๔. กำหนดให้สภาราชาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของราชวิทยาลัย อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึงการพิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานราชวิทยาลัย (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๒ (๙/๑))

๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้สภาราชาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของราชวิทยาลัย อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึงการพิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนนายกสภาราชาวิทยาลัย กรรมการสภาราชาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ เลขาธิการราชวิทยาลัย หัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ (๑๐))

๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้สภาราชาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของราชวิทยาลัย อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ (๑๗))

๗. กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของราชวิทยาลัย ราชวิทยาลัยอาจมีประธานราชวิทยาลัย ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งก็ได้ และให้สภาราชาวิทยาลัยขอรับคำแนะนำและคำปรึกษาในกิจการทั้งปวงตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัยตามมาตรา ๖ จากประธานราชวิทยาลัย และประธานราชวิทยาลัยจะแต่งตั้งรองประธานราชวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่ตามที่ประธานราชวิทยาลัยมอบหมายก็ได้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๒๓/๑)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมให้มีคณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัย ประกอบด้วย เลขาธิการราชวิทยาลัย เป็นประธาน รองเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง เป็นกรรมการ และให้ผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยคนหนึ่งซึ่งเลขาธิการราชวิทยาลัยมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมให้เลขาธิการราชวิทยาลัยเป็นผู้แทนของราชวิทยาลัยในกิจการทั้งปวงและให้มีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยและรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง หรือให้ผู้ช่วยเลขาธิการราชวิทยาลัยหรือรองหัวหน้าส่วนงานดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ (๓))

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ให้มีหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงานตามจำนวนที่สภาราชาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้ (มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้หัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นหนึ่งชั้นใดหรือเทียบเท่าจากราชวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาราชาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ในราชวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาราชาวิทยาลัยรับรอง หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารอื่นตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของราชวิทยาลัย นอกจากคุณสมบัติดังกล่าว หัวหน้าส่วนงาน

และรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ต้องมีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของราชวิทยาลัย (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง อาจให้มีคณะกรรมการประจำส่วนงาน เพื่อทำหน้าที่บริหารส่วนงานนั้นได้ (มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง)

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้สภาราชวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการราชวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และมาตรา ๘ วรรคสอง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของราชวิทยาลัย (มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔)

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมเลขาธิการราชวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นคณาจารย์ประจำของราชวิทยาลัยเป็นอาจารย์พิเศษได้ โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ (๒) (๓) หรือมาตรา ๘ วรรคสอง ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๗ วรรคสอง)

๑๕. กำหนดให้แก้ไขคำว่า “ประธานสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “รองประธานสภาราชวิทยาลัย” ในพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นคำว่า “นายกสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “อุปนายกสภาราชวิทยาลัย” ทุกแห่ง และบรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศใดที่ใช้คำว่า “ประธานสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “รองประธานสภาราชวิทยาลัย” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชวิทยาลัย ให้ใช้คำว่า “นายกสภาราชวิทยาลัย” และคำว่า “อุปนายกสภาราชวิทยาลัย” แทน (มาตรา ๑๗)

๑๖. กำหนดข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการใดที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการและการบริการที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ และการสาธารณสุข สมควรใจจะเปลี่ยนไปเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย ให้แจ้งความจำเป็นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาและเลขาธิการราชวิทยาลัยภายในหกปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ราชวิทยาลัยจัดให้มีการคัดเลือกหรือการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่ราชวิทยาลัยกำหนด และเมื่อบุคคลดังกล่าวผ่านการคัดเลือกหรือการประเมินแล้ว ให้ราชวิทยาลัยดำเนินการบรรจุเป็นผู้ปฏิบัติงานในราชวิทยาลัย (มาตรา ๑๘)

พระราชบัญญัติ

แร่

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยแร่และกฎหมายว่าด้วยพิกัตอัตราค่าภาคหลวงแร่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

(๒) พระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

(๓) พระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

(๔) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๕) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

(๖) พระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔

(๗) พระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๘) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙

(๙) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐

(๑๐) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“แร่” หมายความว่า หัวยากรธรณีที่เป็นอนินทรีย์วัตถุ มีส่วนประกอบทางเคมีกับลักษณะทางฟิสิกส์แน่นอนหรือเปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อยไม่ว่าจะต้องถลุงหรือหลอมก่อนใช้หรือไม่ และหมายความรวมถึงดิน หินน้ำมัน หินอ่อน โลหะและตะกั่วที่ได้จากโลหกรรม น้ำเกลือใต้ดิน หินตามที่ถูกกระทรวงกำหนดเป็นหินประดับหรือหินอุตสาหกรรม และดินหรือทรายตามที่กระทรวงกำหนดเป็นดินอุตสาหกรรมหรือทรายอุตสาหกรรม แต่ไม่รวมถึงน้ำ หรือเกลือสินเธาว์

“น้ำเกลือใต้ดิน” หมายความว่า น้ำเกลือที่มีอยู่ใต้ดินตามธรรมชาติ และมีความเข้มข้นของเกลือในปริมาณมากกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“การบริหารจัดการแร่” หมายความว่า การจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ การสำรวจแร่ การทำเหมือง การทำเหมืองใต้ดิน การขุดหาแร่รายย่อย การร่อนแร่ การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม รวมทั้งการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการเรื่องดังกล่าว

“สำรวจแร่” หมายความว่า การเจาะหรือขุดหรือกระทำด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เพื่อให้รู้ว่าในพื้นที่มีแร่หรือไม่เพียงใด

“พื้นที่เขตปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า เขตปลอดภัยตามกฎหมายว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร เขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เขตทรงสงวนตามพระบรมราชโองการพระพุทธศักราช ๒๔๖๕ หรือพื้นที่บริเวณชายแดนที่จำเป็นต้องสงวนไว้เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

“ทำเหมือง” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด แต่ไม่รวมถึงการขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่

“ทำเหมืองใต้ดิน” หมายความว่า การทำเหมืองด้วยวิธีการเจาะเป็นปล่องหรืออุโมงค์ลึกลงไปใต้ผิวดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ใต้ผิวดิน

“ขุดหาแร่รายย่อย” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่โดยใช้แรงงานคนหรือใช้เครื่องจักรรวมกันไม่เกินสามสิบห้าแรงม้า ภายในท้องที่ ขนาดพื้นที่ วิธีการขุดหาแร่ และชนิดแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ร่อนแร่” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่โดยใช้แรงคนแต่ละคนตามชนิดของแร่ ภายในท้องที่ และวิธีการร่อนแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ประกอบธุรกิจแร่” หมายความว่า การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป และการส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร

“ซื้อแร่” หมายความว่า การรับโอนแร่ด้วยประการใดจากบุคคลอื่น นอกจากการตกทอดทางมรดก

“ขายแร่” หมายความว่า การโอนแร่ด้วยประการใดไปยังบุคคลอื่น นอกจากการตกทอดทางมรดก

“ครอบครองแร่” หมายความว่า การมีไว้ การยึดถือ หรือการรับไว้ด้วยประการใดซึ่งแร่ เพื่อตนเอง หรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อขาย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และรวมถึงการทิ้งไว้ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย เว้นแต่แร่ที่ปรากฏอยู่ตามธรรมชาติหรือโดยลักษณะการปรากฏอยู่ของแร่ที่ผู้ครอบครองไม่อาจทราบได้

“แต่งแร่” หมายความว่า การกระทำใด ๆ เพื่อให้แร่หรือวัสดุที่มีสิ่งเจือปนสะอาดหรือเพื่อให้แร่หรือวัสดุที่ปนกันอยู่ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปแยกออกจากกัน และหมายความรวมถึงการบดแร่ คัดขนาด หรือการนำแร่ไปผ่านกระบวนการแล้วได้สารชนิดใหม่ตามประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“โลหกรรม” หมายความว่า การทำแร่หรือวัตถุดิบที่มีโลหะเป็นองค์ประกอบให้เป็นโลหะ หรือสารประกอบโลหะด้วยวิธีการถลุงแร่หรือวิธีอื่นใด และหมายความรวมถึงการทำโลหะให้บริสุทธิ์ การผสมโลหะ การผลิตโลหะสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปชนิดต่าง ๆ โดยวิธีหลอม หล่อ รีด หรือวิธีอื่นใด

“เขตควบคุมแร่” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศเป็นเขตควบคุมแร่

“เขตประทานบัตร” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดในประทานบัตร

“เขตเหมืองแร่” หมายความว่า เขตประทานบัตร และให้รวมถึงเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้แต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม หรือที่ทิ้งมูลดินทราย ซึ่งมีเขตติดต่อกับเขตประทานบัตร

“เขตแต่งแร่” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่ระบุในใบอนุญาตแต่งแร่

“เขตโลหกรรม” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่ระบุในใบอนุญาตประกอบโลหกรรม

“สถานที่เก็บแร่” หมายความว่า สถานที่ที่ระบุในใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่

“อาชญาบัตรสำรวจแร่” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อสำรวจแร่เบื้องต้น ภายในท้องที่ที่ระบุในหนังสือสำคัญนั้น แต่ไม่รวมถึงการสำรวจแร่ในทะเล

“อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อผูกขาดสำรวจแร่ ภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น แต่ไม่รวมถึงการสำรวจแร่ในทะเล

“อาชญาบัตรพิเศษ” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อผูกขาดสำรวจแร่ภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น และผู้ยื่นคำขอต้องเสนอข้อมูลพยานสำหรับการสำรวจและต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ

“ประทานบัตร” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

“เขตไหล่ทวีป” หมายความว่า เขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามความตกลงที่ได้ทำกับต่างประเทศ

“มูลดินทราย” หมายความว่า เปลือกดิน ทราย กรวด หรือหินที่เกิดจากการทำเหมือง และให้หมายความรวมถึงน้ำขุ่นข้นด้วย

“ตะกรัน” หมายความว่า สารประกอบหรือสารพลอยได้อื่นใดที่เกิดจากการประกอบโลหกรรม ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ออกประทานบัตร” หมายความว่า

(๑) เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ สำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑

(๒) อธิบดี สำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ในเขตพื้นที่ของตน

“เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือตามกฎหมายอื่น

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า องค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน หรือตามกฎหมายอื่น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และผู้ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงอุตสาหกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจออกกฎกระทรวง ตามมาตรา ๘ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๘

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจออกประกาศตามมาตรา ๒๐

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม กำหนดพิกัดอัตรา ค่าภาคหลวงแร่ และกำหนดกิจการอื่น หรือออกประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การบริหารจัดการแร่ทั่วราชอาณาจักร และเขตไหล่ทวีป

หมวด ๑ นโยบายในการบริหารจัดการแร่

มาตรา ๗ รัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ และประชาชนอย่างยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงคุณภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอย่างรอบด้าน รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างรัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่ แห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สี่

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมศิลปากร เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ และประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจาก

(ก) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน

(ข) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนหนึ่งคน

(ค) ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ ด้านธรณีวิทยา ด้านวิศวกรรมเหมืองแร่ ด้านสังคมศาสตร์ หรือด้านสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

ให้รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีซึ่งอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมายเป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ และรองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ซึ่งอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่มอบหมายเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๔) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่แต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๕) เป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) (ก)

(๖) เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถาบันอุดมศึกษา

(๗) เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลหรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจหรือดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่

(๘) ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการเท่าที่เหลืออยู่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การบริหารจัดการแร่เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๒) เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๓) กำกับดูแล ตรวจสอบให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

(๔) เสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

(๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแร่

(๖) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ รวมถึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ ไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน ในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๖ ให้กรมทรัพยากรธรณี เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(๒) ประสานงานกับคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้กรมทรัพยากรธรณีและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ร่วมกันจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองของประเทศ การประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ การประเมินสถานการณ์และพิจารณาขีดจำกัด รวมทั้งความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าว เพื่อการทำเหมืองในภาพรวมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ตามมาตรา ๑๒ (๑)

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควร สงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็น เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแร่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการจัดทำต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบเป็นระยะ เว้นแต่ข้อมูลของแร่ประเภทที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และให้มีการจัดทำหรือปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ทุกห้าปี

ให้คณะกรรมการเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

พื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองต้องไม่ใช่พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เขตโบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เขตพื้นที่ที่มีกฎหมายห้ามการเข้าใช้ประโยชน์โดยเด็ดขาด พื้นที่เขตปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติ หรือพื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซึม

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ทำเหมืองในพื้นที่หรือชนิดแร่ที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่กำหนดให้มีการสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแร่ การอนุญาตให้ทำเหมืองให้พิจารณาอนุญาตได้เฉพาะในพื้นที่ที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่กำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง มีความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ และในกรณีที่แหล่งแร่ได้มีศักยภาพในการพัฒนา แต่เทคโนโลยีที่จะใช้ในการทำเหมือง และมาตรการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนยังไม่เหมาะสม ให้สงวนแหล่งแร่นั้นไว้จนกว่าจะมีเทคโนโลยี และมาตรการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่เหมาะสม ในกรณีการทำเหมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนสูง ในการอนุญาตต้องกำหนดให้มีการจัดทำแนวพื้นที่กั้นชนการทำเหมือง และจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนด้วย

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้การอนุญาตและการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการออกประทานบัตรให้ทำเหมืองในพื้นที่และชนิดแร่ใดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนการอนุญาต เพื่อพิจารณาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ความเหมาะสมของเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำเหมือง มาตรการในการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน รวมทั้งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดพื้นที่ใด ๆ เว้นแต่พื้นที่ที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ได้

ภายในเขตที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดจะยื่นคำขออาชญาบัตรหรือประทานบัตรไม่ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับไม่เกินห้าปี โดยให้สามารถขยายระยะเวลาการใช้บังคับได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสองปี

ในกรณีที่หมดความจำเป็นในการใช้เขตพื้นที่เพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยกเลิกประกาศตามวรรคหนึ่ง ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการใช้บังคับได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจนำพื้นที่ที่แผนแม่บทกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองและได้มีการสำรวจเบื้องต้นแล้วปรากฏว่ามีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจสูง มาประกาศให้มีการประมูลแหล่งแร่ในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อให้ผู้ชนะการประมูลได้สิทธิในการสำรวจแร่และทำเหมืองในพื้นที่นั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการประมูล และการยกเลิกการประมูล ตลอดจนการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ประกาศตามวรรคสองอย่างน้อยต้องกำหนดหลักเกณฑ์การประมูลให้มีการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม สัดส่วนของผลประโยชน์ตอบแทนหรือการแบ่งปันผลผลิตแก่รัฐ และสัดส่วนที่จะแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่การทำเหมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกับเขตพื้นที่การทำเหมืองซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองด้วย โดยต้องพิจารณากำหนดให้เหมาะสมตามชนิดของแหล่งแร่ที่จะนำมาประมูล

ผู้ชนะการประมูลตามวรรคหนึ่งต้องขออนุญาตและดำเนินการสำรวจแร่หรือทำเหมืองตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่พื้นที่ตามวรรคหนึ่งมีคำขออาชญาบัตรหรือคำขอประทานบัตรที่ได้ยื่นไว้แล้ว ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ไม่อาจอนุญาตได้ และให้จำหน่ายคำขอดังกล่าวออกจากทะเบียนคำขอ เว้นแต่ในกรณีที่คำขอนั้นทับซ้อนพื้นที่ตามวรรคหนึ่งบางส่วน ให้ส่วนที่ไม่ทับซ้อนยังคงดำเนินการเพื่อการอนุญาตหรือไม่อนุญาต คำขอนั้นต่อไปได้

มาตรา ๒๒ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมการทำเหมือง การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การแต่งแร่ หรือการประกอบโลหกรรม เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบการทำเหมือง การลักลอบนำแร่ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ความปลอดภัยของประเทศ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ที่อยู่ภายใต้บังคับการบริหารจัดการแร่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเขตควบคุมแร่ โดยจะกำหนดเป็นเขตควบคุมแร่สำหรับแร่ชนิดหนึ่งชนิดใดก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรการต่าง ๆ ที่ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้ประกอบการธุรกิจแร่ต้องปฏิบัติ รวมทั้งระยะเวลาในการใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรการดังกล่าว

การขยายระยะเวลาตามวรรคสอง ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อหมดความจำเป็นที่จะต้องมีเขตควบคุมแร่ตามวรรคหนึ่งให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการประกาศยกเลิกโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒

คณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการแร่

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการแร่” ประกอบด้วย
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอนามัย
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนไม่เกินสองคน
- (๒) ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนไม่เกินสองคน
- (๓) ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านการสำรวจและการทำเหมือง
ด้านสังคมศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ ด้านละหนึ่งคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้เป็นไป
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการแร่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการประกาศให้มีการประมวลเขตแหล่งแร่
- (๒) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ให้ความเห็นชอบในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต การต่ออายุ การโอน การเพิกถอน
และกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓

(๔) ให้ความเห็นชอบในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต การเพิกถอน และการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับใบอนุญาตพิเศษ

(๕) พิจารณาข้อร้องเรียนหรือผลกระทบจากการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๖๙

(๖) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมือง

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่แต่งตั้งไม่น้อยกว่าห้าปีและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในมาตรา ๙

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการเริ่มมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการแร่จังหวัด

มาตรา ๒๘ ในจังหวัดที่จะมีการออกประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ให้มีคณะกรรมการแร่จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฎิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ นายอำเภอและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในท้องที่ที่ขอประทานบัตร และผู้แทนสภาการเหมืองแร่ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคน เป็นกรรมการ

ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนไม่เกินสองคน

(๒) ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนไม่เกินสองคน

(๓) ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านการเหมืองแร่ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ ด้านละหนึ่งคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการแห่งจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาต การต่ออายุ การโอน การเพิกถอน หรือการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับประธานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑

(๒) พิจารณาข้อร้องเรียนหรือผลกระทบจากการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๖๙

(๓) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจัดการแร่ในจังหวัดนั้น

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๓๐ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการแห่งจังหวัดโดยอนุโลม

หมวด ๓

บททั่วไป

มาตรา ๓๑ การอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับแก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณี และกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ในการกระทำเพื่อประโยชน์แก่การสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ แต่การดำเนินการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำแนวกั้นพื้นที่กันชนการทำเหมือง การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน มาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยมลพิษ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม และหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

การออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำแนวกั้นพื้นที่กันชนการทำเหมืองและการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ทั้งนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลทางธรณีวิทยาเกี่ยวกับการปนเปื้อนของโลหะหนักหรือสารพิษ และการเจ็บป่วยที่อาจเกิดจากสารเคมีหรือมลพิษที่เกิดจากการทำเหมืองของประชาชนในพื้นที่ก่อนและหลังการทำเหมือง

มาตรา ๓๓ ในเขตเหมืองแร่ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ถือประธานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตเข้าไปยึดถือหรือครอบครองพื้นที่ในเขตนั้น เว้นแต่ผู้นั้นมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย

การฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง นอกจากเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นแล้ว ให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตด้วยแล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔ ในการสำรวจแร่หรือการทำเหมือง ถ้าได้พบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรือนุรักษ์ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์แล้ว ผู้ถืออาชญาบัตร หรือผู้ถือประทานบัตรจะต้องแจ้งการพบนั้นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยพลัน

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดยื่นคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ หรือคำขอประทานบัตรเลื่อมล้ำทับซ้อนในพื้นที่เดียวกัน รวมถึงห้ามยื่นคำขอดังกล่าวเลื่อมล้ำทับซ้อนกับ เขตเนื้อที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ หรือประทานบัตร เว้นแต่

(๑) ผู้ยื่นคำขอมิกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในเขตพื้นที่ ตามคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ เขตพื้นที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรือเขตพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษ

(๒) ผู้ซึ่งได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ หรือผู้ถือประทานบัตร ให้ยื่นคำขอประทานบัตรในเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตนั้นได้

มาตรา ๓๖ การส่งหนังสือหรือคำสั่งที่มีถึงบุคคลใดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เว้นแต่ในกรณีที่ไม่รู้ตัวผู้รับ หรือรู้ตัว แต่ไม่รู้ภูมิลำเนา หรือรู้ตัวและภูมิลำเนาแต่มีผู้รับเกินหนึ่งร้อยคน การแจ้งจะกระทำโดยการประกาศใน หนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นหรือโดยการประกาศในระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์หรือ สื่อประเภทอื่นก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

มาตรา ๓๗ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต แบบอาชญาบัตร แบบประทานบัตร แบบใบอนุญาต รวมทั้งแบบอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๔

การสำรวจแร่

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดสำรวจแร่ในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งสำรวจแร่นั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ

การขอและการออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ และคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ อาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ และอาชญาบัตรพิเศษ ให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถืออาชญาบัตร และให้คุ้มถึงลูกจ้างของผู้ถืออาชญาบัตรด้วย

ส่วนที่ ๒

อาชญาบัตรสำรวจแร่

มาตรา ๔๐ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรสำรวจแร่ในท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่นั้น

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ไปแล้วในท้องที่ใด ไม่ตัดสิทธิบุคคลอื่นในการยื่นคำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ในท้องที่เดียวกัน และเมื่อได้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้ผู้ใดในท้องที่ใดแล้ว อาจออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้แก่ผู้ยื่นคำขอรายอื่นในท้องที่เดียวกันอีกได้

มาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่

อาชญาบัตรสำรวจแร่มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

ผู้ถืออาชญาบัตรสำรวจแร่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสำรวจแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรสำรวจแร่

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้แก่ผู้ใดให้แจ้งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกอาชญาบัตร

ส่วนที่ ๓

อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่

มาตรา ๔๒ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ในท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่นั้น

คำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่แต่ละคำขอให้ขอได้ไม่เกินสองพันห้าร้อยไร่

มาตรา ๔๓ ให้อธิบดีเป็นผู้ออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่

อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่มีอายุไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออก

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคล สัตว์ พืช และทรัพยากร อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ก็ได้

ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสำรวจแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่

มาตรา ๔๔ ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่ได้กระทำไปทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันก่อนอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่สิ้นอายุ ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๕ ให้อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่สิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรเมื่อ

(๑) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล

(๒) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ไม่รายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔

(๕) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ขอยกเลิกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ โดยให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

(๖) อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ โดยให้มีผลนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนนั้น

ส่วนที่ ๔

อาชญาบัตรพิเศษ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรพิเศษในท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่นั้น

คำขออาชญาบัตรพิเศษให้ขอได้ตามเนื้อที่ที่สามารถดำเนินการสำรวจจนแล้วเสร็จครบถ้วนได้ภายในห้าปี ทั้งนี้ ต้องไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่ เว้นแต่คำขออาชญาบัตรพิเศษในทะเล ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้าแสนไร่

ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษต้องเสนอข้อมูลผูกพันสำหรับการสำรวจโดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในแต่ละปีตลอดอายุของอาชญาบัตรพิเศษ และต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้ผลประโยชน์พิเศษดังกล่าวมีผลผูกพันผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต่อไปเมื่อผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษนั้นได้รับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองในเขตพื้นที่ที่ดินได้รับอาชญาบัตรพิเศษนั้น

ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรในเขตพื้นที่ที่ดินได้รับอาชญาบัตรพิเศษตามมาตรา ๓๕ (๒) ให้ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสามมีผลผูกพันแก่ผู้ขอประทานบัตรดังกล่าวด้วย

การกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสาม ให้กำหนดวิธีการในการจัดสรรผลประโยชน์พิเศษที่จะแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่ตามคำขออาชญาบัตรพิเศษด้วย

ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามที่กำหนดในวรรคสาม ให้ใช้ในการสำรวจหรือศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแร่หรือการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๗ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแร่เป็นผู้ออกอาชญาบัตรพิเศษ อาชญาบัตรพิเศษมีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอ

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคล สัตว์ พืช และทรัพยากร ในการอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในอาชญาบัตรพิเศษก็ได้

ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการสำรวจแร่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ

มาตรา ๔๘ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปีที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ

ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๔๗ และข้อผูกพันตามวรรคหนึ่งของแต่ละปีแล้ว ปรากฏว่าผลการสำรวจในปีที่ผ่านมาบ่งชี้ว่าแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองในเขตคำขออาชญาบัตรพิเศษมีไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ที่จะเปิดการทำเหมืองได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษอาจขอยกเลิกอาชญาบัตรพิเศษหรือขอคืนพื้นที่บางส่วนก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และให้อาชญาบัตรพิเศษนั้นสิ้นอายุหรือการคืนพื้นที่บางส่วนนั้นมีผลนับแต่วันที่ยื่นคำขอ และให้ข้อผูกพันสำหรับปีที่เหลืออยู่หรือข้อผูกพันสำหรับพื้นที่ส่วนที่คืนนั้นสิ้นผลไปด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๙ เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพันตามมาตรา ๔๘ สำหรับการสำรวจในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีข้อผูกพันดังกล่าว

ในการสำรวจถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ใช้จ่ายเงินเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันใดเกินข้อผูกพันที่กำหนดไว้สำหรับรอบปีข้อผูกพันนั้น ให้มีสิทธิหักจำนวนเงินส่วนที่เกินออกจากข้อผูกพันสำหรับการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันปีต่อไปได้

มาตรา ๕๐ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอาชญาบัตรพิเศษต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่ได้กระทำไปทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันก่อนอาชญาบัตรพิเศษสิ้นอายุ ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๑ ให้อาชญาบัตรพิเศษสิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรเมื่อ

- (๑) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล
- (๒) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษไม่รายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลา

หนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐

(๕) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษขอยกเลิกอาชญาบัตรพิเศษตามมาตรา ๔๘

(๖) อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรพิเศษ โดยให้มีผลนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนนั้น

หมวด ๕

การทำเหมือง

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับประทานบัตร

ประทานบัตรให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถือประทานบัตร และให้คุ้มถึงลูกจ้างของผู้ถือประทานบัตรด้วย การขอและการออกประทานบัตร และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคสามต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้สอดคล้องกับบทบัญญัติ ในมาตรา ๑๙ โดยต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ ความเหมาะสมของ เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำเหมือง ความเหมาะสมของมาตรการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์และการเผื่อระวัง ผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๕๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแร่และการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเพื่อแบ่งการทำเหมืองออกเป็นสามประเภท ดังนี้

(๑) การทำเหมืองประเภทที่ ๑ ได้แก่ การทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ ให้เจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแร่จังหวัดที่มีการทำเหมืองเป็นผู้ออก ประทานบัตร

(๒) การทำเหมืองประเภทที่ ๒ ได้แก่ การทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหกไร่ยี่สิบห้าไร่ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแร่เป็นผู้ออกประทานบัตร

(๓) การทำเหมืองประเภทที่ ๓ ได้แก่ การทำเหมืองที่ไม่ใช่การทำเหมืองประเภทที่ ๑ หรือการทำเหมืองประเภทที่ ๒ การทำเหมืองในทะเล และการทำเหมืองใต้ดิน ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแร่เป็นผู้ออกประทานบัตร

ในการออกประกาศเพื่อแบ่งประเภทการทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงพื้นที่ ชนิดแร่ ลักษณะทางธรณีวิทยาของแหล่งแร่ วิธีการทำเหมือง และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่อาจเกิดจากการทำเหมือง

ในกรณีที่การทำเหมืองใดเข้าลักษณะของโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต้องกำหนดให้เป็นการทำเหมืองประเภทที่ ๒ หรือประเภทที่ ๓ แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๒

การขอประทานบัตร

มาตรา ๕๔ ผู้ใดประสงค์จะขอประทานบัตร ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องส่งเอกสารหรือหลักฐานดังต่อไปนี้พร้อมคำขอ

(๑) หลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าพบแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองอยู่ในเขตคำขอตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) แผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ และการเฝ้าระวังผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง

(๓) ข้อเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๔) เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตพื้นที่ที่ยื่นคำขอยินยอมให้ผู้ยื่นคำขอทำเหมืองในเขตคำขอนั้นได้ และในกรณีพื้นที่ที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ให้ยื่นหลักฐานการอนุญาตให้เข้าใช้ประโยชน์เพื่อการทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐก่อนการพิจารณาอนุญาต

(๕) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๕๒

การกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสอง (๓) ให้กำหนดวิธีการในการจัดสรรผลประโยชน์พิเศษที่จะแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่การทำเหมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกับเขตพื้นที่การทำเหมืองซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองด้วย

ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสอง (๓) ให้ใช้ในการสำรวจหรือศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแร่ หรือเพื่อใช้ในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕๕ การขอประทานบัตรในเขตหนึ่งให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้อยยี่สิบห้าไร่ เว้นแต่

(๑) การขอประทานบัตรในเขตอาชญาบัตรพิเศษ ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละสองพันห้าร้อยไร่

(๒) การขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่

(๓) การขอประทานบัตรในทะเล ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้าหมื่นไร่

มาตรา ๕๖ เมื่อได้รับคำขอประทานบัตรแล้ว ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ กำหนดเขตพื้นที่ประทานบัตรโดยวิธีการรังวัดหรือวิธีการอื่นใดตามมาตรา ๑๑๙

เมื่อได้กำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ประกาศ การขอประทานบัตรของผู้ยื่นคำขอโดยปิดประกาศเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการยื่นขอประทานบัตร เมื่อครบกำหนดเวลาให้เจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

ในกรณีที่ประชาชนในชุมชนไม่เห็นด้วยกับการทำเหมือง และผู้ออกประทานบัตรไม่สามารถ วินิจฉัยให้ได้ข้อยุติจะสั่งให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จัดให้มีการทำประชามติของประชาชน ในพื้นที่ที่ขอประทานบัตรโดยผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และค่าใช้จ่ายในการทำประชามติให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓

การออกประทานบัตร

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในด้านความปลอดภัย ห้ามออกประทานบัตรในลักษณะที่ ทำให้มีเขตเหมืองแร่ซ้อนกัน ในระดับความลึกที่ต่างกันไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

มาตรา ๕๘ ประทานบัตรมีอายุไม่เกินสามสิบปีนับแต่วันที่ออก

ประทานบัตรใดได้กำหนดอายุไว้ต่ำกว่าสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรประสงค์จะขอต่ออายุ ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ประทานบัตรสิ้นอายุเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ทั้งนี้ ผู้ออกประทานบัตร จะต่ออายุให้อีกก็ได้ แต่เมื่อรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินสามสิบปี

ในกรณีที่ประทานบัตรใดได้รับการต่ออายุ ให้ระยะเวลาการต่ออายุเริ่มนับแต่วันที่ผู้ออกประทานบัตร อนุญาตให้มีการต่ออายุขึ้น

การยื่นคำขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินการ

ตามมาตรการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน เพื่อประกอบการพิจารณาการขอต่ออายุประทานบัตรด้วย

ส่วนที่ ๔ สิทธิและหน้าที่ของผู้ถือประทานบัตร

มาตรา ๕๙ ผู้ถือประทานบัตรมีสิทธิในเขตเหมืองแร่ ดังต่อไปนี้

(๑) เตรียมการเพื่อการทำเหมือง เช่น การปลูกสร้างอาคาร การก่อสร้างหรือการติดตั้งเครื่องทุ่นแรงในการทำเหมือง ขุดทางน้ำ ทำถนนบ หรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตประทานบัตรเพื่อประโยชน์แก่การทำเหมือง

(๒) แต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม หรือทิ้งมูลดินทราย

(๓) ทำเหมืองในเขตประทานบัตร และขายแร่ที่ระบุไว้ในประทานบัตร รวมถึงแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมืองนั้น

ความใน (๒) มิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน เว้นแต่เป็นการกระทำในเขตพื้นที่ที่ตนมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง

การใช้สิทธิของผู้ถือประทานบัตรตาม (๑) (๒) หรือ (๓) เมื่อสิ้นอายุประทานบัตรแล้ว ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถือประทานบัตรได้มาซึ่งสิทธิครอบครองที่ดินนั้น

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรคนเดียวมีประทานบัตรหลายฉบับซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน ให้ถือว่าประทานบัตรทั้งหมดมีเขตเหมืองแร่เดียวกัน

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรหลายคนมีประทานบัตรซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน อาจร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเป็นเขตเหมืองแร่เดียวกันได้ โดยยื่นคำขอและรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรหลายคนมีประทานบัตรซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน และมีพื้นที่เหมืองแร่ที่ไม่อาจทำเหมืองแต่ฝ่ายเดียวได้อย่างปลอดภัยหรือไม่อาจนำแร่ในเขตนั้นมาใช้อย่างคุ้มค่าได้ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และเพื่อความปลอดภัย ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่มีอำนาจกำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรหลายคนซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกันร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเป็นเขตเหมืองแร่เดียวกันได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่มีหนี้ค้างชำระและได้ฟื้นฟูพื้นที่ รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขการออกประทานบัตรจนครบถ้วนแล้ว ผู้ถือประทานบัตรอาจคืนสิทธิตามประทานบัตรทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยยื่นคำขอและคืนประทานบัตรต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

กรณีค้ำประกันบัตรทั้งหมด ให้สิทธิตามประกันบัตรนั้นสิ้นสุดลงเมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ถือประกันบัตรได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งแล้ว และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถือประกันบัตรทราบ

กรณีค้ำประกันบัตรบางส่วน ให้สิทธิตามประกันบัตรส่วนที่ค้ำสิ้นสุดลงเมื่อมีการกำหนดเขตเพื่อตัดเนื้อที่ประกันบัตรส่วนที่ไม่ได้ค้ำออกจากส่วนที่ค้ำเสร็จแล้ว และเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ได้ส่งประกันบัตรที่เหลืออยู่คืนแก่ผู้ถือประกันบัตรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การพิจารณาคำขอค้ำประกันบัตรตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอค้ำประกันบัตร

ผู้ถือประกันบัตรที่ประสงค์ขอค้ำประกันบัตรบางส่วนต้องชำระค่าใช้จ่ายในการกำหนดเขตตามวรรคสาม

มาตรา ๖๒ สิทธิของผู้ถือประกันบัตรสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ถือประกันบัตรตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล
- (๒) ผู้ถือประกันบัตรเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ผู้ถือประกันบัตรขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) ผู้ออกประกันบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประกันบัตร
- (๕) เมื่อผู้ถือประกันบัตรไม่ได้รับความยินยอมหรือไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตประกันบัตรหรือเขตเหมืองแร่ต่อไปโดยคำสั่งของศาลหรือคำพิพากษาถึงที่สุด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนพื้นที่ที่เจ้าของที่ดินไม่ให้ความยินยอมหรือไม่อนุญาตนั้น และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๑ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๖) สิ้นอายุตามที่กำหนดไว้ในประกันบัตร

(๗) ไม่ชำระค่าภาคหลวงแร่ หรือชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๑๓๓ วรรคสอง

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่สิทธิของผู้ถือประกันบัตรสิ้นสุดลง หากมีแร่คงเหลืออยู่ในเขตเหมืองแร่และผู้ถือประกันบัตรหรือทายาทไม่ยื่นขออนุญาตครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สิทธิตามประกันบัตรสิ้นสุดลงให้แร่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

แร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจนำออกขาย

หากปรากฏว่าราคาของแร่ที่จะขายตามวรรคหนึ่งนั้นต่ำเกินไป อธิบดีมีอำนาจให้ดำเนินการปรับปรุง ดัดแปลง หรือแต่งแร่อีกครั้งเพื่อให้มีราคาเพิ่มขึ้นและคุ้มค่าง่อนขาย ทั้งนี้ ให้หักค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง ดัดแปลง หรือแต่งแร่จากเงินที่ได้จากการขายแร่ นั้น

ในกรณีไม่มีผู้ซื้อแร่ตามวรรคสองหรือแร่นั้นมีราคาไม่คุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายในการขาย อธิบดีอาจสั่งให้นำแร่ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยหรือเพื่อประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ผู้ซื้อแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้ขออนุญาตครอบครองแร่เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเมื่อประสงค์จะขายให้ขออนุญาตขนแร่และขายแร่เป็นกรณีพิเศษเฉพาะครั้งนั้นตามมาตรา ๙๗ วรรคสอง มาตรา ๖๔ เมื่อประธานบัตรได้อายุ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่ในกรณีตามมาตรา ๗๕ หรือผู้ถือประธานบัตรยื่นคำขอต่ออายุและยังมิได้มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุจากผู้ออกประธานบัตร

มาตรา ๖๕ สิทธิตามประธานบัตรไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๖๖ ผู้ถือประธานบัตรต้องเปิดการทำเหมืองภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับประธานบัตร เว้นแต่มีเหตุขัดข้องและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

การเปิดการทำเหมืองตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการเตรียมการทำเหมืองตามมาตรา ๕๙ (๑) ด้วย ก่อนการเปิดการทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง ผู้ถือประธานบัตรต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่แล้ว ให้ดำเนินการทำเหมืองได้ การทำเหมืองต้องมีปริมาณงานและระยะเวลาไม่น้อยกว่าหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีมีเหตุขัดข้อง ผู้ถือประธานบัตรอาจขออนุญาตหยุดการทำเหมืองต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และจะหยุดทำเหมืองได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

เมื่อผู้ถือประธานบัตรประสงค์จะขอเปิดการทำเหมืองหลังจากได้รับอนุญาตให้หยุดการทำเหมืองตามวรรคสาม ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และจะเริ่มทำเหมืองได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

เหตุขัดข้องในการเปิดการทำเหมือง การหยุดการทำเหมือง ระยะเวลา การตรวจสอบ การขออนุญาตหยุดการทำเหมือง และการขออนุญาตเปิดการทำเหมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๗ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและเฝ้าระวังผลกระทบจากการทำเหมือง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้การทำเหมืองในพื้นที่หรือชนิดแร่ใด ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเฝ้าระวังผลกระทบจากการทำเหมืองซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้มีส่วนได้เสีย ตัวแทนผู้ถือประธานบัตร ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพ เพื่อตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังผลกระทบจากการทำเหมือง โดยผู้ถือประธานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๘ ผู้ถือประทานบัตรมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำเหมืองตามวิธีการทำเหมือง แผนผัง โครงการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการออกประทานบัตร

(๒) การเพิ่มเติมชนิดแร่ที่จะทำเหมือง การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำเหมือง แผนผังโครงการ และเงื่อนไขสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่ ส่วนการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และการทำเหมืองประเภทที่ ๓ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

(๓) ห้ามทำเหมืองใกล้ทางหลวงที่ได้ลงทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง หรือทางน้ำสาธารณะภายในระยะหนึ่งร้อยเมตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ และภายในระยะสามร้อยเมตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ เว้นแต่ประทานบัตรกำหนดให้ทำได้หรือได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนแผนผังโครงการ

(๔) ห้ามปิดกั้น ทำลาย หรือทำด้วยประการใดให้เป็นการเสื่อมประโยชน์แก่ทางหลวงที่ได้ลงทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะดังกล่าวตามกฎหมาย โดยผู้ถือประทานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือฟื้นฟูทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ไม่น้อยกว่าเดิม

(๕) ห้ามทدنน้ำหรือชักน้ำจากทางน้ำสาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือนอกเขตเหมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบทางน้ำสาธารณะดังกล่าวตามกฎหมาย

(๖) ห้ามทิ้งหรือยอมให้ผู้อื่นนำมูลดินทรายออกนอกเขตเหมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๗) การทำเหมือง การแต่งแร่ หรือการประกอบโลหกรรม ภายในเขตเหมืองแร่ ห้ามกระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

(๘) ฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองตามแผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ และการเผื่อร้างผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแร่

(๙) วางหลักประกันการฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองตามที่คณะกรรมการแร่กำหนด และในกรณีการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ต้องจัดทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของบุคคลภายนอกตามวงเงินที่คณะกรรมการแร่กำหนดด้วย

(๑๐) ชำระหนี้อันพึงต้องชำระตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยพลันในกรณีที่หลักหมายเขตเมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำไว้สูญหายหรือถูกทำลาย และต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรังวัดทำหลักหมายเขตเมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ใหม่ตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสาม

(๑๒) ต้องรายงานการทำเหมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีการทำเหมืองใดต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และการดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) มีผลกระทบต่อสาระสำคัญในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบไว้แล้ว ก่อนการอนุญาตตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วย

ในกรณีที่สภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ผู้ออกประทานบัตรมีอำนาจกำหนดให้มีการปรับปรุงแผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ และการเฝ้าระวังผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนตาม (๘) และปรับปรุงการวางหลักประกันตาม (๙) ให้สอดคล้องกับแผนที่มีการปรับปรุงใหม่ได้

มาตรา ๖๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๙ และมาตรา ๑๓๐ เมื่อมีผู้ร้องเรียนหรือปรากฏว่าการทำเหมืองของผู้ถือประทานบัตรใดเกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของประชาชน และไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เสนอให้คณะกรรมการแร่หรือคณะกรรมการแร่จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเพื่อสอบหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่ปรากฏผลจากการสอบหาข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่งว่าผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนเกิดจากการทำเหมือง ให้คณะกรรมการแร่หรือคณะกรรมการแร่จังหวัดมีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรดำเนินการเยียวยาผลกระทบภายในระยะเวลาที่กำหนด

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะกรรมการแร่หรือคณะกรรมการแร่จังหวัด ตามวรรคสอง

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ (๘) หรือไม่เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ นำเงินจากหลักประกันหรือค่าสินไหมทดแทนจากการประกันภัยตามมาตรา ๖๘ (๙) มาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรนำหลักประกันมาวางหรือจัดทำประกันภัยให้ครบถ้วนตามเดิมภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หลักประกันหรือค่าสินไหมทดแทนจากการประกันภัยไม่เพียงพอ ผู้ถือประทานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนที่ขาด

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้ออกประทานบัตรกำหนดหรือได้ฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองตามแผนฟื้นฟูครบถ้วนหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแล้ว ให้คืนหลักประกันตามมาตรา ๖๘ (๙) ส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ถือประทานบัตร

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่วางหลักประกันหรือจัดทำประกันภัยตามมาตรา ๖๘ (๙) หรือไม่นำหลักประกันมาวางหรือจัดทำประกันภัยให้ครบถ้วนตามเดิมภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้ออกประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร

ส่วนที่ ๕

การรับช่วง การโอน และการสวมสิทธิ

มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้ผู้ถือประทานบัตรยอมให้ผู้อื่นรับช่วงการทำเหมืองไม่ว่าเฉพาะส่วนใด ส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของเขตเหมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตร

ผู้ถือประทานบัตรที่ได้ให้ผู้อื่นรับช่วงการทำเหมืองตามวรรคหนึ่งยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย และให้ผู้รับช่วงการทำเหมืองนั้นมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามกฎหมายในส่วนที่รับช่วง การทำเหมืองเช่นเดียวกับผู้ถือประทานบัตร

การยื่นคำขอและการอนุญาตการรับช่วงทำเหมืองและการเลิกการรับช่วงการทำเหมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรประสงค์จะโอนประทานบัตรต้องได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตร

การยื่นคำขอโอนประทานบัตรตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ถือประทานบัตรและผู้ประสงค์จะรับโอน ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

ผู้รับโอนประทานบัตรต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ถือประทานบัตรและต้องรับโอนไปซึ่งสิทธิ และหน้าที่ของผู้ถือประทานบัตรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประทานบัตร

การอนุญาตให้โอนประทานบัตรจะกระทำได้ต่อเมื่อได้มีการชำระหนี้สินที่ค้างชำระตามพระราชบัญญัตินี้ แก่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จนครบถ้วนแล้ว

การยื่นคำขอโอนประทานบัตรและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ในการโอนประทานบัตร นอกจากจะต้องเสียค่าธรรมเนียมการโอนแล้ว ผู้โอนจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมืองที่ตนพึงได้รับตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมือง ให้เรียกเก็บเฉพาะแต่ในส่วนที่เป็นค่าตอบแทน การโอนสิทธิทำเหมืองตามประทานบัตร โดยไม่รวมถึงค่าตอบแทนการโอนทรัพย์สินอื่น

การโอนประทานบัตรให้แก่บิดามารดา สามี ภริยา หรือผู้สืบสันดานของผู้โอนเอง ไม่ต้องเสีย ค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมือง

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกมีหนังสือแจ้งชื่อของทายาทที่จะประกอบกิจการแทนต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถือประทานบัตรตาย เพื่อเสนอไปยังผู้ออกประทานบัตรเพื่อพิจารณา หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหรือผู้ออกประทานบัตรไม่อนุญาต ให้ถือว่าสิทธิตามประทานบัตรสิ้นสุดลง ก่อนอายุของประทานบัตร

ในกรณีที่ทายาทผู้ถือประทานบัตรหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอรับโอนประทานบัตรโดยการตกทอด ภายในกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกทำเหมืองต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ถือประทานบัตร จนกว่าผู้ออกประทานบัตรจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีการโอนประทานบัตรนั้น

การที่ทายาทคนหนึ่งคนใดยื่นคำขอรับโอนประทานบัตรโดยการตกทอดภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิทายาทคนอื่นหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอรับโอนประทานบัตรดังกล่าวด้วย ในเวลาใด ๆ ก่อนผู้ออกประทานบัตรจะอนุญาตให้มีการรับโอนประทานบัตรนั้น

การโอนประทานบัตรโดยการตกทอด ผู้รับโอนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอน สิทธิทำเหมือง

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในสัวรรคก่อน มาใช้บังคับแก่ผู้อนุบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่สิทธิของผู้ถือประทานบัตรสิ้นสุดลงก่อนประทานบัตรสิ้นอายุ ผู้ออกประทานบัตรอาจจัดให้มีการประมูลเพื่อให้ผู้ชนะการประมูลเข้าสวมสิทธิการทำเหมืองตามประทานบัตรนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ผู้ได้รับอนุญาตให้สวมสิทธิการทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัตินี้ตามอายุประทานบัตรเดิมที่เหลืออยู่ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน ประทานบัตรนั้น

หมวด ๖

การทำเหมืองใต้ดิน

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗๖ ให้นำบทบัญญัติในหมวดอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการทำเหมืองใต้ดิน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา ๗๗ การทำเหมืองใต้ดินที่ไม่รุกรานแดนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวล กฎหมายที่ดินของบุคคลอื่น หรือการทำเหมืองใต้ดินที่อยู่ภายในเขตเหมืองแร่ในประทานบัตรที่ออกตาม

ความในหมวด ๕ ส่วนที่ ๓ ไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติในหมวดนี้ โดยต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕

มาตรา ๗๘ การทำเหมืองใต้ดินต้องทำในระดับความลึกที่ปลอดภัย โดยพิจารณาจากโครงสร้างทางธรณีวิทยา รวมทั้งวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่ในแต่ละพื้นที่ และความปลอดภัยของสิ่งมีชีวิตและทรัพย์สิน

มาตรา ๗๙ การทำเหมืองใต้ดินที่อยู่ในระดับความลึกจากผิวดินไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องแสดงหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตที่ดินนั้น

มาตรา ๘๐ เขตประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินต้องไม่รูกล้ำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ในกรณีที่พบว่าการทำเหมืองใต้ดินบริเวณใดในเขตประทานบัตรจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสำคัญโดยมีอาจแก้ไขหรือฟื้นฟูได้ ให้ผู้ออกประทานบัตรกำหนดเป็นเงื่อนไขในประทานบัตรมิให้ทำเหมืองใต้ดินในบริเวณนั้น

ส่วนที่ ๒

การออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน

มาตรา ๘๑ คำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินต้องประกอบด้วยข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลโดยสังเขปแสดงความลึกและมาตรการทางเทคนิคตามมาตรา ๗๘
- (๒) แผนที่แสดงเขตเหมืองแร่โดยสังเขป พร้อมข้อมูลประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง
- (๓) ข้อมูลทางเทคนิคในวิธีการทำเหมืองและแต่งแร่โดยสังเขปทั้งทางเลือกทางวิศวกรรมเหมืองแร่ที่มีอยู่โดยทั่วไปและทางเลือกที่ผู้ขอประทานบัตรเห็นสมควรจะนำมาใช้พร้อมเหตุผลของทางเลือกดังกล่าว
- (๔) ข้อมูล แผนที่ ขั้นตอน วิธีการในการทำเหมือง และการแต่งแร่ ที่แสดงถึงมาตรการในการลดผลกระทบหรือรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่อาจกระทบต่อการดำรงอยู่ของธรรมชาติและชุมชน
- (๕) ข้อเสนอเพื่อการมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำเหมืองใต้ดินของตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๖ (๒) ที่ระบุถึงจำนวนเงินสนับสนุน และระเบียบการตรวจสอบการทำเหมืองที่ผู้ขอประทานบัตรจะเสนอให้ผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองได้เข้าร่วมตรวจสอบการทำเหมืองตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘๘
- (๖) เส้นทางขนส่ง และแหล่งน้ำที่จะใช้ในโครงการ ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่จะพัฒนาขึ้น พร้อมรายละเอียดการใช้สอยตลอดโครงการ ที่เพียงพอจะประเมินให้เห็นได้ว่าการทำเหมืองใต้ดินในโครงการจะไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของธรรมชาติและชุมชน

(๗) ข้อเสนอเอาประกันภัยความรับผิดชอบตามมาตรา ๕๐ ที่ระบุถึงวงเงินและระยะเวลาเอาประกันภัยไว้โดยชัดเจน

(๘) แผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ และการเฝ้าระวังผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง

(๙) การวางหลักประกันเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง

มาตรา ๘๒ เมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว ให้อธิบดีประมวลข้อมูลต่อไปนี้นำเข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการกำหนดเงื่อนไขอันจำเป็นในประทานบัตรต่อไป

(๑) ข้อมูลโครงการที่ยื่นประกอบคำขอประทานบัตรตามมาตรา ๘๑

(๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว

ในกรณีที่ปรากฏความแตกต่างของข้อมูลหรือความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นที่จัดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยให้เป็นที่ยุติ แต่หากพบว่าข้อมูลใดยังไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจหรือการจัดรับฟังความคิดเห็นไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดในสาระสำคัญให้สั่งให้มีการจัดรับฟังความคิดเห็นใหม่เพื่อให้สามารถนำข้อมูลหรือความคิดเห็นมากำหนดเป็นเงื่อนไขในประทานบัตรได้อย่างถูกต้อง

มาตรา ๘๓ เมื่อกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘๒ สิ้นสุดลง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๘๖ พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย แล้วนำมากำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรไว้ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เงื่อนไขในประทานบัตรต้องครอบคลุมโครงการ อย่างน้อยในทุกรายการตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไว้ตามมาตรา ๘๑

(๒) เงื่อนไขในประทานบัตรต้องครอบคลุมถึงรายละเอียดในโครงการทั้งหมดที่ผู้ขอประทานบัตรได้เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และให้รวมถึงเงื่อนไขหรือมาตรการเพิ่มเติมที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

มาตรา ๘๔ การออกประทานบัตรทำเหมืองได้ดินจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ขอประทานบัตรเสนอคำขอตามเงื่อนไขในมาตรา ๘๑

(๒) ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘๒

(๓) ได้กำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรตามมาตรา ๘๓

มาตรา ๘๕ การแก้ไขเงื่อนไขในประธานบัตรทำเหมืองใต้ดินที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๘๓ ให้นำบทบัญญัติในส่วนนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองตามมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง เป็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียโดยทั่วไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๒

ส่วนที่ ๓

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

มาตรา ๘๖ ให้ผู้ประสงค์จะขอประธานบัตรทำเหมืองใต้ดินทำการปรึกษาเบื้องต้นกับผู้มีส่วนได้เสียเพื่อพัฒนาโครงการทำเหมืองใต้ดินของตน โดยให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมปรึกษาตามขั้นตอนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยผู้ประสงค์จะขอประธานบัตรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

ประกาศเพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดประชุมปรึกษาตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุถึงหลักเกณฑ์และขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) ความสมบูรณ์ของรายงานเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การปรึกษาจะต้องประกอบด้วยข้อมูลอันจำเป็นและประเด็นปัญหาโดยชัดเจน

(๒) หลักเกณฑ์รับรองกลุ่มหรือองค์กรอันเกิดจากการรวมตัวของผู้มีส่วนได้เสียและการได้มาซึ่งตัวแทนที่จะเข้าร่วมปรึกษาที่ครอบคลุมทั้งกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้บริหาร และสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้มีสิทธิในที่ดินหรืออยู่อาศัยในเขตเหมืองแร่

(๓) องค์ประกอบของคณะกรรมการจัดการประชุมปรึกษาเบื้องต้นซึ่งจะต้องมีตัวแทนราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐร่วมอยู่ด้วย

(๔) ขั้นตอนการประชุมปรึกษา รวมทั้งการประกาศเชิญโดยทั่วไปให้ผู้มีส่วนได้เสียส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม การลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และระยะเวลาล่วงหน้าที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียตาม (๒) ศึกษาข้อมูลตามสมควร

มาตรา ๘๗ ในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ครั้งใดให้ผู้ขอประธานบัตรจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๖ (๒) เพื่อดำเนินการศึกษา รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๘๘ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประธานบัตรทำเหมืองใต้ดินรายใด ให้อธิบดีเรียกประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๖ (๒) เพื่อตกลงกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประธานบัตร

ให้ผู้ถือประธานบัตรนำเงินอุดหนุนในการจ้างผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือผู้มีสิทธิตรวจสอบตามวรรคหนึ่งตามอัตราที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประธานบัตร มาวางไว้ที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง

เมื่อได้รับแจ้งสัญญาและรายละเอียดการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากผู้มีสิทธิตรวจสอบแล้ว ให้อธิบดีจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้เชี่ยวชาญได้ต่อเมื่อได้รับคำรับรองในรายงานจากผู้มีสิทธิตรวจสอบแล้ว

คุณสมบัติและวาระการทำงานของผู้มีสิทธิตรวจสอบ เงื่อนไขและวิธีการเพิกถอนผู้มีสิทธิตรวจสอบที่ประพฤติมิชอบโดยที่ประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๖ (๒) ลักษณะสัญญาว่าจ้างผู้มีสิทธิตรวจสอบ และระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

การคุ้มครองสิทธิในอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๘๙ การทำเหมืองใต้ดินในเขตประทานบัตรในลักษณะดังต่อไปนี้ ถือเป็นการทำให้เสียหายซึ่งสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่นั้น ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินระงับการกระทำและจัดการแก้ไขตามที่จำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นได้

(๑) การทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน และมีระดับลึกจากผิวดินไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร

(๒) การทำเหมืองใต้ดินไม่ว่าในระดับความลึกใดที่มีวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่เพื่อประกันความมั่นคงของชั้นดินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน

มาตรา ๙๐ ในกรณีที่พื้นดินบริเวณใดในเขตประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินทรุดตัวลงในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้นำหลักความรับผิดชอบนี้มาใช้บังคับกับความเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้น

(๑) ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการทรุดตัวของพื้นดินนั้นเกิดขึ้นจากการทำเหมืองใต้ดิน

(๒) หากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่พิจารณาแล้วเห็นว่าการทำเหมืองใต้ดินเป็นต้นเหตุแห่งการทรุดตัวของพื้นที่ดินนั้น ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ นำหลักประกันตามมาตรา ๘๑ (๙) หรือค่าสินไหมทดแทนจากการประกันภัยตามมาตรา ๘๑ (๗) มาชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย และแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินนำหลักประกันมาวางหรือจัดทำประกันภัยให้ครบถ้วนตามเดิมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งเสนอให้ผู้ถือประทานบัตรพิจารณากำหนดเป็นเงื่อนไขในประทานบัตรมิให้ทำเหมืองใต้ดินในบริเวณนั้นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๐ วรรคสอง

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่นำหลักประกันมาวางหรือจัดทำประกันภัยให้ครบถ้วนตามเดิมภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้ถือประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร

ส่วนที่ ๕

การกำหนดเงินค่าทดแทน

มาตรา ๙๑ ในกรณีที่มีการทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินเกินกว่าหนึ่งร้อยเมตรในเขตที่ดินแปลงใด ให้ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในที่ดินแปลงนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน

หรือผู้มีสิทธิทำกินในที่ดินแปลงนั้นตามกฎหมายอื่น มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจากผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองได้ดินในบริเวณดังกล่าวตามจำนวนเงินที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทน

มาตรา ๙๒ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้มีการยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินที่ลึกเกินกว่าหนึ่งร้อยเมตรจากผิวดินในท้องที่ใดแล้ว ให้มีคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทน ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่ที่เขตเหมืองได้ดินส่วนใหญ่ตั้งอยู่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ธารักษ์พื้นที่เจ้าพนักงานที่ดินที่เขตเหมืองได้ดินตั้งอยู่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เขตเหมืองได้ดินตั้งอยู่แห่งละหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งจำนวนสามคน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านธรณีวิทยา วิศวกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ เป็นกรรมการ

ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนนั้น ให้คำนึงถึงผลกระทบจากการทำเหมืองได้ดินที่อาจทำให้ประโยชน์การใช้สอยที่ดินดังกล่าวของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิทำกินในที่ดินแปลงนั้นลดลง โดยคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนอาจกำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองได้ดินจ่ายเงินค่าทดแทน ในคราวเดียวหรือจ่ายเป็นงวดตลอดอายุประทานบัตรก็ได้

การกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทน ขั้นตอนในการขอรับและจ่ายเงินค่าทดแทนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ระยะเวลา และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๓ เมื่อคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนได้กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนแล้ว ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่แจ้งแก่ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินว่าจะยินยอมชำระเงินค่าทดแทนตามที่กำหนดได้หรือไม่ หากผู้ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินไม่ยินยอมชำระเงินค่าทดแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ให้มีหนังสือแจ้ง ให้ผู้ออกประทานบัตรสั่งยกเลิกคำขอประทานบัตรนั้น

ในกรณีที่ได้ออกประทานบัตรทำเหมืองได้ดินแล้ว ผู้ถือประทานบัตรไม่ยอมชำระเงินค่าทดแทนตามเงื่อนไขในประทานบัตร ให้ผู้ออกประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร

หมวด ๗

การขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่

มาตรา ๙๔ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหาแร่รายย่อย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ซึ่งมีการขุดหาแร่รายย่อย

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการขุดหาแร่รายย่อย เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไข เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตถือปฏิบัติด้วยก็ได้

ใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยมีอายุไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

การขอและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๕ ผู้ใดประสงค์จะร่อนแร่ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การแจ้งและการรับแจ้ง และการร่อนแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๖ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ได้โดยไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศดังกล่าว

หมวด ๘

การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม

ส่วนที่ ๑

การประกอบธุรกิจแร่

มาตรา ๙๗ แร่ที่ได้มาจากประทานบัตรหรือแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมือง ใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือการร่อนแร่ตามที่ได้แจ้งไว้ เมื่อได้ชำระค่าภาคหลวงแร่ตามหมวด ๑๑ แล้ว ให้เป็นแร่ที่ทำการซื้อ ขาย ครอบครอง เก็บ หรือขนได้ตามพระราชบัญญัตินี้

แร่ที่ได้มาโดยประการอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้ครอบครองเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะราย และเมื่อได้ชำระค่าภาคหลวงแร่ครบถ้วนแล้ว ให้เป็นแร่ที่ขอขนหรือขอขายได้เป็นกรณีพิเศษ เฉพาะครั้งนั้น

การขอครอบครอง การขอขาย และการขอขนเป็นกรณีพิเศษตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๙๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้แร่ชนิดใด สภาพอย่างใด ปริมาณเท่าใด หรือในพื้นที่ใด เป็นแร่ที่อยู่ในความควบคุมเกี่ยวกับการซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ หรือการขนแร่

มาตรา ๙๙ การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ หรือการขนแร่ที่อยู่ในความควบคุมตามมาตรา ๙๘ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การยื่นคำขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๐ บทบัญญัติในมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๙ มิให้ใช้บังคับกับ

(๑) การครอบครองแร่หรือการขนแร่ที่ได้มาจากการสำรวจแร่เพื่อนำไปวิเคราะห์หรือวิจัย ไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้ในอนุญาต

(๒) การครอบครองแร่หรือการขแร่แต่ละชนิดปริมาณไม่เกินสิบกิโลกรัม แต่เมื่อเห็นสมควร อธิบดีจะกำหนดปริมาณให้น้อยกว่าสิบกิโลกรัมก็ได้

(๓) การครอบครองแร่พลอยได้จากการแต่งแร่ภายในเขตแต่งแร่ หรือการครอบครองตะกั่ว ที่มีแร่ชนิดอื่นเจือปนอยู่เกินปริมาณที่อธิบดีกำหนดภายในเขตโลหกรรม ซึ่งแร่พลอยได้หรือแร่ชนิดอื่นนั้น ยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงมาก่อน

(๔) การครอบครองแร่หรือการขแร่เพื่อการศึกษาหรือวิจัยของสถาบันวิจัยของเอกชนที่ได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากอธิบดี ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือสถาบันการศึกษา

(๕) การครอบครองแร่หรือการขแร่ในสภาพวัตถุสำเร็จที่เป็นเครื่องใช้ เครื่องประดับภูมิภากร หรือผลผลิตจากกรรมวิธีของโลหกรรมหรืออุตสาหกรรม

(๖) การครอบครองแร่หรือการขแร่ที่ได้มาจากการทำเหมืองในเขตเหมืองแร่ที่เก็บแร่แล้ว

มาตรา ๑๐๑ การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ และการขแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการชำระค่าภาคหลวงแร่ ให้ถูกต้องครบถ้วน ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้ครอบครอง ผู้เก็บ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้ใช้แร่ ต้องรายงานการซื้อ การขาย การครอบครอง การเก็บ การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม หรือการใช้แร่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๑๐๒ ใบอนุญาตตามมาตรา ๙๙ ให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตครอบครองแร่สิ้นอายุและผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ได้ยื่นขอต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้แร่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๔ เพื่อประโยชน์ในความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือความปลอดภัยของประชาชน รัฐมนตรีอาจออกประกาศกำหนด ดังนี้

(๑) ชนิดและสภาพแร่ที่ห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป

(๒) ชนิดและสภาพแร่ที่ต้องขออนุญาตนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป

(๓) ชนิด สภาพ และปริมาณแร่ที่ต้องแจ้งการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป

ความในวรรคหนึ่ง (๑) มิให้ใช้บังคับกับการนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป เพื่อนำไปวิเคราะห์หรือวิจัย แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ให้อธิบดีเป็นผู้ออกใบอนุญาตหรือรับแจ้งการนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปตามวรรคหนึ่ง (๒) และ (๓)

การขออนุญาตหรือการแจ้งการนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งแร่ ออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการขนแร่และ การจัดเก็บแร่ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปได้ และในกรณีที่ผู้นำแร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือเขตไหล่ทวีปประสงค์จะนำแร่ไปแต่งหรือประกอบโลหกรรม จะต้องปฏิบัติตามส่วนที่ ๒ หรือ ส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้ด้วย

ส่วนที่ ๒

การแต่งแร่

มาตรา ๑๐๖ ห้ามมิให้ผู้ใดแต่งแร่ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรซึ่งแต่งแร่ภายในเขตประทานบัตร

ใบอนุญาตแต่งแร่ให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขภาพอนามัยของประชาชน สัตว์ พืช และทรัพยากร ผู้ออกใบอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การขอและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๗ ในการแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

ก่อนเริ่มการแต่งแร่ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้ว ให้ดำเนินการ แต่งแร่ได้

ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ต้องรายงานการแต่งแร่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๘ การขยายหรือลดเขตแต่งแร่ การเปลี่ยนแปลงแผนผังและวิธีการแต่งแร่ การหยุดแต่งแร่ชั่วคราว การแจ้งแต่งแร่ใหม่ และการเลิกแต่งแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๙ ในการแต่งแร่ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตกระทำหรือละเว้นกระทำการใด อันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพยากร หรือสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๓

การประกอบโลหกรรม

มาตรา ๑๑๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้การประกอบโลหกรรมแร่ชนิดใด ปริมาณการผลิตขนาดใด และโดยกรรมวิธีใด เป็นการประกอบโลหกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบโลหกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรซึ่งประกอบโลหกรรมภายในเขตประทานบัตร และผู้ประกอบโลหกรรมควบคุมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ใบอนุญาตประกอบโลหกรรมให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขภาพอนามัยของประชาชน สัตว์ พืช และทรัพยากรอื่น ผู้ออกใบอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๒ ในการประกอบโลหกรรม ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ก่อนเริ่มประกอบโลหกรรม ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้วให้ดำเนินการประกอบโลหกรรมได้

ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมต้องรายงานการประกอบโลหกรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๓ การขยายหรือลดเขตโลหกรรม การเปลี่ยนแปลงแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรม การหยุดประกอบโลหกรรมชั่วคราว การแจ้งประกอบโลหกรรมใหม่ และการเลิกประกอบโลหกรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๔ ในการประกอบโลหกรรม ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมกระทำ หรือละเว้นกระทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพยากรอื่น หรือสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๔

การต่ออายุและการโอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๑๕ ผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่ ผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ถือว่ามิฐานะเสมือนผู้ได้รับใบอนุญาต และให้ประกอบกิจการต่อไปจนกว่าอธิบดีจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ต่ออายุได้ครั้งละไม่เกินห้าปีนับแต่วันอนุญาตให้ต่ออายุ
การขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๖ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมใด
โอนใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๗ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตในหมวดนี้ตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบ
กิจการต่อไป ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

การออกใบแทน

มาตรา ๑๑๘ ในกรณีอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย
ให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่
ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๙

การรังวัด

มาตรา ๑๑๙ เมื่อได้รับคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ
คำขอประทานบัตร คำขอใบอนุญาตแต่งแร่ คำขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือคำขออนุญาต
ทิ้งมูลดินทรายแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเขตพื้นที่คำขอ โดยวิธีการรังวัดหรือวิธีอื่น ตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่มีการกำหนดเขตโดยการรังวัด ให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายนำรังวัดตามวัน
เวลา และสถานที่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเป็นหนังสือ

มาตรา ๑๒๐ เพื่อประโยชน์แก่การรังวัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่
มอบหมาย มีอำนาจเข้าไปในที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองในเวลากลางวันได้ แต่จะต้อง
แจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองทราบเสียก่อน และให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้น
มีส่วนร่วมและอำนวยความสะดวกในการรังวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณี

ในกรณีต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ตามความจำเป็น

ในการรังวัด เมื่อมีความจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย มีอำนาจที่จะขุดดิน ตัดต้นไม้ หรือรานกิ่งไม้ หรือกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งที่เกิดขวางต่อการรังวัดได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการที่จะให้เจ้าของได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

ในกรณีที่มีการเข้าไปในที่ดินดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ผู้มีสิทธิในที่ดิน ผู้ครอบครอง หรือผู้ทรงสิทธิอื่นใดในที่ดินนั้นมีสิทธิเรียกค่าเสียหายได้ โดยผู้ยื่นคำขอต้องรับผิดชอบค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๒๑ การกำหนดเขตพื้นที่คำขอตามมาตรา ๑๑๙ ให้ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ในกรณีคำขอประทานบัตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สร้างหมุดหลักฐานการแผนที่หรือหลักหมายเขตเหมืองแร่ให้ปรากฏชัดเจนและตรวจสอบได้

ถ้าหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำไว้สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้ถือประทานบัตรแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยพลันและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรังวัดทำหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ใหม่

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่แจ้งตามวรรคสาม หากมีการทำเหมืองออกนอกเขตประทานบัตร ให้ถือว่าจงใจทำเหมืองออกนอกเขตประทานบัตร

มาตรา ๑๒๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดทำหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ตามพระราชบัญญัตินี้ลงไว้ในที่ใด ห้ามมิให้ผู้ใดทำลาย ดัดแปลง เคลื่อนย้าย ถอน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตรหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่จะต้องกำหนดเขตพื้นที่คำขอตามมาตรา ๑๑๙ โดยการรังวัดหรือวิธีอื่นใด อธิบดีอาจกำหนดให้ช่างรังวัดเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องจัดทำรายงานการรังวัดเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

หมวด ๑๐

การยกคำขอ การยกเลิก การแก้ไข และเพิกถอนการอนุญาต

ส่วนที่ ๑

การยกคำขอ

มาตรา ๑๒๔ อธิบดีมีอำนาจสั่งยกคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรือคำขออาชญาบัตรพิเศษได้ เมื่อผู้ยื่นคำขอ

(๑) ขาดนัดในการนำรังวัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๒) ละเลยเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้ดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ

(๓) กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวด ๔ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำเช่นนั้น

มาตรา ๑๒๕ อธิบดี หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ มีอำนาจสั่งยกคำขอประทานบัตรได้ เมื่อผู้ยื่นคำขอ

(๑) ขาดนัดในการนำรังวัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๒) ละเลยเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้ดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อออกประทานบัตร

(๓) กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวด ๕ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำเช่นนั้น

(๔) เมื่อปรากฏว่าแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองในเขตคำขอมิใช่เพียงพอที่จะเปิดการทำเหมืองได้

ส่วนที่ ๒

การยกเลิก การแก้ไข และเพิกถอนการอนุญาต

มาตรา ๑๒๖ เมื่อได้มีการอนุญาตโดยการออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว และผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวไม่มารับภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตยกเลิกการอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๒๗ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ให้ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจเรียกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้นมาแก้ไขให้ถูกต้องหรือเพิกถอนเสียได้

ในกรณีที่มีการแก้ไขหรือเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากการแก้ไขหรือเพิกถอนนั้นไม่ได้

เพื่อประโยชน์แก่การอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นของรัฐ ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ หรือประทานบัตร มาแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือกั้นเนื้อที่ หรือลดระยะเวลาที่ได้อนุญาตไว้ได้ตามความจำเป็น หรือเพิกถอนได้ แล้วแต่กรณี และในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำดังกล่าว มีสิทธิได้รับเงินชดเชยความเสียหายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ความเสียหายต้องไม่รวมถึงมูลค่าของแร่ที่ยังมิได้นำขึ้นมาจากการทำเหมือง

มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ชำระหนี้ เมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือให้ชำระแล้ว

และไม่ชำระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว ให้ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจในการสั่งเพิกถอนอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๒๙ เมื่อปรากฏว่าผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาต ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือดำเนินการใดที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายที่มีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน หรือสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้มีอำนาจอนุญาตหรือออกใบอนุญาตอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัดประทับตราบรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ เพื่อมิให้ทำงานได้ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๒๙ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้อธิบดี ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดประกอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวและให้ปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ผู้ออกคำสั่งตามวรรคหนึ่งสั่งให้ประกอบกิจการนั้นต่อไปได้

ถ้าผู้ประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ไม่ปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือการประกอบกิจการนั้นอาจทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษอย่างรุนแรงอันเป็นเหตุให้เป็นอันตรายแก่ชีวิต สุขภาพ ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมโดยไม่อาจแก้ไขได้ ให้อธิบดี ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งเพิกถอนอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ถูกเพิกถอน

หมวด ๑๑

ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียม และเงินบำรุงพิเศษ

มาตรา ๑๓๑ ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ผู้แจ้งการร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ ดังต่อไปนี้

- (๑) แร่ที่กำหนดไว้ในประทานบัตร รวมถึงแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมือง
- (๒) แร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการแต่งแร่ หรือตะกั่วที่มีแร่ชนิดอื่นเจือปนอยู่เกินปริมาณที่อธิบดีกำหนด ซึ่งยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

- (๓) แร่ที่ได้จากการขุดหาแร่รายย่อยหรือการร่อนแร่
 - (๔) แร่ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองตามมาตรา ๙๗ วรรคสอง ซึ่งแร่นั้นยังมิได้ชำระค่าภาคหลวงแร่
 - (๕) การซื้อแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน หากปรากฏว่าแร่นั้นยังมิได้ชำระค่าภาคหลวงแร่
- มาตรา ๑๓๒ อัตราค่าภาคหลวงแร่ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละสามสิบของราคาตลาดแร่ พิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ราคาตลาดแร่แต่ละชนิดให้เป็นตามที่อธิบดีกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ การกำหนดราคาตลาดแร่ รวมทั้งการตรวจสอบ และการประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่ ยังไม่สามารถประเมินค่าภาคหลวงแร่ได้จนกว่าจะแต่งแร่หรือประกอบโลหกรรมแล้วเสร็จ ต้องกำหนด ให้มีการวางหลักประกันการชำระค่าภาคหลวงแร่ตามจำนวนที่เหมาะสมด้วย

มาตรา ๑๓๓ ในกรณีผู้มีหน้าที่ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ชำระค่าภาคหลวงแร่หรือชำระ ค่าภาคหลวงแร่ไม่ครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าการชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ถูกต้อง ให้อธิบดี มีหนังสือเรียกให้ผู้นั้นมาชี้แจงโดยกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เพื่อนำหลักฐาน การชำระค่าภาคหลวงแร่มาแสดง หากพบว่าไม่มีหลักฐานการชำระค่าภาคหลวงแร่หรือหลักฐานที่นำมา แสดงนั้นยังไม่อาจรับฟังได้ว่าการชำระค่าภาคหลวงแร่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว หรือผู้นั้นไม่มาชี้แจงภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินค่าภาคหลวงแร่ เพื่อประเมินการชำระ ค่าภาคหลวงแร่ในกรณีดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

เมื่อคณะกรรมการประเมินค่าภาคหลวงแร่ได้ประเมินว่าให้ชำระค่าภาคหลวงแร่เป็นจำนวนเท่าใด หรือให้ชำระค่าภาคหลวงแร่เพิ่มเป็นจำนวนเท่าใด ให้ผู้ถูกประเมินชำระภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งผลการประเมินเป็นหนังสือ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้นั้นจะต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ทั้งหมด หรือค่าภาคหลวงแร่ส่วนที่ยังขาด แล้วแต่กรณี พร้อมเงินเพิ่มสองเท่าของค่าภาคหลวงแร่ส่วนที่ขาดนั้น

มาตรา ๑๓๔ ผู้ขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเสียค่าธรรมเนียมพร้อมกับการยื่นคำขอ และต้องออกค่าใช้จ่ายหรือวางเงินล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดดำเนินงานตามความจำเป็นอันควร แก่กรณีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการส่งยกคำขอ หรือไม่อนุญาตตามคำขอ หรือผู้ยื่นคำขอได้ถอนคำขอ ให้คืนค่าใช้จ่าย หรือเงินล่วงหน้าที่ยังไม่ได้จ่ายสำหรับกิจการนั้นแก่ผู้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓๕ การสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ ต้องเสียค่าสิทธิการสำรวจแร่ในอัตราก้าวหน้าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษสิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนด ผู้ถืออาชญาบัตรไม่มีสิทธิขอคืนค่าสิทธิการสำรวจแร่ที่ตนได้ชำระแล้ว

ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตรไม่ชำระค่าสิทธิการสำรวจแร่ให้ถูกต้องครบถ้วน เมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือแล้ว และไม่ชำระภายในหกสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว ให้ผู้ถืออาชญาบัตรมีอำนาจสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓๖ ผู้ถือประทานบัตรต้องเสียเงินบำรุงพิเศษในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าภาคหลวงแร่ที่ผลิตได้จากประทานบัตรนั้น

เงินบำรุงพิเศษตามวรรคหนึ่งให้ใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาวิจัยด้านแร่ การปรับปรุงสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้วตามหลักภูมิสถาปัตย์ และการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

อัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกเก็บ รวมตลอดทั้งการจัดสรรเงินบำรุงพิเศษให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้แร่ชนิดใดได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นการเรียกเก็บเงินบำรุงพิเศษตามระยะเวลาที่เห็นสมควรได้

หมวด ๑๒

การพัฒนาและการส่งเสริม

มาตรา ๑๓๗ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการแร่อาจออกกฎกระทรวงยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมในเรื่องดังกล่าวในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่ประกอบกิจการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

(๒) เหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุ

(๓) เหตุอื่นอันสมควร

มาตรา ๑๓๘ หากปรากฏว่าพื้นที่ใดน่าจะมีแร่เหมาะสมเพียงพอที่จะพัฒนาเป็นแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการแร่อาจให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จัดทำเอกสารที่จำเป็นในการขอประทานบัตร และจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับพื้นที่นั้นเพื่อขอความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ก่อนออกประทานบัตรให้ทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าพื้นที่นั้นมีผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรหรือคำขอประทานบัตรอยู่แล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับพื้นที่นั้นได้รับความเห็นชอบแล้วตามวรรคหนึ่ง ในการออกประทานบัตรกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่อาจนำพื้นที่นั้นออกประมูลโดยให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ให้ผู้ออกประทานบัตรพิจารณาให้ผู้ประกอบการตามมาตรา ๑๓๗ (๑) มีสิทธิได้รับการคัดเลือกก่อน

ผู้ชนะการประมูลตามวรรคสามต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประทานบัตร และต้องชำระค่าใช้จ่ายที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ดำเนินการไปตามวรรคหนึ่งทั้งหมดในวันที่ได้รับประทานบัตร

หมวด ๑๓

ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๑๓๙ ผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายที่เกิดจากการประกอบกิจการของตนต่อความเสียหายหรือความเดือดร้อนรำคาญอันเกิดขึ้นแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นในเขตที่ได้รับอนุญาต ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำของผู้ได้รับอนุญาตรายนั้น

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองออกนอกเขตประทานบัตร หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองในเขตประทานบัตร แต่เป็นพื้นที่ห้ามทำเหมืองตามมาตรา ๖๘ (๓) หรือตามกฎหมายอื่น นอกจากจะต้องรับผิดชอบทางอาญาแล้ว จะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐตั้งแต่สองเท่าแต่ไม่เกินสามเท่าของมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมืองในบริเวณดังกล่าวด้วย

การกำหนดค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงพฤติการณ์และเจตนาของผู้ทำเหมืองหรือผู้ถือประทานบัตร แล้วแต่กรณี ในการฝ่าฝืนกฎหมายหรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขในประทานบัตร

มูลค่าแร่ตามวรรคหนึ่งให้ถือตามราคาตลาดแร่ที่อธิบดีประกาศใช้ในวันที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๔๑ ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรหรือคำขอประทานบัตรที่ถูกจำหน่ายตามมาตรา ๒๑ วรรคห้า หรือมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายได้ หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นค่าเสียหายที่แท้จริงซึ่งเกิดจากการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับคำขอนั้น

ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จ่ายเงินค่าทดแทนตามวรรคหนึ่งจากเงินที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๑๓๘ แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ ค่าทดแทนต้องไม่รวมถึงมูลค่าของแร่ซึ่งยังมิได้นำขึ้นมาจากการทำเหมือง

มาตรา ๑๔๒ นอกจากความรับผิดชอบตามมาตรา ๑๓๙ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามมี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดาน ของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจได้

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้ประกอบกิจการเหมืองแร่โดยรู้อยู่แล้วว่า การประกอบกิจการเหมืองแร่นั้นไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ไม่ปลอดภัยภายหลังจากการทำเช่นนั้นแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกิน สองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของ ความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบกิจการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของการประกอบกิจการ ระยะเวลาที่ผู้ประกอบกิจการปกปิดความไม่ปลอดภัยของการประกอบกิจการของผู้ประกอบกิจการ เมื่อทราบว่าการประกอบกิจการทำเหมืองแร่นั้นไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบกิจการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบกิจการ การที่ผู้ประกอบกิจการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

หมวด ๑๔

การควบคุมและการตรวจสอบ

ส่วนที่ ๑

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๔๓ ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเขตเหมืองแร่ เขตประกอบธุรกิจแร่ เขตแต่งแร่ เขตโลหกรรม เขตขุดหาแร่รายย่อย หรือเขตที่มีการร่อนแร่ เพื่อตรวจสอบการประกอบกิจการดังกล่าวได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึง พระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร ผู้ขุดหาแร่รายย่อย ผู้ประกอบกิจการร่อนแร่ ผู้ประกอบธุรกิจแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ระงับการกระทำที่เป็น การฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม หรือจัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจาก การประกอบกิจการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๓) นำแร่ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบวิเคราะห์

(๔) ยึดหรืออายัดแร่หรือทรัพย์สินใดตามมาตรา ๑๔๘

เมื่อได้เข้าไปและทำการตรวจสอบตาม (๑) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๔๓ (๒) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดี ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทวนบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต เพื่อพิจารณาพักใช้หรือเพิกถอนอาชญาบัตร ประทวนบัตร ใบอนุญาต หรือระงับการประกอบกิจการต่อไป

มาตรา ๑๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๔๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๗ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางและเงินค้ำจำย

มาตรา ๑๔๘ บรรดาแร่ที่มีไว้เนื่องในการกระทำความผิด และเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ และเมื่อได้มีการฟ้องคดี ให้นำความในมาตรา ๑๓๔ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับ

ในการยึดหรืออายัดเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผูกมัด ประทับตรา จัดทำบัญชี และฐานข้อมูลของผู้กระทำความผิด และเก็บรักษาไว้ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มิมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ หรือศาลไม่พิพากษาให้ริบ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับทรัพย์สินคืนภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันทราบ หรือถือว่าได้ทราบคำสั่ง ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้มีสิทธิขอรับทรัพย์สินนั้นคืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดไว้ ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ เว้นแต่อธิบดีจะใช้อำนาจประกาศหาตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

ให้แสดงหลักฐานเพื่อขอรับทรัพย์สินคืนภายในสามสิบวัน หากพ้นกำหนดดังกล่าวและไม่มีผู้ใดมาขอรับทรัพย์สินคืน ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้นำมาตรา ๑๕๐ มาใช้บังคับเกี่ยวกับวิธีการประกาศหาตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินและวิธีการขอรับทรัพย์สินคืนโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ หรือศาลไม่พิพากษาให้รับและไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้เริ่มนับระยะเวลาตามวรรคสามตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ หรือวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันที่อธิบดีได้ออกประกาศ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔๙ ในกรณีทรัพย์สินถูกยึดไว้ตามมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง มิใช่เป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติอธิบดีคืนทรัพย์สินหรือเงินแล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของก่อนถึงกำหนดตามมาตรา ๑๔๘ วรรคสามได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อทรัพย์สินนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุให้ทรัพย์สินนั้นถูกยึด หรือ

(๒) เมื่อผู้กระทำความผิดหรือผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินนั้นมาจากผู้เป็นเจ้าของโดยการกระทำความผิดทางอาญา

ในการดำเนินการคืนทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง อาจมีการกำหนดเงื่อนไขในการคืนและการตรวจสอบเพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพย์สินนั้นกลับไปใช้ในการกระทำความผิดอีก ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๕๐ ในกรณีที่มีการยึดของกลางที่ต้องสงสัยในการกระทำความผิดโดยไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยึดส่งมอบของกลางให้แก่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีกำหนดเพื่อเก็บรักษาไว้ และให้อธิบดีมีอำนาจประกาศหาตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อให้บุคคลดังกล่าวไปแสดงหลักฐานเพื่อขอรับของกลางคืน

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการยึดของกลางนั้น และประกาศในระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อประเภทอื่นอย่างน้อยสองวันติดต่อกัน

เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีสิทธิขอรับของกลางคืนจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีระบุไว้ในประกาศ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อขอรับของกลางคืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ของกลางนั้นตกเป็นของแผ่นดิน แต่ถ้ามียุคคลใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและขอรับของกลางคืนภายในกำหนดเวลา ให้อธิบดีดำเนินการตามวรรคห้าต่อไป

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ที่แสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่ง เป็นบุคคลที่พนักงานอัยการได้พิจารณาแล้วและมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือเป็นบุคคลที่ปรากฏหลักฐานในขณะสอบสวนแล้วว่ามิใช่เป็นผู้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดหรือมิใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้

บุคคลดังกล่าวดำเนินการใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอรับของกลางคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี หากมิได้ใช้สิทธิฟ้องร้องคดีต่อศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าบุคคลนั้นมีเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๑๕๑ ถ้าทรัพย์สินและของกลางที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๑๔๘ หรือมาตรา ๑๕๐ จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือสูญหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะเกินค่าของทรัพย์สิน หรือมีเหตุอื่นอันสมควร อธิบดีอาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดการขายทรัพย์สินหรือของกลางก่อนครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๔๘ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม แล้วแต่กรณี เมื่อได้เงินเป็นสุทธิตำได้ให้ยึดไว้แทนทรัพย์สินหรือของกลางนั้น หรือ

(๒) ถ้าการนำทรัพย์สินหรือของกลางที่ยึดหรืออายัดไว้ไปใช้ประโยชน์จะเป็นการบรรเทาความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาให้นำทรัพย์สินหรือของกลางนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ก่อนที่จะสั่งดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีประกาศตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายทราบ และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิยื่นคำร้องขอรับทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวไปเก็บรักษาด้วยตนเองได้ ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่เริ่มประกาศ และถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายทำสัญญาไว้กับกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้อธิบดีมอบทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้เก็บรักษาไว้ แต่ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายนำทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวไปใช้หรือแสวงหาประโยชน์ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

ในกรณีที่มิปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมาขอรับทรัพย์สินหรือของกลางไปเก็บรักษาหรือปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่บุคคลดังกล่าวไม่ยอมทำสัญญาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้อธิบดีสั่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ หรือในกรณีที่มีการทำสัญญาแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายผิดสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้อธิบดีเรียกทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวคืนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการบังคับตามสัญญาประกันและดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และในกรณีเช่นนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายจะฟ้องเรียกค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใด ๆ จากทางราชการอันเนื่องมาจากการดำเนินการหรือการนำทรัพย์สินหรือของกลางที่ยึดหรืออายัดไปใช้ประโยชน์ของทางราชการดังกล่าวมิได้

มาตรา ๑๕๒ บรรดาค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างจ่ายอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาคืนภายในหนึ่งปีนับแต่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๑๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๖ ผู้ถืออาชญาบัตรสำรวจแร่รายใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๗ ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่รายใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดหรือตามเงื่อนไขตามมาตรา ๔๓ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๘ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษรายใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดหรือตามเงื่อนไขตามมาตรา ๔๗ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๖ วรรคสาม วรรคห้า หรือวรรคหก มาตรา ๖๘ (๑) (๒) (๓) (๘) หรือ (๙) หรือไม่นำหลักประกันมาวางหรือจัดทำประกันภัยตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ (๗) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

(๔) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ (๑๑) หรือ (๑๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๑๒ หรือมาตรา ๑๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๙๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามวิธีการร่อนแร่ที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๙๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดซื้อแร่ ขายแร่ ครอบครองแร่ หรือขนแร่ ที่ยังมิได้มีการชำระค่าภาคหลวงแร่ตามมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าถึงห้าเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สามเท่าถึงห้าเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดไม่จัดทำรายงานตามมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง หรือจัดทำรายงานดังกล่าวเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๔ ต้องระวางโทษ ดังนี้

(๑) ฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๐๔ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สองเท่าถึงห้าเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๐๔ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าถึงสามเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๐๔ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อปรากฏว่าแร่ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๐๔ (๒) เป็นแร่จากประทานบัตร สถานที่ซื้อแร่ เขตแต่งแร่ หรือเขตโลหกรรมใด ให้ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาตนั้น เพิกถอนประทานบัตรหรือใบอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๖๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการขนส่งและการจัดเก็บแร่ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปตามมาตรา ๑๐๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๘ ผู้ใด

(๑) ผ่าฝืนมาตรา ๑๐๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๑๑ วรรคสี่

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง นำแร่ที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๒ มาทำการแต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงเก้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) เป็นการกระทำของผู้ถือประทานบัตรหรือผู้รับใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ให้ผู้ถือประทานบัตรหรือผู้ถือใบอนุญาตเพิกถอนประทานบัตรหรือใบอนุญาตนั้น เสียได้

มาตรา ๑๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงเก้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๙ หรือมาตรา ๑๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลา ที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

มาตรา ๑๗๑ ผู้ใดจัดทำรายงานการรังวัดตามมาตรา ๑๒๓ อันเป็นเท็จหรือไม่รายงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๒ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๓ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน สามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๓ ผู้ใดนำทรัพย์สินหรือของกลางที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษาตามมาตรา ๑๕๑ วรรคสอง ไปใช้หรือแสวงหาประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับจำนวนสองเท่าของประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ หรือแสวงหาประโยชน์

มาตรา ๑๗๔ บรรดาแร่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือ เครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้ในเนื่องในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๙

มาตรา ๑๖๐ เฉพาะการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๔ มาตรา ๑๖๖ มาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๘๐ ให้รับเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยึดหรืออายัดของกลางนั้น อย่างน้อยสองวันติดต่อกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันประกาศตามวรรคสอง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๑๗๕ ในกรณีที่ของกลางหรือทรัพย์สินใดที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีได้ออกขาย หรือนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย หรือเพื่อประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๓ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗๖ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๗๗ ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๑๗๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือมีโทษปรับสถานเดียว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๗๙ คณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๗๘ ให้ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยอัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๘๐ ในกรณีที่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้กระทำให้เขตควบคุมแร่ตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรการที่กำหนดในประกาศตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ เป็นสองเท่า

มาตรา ๑๘๑ ในกรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๘๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือผู้ใดที่เกี่ยวข้องโดยทุจริต กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ โดยทุจริตเพื่อมิให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๓ มูลค่าแร่ตามหมวดนี้ให้ถือตามราคาตลาดที่อธิบดีประกาศกำหนดและใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการกระทำความผิด

หมวด ๑๖

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๘๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๕ ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๑) ให้คณะกรรมการแร่ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมป่าไม้

อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอนามัย เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) ให้คณะกรรมการแร่จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ นายอำเภอและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในท้องที่ที่ขอประทานบัตร ผู้แทนสภาการเหมืองแร่ เป็นกรรมการ และเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๖ ให้ประกาศกำหนดพื้นที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปอีกไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ประกาศที่กำหนดในพื้นที่ตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ให้เป็นอันยกเลิก

มาตรา ๑๘๗ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบ ตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๘๘ บรรดาคำขอทุกประเภทที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘๙ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ยังคงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นการจัดทำแนวพื้นที่กั้นชนการทำเหมืองและการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนตามมาตรา ๓๒ การฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมือง การวางหลักประกัน และการจัดทำประกันภัยตามมาตรา ๖๘ (๘) และ (๙) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการออกประทานบัตร

บรรดาข้อผูกพันตามสัญญาต่าง ๆ ที่กระทำขึ้นภายใต้บังคับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งมีอยู่กับรัฐบาลไทยโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตามข้อผูกพันแห่งสัญญานั้น ๆ ทั้งนี้ จนกว่าผลการใช้บังคับตามสัญญาจะสิ้นสุดลง สำหรับกรณีการขอต่ออายุอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตใด ๆ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

เลขลำดับ	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม
๑	ค่าธรรมเนียมออกอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาต	
	(๑) ค่าอาชญาบัตรสำรวจแร่ ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
	(๒) ค่าอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
	(๓) ค่าอาชญาบัตรพิเศษ ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	(๔) ค่าประทานบัตร	
	ก. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	ข. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ฉบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	ค. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๓ ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองใต้ดิน ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	(๕) ค่าใบอนุญาต	
	ก. ใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
	ข. ใบอนุญาตแต่งแร่ ฉบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	ค. ใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ใบอนุญาตอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
๒	ค่าธรรมเนียมรายปี	
	(๑) การแต่งแร่ ปีละ	๑๐,๐๐๐ บาท
	(๒) การประกอบโลหกรรม ปีละ	๒๐,๐๐๐ บาท
	(๓) การประกอบธุรกิจแร่ ปีละ	๑๐,๐๐๐ บาท
๓	ค่าธรรมเนียมรังวัด	
	(๑) ค่าเขียนหรือจำลองแผนที่ ฉบับละ	๖,๐๐๐ บาท
	(๒) ค่ารังวัดตามจำนวนเนื้อที่ทุก ๑ ไร่ หรือเศษของ ๑ ไร่ ไร่ละ	๖๐๐ บาท
	(๓) ค่าหลักเขตเหมืองแร่ หลักละ	๓,๐๐๐ บาท
	(๔) ค่าไต่สวน เรื่องละ	๓๐,๐๐๐ บาท
๔	ค่าธรรมเนียมต่ออายุ โอนสิทธิการทำเหมืองและใบอนุญาต	
	(๑) ค่าต่ออายุประทานบัตร	
	ก. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	ข. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ฉบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	ค. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๓ ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองใต้ดิน ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	(๒) ค่าต่ออายุใบอนุญาตแต่งแร่ ฉบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	(๓) ค่าต่ออายุใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	(๔) ค่าต่ออายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจแร่ ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
	(๕) ค่าโอนประทานบัตร	
	ก. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท

เลขลำดับ	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม
	ข. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
	ค. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๓ ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองใต้ดิน ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	(๖) ค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมืองตามประทานบัตร ร้อยละ	๔
	(๗) ค่าโอนใบอนุญาตแต่งแร่ ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
	(๘) ค่าโอนใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
	(๙) ค่าโอนใบอนุญาตอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
๕	ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด	
	(๑) ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร หน้าละ	๑๐ บาท
	(๒) ค่ารับรองสำเนาเอกสาร ฉบับละ	๑๕๐ บาท
	(๓) ค่าหยุดการทำเหมืองทุก ๑ ไร่ หรือเศษของ ๑ ไร่ ปีละ	๖๐๐ บาท
	(๔) ค่านำมูลดินทรายออกนอกเขตเหมืองแร่ เมตริกตันละ	๒๐ บาท
	(๕) ค่าใบแทนอาญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต ฉบับละ	๖,๐๐๐ บาท
	(๖) ค่าขยายหรือลดเขตแต่งแร่ ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
	(๗) ค่าขยายหรือลดเขตโลหกรรม ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
	(๘) ค่าลดพื้นที่ในเขตอาญาบัตรพิเศษ ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
	(๙) ค่าลดพื้นที่ในเขตประทานบัตร ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
๖	ค่าตรวจสอบ ทดลอง หรือวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ ตัวอย่างหนึ่ง ๆ แร่หรือธาตุหรือรายการละ	๑๐,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงโดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เพื่อให้การอนุญาตและการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ โดยกำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การรักษาสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ของประชาชน กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตและการกำกับดูแลการทำเหมืองให้เหมาะสมกับประเภทและขนาดของ การทำเหมือง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ กำหนดหลักเกณฑ์ ในการจัดสรรผลประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนอันเป็นที่ตั้งของพื้นที่ทำเหมือง และพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง และกำหนดให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือ สิทธิครอบครองในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของการทำเหมืองใต้ดิน ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บ ค่าภาคหลวงแร่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเจตนารมณ์เพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยแร่ และกฎหมายว่าด้วย พิกัดอัตราภาคหลวงแร่ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๙ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๒๖ ก หน้า ๑ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุง โดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เพื่อให้การอนุญาตและการจัดเก็บ ค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดดุลยภาพ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การรักษาสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาต และการกำกับดูแลการทำเหมืองให้เหมาะสมกับประเภทและขนาดของการทำเหมือง ส่งเสริมให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรผลประโยชน์ จากทรัพยากรแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนอันเป็นที่ตั้งของพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ซึ่งได้รับ ผลกระทบจากการทำเหมือง และกำหนดให้มีการจ่ายเงินทดแทนแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน อันเป็นที่ตั้งของการทำเหมืองใต้ดิน ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๖ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

บัญญัติความหมายของคำว่า “แร่” “น้ำเกลือใต้ดิน” “การบริหารจัดการแร่” “สำรวจแร่” “พื้นที่เขตปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติ” “ทำเหมือง” “ทำเหมืองใต้ดิน” “ขุดหาแร่รายย่อย” “ร่อนแร่” “ประกอบธุรกิจแร่” “ซื้อแร่” “ขายแร่” “ครอบครองแร่” “แต่งแร่” “โลหกรรม” “เขตควบคุมแร่” “เขตประทานบัตร” “เขตเหมืองแร่” “เขตแต่งแร่” “เขตโลหกรรม” “สถานที่เก็บแร่” “อาชญาบัตรสำรวจแร่” “อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่” “อาชญาบัตรพิเศษ” “ประทานบัตร” “ใบอนุญาต” “เขตไล่ทวีป” “มูลดินทราย” “ตะกั่ว” “คณะกรรมการ” “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” “เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่”

“หน่วยงานของรัฐ” “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “องค์กรเอกชน” “องค์กรชุมชน” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “อธิบดี” “รัฐมนตรี”

๑. หมวด ๑ นโยบายในการบริหารจัดการแร่ (มาตรา ๗ – มาตรา ๒๒)

๑.๑ กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

๑.๒ กำหนดให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ จะต้องมีส่วนประกอบอย่างน้อย คือ การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่สำรวจ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง และห้ามมิให้ทำเหมืองในพื้นที่หรือชนิดแร่ที่แผนแม่บทบริหารจัดการกำหนดให้มีการสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้

๑.๔ การอนุญาตให้ทำเหมืองให้พิจารณาอนุญาตได้เฉพาะพื้นที่ที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่กำหนดให้เป็นแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองที่มีความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศกำหนดพื้นที่ใด ๆ เว้นแต่พื้นที่ที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ได้

๑.๕ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการประมูลแหล่งแร่ ตลอดจนการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยหลักเกณฑ์การประมูลจะต้องกำหนดให้มีการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม

๑.๖ เมื่อมีความจำเป็นต้องควบคุมการทำเหมือง การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การแต่งแร่ หรือการประกอบโลหกรรม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศให้พื้นที่ที่อยู่ภายใต้บังคับการบริหารจัดการแร่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเขตควบคุมแร่ โดยจะกำหนดเป็นเขตควบคุมสำหรับแร่ชนิดหนึ่งชนิดใดก็ได้

๒. หมวด ๒ คณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด (มาตรา ๒๓ – มาตรา ๓๐)

๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการแร่ โดยให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ ในจังหวัดที่มีการออกประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการแร่จังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓. หมวด ๓ บททั่วไป (มาตรา ๓๑ – มาตรา ๓๗)

๓.๑ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำแนวกั้นพื้นที่กั้นขนการทำเหมือง การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน มาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยมลพิษหรือสิ่งอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม และหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

๓.๒ ให้เขตเหมืองแร่ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตเข้าไปยึดถือหรือครอบครองพื้นที่ในเขตที่กำหนด เว้นแต่ผู้นั้นมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย

๓.๓ ในการสำรวจแร่หรือการทำเหมือง ถ้าได้พบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรืออนุรักษ์ จะต้องแจ้งการพบนั้นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องถิ่นโดยพลัน

๓.๔ ห้ามมิให้ผู้ใดยื่นคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษหรือคำขอประทานบัตรหล่อมล้าทับซ้อนในพื้นที่เดียวกัน ยกเว้นผู้ยื่นคำขอมิกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามกฎหมายที่ดิน ในเขตพื้นที่ตามคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ เขตพื้นที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรือเขตพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษ หรือผู้ซึ่งได้รับความยินยอมจากผู้ถืออาชญาบัตรแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ หรือผู้ถือประทานบัตร ให้ยื่นคำขอประทานบัตรในเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตนั้นได้

๔. หมวด ๔ การสำรวจแร่ (มาตรา ๓๘ – มาตรา ๕๑)

๔.๑ ห้ามมิให้ผู้ใดสำรวจแร่ในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งสำรวจแร่นั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ

๔.๒ กรณีมีผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรสำรวจแร่แล้วในท้องที่ใด ก็ไม่ตัดสิทธิบุคคลอื่นในการยื่นคำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ในท้องที่เดียวกัน และเมื่อได้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้ผู้ใดในท้องที่ใดแล้ว อาจออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้แก่ผู้ยื่นคำขอรายอื่นในท้องที่เดียวกันอีกได้ โดยอาชญาบัตรสำรวจแร่มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ยื่น

๔.๓ กำหนดให้คำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่แต่ละคำขอให้ขอได้ไม่เกินสองพันห้าร้อยไร่ โดยอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่มีอายุไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ยื่น ผู้ที่ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

๔.๔ ผู้ใดประสงค์ขออาชญาบัตรพิเศษในท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่นั้น ซึ่งคำขออาชญาบัตรพิเศษให้ขอได้ตามเนื้อที่ที่สามารถดำเนินการสำรวจจนแล้วเสร็จครบถ้วนได้ภายในห้าปี ทั้งนี้ต้องไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่ เว้นแต่คำขออาชญาบัตรพิเศษในทะเล ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้าแสนไร่

๔.๕ เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพันตามมาตรา ๔๘ สำหรับการสำรวจในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีข้อผูกพันดังกล่าว

๔.๖ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอาชญาบัตรพิเศษต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่ได้กระทำไปทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันก่อนอาชญาบัตรพิเศษสิ้นอายุ อาชญาบัตรพิเศษจะสิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕. หมวด ๕ การทำเหมือง (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๗๕)

๕.๑ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมือง ไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับประทานบัตร และเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแร่และการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเพื่อแบ่งการทำเหมืองออกเป็นสามประเภท ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕.๒ ผู้ที่ประสงค์จะขอประทานบัตร ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ โดยการขอประทานบัตรในเขตหนึ่งให้ขอได้ไม่เกินคำขอละหกร้อยยี่สิบห้าไร่ เว้นแต่เป็นการขอประทานบัตรในเขตอาชญาบัตรพิเศษให้ขอได้ไม่เกินคำขอละสองพันห้าร้อยไร่ การขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินให้ขอได้ไม่เกินคำขอละสองพันห้าร้อยไร่ และการขอประทานบัตรในทะเลให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้าหมื่นไร่

๕.๓ ในกรณีที่ประชาชนในชุมชนไม่เห็นด้วยกับการทำเหมือง และผู้ออกประทานบัตรไม่สามารถหาข้อยุติได้ จะสั่งให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จัดให้มีการทำประชาคมติของประชาชนในพื้นที่ที่ขอประทานบัตรโดยผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้

๕.๔ เพื่อประโยชน์ในด้านความปลอดภัย ห้ามออกประทานบัตรในลักษณะที่ทำให้มีเขตเหมืองแร่ซ้อนกันในระดับความลึกที่ต่างกันไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยประทานบัตรมีอายุไม่เกินสามปีนับแต่วันที่ยื่นในการต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตรอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน เพื่อประกอบการพิจารณาการต่ออายุประทานบัตรด้วย

๕.๕ ผู้ถือประทานบัตรมีสิทธิในเขตเหมืองแร่ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรคนเดียวมีประทานบัตรหลายฉบับซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน ให้ถือว่าประทานบัตรทั้งหมดมีเขตเหมืองแร่เดียวกัน และในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรหลายคนมีประทานบัตรซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน อาจรวมแผนผังโครงการทำเหมืองเป็นเขตเหมืองแร่เดียวกันได้

๕.๖ สิทธิของผู้ถือประทานบัตรจะสิ้นสุดลง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และในกรณีที่สิทธิของผู้ถือประทานบัตรสิ้นสุดลง แต่ยังมีแร่คงเหลืออยู่ในเหมืองแร่และผู้ถือประทานบัตรหรือทายาทไม่ยื่นขออนุญาตครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สิทธิตามประทานบัตรสิ้นสุดลงในแร่นั้น ตกเป็นของแผ่นดิน โดยแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจนำออกขาย

๕.๗ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและเฝ้าระวังผลกระทบจากการทำเหมือง กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้การทำเหมืองในพื้นที่หรือชนิดแร่ใด ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเฝ้าระวังผลกระทบจากการทำเหมือง

๕.๘ ผู้ถือประทานบัตรมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕.๙ เมื่อมีผู้ร้องเรียนการทำเหมืองว่าเกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของประชาชนและไม่อาจหาข้อยุติได้ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เสนอให้คณะกรรมการแร่หรือคณะกรรมการแร่จังหวัดพิจารณาเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงและวินิจฉัยโดยรวดเร็วและเป็นธรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และหากปรากฏว่ามีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนจริง ให้คณะกรรมการแร่หรือคณะกรรมการแร่จังหวัดมีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรดำเนินการเยียวยาผลกระทบภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕.๑๐ ห้ามมิให้ผู้ถือประทานบัตรยอมให้ผู้อื่นรับช่วงการทำเหมืองไม่ว่าเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของเขตเหมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตร ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรประสงค์จะโอนประทานบัตรต้องได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตร

๕.๑๑ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการต่อไปให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกแจ้งเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถือประทานบัตรตาย

๖. หมวด ๖ การทำเหมืองใต้ดิน (มาตรา ๗๖ – มาตรา ๙๓)

๖.๑ ให้นำบทบัญญัติในหมวดอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการทำเหมืองใต้ดินเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้

๖.๒ การทำเหมืองใต้ดินต้องทำในระดับความลึกที่ปลอดภัย โดยพิจารณาจากโครงสร้างทางธรณีวิทยารวมทั้งวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่ในแต่ละพื้นที่ และความปลอดภัยของสิ่งมีชีวิตและทรัพย์สิน เขตประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินต้องไม่รุกร้าเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติหรือเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า

๖.๓ การออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน คำขอประทานบัตรต้องมีข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๖.๔ การออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินจะต้องอยู่ภายในเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๖.๕ กำหนดให้ผู้ประสงค์ขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินทำการปรึกษาเบื้องต้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อพัฒนาโครงการทำเหมืองใต้ดินของตน โดยยื่นคำขอต่ออธิบดีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการประชุมปรึกษาตามขั้นตอนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน รายใดให้อธิบดีเรียกประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อตกลงกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตร

๖.๖ การทำเหมืองใต้ดินในเขตประทานบัตรในลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๙ ให้ถือเป็น การเสียหายซึ่งสิทธิในสหกรณ์ทรัพย์ในพื้นที่นั้น ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน ระวังการกระทำและการแก้ไขตามที่จำเป็นเพื่อป้องกันการเสียหายอันอาจเกิดขึ้นได้

๖.๗ ในกรณีที่พื้นดินบริเวณใดในเขตประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินทรุดตัวลงในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการทรุดตัวของพื้นดินนั้นเกิดขึ้นจากการทำเหมืองใต้ดิน และหากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองพิจารณาแล้วเห็นว่าการทำเหมืองใต้ดินเป็นต้นเหตุแห่งการทรุดตัวของพื้นดินนั้น ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการทำเหมืองร่นำหลักประกันตามมาตรา ๘๑ (๙) หรือค่าสินไหมทดแทนจากการประกันภัยตามมาตรา ๘๑ (๗) มาชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย และแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินนำหลักประกันมาวางหรือจัดทำประกันภัยให้ครบถ้วนตามเดิมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

๖.๘ ในกรณีที่มีการทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินเกินกว่าหนึ่งร้อยเมตรในเขตที่ดินแปลงใด ให้ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในที่ดินแปลงนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือผู้มีสิทธิทำกินในที่ดินแปลงนั้นตามกฎหมายอื่น มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจากผู้อื่นประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินในบริเวณดังกล่าวตามจำนวนเงินที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทน

๗. หมวด ๗ การขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่ (มาตรา ๙๔ – มาตรา ๙๖)

๗.๑ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหาแร่รายย่อย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ซึ่งมีการขุดหาแร่รายย่อย เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการขุดหาแร่รายย่อยเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตถือปฏิบัติด้วยก็ได้ โดยใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยมีอายุไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

๗.๒ ผู้ใดประสงค์จะร้อนแร่จะต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการขุดหาแร่

๘. หมวด ๘ การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม (มาตรา ๙๗ – มาตรา ๑๑๘)

๘.๑ แร่ที่ได้มาจากประทานบัตรหรือแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมืองใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือการร้อนแร่ตามที่ได้แจ้งไว้ เมื่อได้ชำระค่าภาคหลวงแร่ตามหมวด ๑๑ แล้ว ให้เป็นแร่ที่ทำการซื้อ ขาย ครอบครอง เก็บ หรือขนได้ตามพระราชบัญญัตินี้

๘.๒ การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ หรือการขนแร่ที่อยู่ในความควบคุมตามมาตรา ๙๘ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยใบอนุญาตให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

๘.๓ ห้ามมิให้ผู้ใดแต่งแร่ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยใบอนุญาตแต่งแร่ให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ในการแต่งแร่ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตกระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม

๘.๔ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบโลหกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยใบอนุญาตประกอบโลหกรรมให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ในการประกอบโลหกรรมห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมกระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

๘.๕ ผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่ ผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และให้ต่ออายุได้ครั้งละไม่เกินห้าปีนับแต่วันอนุญาตให้ต่ออายุ

๘.๖ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมใดอันโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

๘.๗ ในกรณีอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๙. หมวด ๙ การรังวัด (มาตรา ๑๑๙ – มาตรา ๑๒๓)

๙.๑ เมื่อได้รับคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ คำขอประทานบัตร คำขอใบอนุญาตแต่งแร่ คำขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือคำขออนุญาตทิ้งมูลดินทรายแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเขตพื้นที่คำขอ โดยวิธีการรังวัดหรือวิธีอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย มีอำนาจเข้าไปในที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองในเวลากลางวันได้ แต่จะต้องแจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองทราบเสียก่อน

๙.๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดทำหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ตามพระราชบัญญัตินี้ลงไว้ในที่ใด ห้ามมิให้ผู้ใดทำลาย ดัดแปลง เคลื่อนย้าย ถอน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตรหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี

๑๐. หมวด ๑๐ การยกคำขอ การยกเลิก การแก้ไข และเพิกถอนการอนุญาต (มาตรา ๙๗ – มาตรา ๑๑๘)

๑๐.๑ อธิบดีมีอำนาจสั่งยกคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรือคำขออาชญาบัตรพิเศษได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๐.๒ เมื่อได้มีการอนุญาตโดยการออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว และผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวไม่มารับภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้ง โดยไม่มีเหตุอันควร ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตยกเลิกการอนุญาตนั้นเสียได้

๑๑. หมวด ๑๑ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียม และเงินบำรุงพิเศษ (มาตรา ๑๓๑ – มาตรา ๑๓๖)

๑๑.๑ ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ผู้แจ้งการร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งอัตราค่าภาคหลวงแร่ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละสามสิบของราคาตลาดแร่ ราคาตลาดแร่แต่ละชนิดให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

๑๑.๒ การสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษต้องเสียค่าสิทธิการสำรวจแร่ในอัตราก้าวหน้าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๑.๓ ผู้ถือประทานบัตรต้องเสียเงินบำรุงพิเศษในอัตราในเกินร้อยละสิบของค่าภาคหลวงแร่ ที่ผลิตได้จากประทานบัตรนั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาวิจัยด้านแร่ การปรับปรุงสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้วตามหลักภูมิสถาปัตยกรรม และการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒. หมวด ๑๒ การพัฒนาและการส่งเสริม (มาตรา ๑๓๗ – มาตรา ๑๓๘)

๑๒.๑ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการแร่อาจออกกฎกระทรวงยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมได้ในกรณีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๒.๒ หากปรากฏว่าพื้นที่ใดน่าจะมีแร่เหมาะสมเพียงพอที่จะพัฒนาเป็นแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการแร่อาจให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จัดทำเอกสารจำเป็นในการขอประทานบัตร และจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับพื้นที่นั้นเพื่อขอความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก่อนออกประทานบัตร ให้ทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าว

๑๓. หมวด ๑๓ ความรับผิดชอบทางแพ่ง (มาตรา ๑๓๙ – มาตรา ๑๔๒)

๑๓.๑ ผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายที่เกิดจากการประกอบกิจการของตนต่อความเสียหายหรือความเดือดร้อนรำคาญอันเกิดขึ้นแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๑๓.๒ ผู้ใดทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองออกนอกเขตประทานบัตร หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองในเขตประทานบัตร แต่เป็นพื้นที่ห้ามทำเหมืองตามมาตรา ๖๘ (๓) หรือตามกฎหมายอื่น นอกจากจะต้องรับผิดชอบทางอาญาแล้ว จะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐตั้งแต่สองเท่า แต่ไม่เกินสามเท่าของมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมืองในบริเวณดังกล่าวด้วย

๑๓.๓ ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรหรือคำขอประทานบัตรที่ถูกจำหน่ายตามมาตรา ๒๑ วรรคห้า หรือมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายได้ หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นค่าเสียหายที่แท้จริง ซึ่งเกิดจากการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับคำขอนั้น

๑๔. หมวด ๑๔ การควบคุมและการตรวจสอบ (มาตรา ๑๔๓ – มาตรา ๑๕๒)

๑๔.๑ ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๔.๒ บรรดาแร่ที่มีไว้เนื่องในการกระทำความผิด และเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรใด ๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือสิทธิภาคินาความาฟ้องระงับ หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิด หรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่และเมื่อได้มีการฟ้องคดี ให้นำความในมาตรา ๑๗๔ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับ

๑๔.๓ ในกรณีทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้ตามมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง มิใช่เป็นของผู้กระทำความผิด หรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติอธิบดีคืนทรัพย์สินหรือเงินแล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของก่อนถึงกำหนดมาตรา ๑๔๘ วรรคสามได้ ในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๔.๔ ในกรณีที่มีการยึดของกลางที่ต้องสงสัยในการกระทำความผิดโดยไม่ปรากฏตัวเจ้าของ หรือผู้ครอบครอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยึดส่งมอบของกลางให้แก่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีกำหนดเพื่อเก็บรักษาไว้ และให้อธิบดีมีอำนาจประกาศหาตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง เพื่อให้บุคคลดังกล่าวไปแสดงหลักฐานเพื่อขอรับของกลางคืน ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อขอรับของกลางคืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ของกลางนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และหากมีบุคคลใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและขอรับของกลางคืนภายในกำหนดเวลา และเป็นบุคคลที่พนักงานอัยการได้พิจารณาแล้วและมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือบุคคลที่ปรากฏหลักฐานในขณะสอบสวนแล้วมิใช่เป็นผู้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดหรือมิใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอรับของกลางคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี

๑๕. หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๕๓ – มาตรา ๑๘๓)

๑๕.๑ กำหนดโทษผู้ไม่กระทำตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๓ ถึง มาตรา ๑๗๔

๑๕.๒ ในกรณีที่ของกลางหรือทรัพย์สินใดที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีนำออกขาย หรือนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยหรือเพื่อประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๓ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

๑๕.๓ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๕.๔ ผู้ที่สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

๑๕.๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือโทษปรับสถานเดียว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

๑๕.๖ ในกรณีที่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้กระทำในเขตควบคุมแร่ตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรการที่กำหนดในประกาศตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ เป็นสองเท่า

๑๕.๗ ในกรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๑๕.๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือผู้ใดที่เกี่ยวข้องโดยทุจริต การกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ โดยทุจริตเพื่อมิให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๕.๙ มูลค่าแร่ตามหมวดนี้ให้ถือตามราคาดตลาดที่อธิบดีประกาศกำหนดและใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการกระทำความผิด

๑๖. หมวด ๑๖ บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๘๔ – มาตรา ๑๘๙)

๑๖.๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในวาระเริ่มแรกกำหนดการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการแร่จังหวัด ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘๕

๑๖.๒ ให้ประกาศกำหนดพื้นที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลบังคับต่อไปอีกไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ประกาศที่กำหนดในพื้นที่ตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ให้เป็นอันยกเลิก

๑๖.๓ บรรดาคำขอทุกประเภทที่ได้ยื่นไว้ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๑๖.๔ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ยังคงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

๑๖.๕ บรรดาข้อผูกพันตามสัญญาต่าง ๆ ที่กระทำขึ้นภายใต้บังคับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งมีอยู่กับรัฐบาลไทยโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตามข้อผูกพันแห่งสัญญานั้น ๆ ทั้งนี้ จนกว่าผลการใช้บังคับตามสัญญาจะสิ้นสุดลง

๑๖.๖ บรรดาอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ และลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๑ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๒/๑ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ โดยมีได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย

ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสาม หรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๑ และมาตรา ๑๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๖/๑ ในคดีความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(๑) ให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว

(๒) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิดยูกระจายเสียง วิดยูโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่

(๓) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๖/๒ ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา ๑๖/๑ ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ ในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๗/๑ ความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เริ่มนับอายุความในการฟ้องคดีใหม่นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำ
ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์
หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ใน
ความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มี
เหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครอง
ของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์
ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์
หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับ
การกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์
ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับ
ของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับ
ดังกล่าว

(๘) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียด
แห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์
หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในการกระทำความผิด
หรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น พนักงานสอบสวน
อาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้ หรือหากปรากฏข้อเท็จจริง
ดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
รวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ดำเนินการ
ตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่พนักงาน

เจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้

มาตรา ๑๙ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณา คำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทีกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทีกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทีกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรือถอนการอายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้

(๑) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ ในภาค ๒ ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ

ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์ จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ มีคำสั่ง ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติ ว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่ง หรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชน ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้กรรมการ ได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ นั้นเองหรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรี ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือ ลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการ ทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไปก่อนที่จะได้รับความ เห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรอง ข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมายก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องรายงาน ให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายชื่อ ลักษณะ หรือรายละเอียดของชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ก็ได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยมิชอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้หรือที่พนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วย

การสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชื้อ หลอกหลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ในการกำหนดให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ความขาดแคลนในการหาผู้มาปฏิบัติหน้าที่หรือมีการสูญเสียผู้ปฏิบัติงานออกจากระบบราชการเป็นจำนวนมาก คุณภาพของงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเปรียบเทียบค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๓๑ ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังต่อไปนี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

- (๑) การสืบสวน การแสวงหาข้อมูล และรวบรวมพยานหลักฐานในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๒๐
- (๓) การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๐ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกระเปียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเพื่อให้มีบทบัญญัติที่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบัน ลดปัญหาและข้อจำกัดในการใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ บุคลากรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศในภาพรวม โดยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในด้านมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะได้ดียิ่งขึ้น และกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามของคำว่า “ระบบคอมพิวเตอร์” “ข้อมูลคอมพิวเตอร์” “ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” “ผู้ให้บริการ” “ผู้ใช้บริการ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “รัฐมนตรี” (มาตรา ๓)

๒. หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

๒.๑ กำหนดโทษผู้ที่เข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน (มาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดโทษผู้ที่ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (มาตรา ๖)

๒.๓ กำหนดโทษผู้ที่เข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน (มาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกดรั่วซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ (มาตรา ๘)

๒.๕ กำหนดโทษผู้ที่ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ (มาตรา ๙)

๒.๖ กำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ (มาตรา ๑๐)

๒.๗ กำหนดโทษผู้ที่ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข (มาตรา ๑๑)

๒.๘ กำหนดโทษการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ และเป็นการกระทำความผิดโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำความผิดต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ และการกระทำความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (มาตรา ๑๒)

๒.๙ กำหนดโทษผู้ที่จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ (มาตรา ๑๓)

๒.๑๐ กำหนดโทษผู้ที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ และเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) (มาตรา ๑๔)

๒.๑๑ กำหนดโทษผู้ให้บริการผู้ซึ่งเจตนาสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน (มาตรา ๑๕)

๒.๑๒ กำหนดโทษผู้ที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลง

ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย (มาตรา ๑๖)

๒.๑๓ กำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรและผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๗)

๓. หมวด ๒ พนักงานเจ้าหน้าที่

๓.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด โดยการมีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้ หรือเรียกข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้ หรือถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว และยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด (มาตรา ๑๘)

๓.๒ กำหนดให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดเท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณา คำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว และเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน และการทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้

เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรือถอนการอายัดโดยพลันหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๙)

๓.๓ กำหนดให้ในกรณีที่การกระทำความผิดเป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้อง พร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่นั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ (มาตรา ๒๐)

๓.๔ กำหนดให้ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีการสั่งห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้ ทำลาย หรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้ ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์หมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมขัดข้อง หรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งที่มุ่งหมายในการป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒๑)

๓.๕ กำหนดห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล และกำหนดโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง (มาตรา ๒๒)

๓.๖ กำหนดโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำให้โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ (มาตรา ๒๓)

๓.๗ กำหนดโทษผู้ที่ล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด (มาตรา ๒๔)

๓.๘ กำหนดให้ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มา ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญหลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น (มาตรา ๒๕)

๓.๙ กำหนดให้ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้เก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกิน ๙๐ วันแต่ไม่เกิน ๑ ปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้ และผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ให้บริการนับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วันนับตั้งแต่การให้บริการสิ้นสุดลง ความในวรรคหนึ่ง

จะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกำหนดโทษผู้ให้บริการที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ (มาตรา ๒๖)

๓.๑๐ กำหนดโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๑ (มาตรา ๒๗)

๓.๑๑ กำหนดให้การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความชำนาญ เกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๒๘)

๓.๑๒ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน เฉพาะความผิด และในการจับ ควบคุม ค้น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดบรรดาที่เป็น อำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ต่อไป และกำหนดให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐมนตรีมีอำนาจ ร่วมกันกำหนดระเบียบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินการ (มาตรา ๒๙)

๓.๑๓ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในการปฏิบัติ หน้าที่ และบัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๓๐)

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ หน้า ๒๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติ บางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการ ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัย ของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการ ตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของ ความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติ ทั้งสิ้น ๒๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ที่ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น อันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย และกำหนดให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ และลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑๑ วรรคสอง และวรรคสาม)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๑ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น และการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ โดยมีได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๒/๑)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ที่จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม และผู้ที่จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น และผู้ที่จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดชอบทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วยในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง และตามวรรคสาม หรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๓ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดโดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น

ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ และเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ให้บริการผู้ให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ และให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ในกรณีถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้ที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย และถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมในคดีความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่งให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว หรือให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่ หรือให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น และแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษผู้รู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา ๑๖/๑ ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๖/๑ และมาตรา ๑๖/๒)

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และคณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เริ่มนับอายุความในการฟ้องคดีใหม่นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว (มาตรา ๑๒ เพิ่มหมวด ๑ มาตรา ๑๗/๑)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้ หรือเรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้อง

เก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน หรือทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้ หรือถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว และยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด ในกรณีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙)

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ และในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกถนองข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกถนองข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม (มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์หมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดรายชื่อ ลักษณะ หรือรายละเอียดของชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ก็ได้ (มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑)

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำ

ตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล และกำหนดบทลงโทษพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ผู้ที่กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ และผู้ที่ล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด และข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือที่พนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีค้ำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น (มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕)

๑๕. แก้ไขเพิ่มเติมผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกิน ๙๐ วันแต่ไม่เกิน ๒ ปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้ (มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

๑๖. แก้ไขเพิ่มเติมผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อาจได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง และในการกำหนดให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ความขาดแคลนในการหาผู้มาปฏิบัติหน้าที่หรือมีการสูญเสียผู้ปฏิบัติงานออกจากระบบราชการเป็นจำนวนมาก คุณภาพของงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรม โดยเปรียบเทียบค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย (มาตรา ๑๘ เพิ่มมาตรา ๒๘ วรรคสอง และวรรคสาม)

๑๗. แก้ไขเพิ่มเติมค่าใช้จ่ายในเรื่องการสืบสวน การแสวงหาข้อมูล และรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีความผิด การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๒๐ การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๙ เพิ่มมาตรา ๓๑)

๑๘ กำหนดให้บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๒๐)

พระราชบัญญัติ

เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งปรากฏรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์

มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามมาตรา ๔ ภายในระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

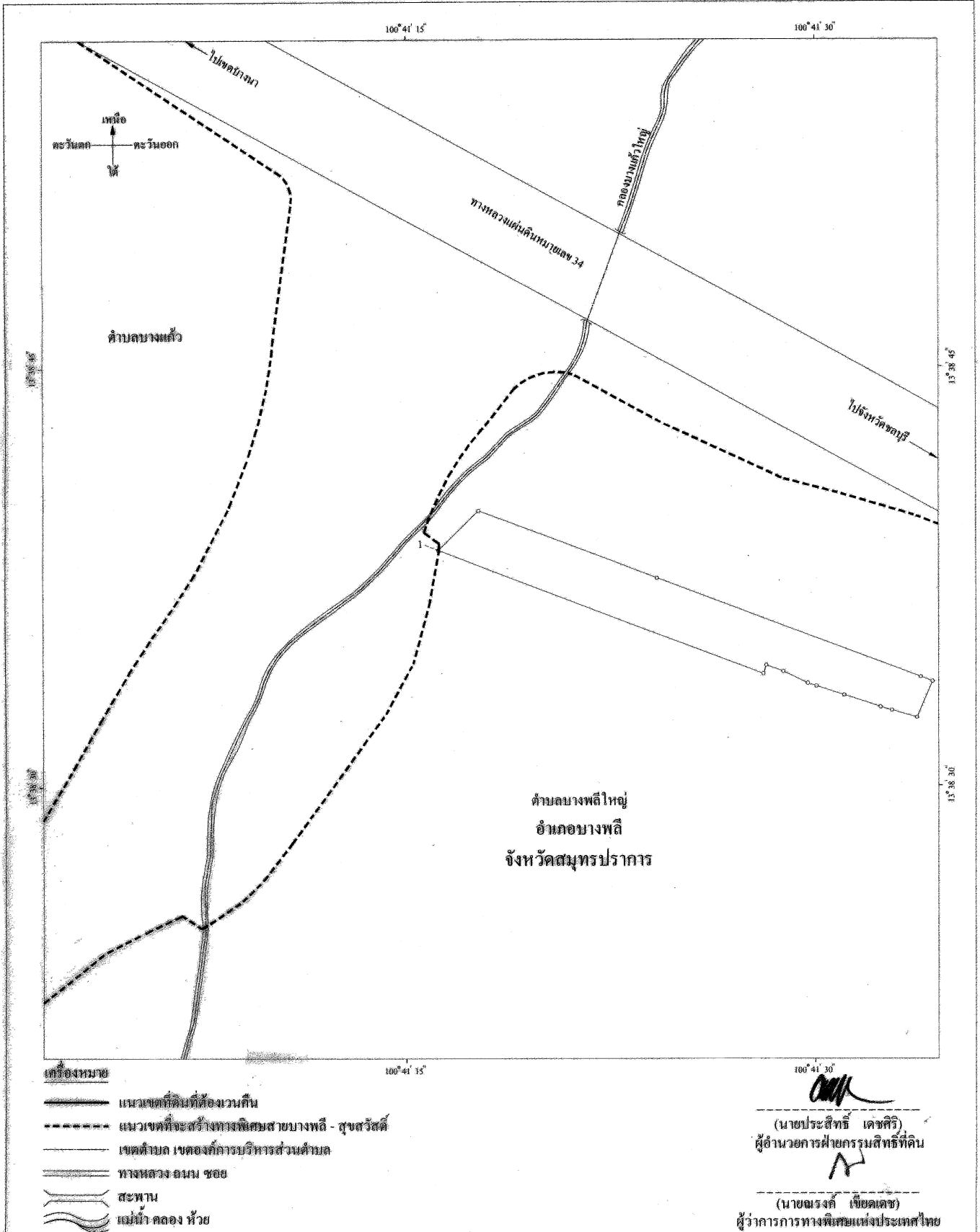
ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

แผนที่ทำพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 1/13

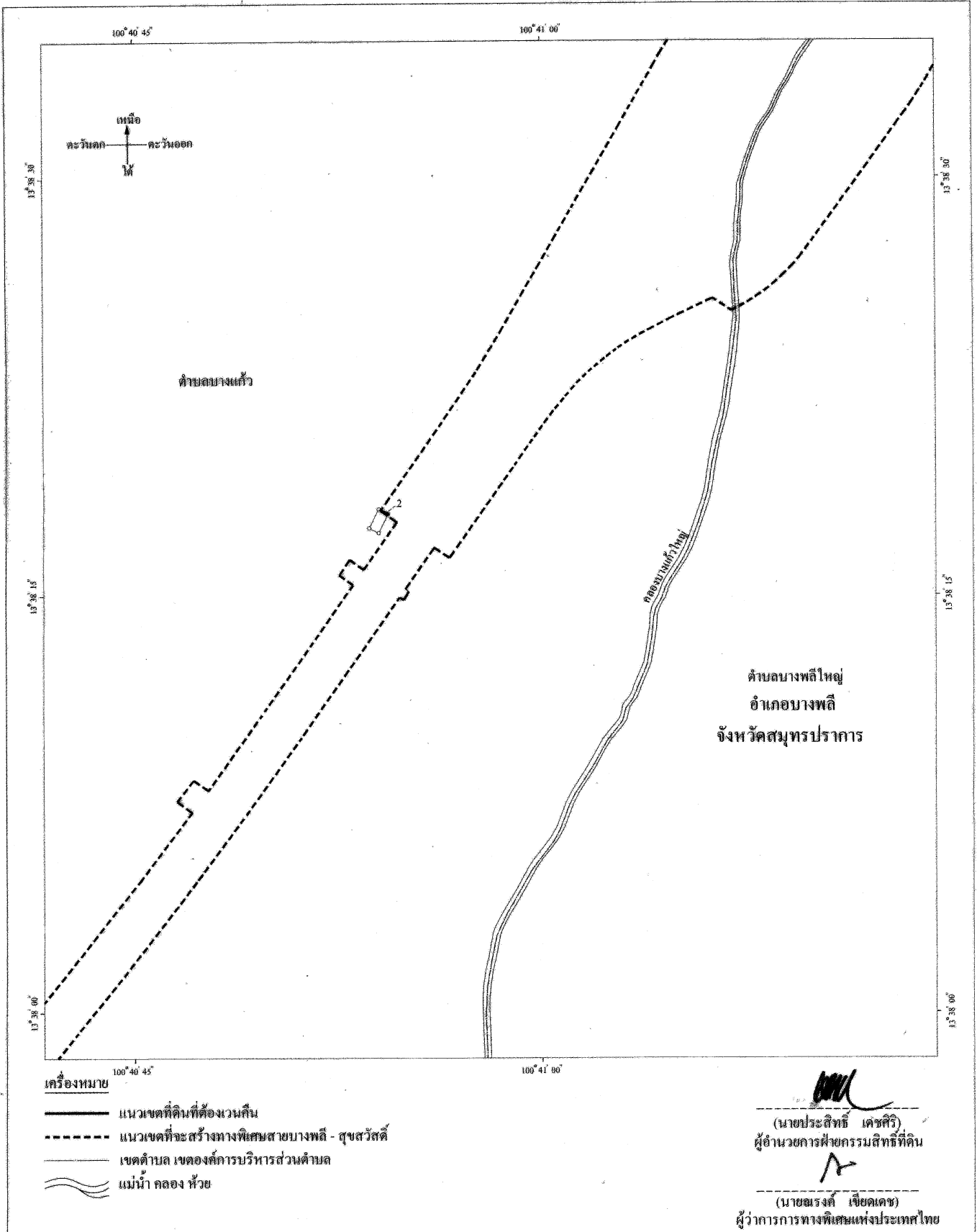

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 2/13

0 50 100 200 เมตร

100° 39' 45"

100° 40' 00"

13° 36' 00"

13° 37' 00"

13° 36' 45"

100° 39' 45"

100° 40' 00"

ไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3344

ขอยัดค้นสำโรง

ไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3256

ตำบลบางแก้ว
อำเภอบางพลี

คลองสำโรง

ไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3344

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3268

ไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3256

ตำบลเทพารักษ์
อำเภอเมืองสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ส่วนขยายแนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
มาตราส่วน 1 : 1,000

3 4 3 5

เครื่องมือ

— แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน

- - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์

- - - - - เขตอำเภอ เขตกิ่งอำเภอ

==== ทางหลวง ถนน ขยาย

~~~~~ แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายประสิทธิ์ เดชศิริ)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

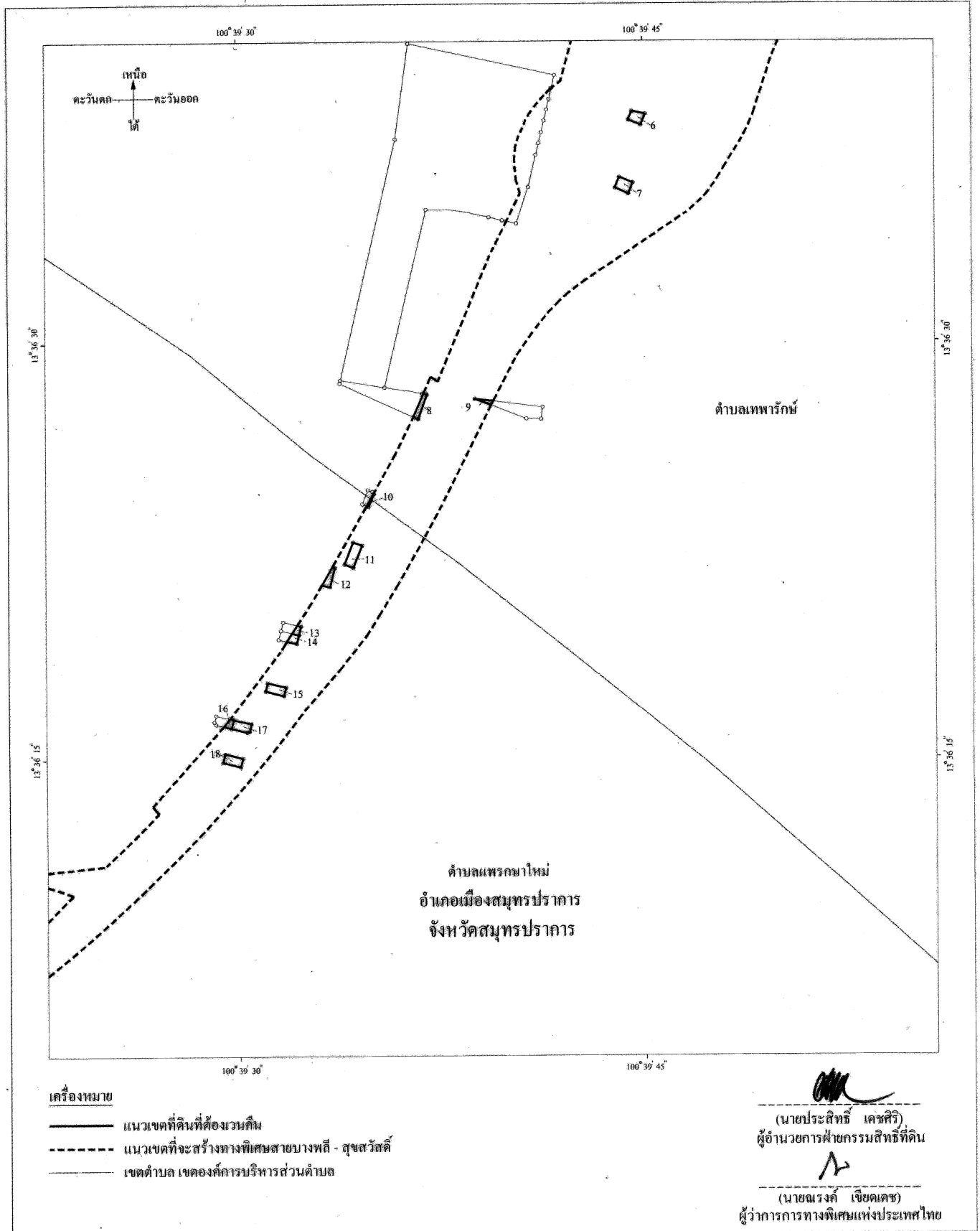
(นายณรงค์ เข็ญเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

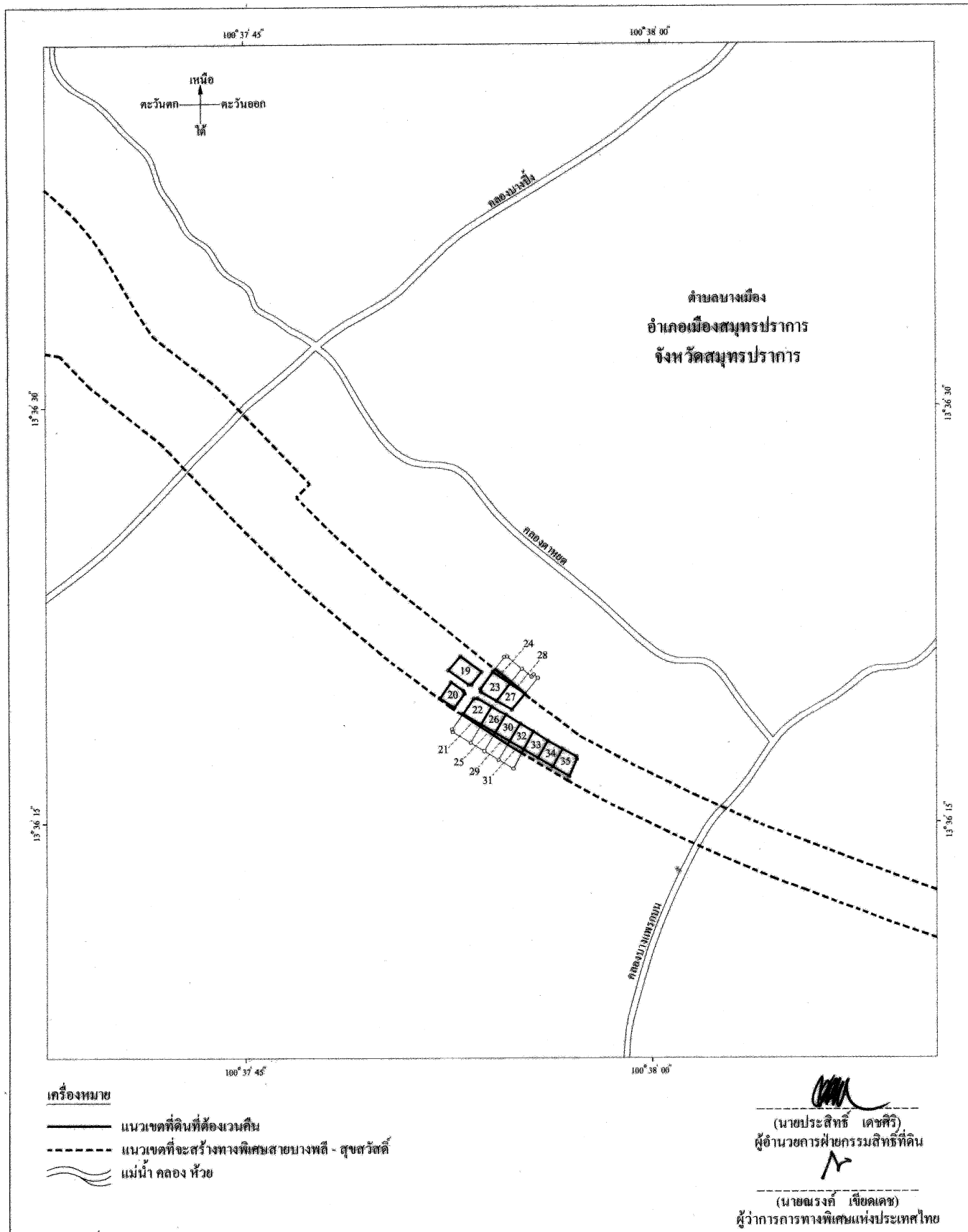
แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 4/13

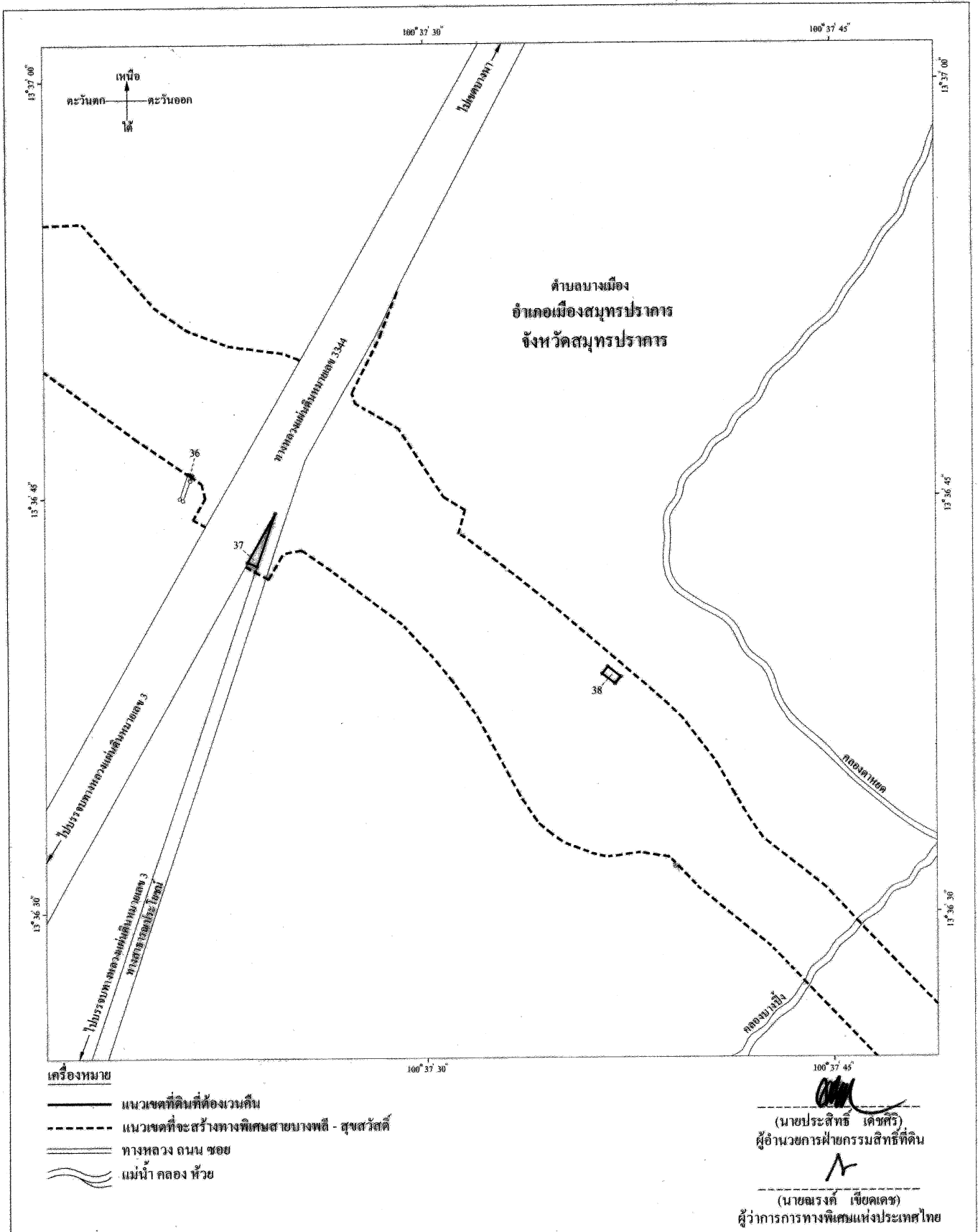
แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 6/13

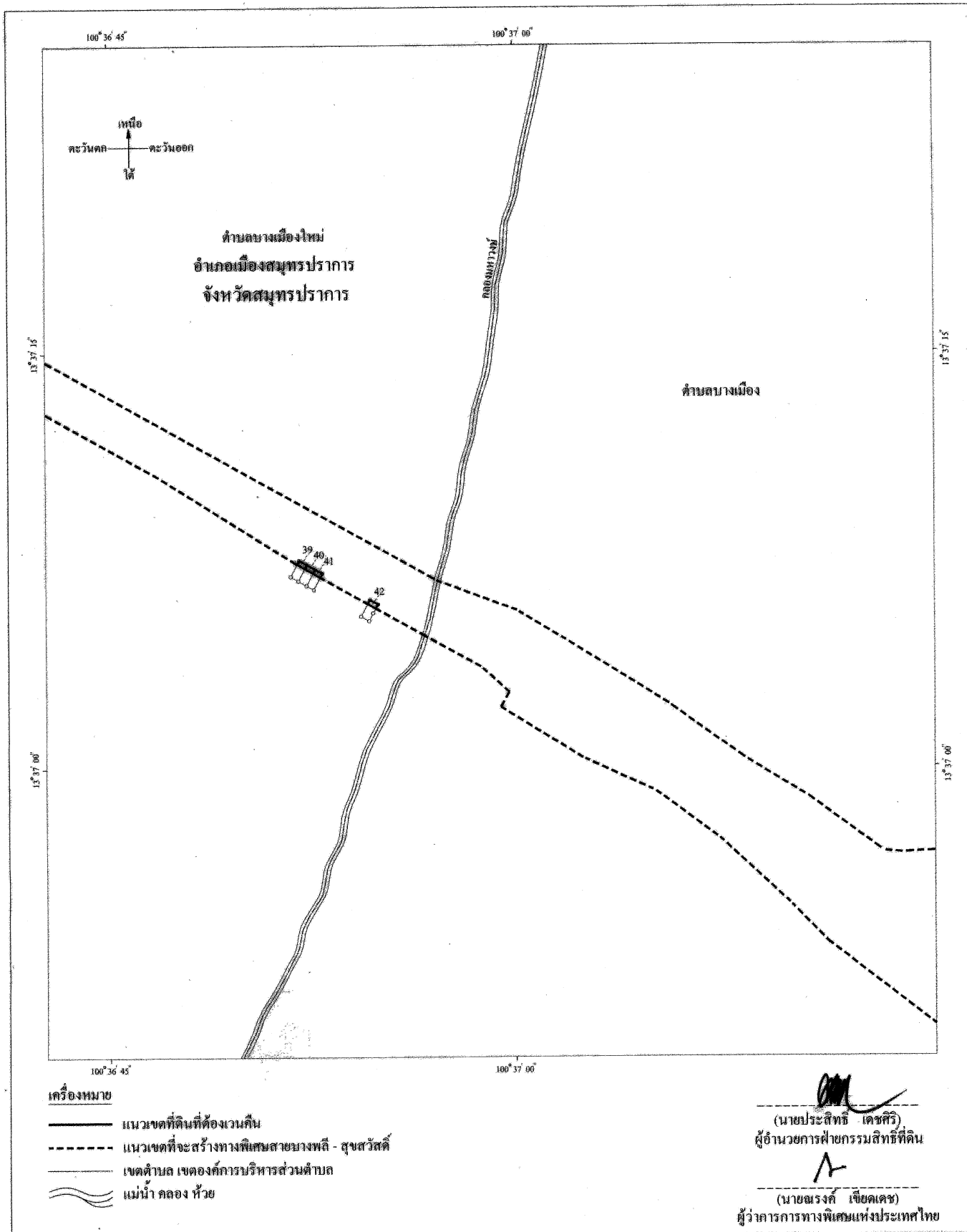

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 7/13

W.F. 2560

100° 36' 15"

100° 36' 30"

13° 37' 15"

13° 37' 30"

เหนือ
ตะวันตก ตะวันออก
ใต้

ตำบลบางเมืองใหม่
อำเภอเมืองสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ

43

44

45

46

เครื่องหมาย

— แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน

- - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์

(นายประสิทธิ์ เดชศิริ)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

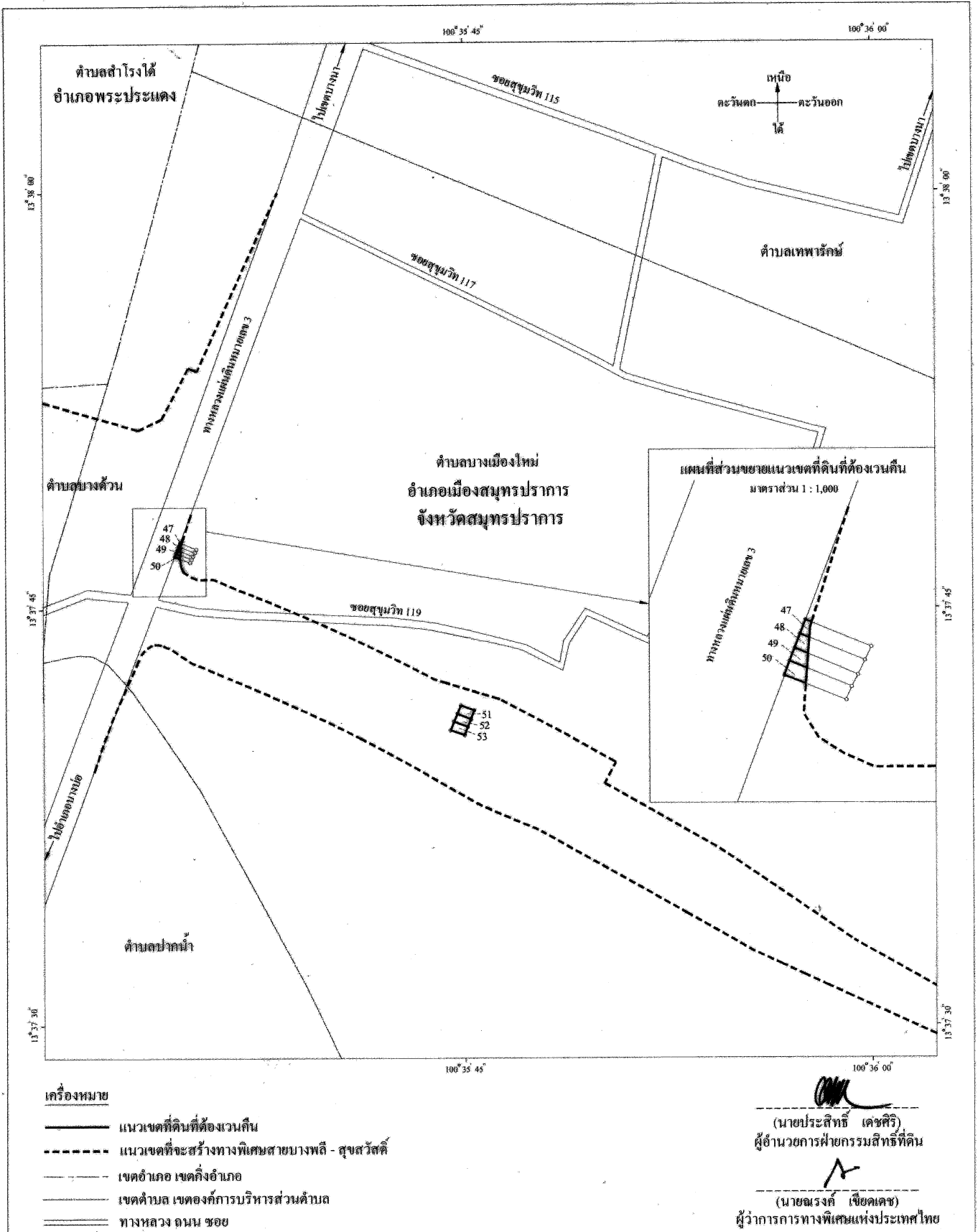
(นายณรงค์ เขียวเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 9/13

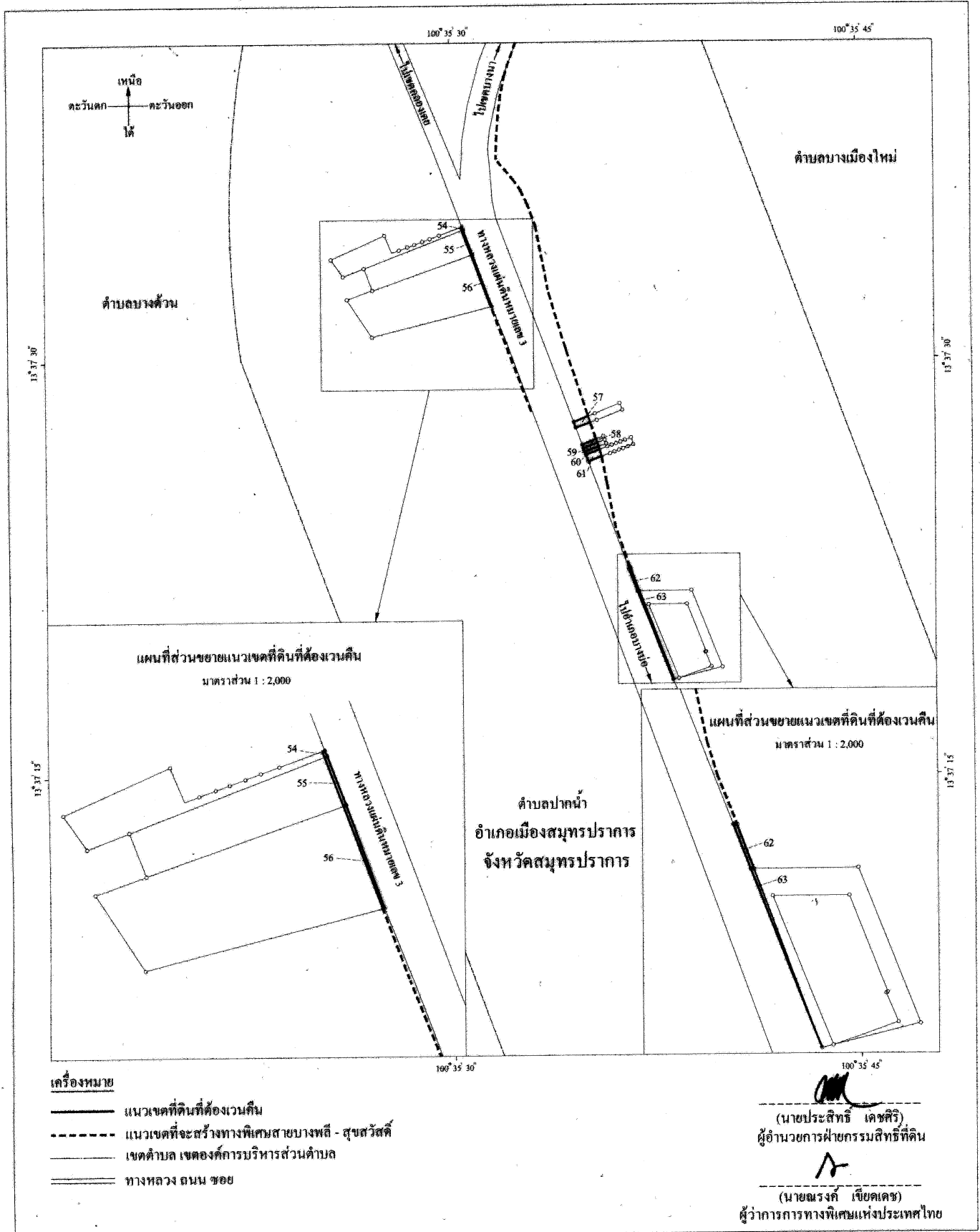

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
-พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 10/13

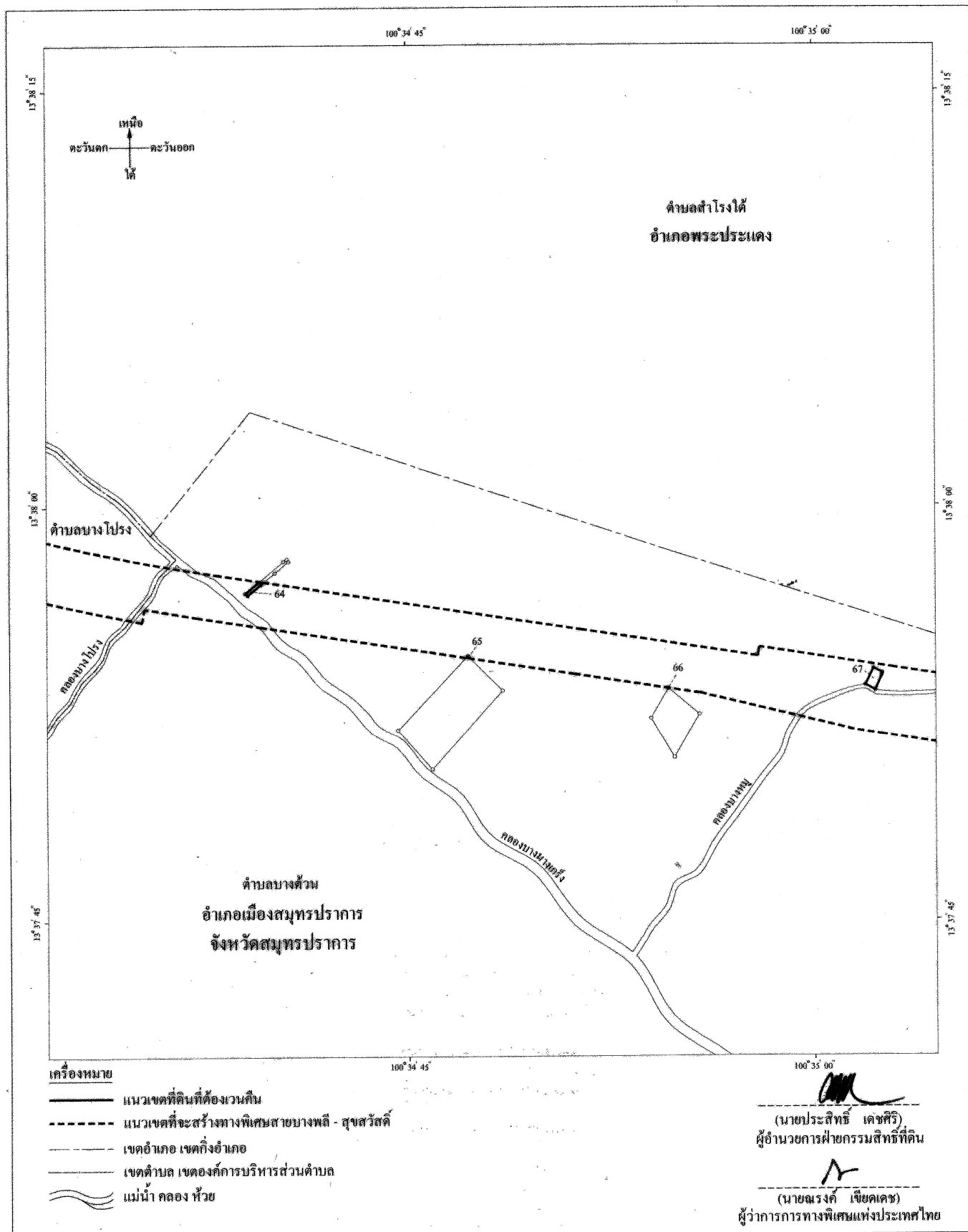

W.F. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนกหมายเลข 11/13

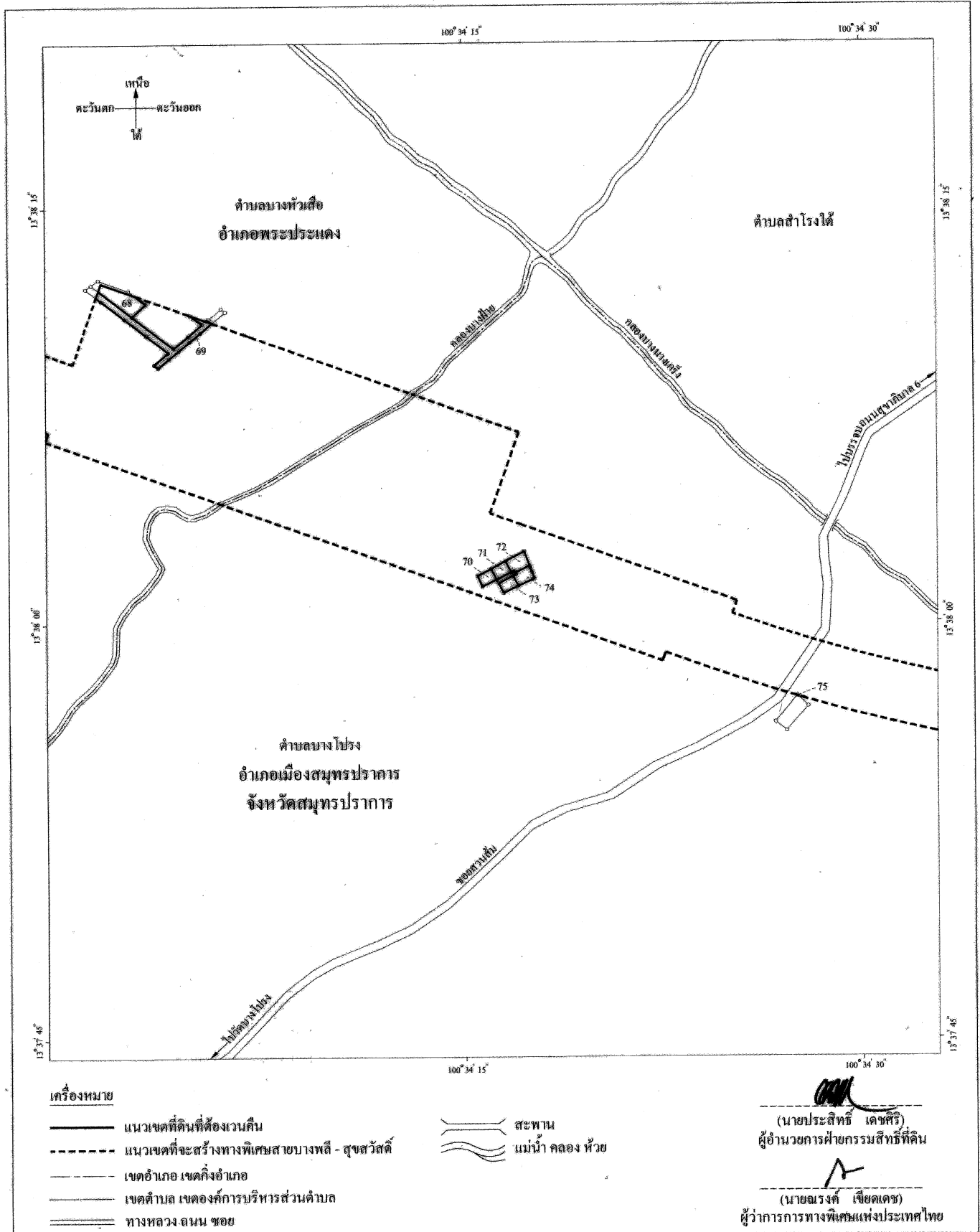

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

มาตราส่วน 1 : 4,000

0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 12/13

W.P. 2560

เครื่องมือ

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
- เขตตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- == ทางหลวง ถนน ขยาย
- ~ สะพาน
- ~~~~ แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายประสิทธิ์ เจริญศิริ)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(นายณรงค์ เชื้อคนเค)

ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี-สุทธสวัสดิ์

ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2560

หน้าที่ 1/5

แปลง หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตำบล/แขวง		ตำบล/แขวง		ที่ดินตั้งอยู่ที่		หนังสือสำคัญ			เนื้อที่ตามหนังสือสำคัญ			เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน		หมายเหตุ
		ตำบล/แขวง	อำเภอ/เขต	จังหวัด	ตำบล	โฉนด	โฉนด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	งาน	ตารางวา	
1	นายบัณฑิต ชีระธนรักษ์ สืบลม	ลำไ้งเหนือ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางพลีใหญ่	โฉนด	3336	โฉนด	5136/118208-10	12	699	17	3	78	4	แผนที่หมายเลข 1/13
2	นางอรรณดา เกษมทรัพย์	สืบลม	บางรัก	กรุงเทพมหานคร	บางแก้ว	โฉนด	112143	โฉนด	5136/118008-16	81	6895	-	-	75	2	แผนที่หมายเลข 2/13
3	นางสาวยุวดี ไตรวิทยคุณ	สวนหลวง	สวนหลวง	กรุงเทพมหานคร	เทพารักษ์	โฉนด	16	โฉนด	5136/118004-5	121	17	2	2	16	77	แผนที่หมายเลข 3/13
4	นายสุเทพ ศักดิ์พิชัยมงคล	ดอไม้	ประเวศ	กรุงเทพมหานคร	เทพารักษ์	โฉนด	39898	โฉนด	5136/118004-5	49	6944	-	-	20	20	•
5	นายเส็ง คุณทัย	ออเงิน	สายไหม	กรุงเทพมหานคร	เทพารักษ์	โฉนด	39904	โฉนด	5136/118004-5	55	6950	-	-	20	12	•
6	นายไพฑูรย์ โธมมมงคล ผู้จัดการมรดก นางกรรณิ โธมมมงคล นายชาติศรี ระวังเหตุ	ป่ง	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ	เทพารักษ์	โฉนด	52110	โฉนด	5136/117804-8	529	9878	-	-	49	49	แผนที่หมายเลข 4/13
7	นายพิณ ฐพรหม	ดอไม้	ประเวศ	กรุงเทพมหานคร	เทพารักษ์	โฉนด	52106	โฉนด	5136/117804-12	144	9874	-	-	50	50	•
8	บริษัท นารายณ์ร่วมพิพัฒน์ จำกัด	บางกะปิ	ห้วยขวาง	กรุงเทพมหานคร	เทพารักษ์	โฉนด	76019	โฉนด	5136/117804-12	190	13548	1	-	-	25	•
9	บริษัท เพชรเทพา จำกัด	สุริยวงศ์	บางรัก	กรุงเทพมหานคร	เทพารักษ์	โฉนด	76024	โฉนด	5136/117804-12	195	13553	-	2	10 9/10	9	•
10	นางสุนทรียา สุขกัน	ถนนนครไชยศรี	ดุสิต	กรุงเทพมหานคร	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	76178	โฉนด	5136/117804-12	320	13707	-	-	25 4/10	1/10	•
11	นางสาวทองใบ นาคจักรัสศรี	บางขุนศรี	บางกอกน้อย	กรุงเทพมหานคร	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	61753	โฉนด	5136/117804-11	384	11284	-	-	55	55	•
12	นางสาวกมลวิไล ดั่นเด่นชัย	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	314328	โฉนด	5136/117804-11	688	3109	-	-	13	13	•
13	นายจิรดา จริญเรืองวิกุล	คลองตันเหนือ	วัฒนา	กรุงเทพมหานคร	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	61908	โฉนด	5136/117804-15	143	11419	-	-	50	12	•
14	นายจิรดา จริญเรืองวิกุล	คลองตันเหนือ	วัฒนา	กรุงเทพมหานคร	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	61909	โฉนด	5136/117804-15	142	11420	-	-	50	21	•
15	นางสำราญ เอื้อยออง	บางพลี	พระประแดง	สมุทรปราการ	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	61915	โฉนด	5136/117804-15	136	11426	-	-	50	50	•
16	นายณัฐวัฒน์ สนิทพันธ์	บางนา	พระโขนง	กรุงเทพมหานคร	เพชรเกษมใหม่	โฉนด	61839	โฉนด	5136/117804-15	64	11350	-	-	49	15	•

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี-สุพรรณบุรี
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 2/5

แปลง หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ				เนื้อที่ตามหนังสือสำคัญ			เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ
		ตำบล/แขวง	อำเภอ/เขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	งาน	ตารางวา	งาน	ตารางวา	
17	นายณัฐวัฒน์ สนิทรัมย์	บางนา	พระโขนง	กรุงเทพมหานคร	แพรกษาใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	61860	5136 7604-15	86	11371	-	-	49	-	49	แผนที่หมายเลข 4/13
18	นายสายหยุด นาคเทียน	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	แพรกษาใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	61883	5136 7604-15	89	11394	-	-	50	-	50	*
19	นายพิจิตร แพ่งทิพย์	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240183	5136 7604-13	205	28154	-	1	41 6/10	-	41 6/10	แผนที่หมายเลข 5/13
20	นางสาวณัฏฐา แพ่งทิพย์	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240188	5136 7604-13	210	28159	-	1	5 1/10	-	5 1/10	*
21	นายพรชัย สุประเสริฐ	ห้วยยอด	ห้วยยอด	ตรัง	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240203	5136 7604-13	221	28174	-	1	37 3/10	-	14	*
22	นางสุวิรัตน์ สุขเจริญมิตร	ห้วยยอด	ห้วยยอด	ตรัง	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240189	5136 7604-13	211	28160	-	1	27 2/10	-	27 2/10	*
23	นางสูงส่ง ประเสริฐวิทย์	บางแก้ว	บางพลี	สมุทรปราการ	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240184	5136 7604-13	206	28155	-	1	37 1/10	-	37 1/10	*
24	นางจุฑามาศ วัฒนศิริกุล ผู้จัดการมรดก	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	104944	5136 7604-13	200	28309	-	1	25 8/10	-	15	*
25	นายวิฑูร วัฒนศิริกุล	ห้วยยอด	ห้วยยอด	ตรัง	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240204	5136 7604-13	220	28175	-	1	24/10	-	16	*
26	นางวิวิทย์ ศรีสุขสมบูรณ์	บางโคก	บางคอแหลม	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240190	5136 7604-13	212	28161	-	1	6 2/10	-	6 2/10	*
27	นายศักดิ์ชัย วิธศักดิ์วัฒนา	บางจาก	พระโขนง	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240185	5136 7604-13	207	28156	-	1	15 3/10	-	15 3/10	*
28	นายปรานีทิพย์ เกียรติสมนพ	สี่พระยา	บางรัก	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240181	5136 7604-13	199	28152	-	1	10 9/10	-	4	*
29	นายภรณ์ ดันดิพรสิน	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240205	5136 7604-13	219	28176	-	1	7 2/10	-	22	*
30	นายรุ่งโรจน์ ประชาภิรัช	บางโคก	บางคอแหลม	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240191	5136 7604-13	213	28162	-	1	8 8/10	-	8 8/10	*
31	นายศักดิ์ชัย วิธศักดิ์วัฒนา	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240206	5136 7604-13	218	28177	-	1	5	-	26	*
32	นางลลิตา อัครวานิช	สวนหลวง	สวนหลวง	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240192	5136 7604-13	214	28163	-	1	6 4/10	-	6 4/10	*

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์

ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 3/5

หมายเลขที่	รายละเอียดเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ					เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ
		ตำบล/แขวง	อำเภอ/เขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	รวม	เลขที่ดิน	หนังสือสำคัญ	ไม่	งาน	ตารางวา	
33	นางสาวสุดี ธีรบุญชัยมงคล	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	คลองสาน	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240193	5136/17604-13	13	28164	-	1	4 3/10	แผนที่หมายเลข 5/13
34	นางสาวหัตถา วิเศษวิเศษ	บางคอแหลม	บางคอแหลม	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240194	5136/17604-14	3	28165	-	-	99 1/10	"
35	นางสาวหัตถา วิเศษวิเศษ	บางคอแหลม	บางคอแหลม	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	240195	5136/17604-1	7604	28166	-	1	7 5/10	"
36	นางรักร ฤทธิกุล	บางเสาธง	บางเสาธง	สมุทรปราการ	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	95710	5136/17404-7	31	23191	-	-	1	แผนที่หมายเลข 6/13
37	นายวิเศษ วิเศษกุล	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	95703	5136/17404-8	4	23184	-	-	80	"
38	บริษัท ธนนครการกิจไทย จำกัด (มหาชน)	ราชบุรี	ราชบุรี	กรุงเทพมหานคร	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	86391	5136/17404-8	103	20333	-	-	42	"
39	นายพชร คุ้มพะเนียด	บางเมือง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	85170	5136/17404-2	12	14669	-	-	9	แผนที่หมายเลข 7/13
40	นายพชร คุ้มพะเนียด	โพธาราม	เมืองสิงห์บุรี	สิงห์บุรี	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	85169	5136/17404-2	13	14668	-	-	9	"
41	นายพชร คุ้มพะเนียด	โพธาราม	เมืองสิงห์บุรี	สิงห์บุรี	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	85168	5136/17404-2	14	14667	-	-	9	"
42	นางศุภากร สิริไพบ	หนองโพรง	ศรีมโหสถ	ปราจีนบุรี	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	85161	5136/17404-2	21	14660	-	-	9	"
43	นายอานวย ดวงแก้ว	ภูน้ำหยด	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	35316	5136/17206-11	257	3558	-	-	2/10	แผนที่หมายเลข 8/13
	นางอุไร เมืองแก้ว															
	นางสาวอมรศรี สัยเขต															
	นางเสียว นาค															
	นางนิยน์ เกร์															
	นายพล เมื่อนะ															
44	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	จตุจักร	จตุจักร	กรุงเทพมหานคร	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	58525	5136/17206-16	50	4622	-	-	6	"
45	นายศิริชัย ศรีสวัสดิ์	บางนา	บางนา	กรุงเทพมหานคร	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	45640	5136/17206-16	118	10674	-	-	40	"
46	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	จตุจักร	จตุจักร	กรุงเทพมหานคร	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	60869	5136/17206-16	320	13976	5	1	61 3	87

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี-สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมะขาม และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 4/5

แปลง หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ					เนื้อที่ตามหนังสือสำคัญ			เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ
		ตำบล/แขวง	อำเภอ/เขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	งาน	ตารางวา	ไร่	งาน	ตารางวา	
47	นายวันชัย วงษ์ไชยกุล	เทพารักษ์	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	58617	5136/17206-5	113	5530	-	-	20	-	-	3 2/10	แผนที่หมายเลข 9/13
48	นางสาวลลิตา พงศ์บุญญาพ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	58618	5136/17206-5	114	5531	-	-	19	-	-	3 8/10	*
49	นางสาวลลิตา พงศ์บุญญาพ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	58619	5136/17206-5	115	5532	-	-	19	-	-	4 8/10	*
50	นางสาวลลิตา พงศ์บุญญาพ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	58620	5136/17206-5	116	5533	-	-	19	-	-	5 7/10	*
51	นางสาวสิริกาญจน์ ไบสียงวงศ์	นาเกลือ	พระสมุทรเจดีย์	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	27129	5136/17206-10	24	3100	-	-	40	-	-	40	*
52	นางสาวสิริกาญจน์ ไบสียงวงศ์	นาเกลือ	พระสมุทรเจดีย์	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	27130	5136/17206-10	23	3101	-	-	41	-	-	41	*
53	นางสาวสิริกาญจน์ ไบสียงวงศ์	นาเกลือ	พระสมุทรเจดีย์	สมุทรปราการ	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	27131	5136/17206-10	22	3102	-	-	42	-	-	42	*
54	บริษัท พี.วี.เอส.เรียล เอสเตท จำกัด	จักรวรรดิ	สัมพันธ์วงศ์	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	13453	5136/17206-9	182	1007	1	-	38 6/10	-	-	1 75/100	แผนที่หมายเลข 10/13
55	บริษัท พี.วี.เอส.เรียล เอสเตท จำกัด	จักรวรรดิ	สัมพันธ์วงศ์	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	5570	5136/17206-9	183	629	2	-	21 9/10	-	-	14 5/10	*
56	บริษัท พี.วี.เอส.เรียล เอสเตท จำกัด	จักรวรรดิ	สัมพันธ์วงศ์	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	1347	5136/17206-9	184	278	4	2	70 4/10	-	-	29 97/100	*
57	นายประวิทย์ ตันติพัฒน์สกุล	มหาพฤฒาราม	บางรัก	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	71028	5136/17206-9	231	6145	-	-	98	-	-	30 8/10	*
58	นายสุพล เจริญวิทย์กุล	ดอกไม้	ประเวศ	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	71034	5136/17206-13	169	6151	-	-	27	-	-	15 4/10	*
59	นางโสมภา กาฬนางษ์	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	71035	5136/17206-13	170	6152	-	-	27	-	-	15 1/10	*
60	นางโสมภา กาฬนางษ์	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	71036	5136/17206-13	171	6153	-	-	29	-	-	16 5/10	*
61	นายประเสริฐ ตันติพัฒน์สกุล	มหาพฤฒาราม	บางรัก	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	1266	8ต.	34	197	-	-	98	-	-	30 2/10	*
62	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	จุฬารัตน์	จุฬารัตน์	กรุงเทพมหานคร	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	300259	5136/17206-13	772	3812	-	-	10	-	-	10	*

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี-สุพรรณบุรี
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอสองแพร่งและอำเภอประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 5/5

แปลง หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ					เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ
		ตำบล/แขวง	อำเภอ/เขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไม่	งาน	ตารางวา	
63	นายสมหวัง สวัสดิ์นอกชัย	บางเมืองใหม่	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	90820	5136/17206-13	251	6895	1	1	66	แผนที่หมายเลข 10/13
64	นายทองขาว สกโหนด	ดอยหล่อ	ดอยหล่อ	เชียงใหม่	บางด้วน	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	237549	5136/17006-6	6	8006	-	-	37	แผนที่หมายเลข 11/13
65	นายรัชชัย เนตรรักษ์กุล	ลำห้วย	ธนาภิรมย์	กรุงเทพมหานคร	บางด้วน	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	1570	5136/17006-6	140	456	4	-	40	.
66	นายปรีชา รวมศิลป์	ปากน้ำ	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางด้วน	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	1480	7ต.	216	412	1	1	6	.
67	นางสาวจิตภา มิววัฒนานนท์	ช่องนนทรี	ยานนาวา	กรุงเทพมหานคร	บางด้วน	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	125194	5136/17006-7	13	6852	-	-	61	.
68	นายสุวิทย์ ไชยศิริวงศ์	จักรวรรดิ	สัมพันธวงศ์	กรุงเทพมหานคร	บางหัวเสือ	พระประแดง	สมุทรปราการ	โฉนด	239601	5136/16806-4	160	4273	-	2	43	แผนที่หมายเลข 12/13
69	นางสาว โยธิตา	บางหัวเสือ	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางหัวเสือ	พระประแดง	สมุทรปราการ	โฉนด	4237	5136/16806-4	157	427	1	1	53	.
70	นางสาววิมลพรญา บุญยภัทรกุลศิริ	บางพึ่ง	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	260908	5136/16806-4	274	1856	-	-	60	.
71	นางสาววิมลพรญา บุญยภัทรกุลศิริ	บางพึ่ง	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	260909	5136/16806-4	275	1857	-	-	60	.
72	นางสาววิมลพรญา บุญยภัทรกุลศิริ	บางพึ่ง	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	260910	5136/16806-4	276	1858	-	-	79	.
73	นางสาววิมลพรญา บุญยภัทรกุลศิริ	บางพึ่ง	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	260913	5136/16806-4	278	1861	-	-	60	.
74	นางสาววิมลพรญา บุญยภัทรกุลศิริ	บางพึ่ง	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	260914	5136/16806-4	277	1862	-	-	73	.
75	นางนาง มะลิลา	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	บางโปรง	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	โฉนด	274108	5136/17006-5	383	2239	-	-	33 2/10	.
76	นายบุญเอก มะลิลา	ลำโพงใต้	พระประแดง	สมุทรปราการ	บางหัวเสือ	พระประแดง	สมุทรปราการ	โฉนด	242106	5136/16806-2	17	4512	-	-	16	แผนที่หมายเลข 13/13
77	นางสาวอรอุมา สุขนิยม	บางอีกร้อย	ธนาภิรมย์	กรุงเทพมหานคร	บางหัวเสือ	พระประแดง	สมุทรปราการ	โฉนด	242047	5136/16806-14	235	4453	-	-	16	.

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้ทำการสำรวจที่ที่จะต้องเวนคืนเพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๔๗ เสร็จแล้ว สมควรเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต่อไป จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์
ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีกำหนด ๔ ปี ในการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯ ดังกล่าว การทางพิเศษแห่งประเทศไทย หรือ กทพ. ได้ดำเนินการสำรวจอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนแล้วปรากฏว่า มีที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งหมด จำนวน ๑,๖๕๗ แปลง โดยเจ้าของที่ดินได้มาตกลงทำสัญญาซื้อขายรับเงินค่าทดแทนจาก กทพ. แล้ว จำนวน ๑,๔๙๕ แปลง ส่วนเจ้าของที่ดินที่เหลืออีกจำนวน ๑๖๒ แปลง ไม่มาตกลงทำสัญญาซื้อขายกับ กทพ. ซึ่ง กทพ. ได้ดำเนินการวางเงินค่าทดแทนและเข้าครอบครองใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นแล้ว ทั้งนี้ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ฉบับลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สืบค้น ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ จาก <http://web.senate.go.th/document/approve/617.pdf>) ซึ่งต่อมาสมัยคณะรัฐมนตรีที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่งและมอบหมายให้คณะกรรมการการกม.นาคม เป็นผู้พิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน และกำหนดเวลาปฏิบัติงาน ภายใน ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมการการพิจารณาแล้วเสร็จรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จากนั้นในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองและลงมติในวาระที่สาม เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการกม.นาคม โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ

อนึ่ง ข้อสังเกตของคณะกรรมการการกม.นาคมมี ๒ ประการ คือ (๑) การกำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ หน่วยงานที่เวนคืนควรกำหนดแนวเขตเท่าที่จำเป็นที่จะจัดทำบริการสาธารณะ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (๒) รัฐบาลควรเร่งรัดปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือกฎหมายอื่นให้ครอบคลุมข้อหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการรับรองและคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สืบค้น ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ จาก http://web.senate.go.th/bill/bk_data/292-5.pdf)

ทั้งนี้ ผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการคมนาคม คือ กระทรวงคมนาคมได้เสนอรายงานผลการดำเนินการโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ รับทราบตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยสรุปดังนี้ (๑) หน่วยงานได้กำหนดแนวเขตเวนคืนเฉพาะที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิศวกรรม ด้านความปลอดภัยของผู้ใช้ทาง ตลอดจนการจราจร เพื่อให้มีผลกระทบต่อเอกชนเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะในการแก้ไขปัญหาการจราจรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) ทุกหน่วยงานเห็นด้วยที่จะมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนไว้ให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกัน ซึ่งปัจจุบันได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. .... ที่มีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้งบับ อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) โดยได้นำหลักการตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทมาประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สืบค้น ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ จาก http://web.senate.go.th/bill/bk_data/292-7.pdf)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจพื้นที่ที่จะต้องเวนคืนเพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๔๗ เสร็จแล้ว สมควรเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)
๒. กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งปรากฏรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ (มาตรา ๔)
๓. กำหนดให้เจ้าหน้าที่เวนคืนเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามมาตรา ๔ ภายในระยะเวลาสี่ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕)

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน
เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก
กรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง
ทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา
เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และ
เขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ภายในแนวเขตตามแผนที่

ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งปรากฏรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามบัญชี
ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก
กรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนเข้าใช้ก่อสร้างิมทรัพย์ที่เวนคืนตามมาตรา ๔ ภายในระยะเวลา
สี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

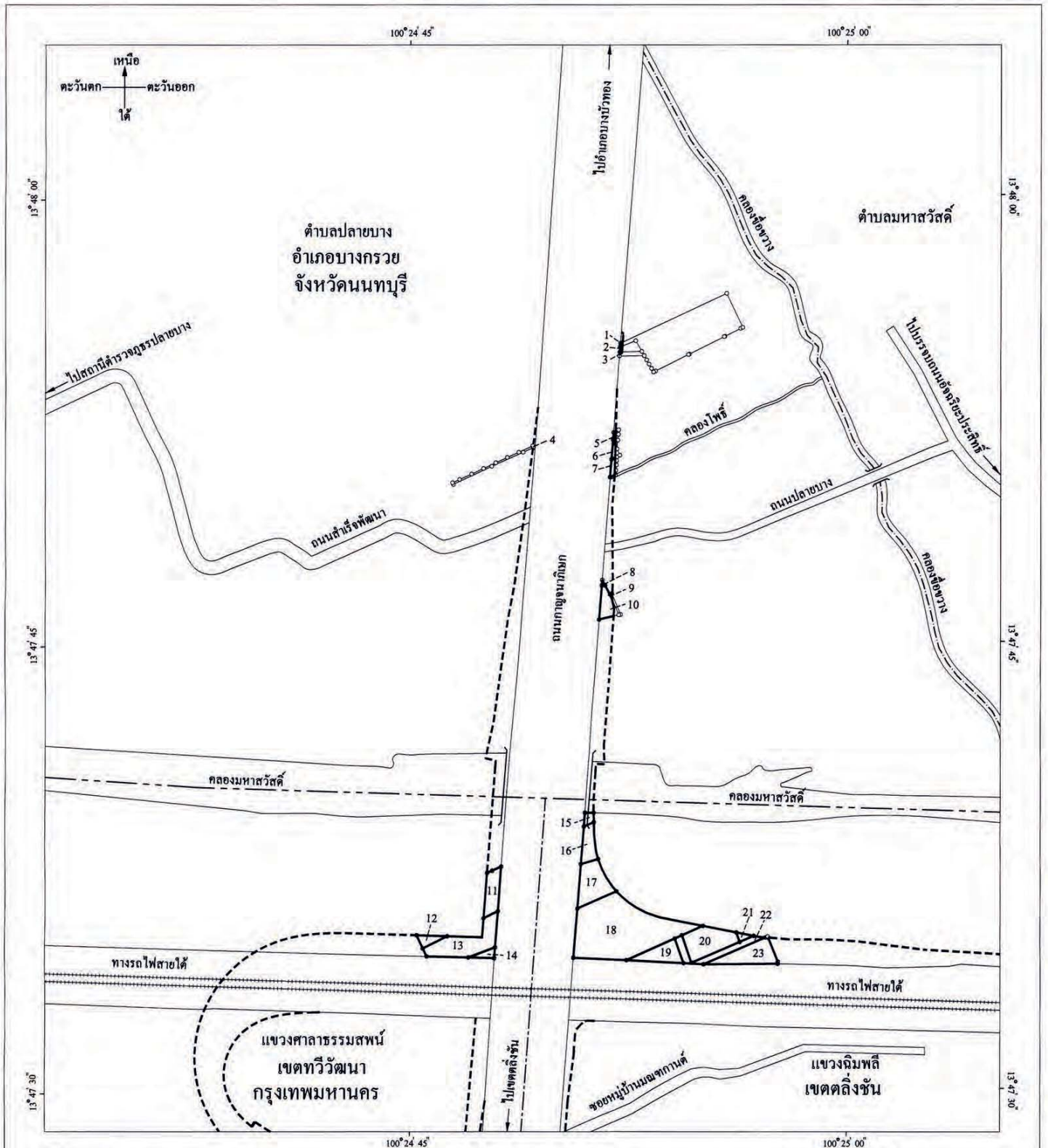
ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๒๘

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 1/11

เครื่องหมาย

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ เขตกิ่งอำเภอ เขตของเขต
- เขตตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เขตของแขวง
- ทางหลวง ถนน ซอย

- +++++ ทางรถไฟ
- ~~~~~ สะพาน
- ~~~~~ แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชษฐ์ อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(นายณรงศ์ เขียวเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

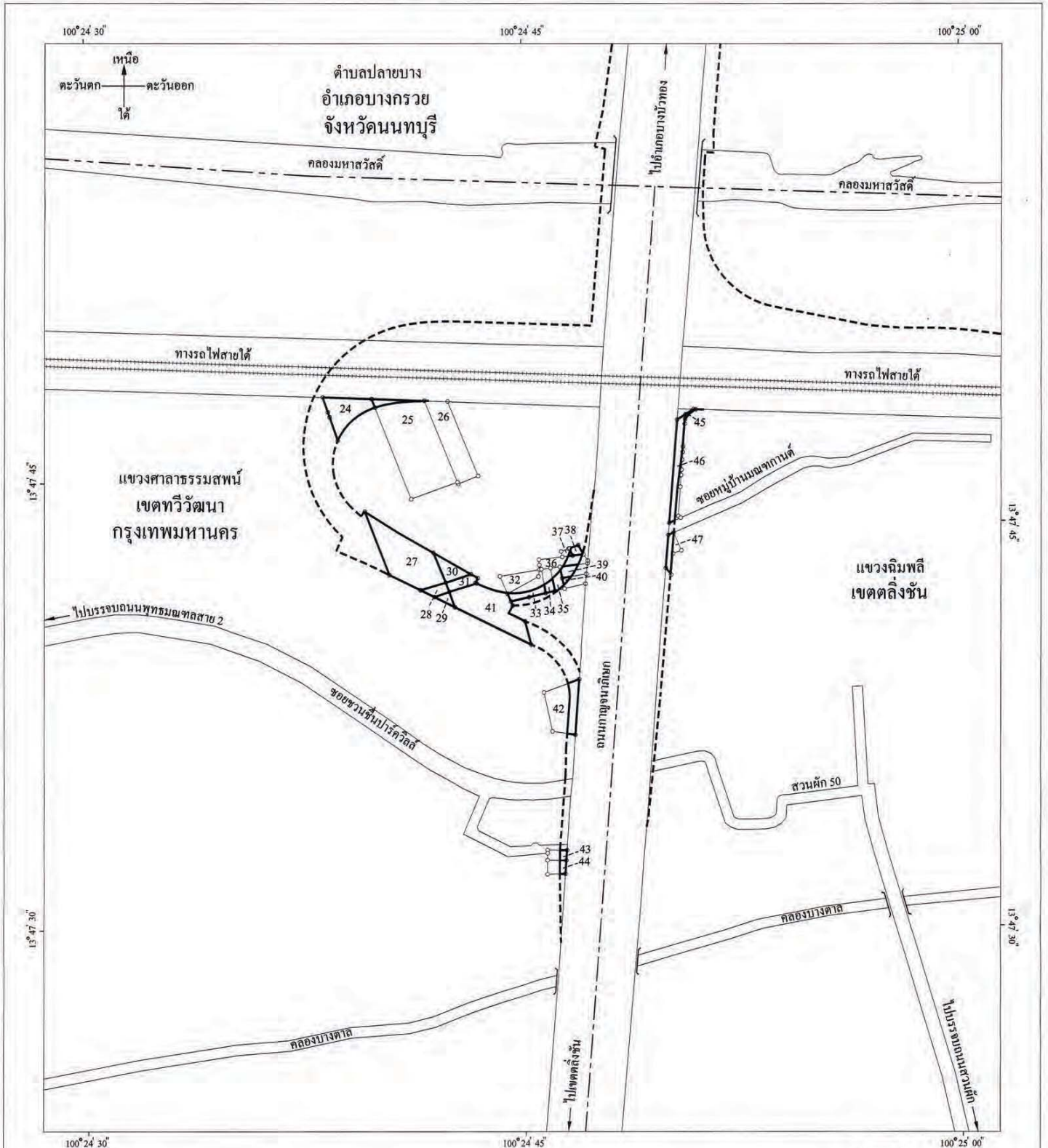

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๒๙

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 2/11

เครื่องหมาย

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ เขตกิ่งอำเภอ เขตของเขต
- ทางหลวง ถนน ซอย
- +++++ ทางรถไฟ

- สะพาน
- แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชียร อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

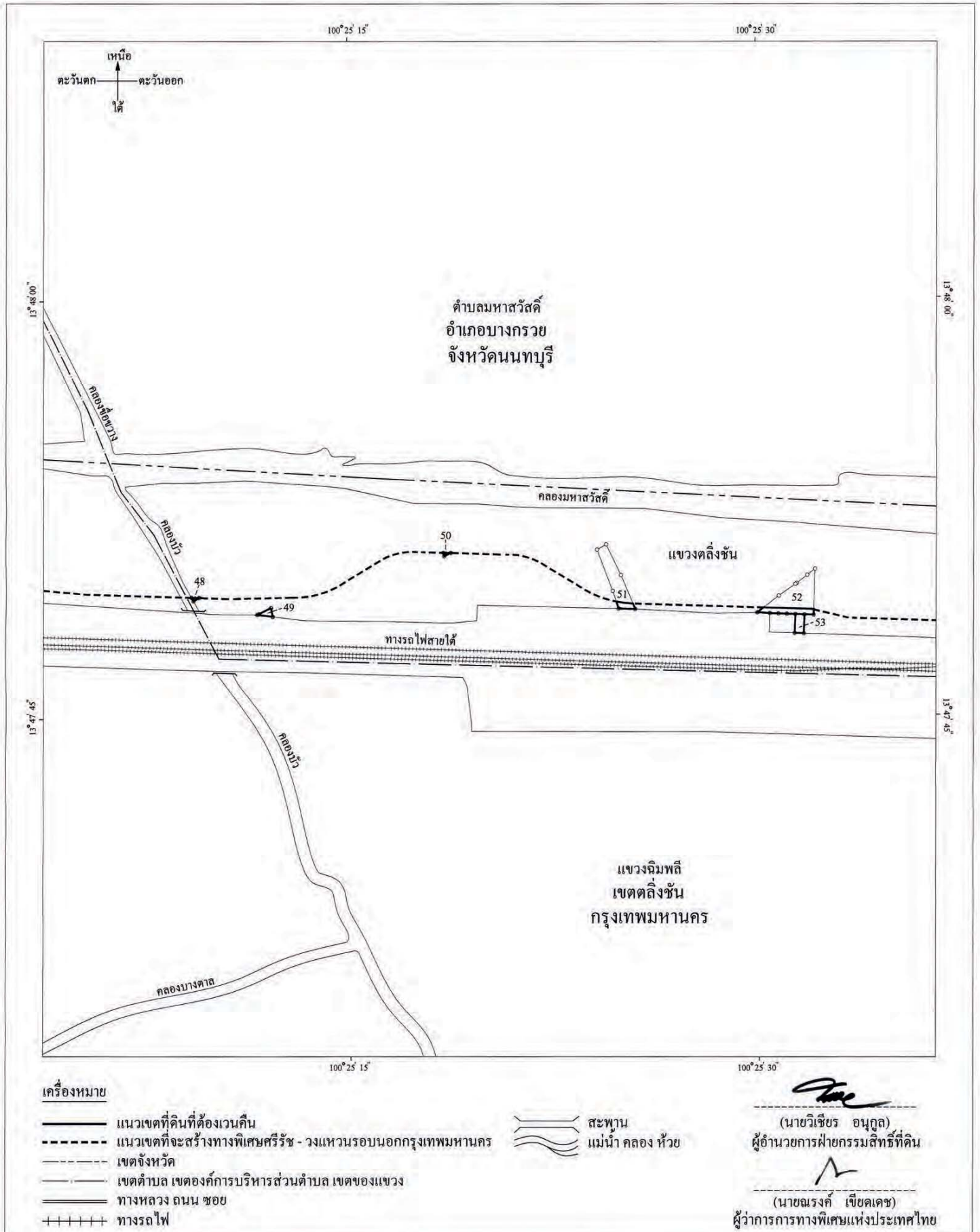
(นายณรงค์ เขียดเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๓๐

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 3/11

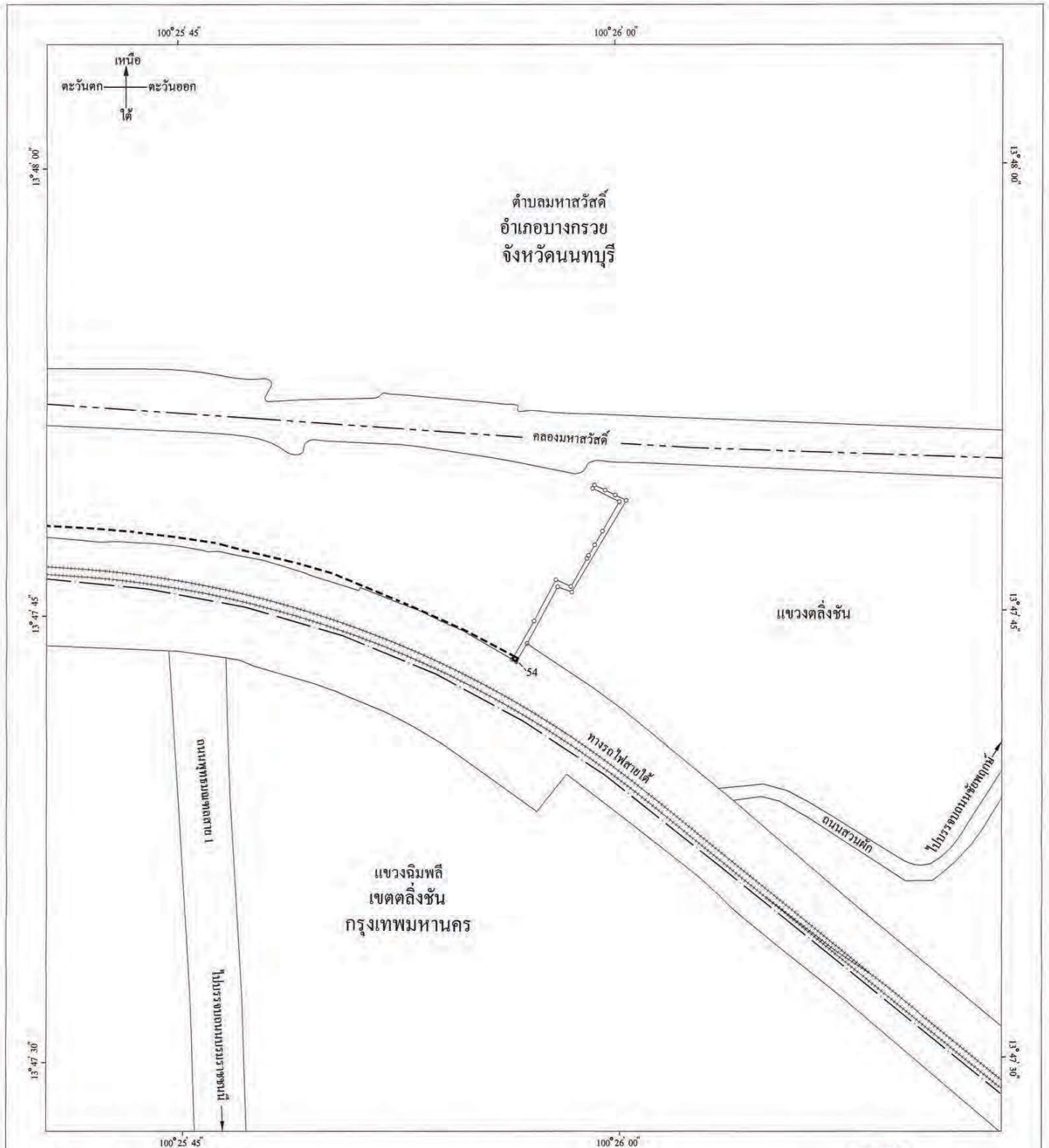

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๓๑

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 4/11

เครื่องหมาย

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
- เขตจังหวัด
- เขตตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เขตของแขวง
- ===== ทางหลวง ถนน ซอย
- +++++ ทางรถไฟ

~~~~~ แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชษฐ์ อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(นายณรงก์ เขียดเคซ)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

୧୩୭

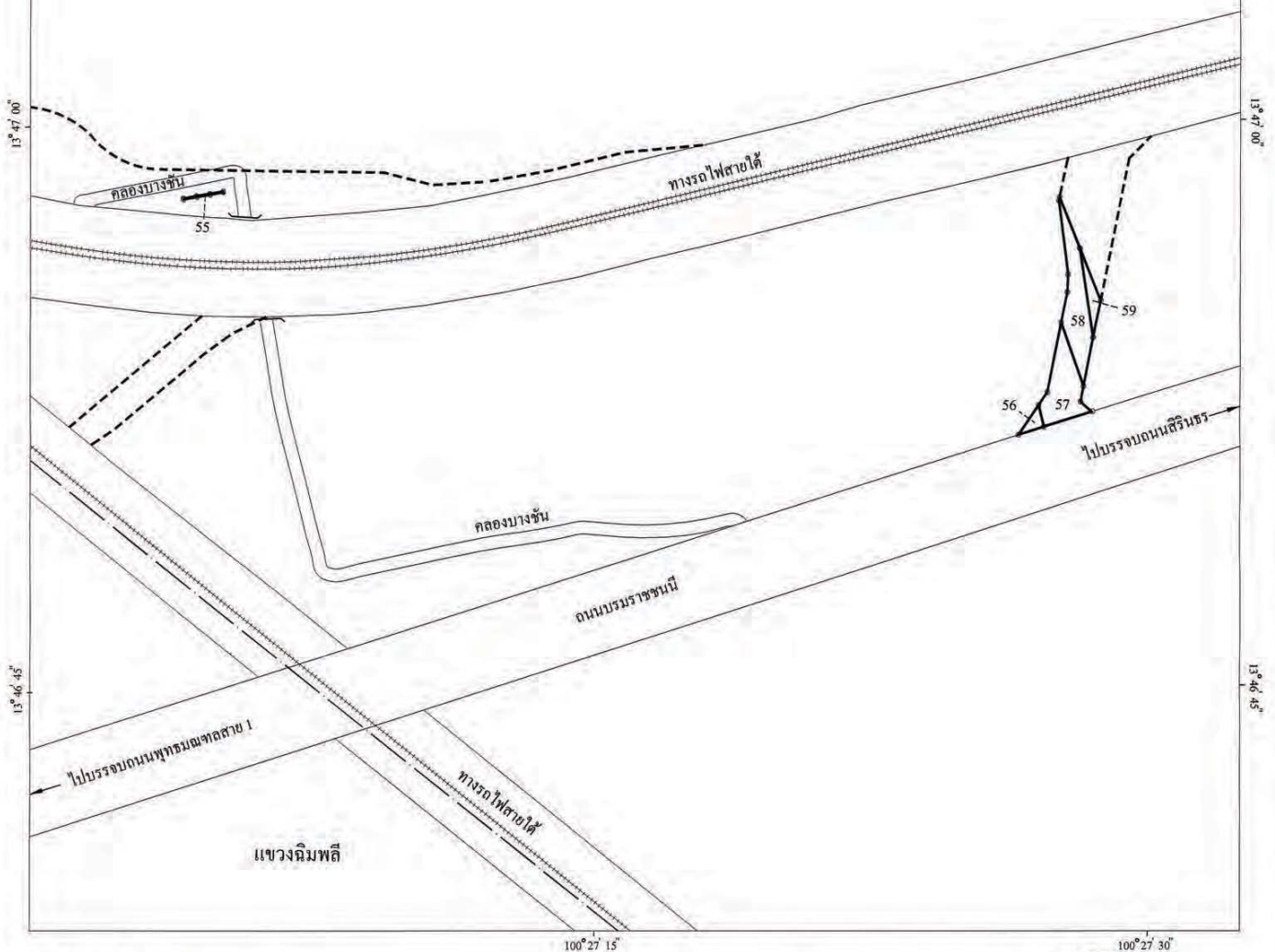
0 50 100 200 เมตร

100° 27' 15"

 $100^{\circ}27'30''$

เหนือ
ตะวันตก ———— ตะวันออก
ใต้

แขวงตลิ่งชัน
เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร

===== แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
 ----- แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
 ----- เขตตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เขตของแขวง
 ===== ทางหลวง ถนน ซอย
 ++++++ ทางรถไฟ
 ===== สะพาน

แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชียร อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

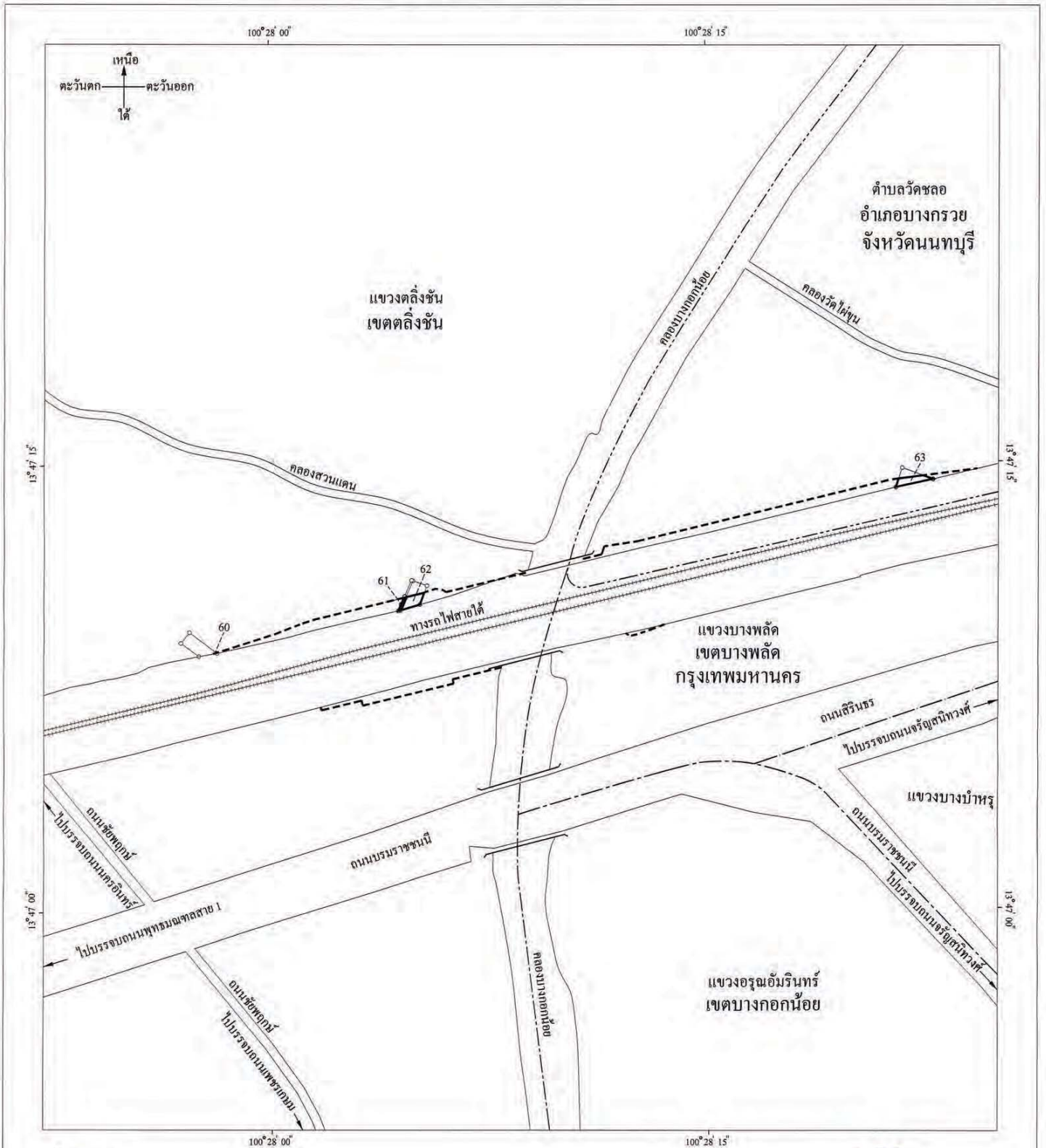
(นายณรงค์ เขียวเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๓๓

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 6/11

เครื่องหมาย

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ เขตกิ่งอำเภอ เขตของเขต
- เขตตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เขตของแขวง
- ทางหลวง ถนน ซอย

- +++++ ทางรถไฟ
- ===== สะพาน
- ~~~~~ แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชษฐ์ อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(นายณรงค์ เชื้อคเคช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

୧୫୯

0 50 100 200 เมตร

_____ แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
 - - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
 - - - - - เขตจังหวัด
 _____ เขตตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เขตของแขวง
 _____ ทางหลวง ถนน ซอย
 + + + + + ทางรถไฟ

สะพาน
แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชียร อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(นายณรงค์ เขียวเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ଗଣ୍ଡ

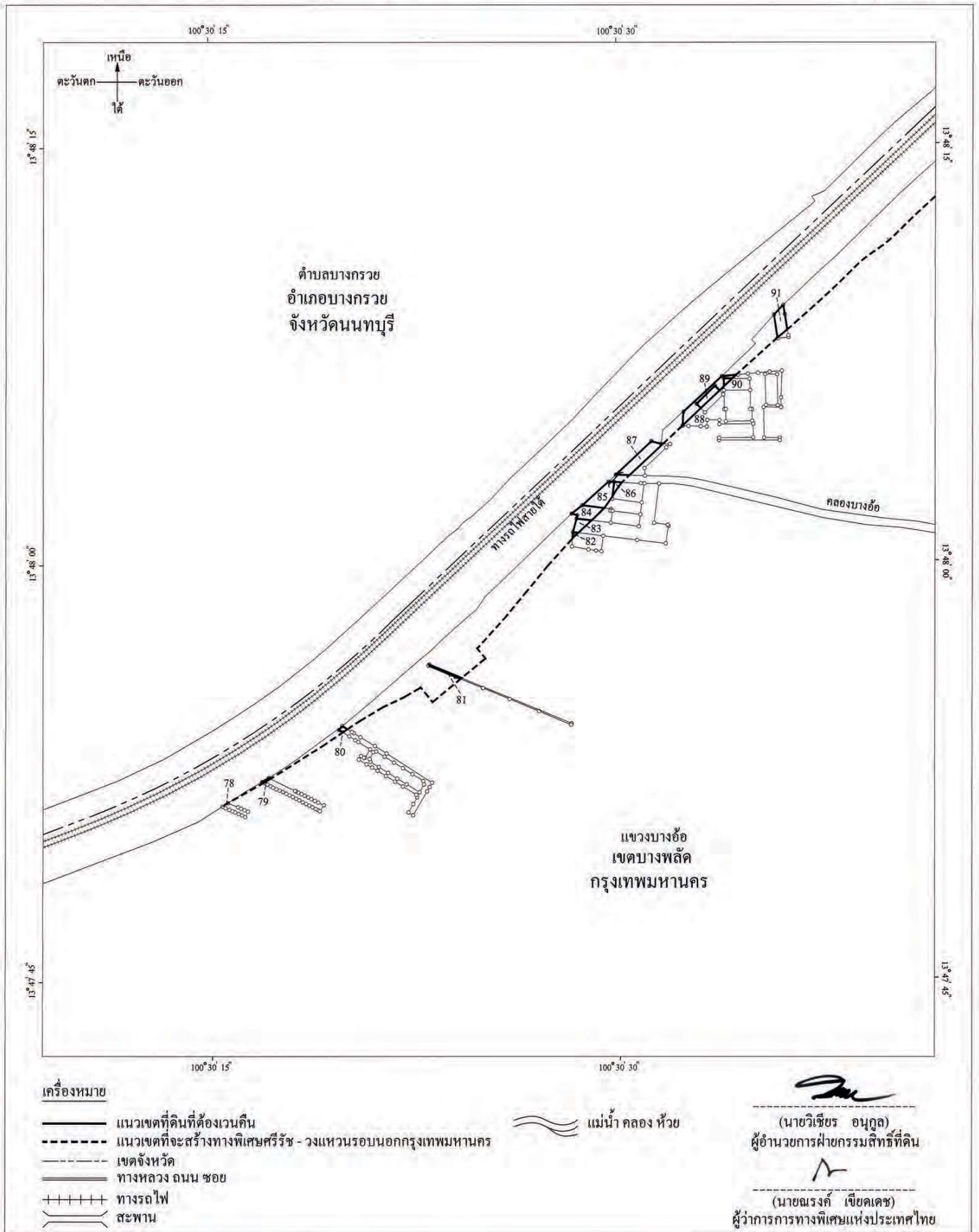
0 50 100 200 เมตร

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๓๖

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 9/11

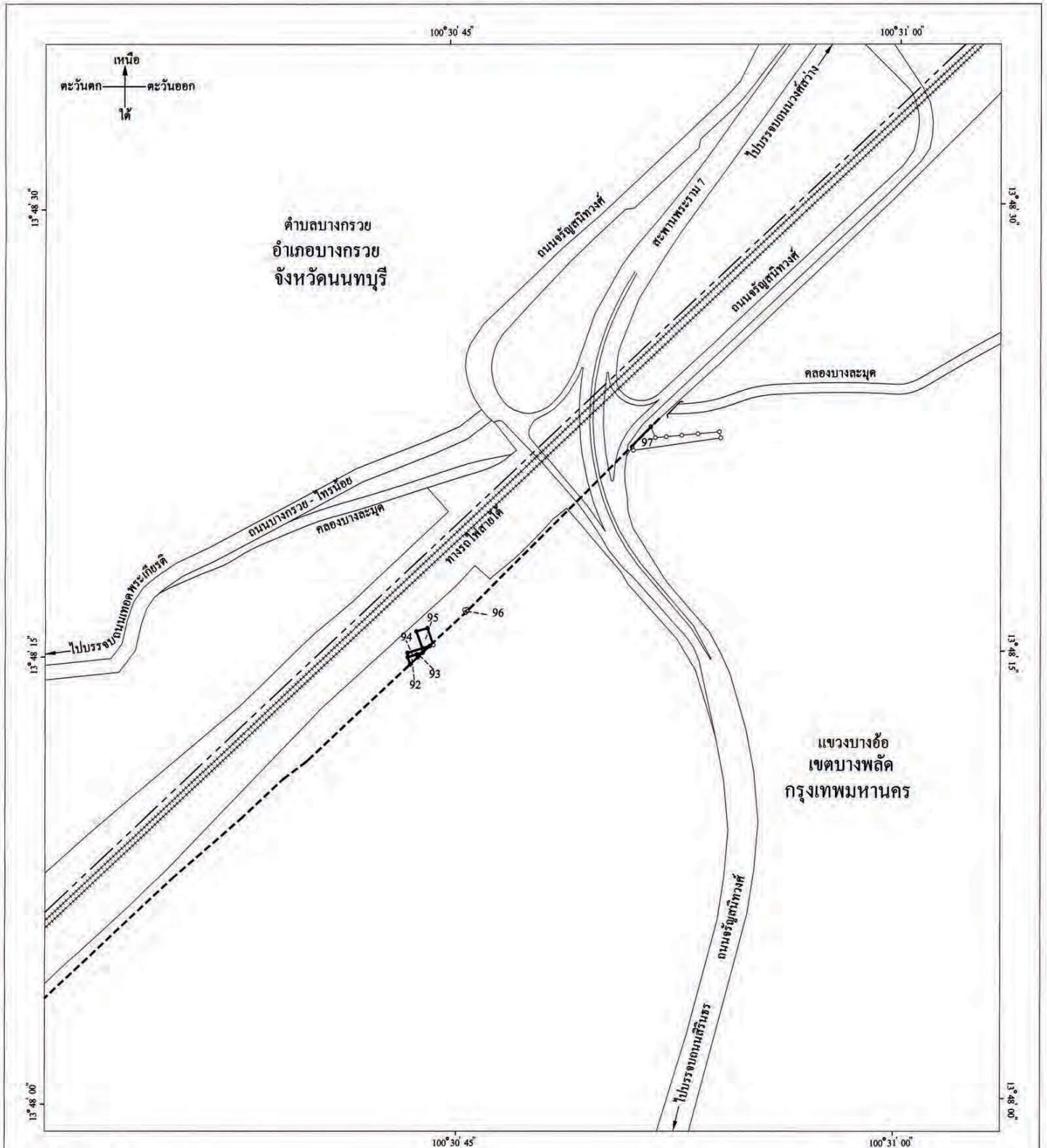

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลังชั้น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๓๗

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 10/11

เครื่องหมาย

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
- - - - - เขตจังหวัด
- == ทางหลวง ถนน ขยาย
- +++++ ทางรถไฟ
- == สะพาน

แม่น้ำ คลอง ห้วย

(นายวิเชียร อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

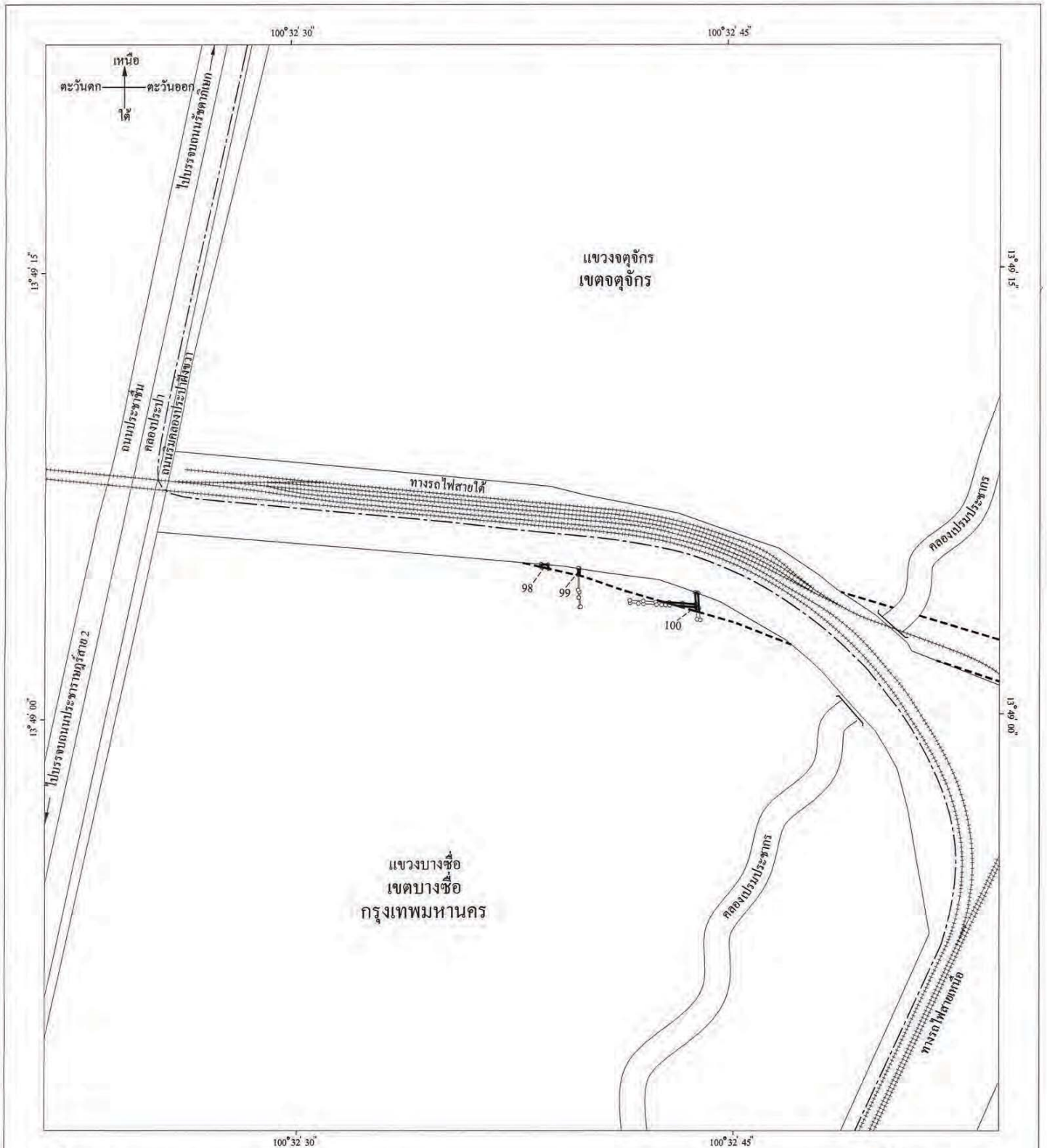
(นายณรงค์ เชิดเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

๑๓๘

มาตราส่วน 1 : 4,000
0 50 100 200 เมตร

แผนที่หมายเลข 11/11

เครื่องหมาย

- แนวเขตที่ดินที่ต้องเวนคืน
- - - - - แนวเขตที่จะสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
- == ทางหลวง ถนน ซอย
- - - - - เขตอำเภอ เขตกิ่งอำเภอ เขตของเขต
- ~ ~ ~ ~ ~ แม่น้ำ คลอง ห้วย

+++++ ทางรถไฟ
== สะพาน

(นายวิเชียร อนุกุล)
ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(นายณรงค์ เชิดเดช)
ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองสาม เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 1/8

| แปลง
หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ				เนื้อที่			เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน		หมายเหตุ				
		ตำบลแขวง	อำเภอเขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ขวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	งาน	ตารางวา	ไร่		งาน	ตารางวา		
1	นายวิจิตร จิตชัยเจริญ	ดลิ่งขึ้น	ดลิ่งขึ้น	กรุงเทพมหานคร	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี	โฉนด	26835	5036 I
5226-14	74	817	2	2	70	5/10	-	2	แผนที่หมายเลข 1/11		
2	นายวิจิตร จิตชัยเจริญ	ดลิ่งขึ้น	ดลิ่งขึ้น	กรุงเทพมหานคร	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี	โฉนด	6368	5036 I
5226-14	65	499	-	-	43	-	-	3			
3	นายวิจิตร จิตชัยเจริญ	ดลิ่งขึ้น	ดลิ่งขึ้น	กรุงเทพมหานคร	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี	โฉนด	6369	5036 I
5226-14	66	500	-	-	24	-	-	1			
4	นายไพโรจน์ มีแก้ว	วงศ์สว่าง	บางซื่อ	กรุงเทพมหานคร	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี	โฉนด	184	5036 I
5226-14	132	1313	-	-	67	-	-	1			
5	นางสุพัชร์ ที่ซุ้มพรวโรภาศ
นายธนัช จิรเที่ยงทอง
นางสาวสุนิภา ที่ซุ้มพรวโรภาศ | ตลาดน้อย | สัมพันธวงศ์ | กรุงเทพมหานคร | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 11122 | 5036 I
5226-14 | 283 | 496 | - | 1 | 6 | 3/10 | - | - | 7 | | |
| 6 | นายประจวบ พลอยขึ้น
นายธนัช จิรเที่ยงทอง
นางสุพัชร์ ที่ซุ้มพรวโรภาศ | ลำโพง | บางบัวทอง | นนทบุรี | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 11123 | 5036 I
5226-14 | 265 | 497 | - | - | 21 | - | - | 11 | " | | |
| 7 | นายสภาพร พร้อมบริสุทธิ | รังบุรพาภิรมย์ | พระนคร | กรุงเทพมหานคร | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 8671 | 5036 I
5226-14 | 266 | 1476 | - | - | 24 | - | - | 18 | " | | |
| 8 | นายประสิทธิ์ เกียรติโรจนกัฏร์ | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 29130 | 5036 I
5226-14 | 319 | 1060 | - | - | 2 | - | - | 2 | " | | |
| 9 | นายประสิทธิ์ เกียรติโรจนกัฏร์ | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 23661 | 5036 I
5226-14 | 318 | 999 | - | - | 11 | - | - | 2 | 3/10 | " | |
| 10 | นายประสิทธิ์ เกียรติโรจนกัฏร์ | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | ปลายบาง | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 23062 | 5036 I
5226-14 | 320 | 986 | - | - | 87 | - | - | 85 | " | | |
| 11 | นายสำเริงค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 15346 | 5036 I
5224-2 | 305 | 17323 | - | 1 | 63 | 8/10 | - | 1 | 63 | 8/10 | " |
| 12 | นายสำเริงค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 15347 | 5036 I
5224-2 | 306 | 17324 | - | - | 55 | 7/10 | - | - | 55 | 7/10 | " |
| 13 | นายสำเริงค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 15345 | 5036 I
5224-2 | 304 | 17322 | - | 3 | 99 | 3/10 | - | 3 | 99 | 3/10 | " |

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 2/8

| แปลง
หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ				เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ			
		ตำบลแขวง	อำเภอเขต	จังหวัด	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ขวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	โฉนดที่ดิน		โฉนดที่ดิน	โฉนดที่ดิน	โฉนดที่ดิน
14	นายสำเภางค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	5105	5036 I
5224-2	202	9929	-	-	37 5/10	-	37 5/10	แผนที่หมายเลข 1/11
15	นายประเสริฐ อิ่มกมล	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113613	5036 I
5224-2	301	6035	-	-	35	-	35	
16	นายสำเภางค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113615	5036 I
5224-2	302	6037	-	1	52 7/10	-	52 7/10	"
17	นายสำเภางค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113616	5036 I
5224-2	303	6038	-	3	36 6/10	-	36 6/10	
18	นายสำเภางค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113607	5036 I
5224-2	300	6034	3	2	2 6/10	3	2 6/10	"
19	นายสำเภางค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	93803	5036 I
5224-2	182	2346	-	1	78	-	1 78	
20	นายสอาด อิ่มกมล	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113603	5036 I
5224-2,3	298	6031	-	3	31 7/10	-	31 7/10	"
21	นางสาวสวลี อิ่มกมล	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113602	5036 I
5224-3	321	6030	-	-	22 7/10	-	22 7/10	
22	นายสำเภางค์ อิ่มกมล ผู้จัดการมรดก
นายปลัด อิ่มกมล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113606	5036 I
5224-2,3	299	6033	-	1	64 3/10	-	64 3/10	"
23	นางอุไร สิริณิลินท์	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	-	-	-	176	-	-	3	52	3	25	
24	นางพิศมัย จัยศักดิ์พงษ์	บางพรม	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	15316	5036 I
5224-2,1	291	17297	-	2	84	-	2 84	แผนที่หมายเลข 2/11
25	นางสาวอัญชลี ภัทรเลาหะ	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	3116	5036 I
5224-2	31	811	3	-	62	-	- 44	
26	นางสาวอัญชลี ภัทรเลาหะ	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	3100	5036 I
5224-2	33	795	1	-	10	-	- 1	"
27	นางพิศมัย จัยศักดิ์พงษ์	บางพรม	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	15317	5036 I
5224-6,2	373	17298	1	3	17	1	3 17	

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

| แปลง
หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ที่ดินตั้งอยู่ที่					หนังสือสำคัญ						เนื้อที่			เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ
		ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่		ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ			ตามหนังสือสำคัญ		เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน							
		ตำบลแขวง	อำเภอเขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	งาน	ตารางวา	ไร่	งาน	ตารางวา	
28	นางพิศมัย จิรัชคิตพิงษ์	บางพรหม	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	15318	5036 I
5224-6	374	17299	-	-	55 6/10	-	-	55 6/10	แผนที่หมายเลข 2/11
29	นางพิศมัย จิรัชคิตพิงษ์	บางพรหม	ดลิ่งชัน	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	15319	5036 I
5224-6	375	17300	-	-	40	-	-	40	
30	นายกิตติ ภัทรเลาพะ
พี่น้องยรรยง ภัทรเลาพะ
ร้อยเอกเกรงศักดิ์ ภัทรเลาพะ | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 15529 | 5036 I
5224-2,6 | 308 | 17432 | - | 1 | 7 7/10 | - | 1 | 7 7/10 | |
| 31 | นายกิตติ ภัทรเลาพะ
พี่น้องยรรยง ภัทรเลาพะ
ร้อยเอกเกรงศักดิ์ ภัทรเลาพะ | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 15534 | 5036 I
5224-6 | 391 | 17437 | - | - | 71 4/10 | - | - | 71 4/10 | |
| 32 | นายมีด้นันท์ ณัฐจิโรจน์ | บางยี่ขัน | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 62071 | 5036 I
5224-6 | 11 | 29550 | - | 1 | 35 | - | - | 1 | " |
| 33 | นายปกรณ ยืนยงรัตนกร | วัดเทพศิรินทร์ | ป้อมปราบศัตรูพ่าย | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 65373 | 5036 I
5224-6 | 12 | 30452 | - | 1 | 40 | - | - | 66 | " |
| 34 | นายปกรณ ยืนยงรัตนกร | วัดเทพศิรินทร์ | ป้อมปราบศัตรูพ่าย | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 65374 | 5036 I
5224-6 | 13 | 30453 | - | - | 63 | - | - | 26 | " |
| 35 | นายปกรณ ยืนยงรัตนกร | วัดเทพศิรินทร์ | ป้อมปราบศัตรูพ่าย | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 65375 | 5036 I
5224-6 | 14 | 30454 | - | - | 63 | - | - | 37 | " |
| 36 | นายปกรณ ยืนยงรัตนกร | วัดเทพศิรินทร์ | ป้อมปราบศัตรูพ่าย | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 25207 | 5036 I
5224-2 | 65 | 8976 | - | 1 | 21 | - | - | 37 | " |
| 37 | นายธนันุรณ นันทะกุล | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 11497 | 5036 I
5224-2 | 63 | 14721 | - | - | 20 | - | - | 3 | " |
| 38 | นางสาวศุภวัน จันทโ
นายธนันุรณ นันทะกุล | คลองสาน | คลองสาน | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 65372 | 5036 I
5224-2 | 64 | 30451 | - | - | 22 | - | - | 21 | " |
| 39 | นายปกรณ ยืนยงรัตนกร | วัดเทพศิรินทร์ | ป้อมปราบศัตรูพ่าย | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 65377 | 5036 I
5224-2 | 66 | 30456 | - | - | 76 | - | - | 40 | " |
| 40 | นายปกรณ ยืนยงรัตนกร | วัดเทพศิรินทร์ | ป้อมปราบศัตรูพ่าย | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 65376 | 5036 I
5224-6 | 15 | 30455 | - | - | 70 | - | - | 9 | " |
| 41 | นายกิตติ ภัทรเลาพะ
พี่น้องยรรยง ภัทรเลาพะ
ร้อยเอกเกรงศักดิ์ ภัทรเลาพะ | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | ศาลาธรรมสพน์ | ทวีวัฒนา | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 15533 | 5036 I
5224-6 | 390 | 17436 | 1 | 1 | 72 1/10 | 1 | 1 | 72 1/10 | " |

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

| แปลง
หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่		ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ					เนื้อที่			หมายเหตุ					
		ตำบลแขวง	อำเภอเขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	ตารางวา		ไร่	งาน	ตารางวา		
42	นายสุชิน เลิศบัณฑกุล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	29215	5036 I
5224-6	33	10823	-	3	47	-	1	20	แผนที่หมายเลข 2/11	
43	ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิคคอน อินเตอร์เนชั่นแนล	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	91685	5036 I
5224-6	214	2173	-	-	60	-	-	19		
44	นางสาวนภาพร ชัยสวัสดิ์ตานนท์	บางเลน	บางใหญ่	นนทบุรี	ศาลาธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	76109	5036 I
5224-6	165	38578	-	-	60	-	-	24		
45	นายชัยพร ด้านดีโพนุดบัวดี
นางสมศรี ด้านดีโพนุดบัวดี	ฉิมพลี	คลองจั่น	กรุงเทพมหานคร	ฉิมพลี	คลองจั่น	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	113891	5036 I
5224-2	309	6170	-	-	4	6/10	-	4	6/10	"
46	บริษัทศิริพรทริเวล จำกัด	สวนใหญ่	เมืองนนทบุรี	นนทบุรี	ฉิมพลี	คลองจั่น	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	54000	5036 I
5224-2	96	24642	-	2	13	-	1	79	"	
47	บริษัทศิริพรทริเวล จำกัด	สวนใหญ่	เมืองนนทบุรี	นนทบุรี	ฉิมพลี	คลองจั่น	กรุงเทพมหานคร	โฉนด	3096	5036 I
5224-2	134	791	-	-	78	-	-	51	"	
48	นายอมร ปาน่วน
นางสาวขมิ้น ปาน่วน
นายสมัย ปาน่วน
นางสาวนันทวรรณ ปาน่วน | ฉิมพลี | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 114724 | 5036 I
5224-3 | 334 | 16932 | - | - | 13 | - | - | 13 | แผนที่หมายเลข 3/11 | |
| 49 | นายอุดม ขุนแร่ | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 89226 | 5036 I
5224-3 | 190 | 1105 | - | - | 17 | - | - | 17 | | |
| 50 | นายวันชาติ ด้ายจันทร์ ผู้จัดการมรดก
นางแปลก ด้ายจันทร์ | วัดราชบพิธ | พระนคร | กรุงเทพมหานคร | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 113582 | 5036 I
6224-4 | 681 | 6010 | - | - | 0 | 4/10 | - | 0 | 4/10 | " |
| 51 | นางสาวกาญจนา บรรจงปรี ผู้จัดการมรดก
นางประนอม บรรจงปรี
นางแจลัม ชัยมิตรรัตน์
พระสุชน ชัยมิตรรัตน์
นางนิมนวาล เอื้องสีกาภรณ์ | ฉิมพลี | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 112027 | 5036 I
5224-4 | 47 | 5875 | 1 | - | - | - | - | 28 | " | |
| 52 | นายวิเชียร แก้วยี่ | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 99758 | 5036 I
5424-1 | 72 | 11778 | 1 | - | 7 | 7/10 | - | - | 89 | " |
| 53 | นายวิเชียร แก้วยี่ | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | คลองจั่น | คลองจั่น | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 98902 | 5036 I
5424-1 | 70 | 3462 | - | - | 50 | - | - | 50 | " | |

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัชวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

| แปลง
หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่		ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ				เนื้อที่			เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน		หมายเหตุ			
		ตำบลแขวง	อำเภอเขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	ระวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	ไร่	งาน	ตารางวา				
54	นางสาวสอั้ง เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นางสาวสอาด เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นางสาวยสมร นพพันธ์
นางสาวลออง เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นางสาวกานท์พินล เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นางสาวสุดา เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นางสาววรรณดา เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นางสาววรรณภา เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นายรัชชัย เลิศเยี่ยมประเสริฐ
นายวิศาล โลหะวิศาลสกุล
นายสำราญ มั่งขวัญญา
นางสาวสุพร มั่งขวัญญา
นายชัยโรจน์ มั่งขวัญญา
นางสาววิภา มั่งขวัญญา
นายพลย มั่งขวัญญา | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 110332 | 5036 I
5424-2 | 36 | 13802 | - | 2 | 96 | - | - | 4 | แผนที่หมายเลข 4/11 |
| 55 | นายฮั่น อ่อนพลัย | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 1243 | 5036 I
5624-14 | 82 | 165 | - | - | 23 | - | - | 23 | แผนที่หมายเลข 5/11 |
| 56 | นางสาววิลาวัลย์ ปัญญาดีลัก | สีลม | บางรัก | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 113945 | 5036 I
5622-4
5624-16 | 677 | 16769 | - | - | 48 6/10 | - | - | 48 6/10 | " |
| 57 | นางสาวจันทนา ปัญญาดีลัก | ช่องนนทรี | ยานนาวา | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 113946 | 5036 I
5624-16
5622-4 | 378 | 16704 | 1 | - | 18 9/10 | 1 | - | 18 9/10 | " |
| 58 | นางอัมพร จิตะพันธ์กุล | ท่าข้าม | สามพราน | นครปฐม | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 113949 | 5036 I
5624-16 | 382 | 16709 | 1 | 1 | 19 9/10 | 1 | 1 | 19 9/10 | " |
| 59 | นางอัมพร จิตะพันธ์กุล | ท่าข้าม | สามพราน | นครปฐม | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 113947 | 5036 I
5624-16 | 380 | 16706 | - | - | 83 4/10 | - | - | 83 4/10 | " |
| 60 | นางระวีวรรณ ศิริสวัสดิ์ | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 8947 | 5036 I
5824-9 | 394 | 838 | - | - | 99 | - | - | 1 | แผนที่หมายเลข 6/11 |
| 61 | นายณิล จันทโร
นายแจ้ง วิมุทธาดี
นายจำริญ นฤยัม | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 4655 | 5036 I
5824-10 | 267 | 380 | - | - | 8 | - | - | 4 | " |
| 62 | นางสาววันัส จันทโร
นายศรี จันทโร
เด็กชายเทวา จันทโร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | ดลิ่งชัน | ดลิ่งชัน | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 40582 | 5036 I
5824-10 | 352 | 2208 | - | 1 | 11 | - | - | 58 | " |

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัชวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

แผ่นที่ 6/8

| แปลง
หมายเลขที่	รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่			ที่ดินตั้งอยู่ที่			หนังสือสำคัญ				เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน			หมายเหตุ
		ตำบลแขวง	อำเภอ/เขต	จังหวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท	เลขที่	รวาง	เลขที่ดิน	หน้าสำรวจ	โฉนด	ตารางวา	
63	นางสภาพร เสริมงค์ ณ อยุธยา	หลักสอง	บางแค	กรุงเทพมหานคร	วัดชลอ	บางกรวย	นนทบุรี	โฉนด	2384	5036 I
5824-11	271	56	-	1 11 -	แผนที่หมายเลข 6/11
64	นางสาวนันทพร เจริญกิจ
นายสุรพล พิگلน้อย	สองพี่น้อง	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี	วัดชลอ	บางกรวย	นนทบุรี	โฉนด	47820	5036 I
5824-12	286	3838	-	14 3/10 -	แผนที่หมายเลข 7/11
65	นางสาวเชิอร่าไพร์ พิگلน้อย และ
นายรุ่งโรจน์ พิگلน้อย
ผู้จัดการมรดกนางรุษย์ พิگلน้อย | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 47773 | 5036 I
5824-12 | 285 | 3837 | - | 12 1/10 - | " |
| 66 | นายถนงเงิน เทียนแก้ว | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 1035 | 5036 I
5824-12 | 75 | 46 | - | 1 60 - | " |
| 67 | นายถนงเงิน เทียนแก้ว | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 22048 | 5036 I
5824-12 | 81 | 1628 | - | 55 - | " |
| 68 | นายถนงเงิน เทียนแก้ว | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 17862 | 5036 I
5824-12 | 207 | 1566 | - | 11 - | " |
| 69 | นายชัยภัทร ทับทอง | วังทองกลาง | วังทองกลาง | กรุงเทพมหานคร | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 5992 | 5036 I
5824-12 | 137 | 517 | - | 26 - | " |
| 70 | นายประคอง เขียวธรรมรัฐ | ถนนเพชรบุรี | ราชเทวี | กรุงเทพมหานคร | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 8905 | 5036 I
5824-12 | 142 | 568 | - | 24 - | " |
| 71 | นายอนันต์ ไพรัชทอง ผู้จัดการมรดก
นางอัมพร ไพรัชทอง | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 46913 | 5036 I
5824-12 | 267 | 3779 | - | 82 6/10 - | " |
| 72 | นายพิสิษฐ์ กิตติ์อุพงษ์
นายไพรัตน์ เลิศชัยเพชร | บางพลัด | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางพลัด | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 12585 | 5036 I
5824-12 | 44 | 3876 | - | 79 - | " |
| 73 | นายสมชาย ไชยแดงพาณิชย์ | บางพลัด | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางพลัด | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 13574 | 5036 I
6024-9 | 843 | 4186 | - | 5 3/10 - | " |
| 74 | นางปราณี สกลชัยพาณิชย์ | บางยี่ขัน | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางบำหรุ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 13464 | 5036 I
5824-12 | 271 | 10993 | - | 1 89 - | " |
| 75 | นางมาลัย มงคลประเสริฐ | บางกรวย | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 1146 | 5036 I
6024-6 | 82 | 161 | - | 84 - | แผนที่หมายเลข 8/11 |

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัชวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

| แปลง
หมายเลขที่ | รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง | ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ | | | ที่ดินตั้งอยู่ที่ | | | หนังสือสำคัญ | | | | | เนื้อที่
ตามหนังสือสำคัญ | | | เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน | | หมายเหตุ | |
|--------------------|---|----------------------|---------------|---------------|-------------------|---------|---------------|--------------|--------|--------------------|-----------|-----------|-----------------------------|-----|---------|-----------------------|-----|----------|--------------------|
| | | ตำบลแขวง | อำเภอเขต | จังหวัด | ตำบล | อำเภอ | จังหวัด | ประเภท | เลขที่ | ขวาง | เลขที่ดิน | หน้าสำรวจ | ไร่ | งาน | ตารางวา | ไร่ | งาน | | ตารางวา |
| 76 | นายทรงธรรม บุญพงษา | อรุณอมรินทร์ | บางกอกน้อย | กรุงเทพมหานคร | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 50868 | 5036 I
6024-6,7 | 191 | 7172 | - | - | 50 2/10 | - | - | 50 2/10 | แผนที่หมายเลข 8/11 |
| 77 | นายสุเมธา วนานพวงษ์ | บางกรวย | บางกรวย | นนทบุรี | วัดชลอ | บางกรวย | นนทบุรี | โฉนด | 12805 | 5036 I
6024-7 | 50 | 713 | - | 1 | 99 | - | - | 39 | |
| 78 | นายสายัณห์ วัณณะ
นายสมชาย อัครลาภสกุล
นายสมคิด อัครลาภสกุล
นางดลฤทัย เกรียงไกรเลิศ
นางเยาวภาพงศ์สินทิ ผลชัย
นางสมนึก กัลยาภิโน | หลักหก | เมืองปทุมธานี | ปทุมธานี | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 5981 | 5036 I
6224-2 | 383 | 540 | - | 1 | 12 | - | - | 1 | แผนที่หมายเลข 9/11 |
| 79 | นางสาวไวยรรณ ผลชัย ผู้จัดการมรดก
นายสิน ผลชัย | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 6085 | 5036 I
6224-2 | 921 | 645 | - | 1 | 40 | - | - | 13 | |
| 80 | นางพุดไธยา ยัมประยูร | สามเสนใน | พญาไท | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 5755 | 5036 I
6224-2 | 94 | 407 | - | 2 | 85 | - | - | 8 | " |
| 81 | นางสาวกัล วัฒน
นายสุวรรณ วัฒน
นายสวก วัฒน
นายสมชาย วัฒน
นางวรรณา วัฒน | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 5765 | 5036 I
6224-2 | 14 | 420 | - | - | 43 | - | - | 13 | " |
| 82 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 11937 | 5036 I
6226-15 | 310 | 5946 | - | 1 | 42 | - | - | 5 | " |
| 83 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 5777 | 5036 I
6226-15 | 307 | 439 | 1 | 2 | 15 | - | - | 44 | " |
| 84 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 11939 | 5036 I
6226-15 | 305 | 5948 | - | 1 | 45 | - | - | 91 | " |
| 85 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 11941 | 5036 I
6226-15 | 304 | 5950 | - | 2 | 53 | - | 1 | 29 | " |
| 86 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 11942 | 5036 I
6226-15 | 303 | 5951 | - | 1 | 64 | - | - | 15 | " |
| 87 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางอ้อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 9942 | 5036 I
6226-15 | 223 | 3818 | - | 2 | 20 | - | 1 | 40 | " |

บัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตคลองจั่น เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2560

| แปลง
หมายเลขที่ | รายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครอง | ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ | | | ที่ดินตั้งอยู่ที่ | | | หนังสือสำคัญ | | | | | เนื้อที่
ตามหนังสือสำคัญ | | | เนื้อที่ที่ต้องเวนคืน | | หมายเหตุ | |
|--------------------|--|----------------------|-----------|---------------|-------------------|---------|---------------|--------------|--------|--------------------|-----------|-----------|-----------------------------|-----|---------|-----------------------|-----|----------|---------------------|
| | | ตำบลแขวง | อำเภอเขต | จังหวัด | ตำบล | อำเภอ | จังหวัด | ประเภท | เลขที่ | รวาง | เลขที่ดิน | หน้าสำรวจ | ไร่ | งาน | ตารางวา | ไร่ | งาน | | ตารางวา |
| 88 | บริษัทบ้านเดี่ยวเพชร จำกัด | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 313 | 5036 I
6226-15 | 171 | 449 | 1 | 3 | 21 | - | 1 | 14 | แผนที่หมายเลข 9/11 |
| 89 | | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 314 | 5036 I
6226-15 | 174 | 505 | - | - | 93 | - | - | 49 | |
| 90 | | ปทุมวัน | ปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 315 | 5036 I
6226-15 | 172 | 3796 | - | - | 93 | - | - | 10 | |
| 91 | | พระโขนง | คลองเตย | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 10271 | 5036 I
6226-15 | 67 | 4283 | - | - | 88 | - | - | 75 | |
| 92 | นายเอกชัย อุดมประเสริฐดี | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 12778 | 5036 I
6226-11 | 605 | 8085 | - | - | 15 5/10 | - | - | 15 5/10 | แผนที่หมายเลข 10/11 |
| 93 | | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 12783 | 5036 I
6226-11 | 606 | 8088 | - | - | 3 3/10 | - | - | 3 3/10 | |
| 94 | นางณณอม อัมมิทิพย์ ผู้จัดการมรดก
นางพวล ทองปรีออน | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 13036 | 5036 I
6226-11 | 613 | 8148 | - | - | 21 | - | - | 21 | " |
| 95 | | บางบัวทอง | บางบัวทอง | นนทบุรี | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 7308 | 5036 I
6226-11 | 17 | 1749 | - | - | 54 | - | - | 53 | |
| 96 | นางณณอม อัมมิทิพย์ ผู้จัดการมรดก
นางพวล ทองปรีออน | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 13160 | 5036 I
6226-12 | 749 | 8149 | - | - | 1 | - | - | 1 | " |
| 97 | | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางพลัด | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 10047 | 5036 I
6226-12 | 8 | 4005 | - | 2 | 13 | - | - | 2 | |
| 98 | นายยศพิศ ลิ้มวิภาวดีนั ผู้จัดการมรดก
นายชูเกียรติ ลิ้มวิภาวดีนั | จอมพล | จตุจักร | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางซื่อ | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 171158 | 5136 IV
6628-14 | 4470 | 17830 | - | - | 3 7/10 | - | - | 3 7/10 | แผนที่หมายเลข 11/11 |
| 99 | | บางซื่อ | บางซื่อ | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางซื่อ | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 5322 | 5136 IV
6628-14 | 4264 | 542 | - | - | 9 | - | - | 2 | |
| 100 | พันเอกเดิม ลิ้มมีนันทน์
พันตรีเพ็ญ สวัสดิ์เกษม
พันโทสภาพร นิลโถม | ดินแดง | ห้วยขวาง | กรุงเทพมหานคร | บางซื่อ | บางซื่อ | กรุงเทพมหานคร | โฉนด | 1320 | 5136 IV
6628-15 | 71 | 35 | - | 1 | 38 | - | - | 34 | " |

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจที่ที่จะต้องเวนคืนเพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางกอกน้อย เขตบางซื่อ และเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๕ เสร็จแล้ว สมควรเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอก
กรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน
เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

สืบเนื่องได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางกอกน้อย เขตบางซื่อ และเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีกำหนดสี่ปี ในการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนฯ ดังกล่าว การทางพิเศษแห่งประเทศไทย หรือ กทพ. ได้ดำเนินการสำรวจอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนแล้วปรากฏว่า มีที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งหมดจำนวน ๖๖๐ แปลง โฉนดเจ้าของที่ดินได้มาตกลงทำสัญญาซื้อขายและรับเงินค่าทดแทนจาก กทพ. แล้วจำนวน ๕๖๐ แปลง (เป็นที่ดินของเอกชน ๕๒๙ แปลง ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ๓๐ แปลง และที่ดินของกระทรวงการคลัง ๑ แปลง) ส่วนเจ้าของที่ดินที่เหลืออีกจำนวน ๑๐๐ แปลง ไม่สามารถมาตกลงทำสัญญาซื้อขายกับ กทพ. เนื่องจากมีความจำเป็น เช่น ที่ดินติดภาระจำยอม วายชนม์ ล้มละลาย เป็นต้น ซึ่ง กทพ. ได้ดำเนินการวางเงินค่าทดแทนและเข้าครอบครองใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นแล้ว ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางกอกน้อย เขตบางซื่อ และเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ฉบับลงวันที่ ๔ ตุลาคม พ. ๒๕๕๕

เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ต่อประธานสภาปฏิบัติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีหลักการ คือ “เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีและเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร” และเหตุผล คือ “เนื่องจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจที่ดินที่จะต้องเวนคืนเพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช- วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางกอกน้อย เขตบางซื่อ และเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๕ เสร็จแล้ว สมควรเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” เพื่อให้สภาปฏิบัติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาและประธานสภาปฏิบัติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาปฏิบัติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

จากนั้น สภาปฏิบัติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. โดยกรรมาธิการเต็มสภา และลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยตั้งข้อสังเกตและส่งข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภาปฏิบัติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒ วรรคสอง ไว้ ๕ ประการ ดังนี้

๑. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม ควรจะรวบรวม วิเคราะห์เพื่อให้สามารถเสนอแนวทางอย่างเป็นรูปธรรมในอันที่จะลดจำนวนผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ยินยอมให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ของตน เพื่อให้การดำเนินการของทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้นต่อประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยต่อไป

๒. รัฐต้องดูแลและเยียวยาความเสียหายให้แก่บุคคลผู้ถูกเวนคืนอย่างเป็นธรรมโดยกำหนดราคาหรือเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนด้วยราคาที่ เป็นธรรมซึ่งไม่ควรต่ำกว่าราคาตลาด

๓. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม ควรดำเนินการตามนโยบายการใช้พื้นที่ได้ทางด่วนและพื้นที่ว่างใกล้เคียงเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยปลูกต้นไม้ จัดทำสวนสาธารณะ สวนหย่อม ลานกีฬา เส้นทางลัด เส้นทางจักรยาน ให้บุคคลหรือนิติบุคคลทั่วไปเข้าเป็นการชั่วคราวสำหรับจอดรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์เพื่อรับส่งผู้โดยสาร หรือให้เช่าในเชิงพาณิชย์ ตลอดจนดูแลความสงบเรียบร้อยของการใช้พื้นที่ได้ทางด่วนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และดูแลความสะอาดของพื้นที่ดังกล่าวไม่ให้เกิดภาวะน้ำท่วมขัง เป็นบ่อขยะ หรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลาย เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง

๔. วางแผนสำรวจการสร้างทางพิเศษและการกำหนดทางขึ้น - ลงทางพิเศษ จะต้องคำนึงถึงการเชื่อมต่อโครงข่ายทางด่วนที่ต่อเนื่อง ความสะดวกและความคล่องตัวในการใช้บริการ รวมทั้งความปลอดภัยในการใช้รถยนต์ใช้ถนน โดยนำหลักวิศวกรรมจราจรมาใช้ในการวางแผน ออกแบบ และควบคุมกระแสจราจรของถนนย่อย ถนนหลัก ทางหลวง โครงข่ายถนน สถานที่ พื้นที่โดยรอบถนน ความสัมพันธ์ระหว่างการขนส่งประเภทต่าง ๆ ที่มาใช้เส้นทางร่วมกัน ตลอดจนศึกษาพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนของประชาชน และวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อระบบการจราจรพื้นราบด้วย เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการจราจรดังเช่นบริเวณทางขึ้นกาญจนาภิเษก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นโครงการทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ที่กระทบต่อการจราจรของถนนย่อย (ซอยกาญจนาภิเษก ๑๕) ในการเข้าสู่ถนนหลัก (ถนนกาญจนาภิเษก) เนื่องจากจะต้องตัดผ่านช่องทางเข้าทางยกระดับกาญจนาภิเษกเชื่อมต่อทางขึ้นทางพิเศษ (ด่านฉิมพลี) อีกทั้งในบริเวณทางขึ้นดังกล่าวยังมีสะพานลอยคนข้ามซึ่งตั้งอยู่ตรงสามแยกรูปตัววายระหว่างทางเข้าทางยกระดับกาญจนาภิเษกและถนนหลัก และมีจุดกลับรถใกล้กับสะพานลอยคนข้าม ทำให้ไม่มีความสะดวกและไม่มีความปลอดภัยในการใช้ถนน

๕. ปัจจุบันการใช้บริการทางด่วนพบว่าในช่วงเวลาเร่งด่วนตอนเช้าเข้าและในตอนเย็นขาออกจะมีรถวิ่งเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการระบายรถ และเพื่อให้มีการใช้ถนนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ควรจัดระบบการจราจรแบบรีเวิร์สซีเบิลเลน (reversible lane) นอกจากนี้ ควรที่จะมีการกำหนดพื้นที่สร้างจุดกลับรถบริเวณเกาะกลางถนนระหว่างตอม่อของทางด่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ถนน

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ได้มีมติรับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการเต็มสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามที่กระทรวงคมนาคม เช่น

๑. การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการก่อสร้างทางพิเศษ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย จะพิจารณาหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจะกำหนดแนวเขตเวนคืนเฉพาะที่จำเป็นและให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยด้านวิศวกรรมจราจร รวมถึงการบำรุงรักษาทางพิเศษ ทั้งนี้ได้จัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และดำเนินการกำหนดค่าทดแทนตามกระบวนการเวนคืนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กรณีเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนรายใดมีเหตุขัดข้องในการรับเงินค่าทดแทน หรือไม่สามารถทำความเข้าใจตกลงกับผู้ทรงทรัพย์สินสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูก

เวนคืนได้หรือไม่พอใจราคาค่าทดแทนจะต้องดำเนินการวางเงินค่าทดแทนเพื่อให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจเข้าครอบครองหรือซื้อสังหาริมทรัพย์ดำเนินโครงการก่อสร้างทางพิเศษ และตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้กรรมสิทธิ์ตกเป็นของรัฐ ดังนั้นจำนวนผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติไม่ได้บ่งชี้ถึงจำนวนผู้ถูกเวนคืนที่ไม่พอใจราคาค่าทดแทนแต่เพียงอย่างเดียวแต่รวมถึงผู้มีเหตุขัดข้องประการอื่นด้วย อย่างไรก็ตามกระทรวงคมนาคมจะกำชับหน่วยงานในสังกัดให้พยายามติดตามเจ้าของทรัพย์สินรวมถึงทายาทในกรณีผู้ถูกเวนคืนนายชนม์หรือผู้ทรงทรัพย์สินเหนืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อร่วมในการเจรจาและแก้ปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้สามารถตกลงทำสัญญารับเงินค่าทดแทนภายในกรอบระยะเวลาตามแผนงานที่กำหนดเพื่อลดจำนวนผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่จะนำเสนอขอตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการได้มสกา

๒. การกำหนดค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ได้พิจารณาตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และคู่มือหลักเกณฑ์การกำหนดค่าทดแทนของกระทรวงคมนาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเห็นชอบให้หน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงราคาซื้อขายตามปกติในท้องตลาด ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และความเสียหายอื่น ๆ ที่ผู้ถูกเวนคืนได้รับและได้ตรวจสอบข้อมูลราคาจดทะเบียนจำนอง ราคาเสนอขายที่ดิน ราคาซื้อขายที่ดินในบริเวณใกล้เคียง ราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่มีการตีราคาไว้เพื่อการเสียภาษีบำรุงท้องที่ สภาพและทำเลที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ เหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม และเนื่องจากโครงการนี้อยู่ใกล้เคียงกับโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินและสายสีม่วงของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย และโครงการก่อสร้างถนนสายเชื่อมต่อถนนราชพฤกษ์ – ถนนกาญจนาภิเษก ของกรมทางหลวงชนบท การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจึงได้นำหลักเกณฑ์การกำหนดค่าทดแทนของทั้งสามโครงการดังกล่าวมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเมื่อพิจารณาแล้วกำหนดค่าทดแทนเบื้องต้นให้ใกล้เคียงกับราคาซื้อขายตามปกติในท้องตลาดโดยใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ประกาศใช้อยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับเป็นฐานในการกำหนดค่าทดแทนที่ดินและเพิ่มให้อีกร้อยละ ๕๐ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ ถือว่าเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคมแล้ว

๓. กระทรวงคมนาคมและหน่วยงานในสังกัดได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งหมายพัฒนาพื้นที่ในเขตทางหลวง ทางพิเศษ และบริเวณสถานีรถไฟ รถไฟฟ้า เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตทางพิเศษได้ร่วมกับกรุงเทพมหานครจัดทำโครงการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติลานกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย เส้นทางลัดเพื่อแก้ปัญหาจราจร เส้นทางจักรยานและมอบพื้นที่ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำศูนย์กระจายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และใช้พื้นที่เพื่อจัดระเบียบการจอดรถโดยสารสาธารณะตามนโยบายของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ นอกจากนี้ การทางพิเศษแห่งประเทศไทยยังได้นำพื้นที่ในเขตทางพิเศษใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ตามแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ในเขตทางพิเศษควบคู่ไปกับการพัฒนาใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อเป็นการดูแลและป้องกันปัญหาการบุกรุกและเป็นการจัดระเบียบการใช้พื้นที่และกำหนดให้มีแผนการตรวจพื้นที่ในเขตทางพิเศษ โดยร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและประชาชนที่พักอาศัยอยู่บริเวณริมเขตทางพิเศษเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตทางพิเศษร่วมกันให้มีความเป็นระเบียบสะอาดเรียบร้อย ทำให้ประชาชนที่พักอาศัยอยู่บริเวณริมทางพิเศษเกิดความรักความหวงแหนและช่วยสอดส่องดูแลการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในเขตทางพิเศษให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สืบค้น ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ จาก http://web.senate.go.th/bill/bk_data/307-7.pdf)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๑ ก วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ หน้า ๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจที่ดินที่จะต้องเวนคืนเพื่อสร้าง ทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางกอกน้อย เขตบางซื่อ และเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๕ เสร็จแล้ว สมควรเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ในท้องที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืน (มาตรา ๓)
๒. กำหนดท้องที่ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างทางพิเศษศรีรัช – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๔)
๓. กำหนดให้เจ้าหน้าที่เวนคืนเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามมาตรา ๔ ภายในระยะเวลา ๔ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕)

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

ศุลกากร

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙
- (๒) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๗๑
- (๓) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๒
- (๔) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๔
- (๕) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๗๕
- (๖) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙
- (๗) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐
- (๘) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐

- (๙) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒
- (๑๐) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๓
- (๑๑) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๑๒) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๑๓) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๙
- (๑๔) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๑๕) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ พ.ศ. ๒๕๒๘
- (๑๖) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๔
- (๑๗) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๑๘) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๑๙) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๓
- (๒๐) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓
- (๒๑) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๒๒) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๒๓) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๗
- (๒๔) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อากร” หมายความว่า อากรศุลกากรที่จัดเก็บกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอากรศุลกากร

“ผู้นำของเข้า” หมายความว่า ความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใด ๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรจนถึงเวลาที่พนักงานศุลกากรได้ส่งมอบให้ไปโดยถูกต้องพ้นจากอากรขาของพนักงานศุลกากร

“ผู้ส่งของออก” หมายความว่า ความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใด ๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในอากรขาของพนักงานศุลกากรจนถึงเวลาที่ได้ส่งออกนอกราชอาณาจักร

“ของต้องห้าม” หมายความว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้นำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร

“ของต้องจำกัด” หมายความว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดว่า หากจะมีการนำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

“ด่านศุลกากร” หมายความว่า ท่า ที่ หรือสนามบินที่ใช้สำหรับการนำของเข้า การส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และการศุลกากรอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร

“ด่านพรมแดน” หมายความว่า ด่านที่ตั้งขึ้น ณ บริเวณเขตแดนทางบก บนทางอนุมัติ เพื่อประโยชน์ในการตรวจของที่ขนส่งโดยทางนั้น

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำที่ใช้ในการขนส่งของหรือคน และให้หมายความรวมถึงเรือประมงด้วย

“นายเรือ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือควบคุมเรือ

“เขตแดนทางบก” หมายความว่า เขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงทางน้ำใด ๆ ที่เป็นเขตแดนแห่งราชอาณาจักรหรือตอนหนึ่งแห่งเขตแดนนั้น

“ทางอนุมัติ” หมายความว่า ทางที่ใช้ขนส่งของเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักรจากเขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบก

“การผ่านแดน” หมายความว่า การขนส่งของผ่านราชอาณาจักรจากด่านศุลกากรแห่งหนึ่งที่ขนส่งของเข้ามาไปยังด่านศุลกากรอีกแห่งหนึ่งที่ขนส่งของออกไป ภายใต้การควบคุมของศุลกากร โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งอยู่นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าการขนส่งนั้นจะมีการขนถ่ายของเพื่อเปลี่ยนยานพาหนะ การเก็บรักษาของ การเปลี่ยนภาชนะบรรจุของเพื่อประโยชน์ในการขนส่ง หรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการขนส่งของด้วยหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ จะต้องไม่มีการใช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งของนั้นหรือมีพฤติกรรมใด ๆ เพื่อประโยชน์ทางการค้าเกี่ยวกับของดังกล่าวในราชอาณาจักร

“การถ่ายลำ” หมายความว่า การถ่ายของจากยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของเข้ามาในราชอาณาจักรไปยังอีกยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ภายใต้การควบคุมของศุลกากรในด่านศุลกากรแห่งเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งอยู่นอกราชอาณาจักร

“พนักงานศุลกากร” หมายความว่า

(๑) บุคคลซึ่งรับราชการในกรมศุลกากรและได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดีให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามปกติหรือให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะการ

(๒) เจ้าหน้าที่ทหารเรือ นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นพิเศษจากอธิบดีให้กระทำการแทนกรมศุลกากร

(๓) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้กระทำการเป็นพนักงานศุลกากร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานศุลกากร กับออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดท่า ที่ หรือสนามบินใด ๆ ในราชอาณาจักรให้เป็นด่านศุลกากร โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้ รวมทั้งระบุเขตศุลกากรของด่านศุลกากรนั้น

(๒) กำหนดที่ใด ๆ ให้เป็นด่านพรมแดน โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้

- (๓) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
 - (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นใบขนสินค้าและการเสียอากร สำหรับของ ที่นำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่มีลักษณะพิเศษหรือมีเหตุจำเป็น
 - (๕) กำหนดชนิดหรือประเภทของสินค้าอันตราย การเก็บและการขนถ่ายสินค้าอันตรายที่อยู่ใน เขตศุลกากรและที่นำออกไปจากเขตศุลกากร รวมทั้งวิธีการจัดเก็บอากรสำหรับสินค้าอันตรายดังกล่าว
 - (๖) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ ในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นแก่อากาศยาน และมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการคมนาคมระหว่างประเทศ รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเฉพาะกรณี ให้ผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ควบคุมอากาศยานใดได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ การนำเข้าและการส่งออก โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๗ อธิบดีอาจเรียกให้นำของเข้า ผู้ส่งออก หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการศุลกากร ให้ประกันอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อรับรองว่าจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการศุลกากร

การให้ประกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ บรรดาบัญชี เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเสียอากร หรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ อธิบดีอาจสั่งให้ผู้ยื่นบัญชี เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าว จัดการแปลเป็นภาษาไทยให้เสร็จและส่งภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ร้องขอให้ดำเนิน พิธีการศุลกากรหรือให้บริการใด ๆ ในทางศุลกากร ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตรา ศุลกากร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว ให้ดำเนินการตามที่ร้องขอได้

มาตรา ๑๐ การขอสำเนาใบรับรอง ใบขนสินค้า บัญชี หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวกับการศุลกากร ซึ่งมีได้เป็นความลับนั้น เมื่ออธิบดีเห็นสมควรก็ออกให้ได้ โดยให้ผู้ขอเสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ การดำเนินการทางศุลกากร ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่า มีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการทางศุลกากรโดยเอกสาร ทั้งนี้ การนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในการศุลกากรให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๑๒ การดำเนินการใดโดยทางเอกสารซึ่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าเป็นความผิดและมีโทษเช่นเดียวกับการกระทำที่ได้ดำเนินการโดยทางเอกสาร

หมวด ๒
การจัดเก็บอากร

ส่วนที่ ๑
การเสียอากร

มาตรา ๑๓ การนำของเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เรียกเก็บอากรจากผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ความรับผิดในอันจะต้องเสียอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเกิดขึ้นในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จหรือส่งของออกสำเร็จตามมาตรา ๕๐

ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีหน้าที่เสียอากรเมื่อได้ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรและพนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้ว

มาตรา ๑๔ การคำนวณอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำเข้าสำเร็จ แต่อัตราศุลกากรให้ถือตามอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาซึ่งได้ปล่อยของเช่นนั้นออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะปล่อยของออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพอื่น

(๒) กรณีของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนสูญหายหรือถูกทำลาย ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น

(๓) กรณีของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นของเพื่อการผ่านแดนหรือเพื่อการถ่ายลำและต่อมามีการขอเปลี่ยนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นของนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๕ การคำนวณอากรสำหรับของที่จะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่พนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้ว

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอากรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ “ราคาสุลกากร” หมายถึงราคาดังต่อไปนี้

(๑) กรณีนำเข้า หมายถึงราคาแห่งของเพื่อความมุ่งหมายในการจัดเก็บอากรตามราคาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (ก) ราคาซื้อขายของที่นำเข้า
- (ข) ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน
- (ค) ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน
- (ง) ราคาหักทอน
- (จ) ราคาคำนวณ
- (ฉ) ราคาย้อนกลับ

(๒) กรณีส่งออก หมายถึงราคาขายส่งเงินสด ซึ่งจะพึงขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุน ณ เวลา และที่ที่ส่งออกโดยไม่มีหักทอนหรือลดหย่อนราคาอย่างใด

(๓) กรณีนำเข้าออกจากเขตปลอดอากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือเขตอื่นใดในทำนองเดียวกัน เพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร ให้ใช้ราคาสุลกากรตาม (๑) โดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ราคาและการกำหนดราคาสุลกากรตาม (๑) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ การกำหนดราคาสุลกากรในกรณีนำเข้าจะต้องรวมค่าประกันภัย ค่าขนส่งของ ค่าขนของลง ค่าขนของขึ้น และค่าจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งของที่นำเข้ามายังด่านสุลกากร

ในกรณีที่ไม่มีมูลค่าของรายการค่าประกันภัยหรือค่าขนส่งของ หรือไม่มีค่าขนของลง ค่าขนของขึ้น หรือค่าจัดการต่าง ๆ ตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง การกำหนดมูลค่าของรายการดังกล่าวให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ผู้ใดประสงค์จะขอทราบราคาสุลกากร ถิ่นกำเนิดแห่งของ หรือพิกัดอัตราสุลกากร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีเพื่อให้พิจารณาเป็นการล่วงหน้าในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดราคาสุลกากรแห่งของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร
- (๒) กำหนดถิ่นกำเนิดแห่งของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ

(๓) ติความพิกัดอัตราสุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราสุลกากรเพื่อจำแนกประเภทแห่งของในพิกัดอัตราสุลกากร

การยื่น การพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผลการพิจารณาคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ผู้กักขังเฉพาะกรมศุลกากรและผู้ร้องขอตามระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๒ การประเมินอากร

มาตรา ๑๙ เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

การประเมินอากรตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการได้ภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่ไต่สวนใบขนสินค้า เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจประเมินอากรได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอขยายระยะเวลาต่ออธิบดีได้อีกไม่เกินสองปี

ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานที่อธิบดีเชื่อได้ว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรมีเจตนาในการฉ้ออากร ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรได้อีกภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง

มาตรา ๒๐ เมื่อประเมินอากรแล้ว ให้พนักงานศุลกากรส่งแบบแจ้งการประเมินอากรให้แก่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรนั้น

มาตรา ๒๑ สิทธิของกรมศุลกากรที่จะเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วนมีอายุความสิบปีนับแต่วันที่ไต่สวนใบขนสินค้า เว้นแต่การเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากการคำนวณอากรผิด ให้มีอายุความสองปีนับแต่วันที่ไต่สวนใบขนสินค้า

ในกรณีที่สิทธิในการเรียกเก็บอากรที่เสียไปไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสองร้อยบาทต่อใบขนสินค้าหนึ่งฉบับ อธิบดีจะสั่งให้งดการเรียกเก็บอากรที่เสียไม่ครบถ้วนนั้นก็ได้ หากของนั้นได้พ้นไปจากอารักขาของศุลกากรแล้ว

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ให้เรียกเก็บเงินเพิ่มอีกในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่มโดยไม่คิดทบต้น นับแต่วันที่น่าของออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรจนถึงวันที่น่าเงินมาชำระเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน โดยเงินเพิ่มที่เรียกเก็บนี้ต้องไม่เกินอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม

ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรตามมาตรา ๒๐ ให้เสียเบี้ยปรับร้อยละสิบของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม

เงินเพิ่มและเบี้ยปรับให้ถือเป็นเงินอากร

เงินเพิ่มอาจลดลงได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับเบี้ยปรับอาจงดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกค้างชำระค่าอากร ให้อธิบดีมีอำนาจกักของที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกและกำลังผ่านพิธีการศุลกากร หรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากรได้ จนกว่าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะเสียอากรที่ค้างให้ครบถ้วน และถ้าไม่เสียภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ถูกของนั้น ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาดได้

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดตามวรรคหนึ่ง ให้หักใช้ค่าอากรที่ค้างชำระ ค่าอากรสำหรับของที่ขายทอดตลาด ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากร รวมทั้งค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อน เหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษา และผู้ขนส่งที่นำของที่ขายทอดตลาดนั้นเข้ามา ตามลำดับ เมื่อได้หักใช้เช่นนี้แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใด ให้คืนแก่เจ้าของ แต่เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันขายทอดตลาดแล้ว เจ้าของไม่มาเรียกคืนให้เงินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๒๔ ในการบังคับค่าอากรที่ค้างชำระ หากกรมศุลกากรได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ แล้ว ยังไม่ได้รับค่าอากรหรือได้รับไม่ครบถ้วน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยไม่ต้องขอให้ศาลออกคำสั่ง

วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว ให้หักค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาด และค่าอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วน ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของ

ส่วนที่ ๓

การคืนอากร

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสีย ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้อธิบดีมีอำนาจคืนอากรส่วนที่เสียไว้เกินเฉพาะในเหตุที่ได้คำนวณอากรผิดโดยไม่ต้องมีคำร้องขอคืนอากร แต่มิให้สั่งคืนเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ได้นำของเข้ามาในหรือส่งออกภายนอกราชอาณาจักร หรือ

(๒) ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่นำของเข้ามาในหรือส่งออกภายนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ได้เสียอากรเพื่อส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว แต่มิได้ส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้ส่งของออกมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับใบขนสินค้าแล้ว

การยื่นคำร้องขอคืนอากรและการคืนอากรตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ต้องคืนอากรหรือเงินประกันค่าอากรเพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวนอันพึงต้องเสียหรือเสียเพิ่ม ให้คืนเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยอีกร้อยละศูนย์จุดหกสองห้าต่อเดือนของจำนวนเงินที่ต้องคืนโดยไม่คิดทบต้นนับแต่วันที่ได้เสียอากรหรือวางเงินประกันอากรครั้งสุดท้ายจนถึงวันที่มีการอนุมัติให้จ่ายคืน

ในกรณีที่ได้เปลี่ยนการวางประกันอย่างอื่นเป็นการวางเงินประกันภายหลังจากที่ได้นำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้คำนวณดอกเบี้ยสำหรับจำนวนเงินประกันที่ต้องคืนนับแต่วันที่วางเงินประกันครั้งสุดท้ายแทนการวางประกันจนถึงวันที่อนุมัติให้จ่ายคืน

ดอกเบี้ยที่จ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้เกินจำนวนเงินอากรหรือเงินประกันค่าอากรที่ต้องคืน

ในการคำนวณดอกเบี้ยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน และดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายนี้ให้ถือเป็นอากรที่ต้องจ่ายคืน

มาตรา ๒๘ ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว หากส่งของนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าสำหรับของนั้นภายในสิบส่วนหรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้ โดยคำนวณตามใบขนสินค้าขาออกแต่ละฉบับ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิสูจน์ได้ว่าเป็นของรายเดียวกันกับที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

(๒) ต้องไม่นำของนั้นไปใช้ประโยชน์ในระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักร เว้นแต่การใช้ประโยชน์เพื่อส่งของนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และมีได้เปลี่ยนแปลงสภาพหรือลักษณะแห่งของนั้น

(๓) ได้ส่งของนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร และ

(๔) ต้องขอคืนอากรภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

การขอคืนอากร การพิสูจน์ของ การส่งของกลับออกไป และการคืนอากร ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว เพื่อใช้สำหรับผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด หากส่งของที่ได้จากการดำเนินการดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิสูจน์ได้ว่าได้ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดด้วยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

(๒) ต้องพิสูจน์ได้ว่าของที่นำไปใช้ในการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดนั้นมีปริมาณไม่เกินที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ได้ส่งของที่ได้จากการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่นำของที่ใช้ในการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่อาจส่งของดังกล่าวออกไปภายในกำหนดหนึ่งปี ให้อธิบดีขยายระยะเวลาได้ แต่ต้องไม่เกินหกเดือน และ

(๔) ต้องขอคืนอากรภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่อธิบดีจะขยายระยะเวลาให้แต่ต้องไม่เกินหกเดือน

การขอคืนอากร การพิสูจน์ของ การส่งของออกไป และการคืนอากร ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้สำหรับผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๒๙ เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรหรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร อาจร้องขอต่ออธิบดีวางประกันอย่างหนึ่งอย่างใดแทนการเสียอากรขาเข้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การคืนประกันที่ผู้นำของเข้าได้วางไว้แทนการเสียอากรตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ การโอนของที่ได้จากการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๒๙ เข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือจำหน่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร และเป็นการส่งของออกสำเร็จในเวลาที่ยื่นหรือจำหน่ายของนั้น ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการคืนอากรหรือประกันอย่างอื่นแก่ผู้นำของเข้าโดยอนุโลม

การรับของที่ได้โอนหรือจำหน่ายตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักรนับแต่เวลาที่ได้ออนหรือจำหน่ายของนั้น และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำของเข้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม

การโอนของเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน การจำหน่ายของแก่ผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากร และการรับของดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

การวินิจฉัยอากรและการอุทธรณ์การประเมินอากร

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีกรมสรรพสามิต ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๒ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ก็ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทน ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงสามสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๒ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๕ การประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้ามีการพิจารณาในเรื่องที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของพนักงานศุลกากร
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการตรวจสอบและประเมินอากร
- (๓) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอากรที่กรมศุลกากรขอความเห็น
- (๔) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะแก่รัฐมนตรีในการจัดเก็บอากร

การกำหนดตาม (๑) และ (๒) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้พนักงานศุลกากรปฏิบัติตาม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรตาม (๓) ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๗ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร

การยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ การอุทธรณ์การประเมินอากรตามมาตรา ๓๗ ไม่เป็นเหตุทุเลาการเสียอากรตามที่พนักงานศุลกากรประเมินไว้ เว้นแต่ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาถึงที่สุด

ผู้อุทธรณ์ที่ได้รับอนุญาตให้ทุเลาการเสียอากรตามวรรคหนึ่ง ต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการจำหน่ายอุทธรณ์หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือนับแต่วันที่รับทราบคำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่มิคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสียอากรเพิ่มขึ้น ผู้อุทธรณ์จะต้องเสียอากรภายในกำหนดระยะเวลาเช่นเดียวกับวรรคสอง

มาตรา ๓๙ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย อธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีความจำเป็นและรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรอาจกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพิ่มเติมอีกคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ โดยให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวมีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พนักงานตุลาการได้รับอุทธรณ์และมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์นั้นครบถ้วน

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์อาจขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีกได้ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

มาตรา ๔๒ หากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธินำคดีไปฟ้องต่อศาลได้

ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนำคดีไปฟ้องต่อศาล ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยกอุทธรณ์ของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนั้น

มาตรา ๔๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง มีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือขอให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชี เอกสารหลักฐาน ข้อมูล หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อุทธรณ์มาแสดงได้ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ๆ โดยต้องให้เวลาแก่บุคคลดังกล่าวไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันได้รับหนังสือเรียกหรือวันได้รับแจ้งการร้องขอ

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยกอุทธรณ์นั้นเสีย

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จำหน่ายอุทธรณ์นั้น

มาตรา ๔๗ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด โดยให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องเป็นคดีต่อศาลภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะจำหน่ายอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๔๙ ให้กรรมการในคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร กรรมการในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แต่งตั้ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การนำเข้าและการส่งออก

มาตรา ๕๐ การนำเข้าและการส่งออกเป็นอันสำเร็จ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การนำเข้าทางทะเล ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อเรือที่นำของเข้ามานั้นได้เข้ามาในเขตท่าที่จะขนถ่ายของขึ้นจากเรือหรือท่าที่มีชื่อส่งของถึง ส่วนการส่งออกทางทะเล ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อเรือที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากเขตท่าท้ายสุดเพื่อไปจากราชอาณาจักร

(๒) การนำเข้าทางบก ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อยานพาหนะที่นำของเข้ามานั้นได้เข้ามาถึงเขตด่านพรมแดน ส่วนการส่งออกทางบก ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อยานพาหนะที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากเขตด่านพรมแดนเพื่อไปจากราชอาณาจักร

(๓) การนำเข้าทางอากาศ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่ออากาศยานที่นำของเข้ามานั้นได้ถึงสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร ส่วนการส่งออกทางอากาศ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่ออากาศยานที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรท้ายสุดเพื่อไปจากราชอาณาจักร

(๔) การนำเข้าทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อได้เปิดถุงไปรษณีย์ ส่วนการส่งออกทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อได้ปิดถุงไปรษณีย์และได้ดำเนินการส่งออกตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๑ ก่อนที่จะนำเข้าใดไปจากอารักขาของศุลกากรหรือก่อนที่จะส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้อง และเสียอากรจนครบถ้วนหรือวางประกันไว้

การยื่นใบขนสินค้า การเสียอากร และการวางประกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอและอธิบดีเห็นว่ามีความจำเป็นต้องนำเข้าของใดออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือต้องส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักรโดยเร่งด่วน อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้นำของนั้นไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรโดยยังไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าให้สมบูรณ์หรือยังไม่ต้องเสียอากรจนครบถ้วน ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ร้องขอต้องปฏิบัติด้วยก็ได้ และในกรณีที่ต้องเสียอากร ให้ผู้ร้องขอวางประกันค่าอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๒ เมื่อนำของเข้ามาในหรือจะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชนิดแห่งของ

(๒) ปริมาณ น้ำหนัก และคุณภาพแห่งของ

(๓) ราคาบุคลากร

(๔) ประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทาง

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ตรวจสอบรายการที่แสดงไว้ในใบขนสินค้าแล้วเห็นว่ารายการที่แสดงไว้นั้นครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรลงนามรับรองในใบขนสินค้าหรือใช้วิธีการอื่นใดตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อรับรองว่ารายการที่ได้แสดงไว้นั้นครบถ้วนแล้ว

มาตรา ๕๓ ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร หากเป็นของติดตัวผู้โดยสารและมีมูลค่าไม่เกินจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด ผู้นำของเข้าไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าสำหรับของนั้น

ในกรณีที่ของตามวรรคหนึ่งเป็นของที่ต้องเสียอากร ให้ผู้นำของเข้าเสียอากรเมื่อได้สำแดงของดังกล่าวต่อพนักงานศุลกากร หรือเมื่อพนักงานศุลกากรตรวจพบว่าของดังกล่าวเป็นของที่ต้องเสียอากร

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าไม่สามารถทำใบขนสินค้าสำหรับของใดได้ เพราะไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับของนั้นทั้งหมด ผู้นำของเข้าอาจยื่นคำขออนุญาตเปิดตรวจของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรนั้นได้ โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้นำของเข้าได้รับอนุญาตให้เปิดตรวจของตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นำของเข้ายังไม่ยื่นใบขนสินค้าและไม่เสียอากรหรือวางประกันให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าของที่มีการเปิดตรวจนั้นเป็นของตกค้าง

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่พนักงานศุลกากรเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินอากรสำหรับของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากร ให้ผู้นำของนั้นไปยังศุลกสถานหรือนำไปเก็บไว้ในที่แห่งใดแห่งหนึ่งที่มีความมั่นคงปลอดภัย เว้นแต่พนักงานศุลกากรและผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะตกลงให้เก็บตัวอย่างของไว้เพื่อวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว รวมทั้งได้เสียอากรตามจำนวนที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้าและได้วางเงินเพิ่มเติมเป็นประกันหรือวางประกันเป็นอย่างอื่นจนครบจำนวนเงินอากรสูงสุดที่อาจต้องเสียสำหรับของนั้น

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ประเมินอากรที่ต้องเสียและแจ้งผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกให้เสียอากรแล้ว ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรตามจำนวนที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการวางเงินประกันตามวรรคหนึ่ง และเงินดังกล่าวคุ้มค่าอากรแล้ว ให้พนักงานศุลกากรเก็บเงินประกันดังกล่าวเป็นค่าอากรตามจำนวนที่ประเมินได้ และให้ถือว่าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกได้เสียอากรครบถ้วนแล้ว

มาตรา ๕๖ ให้ผู้ควบคุมยานพาหนะทำการบรรทุกหรือขนถ่ายของหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับของที่นำเข้าหรือของที่จะส่งออกที่ต้องมีพนักงานศุลกากรกำกับในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ทำการบรรทุกหรือขนถ่ายของดังกล่าวในเวลาอื่นได้

มาตรา ๕๗ การบรรทุกของลงหรือขนขึ้นจากยานพาหนะ การขนถ่ายของ การนำของไปยังที่สำหรับตรวจ การชั่งของ การบรรจุใหม่ นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก ทำเครื่องหมาย และลงเลขหมาย หรือการอนุญาตให้กระทำการนั้น หรือการขนย้ายของไปเก็บในที่สำหรับเก็บจนกว่าจะได้รับมอบไปให้เป็นหน้าที่ของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

มาตรา ๕๘ การขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องขนถ่ายในเขตขนถ่ายของเท่านั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ขนถ่ายในสถานที่อื่นได้โดยอธิบดีอาจเรียกให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก แล้วแต่กรณี หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่อื่นนั้นวางประกันได้

มาตรา ๕๙ หีบห่อหรือภาชนะบรรจุของที่จะนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องมีเครื่องหมายหรือเลขหมายกำกับหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของนั้น และต้องแสดงเครื่องหมายหรือเลขหมายนั้นไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับของนั้นด้วย

มาตรา ๖๐ ของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ตามมาตรา ๕๐ (๔) ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเข้าหรือส่งออกแสดงรายการเกี่ยวกับของนั้น

ในกรณีที่มีความผิดเกิดขึ้นกับการนำของเข้าหรือส่งของออกตามวรรคหนึ่ง ให้ความรับผิดชอบและโทษนั้นตกแก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้มีชื่อที่จะรับของอันนำเข้ามาหรือผู้รับของ สำหรับการนำของเข้า หรือ
- (๒) ผู้ส่งของอันจะส่งออกไปหรือผู้นำของส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์ สำหรับการส่งของออก

มาตรา ๖๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ และมาตรา ๒๔๕ มาใช้บังคับกับของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ด้วย

มาตรา ๖๒ พนักงานศุลกากรอาจตรวจห่อพัสดุไปรษณีย์ที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรอาจกักจดหมายหรือห่อพัสดุไปรษณีย์ไว้ได้ จนกว่าผู้ส่งของออกไปหรือผู้นำของส่ง หรือผู้มีชื่อที่จะรับของหรือผู้รับของ ได้แสดงต่อพนักงานศุลกากรว่าไม่มีของต้องห้าม ของต้องกักกีด หรือของที่ยังมิได้เสียอากรในจดหมายหรือในห่อพัสดุนั้น

มาตรา ๖๓ ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก ผู้ขนส่ง และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องตามทื่อธิบดีประกาศกำหนด มีหน้าที่เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการศุลกากรเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออก

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเลิกประกอบกิจการ ให้บุคคลดังกล่าวหรือผู้ชำระบัญชีเก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลดังกล่าวไว้ต่อไปอีกสองปีนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ

การเก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๑

การนำของเข้าและการส่งของออกทางทะเล

มาตรา ๖๔ เรือที่เข้ามาในราชอาณาจักรเว้นแต่เรือของทางราชการ ให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือเข้าและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือและแสดงใบทะเบียนเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบ

การทำรายงานเรือเข้าและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เรือตามวรรคหนึ่งมาถึงท่าที่เป็นด่านศุลกากร และมีของจากต่างประเทศอยู่ในเรือและประสงค์จะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หรือมีของที่จะขนขึ้น ณ ที่อื่นภายในราชอาณาจักร นายเรือต้องแถลงข้อความเกี่ยวกับของนั้นไว้ในรายงานเรือเข้าด้วย

มาตรา ๖๕ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งห้ามเคลื่อนย้ายของในเรือที่มีได้แสดงไว้ในรายงานเรือเข้าจนกว่าจะได้รับรายงานที่ถูกต้องจากนายเรือหรือจนกว่านายเรือจะได้อธิบายเหตุผลที่ไม่สามารถแสดงของดังกล่าวไว้ในรายงานเรือเข้าได้

มาตรา ๖๖ ถ้านายเรือได้รายงานต่อพนักงานศุลกากรว่า ตนไม่ทราบว่าจะมีของที่อยู่ในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุที่บรรจุทุกมาในเรือนั้นเป็นสิ่งใด พนักงานศุลกากรจะสั่งให้เปิดหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นออกเพื่อตรวจสอบก็ได้ และหากปรากฏว่าในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นมีของต้องห้าม ให้ยึดของนั้นไว้เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

มาตรา ๖๗ เรือที่เดินทางมาจากต่างประเทศเมื่อมาถึงเขตท่าต้องหยุดลอยลำ ณ ด่านตรวจที่กำหนดไว้ และให้นายเรือมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกแก่พนักงานศุลกากรในการที่จะขึ้นบนเรือและเข้าไปในเรือ
- (๒) ทอดสมอเรือ เมื่อพนักงานศุลกากรสั่ง
- (๓) ตอบคำถามใด ๆ ของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร การเดินทาง และลักษณะแห่งของในเรือ
- (๔) รายงานเกี่ยวกับอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดอันมีอยู่ในเรือและให้ส่งมอบอาวุธปืนและกระสุนปืนแก่พนักงานศุลกากรกำกับด่านตรวจ เมื่อพนักงานศุลกากรสั่งให้ส่งมอบ สำหรับดินปืนและวัตถุระเบิดให้ส่งมอบแก่พนักงานศุลกากรซึ่งได้รับมอบหมายเฉพาะเพื่อการนั้น
- (๕) จัดที่พักบนเรือให้แก่พนักงานศุลกากรตามสมควร
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามคำสั่งอันสมควรของพนักงานศุลกากรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทางศุลกากร

มาตรา ๖๘ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสิบวันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร หากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ หรือผู้นำของเข้ามิได้ดำเนินการยื่นใบขนสินค้า หรือมิได้ดำเนินการเพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจของหรือส่งมอบของไปโดยถูกต้อง พนักงานศุลกากรอาจสั่งให้มีการนำของนั้นมาเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด โดยให้นายเรือหรือผู้นำของเข้าเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายและเก็บรักษาของดังกล่าว

พนักงานศุลกากรจะอนุญาตให้คืนของที่นำมาเก็บไว้ตามวรรคหนึ่งให้แก่ผู้นำของเข้าได้ต่อเมื่อมีการชำระค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวแก่ของนั้นเสร็จสิ้นแล้ว

มาตรา ๖๙ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสี่สิบเอ็ดวันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร หากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งกักเรือลำดังกล่าว นั้นไว้ได้จนกว่านายเรือจะได้ขนของขึ้นจากเรือจนหมด โดยนายเรือต้องชำระค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษา ของดังกล่าว รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นอันพึงมีด้วย

อธิบดีอาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งได้ หากนายเรือได้แสดงหลักฐาน อันสมควรว่าการชักช้านั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้คนของที่จะส่งออกบรรทุกลงในเรือลำใดจนกว่าพนักงานศุลกากร ได้ออกใบปล่อยเรือเข้าให้แก่เรือนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้คนของบรรทุกลงในเรือนั้นได้ก่อนที่จะได้รับ ใบปล่อยเรือเข้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๑ เรือลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากท่าที่เป็นด่านศุลกากร เว้นแต่ เรือของทางราชการจะต้องได้รับใบปล่อยเรือขาออก โดยให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือออกและ ยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบ

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานเรือออกแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าว เป็นใบปล่อยเรือขาออก

การทำรายงานเรือออกและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๒ ถ้าเรือที่ได้รับใบปล่อยเรือขาออกแล้วได้ออกจากท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งหนึ่ง ไปยังท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักร ให้นายเรือทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้า สำหรับเรือที่บรรทุกขึ้นเรือนั้นต่อพนักงานศุลกากรประจำท่าที่เป็นด่านศุลกากรนั้น พร้อมทั้งแนบ ใบปล่อยเรือขาออกที่ออกให้ภายหลังติดไว้กับใบปล่อยเรือฉบับแรก และต้องทำเช่นนี้ต่อไปทุก ๆ ท่า ที่เป็นด่านศุลกากรจนกว่าจะได้รับใบปล่อยเรือขาออกท้ายสุดออกนอกราชอาณาจักร

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานเรือออกแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าว เป็นใบปล่อยเรือขาออกของท่าที่เป็นด่านศุลกากรนั้น เพื่อให้เรือเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้

การทำรายงานเรือออกและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่มีการส่งมอบอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดไว้แก่ พนักงานศุลกากรตามมาตรา ๖๗ (๔) เมื่อเรือลำนั้นจะออกจากเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร ให้คืนของดังกล่าว แก่นายเรือ

มาตรา ๗๔ เรือทุกลำเมื่อเดินทางผ่านด่านตรวจของกรมศุลกากรเพื่อออกสู่ทะเลต้อง ลดความเร็วลง และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจเรียกให้นายเรือตอบคำถามเกี่ยวกับชื่อเรือและสถานที่ ที่จะเดินทางไปได้

มาตรา ๗๕ เมื่อพ้นกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่เริ่มบรรทุกของขาออกลงในเรือ ไม่ว่าจะบรรทุกของลงในเรือครบถ้วนแล้วหรือไม่ แต่เรือยังอยู่ในเขตท่า พนักงานศุลกากรอาจเรียกค่าธรรมเนียมสำหรับการประจำการในเรือนั้นได้

อธิบดีอาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งได้ หากนายเรือได้แสดงหลักฐานอันสมควรว่าการชักช้านั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

พนักงานศุลกากรอาจกักเรือที่บรรทุกของตามวรรคหนึ่งไว้ได้จนกว่านายเรือจะได้ชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกักเรือนั้น

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มิได้นำของนั้นบรรทุกลงในเรือให้แล้วเสร็จก่อนเรือออก ให้ผู้ส่งของออกแจ้งเหตุที่ไม่สามารถนำของนั้นบรรทุกลงในเรือให้แล้วเสร็จต่อพนักงานศุลกากรภายในกำหนดสามวันนับแต่วันที่เรือออกจากท่า โดยให้พนักงานศุลกากรบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในใบขนสินค้านั้น และให้นำของที่ยังมีได้บรรทุกลงในเรือนั้นไปเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ส่งของออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของดังกล่าว

ให้ผู้ส่งของออกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับของที่เก็บไว้ตามวรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขอรับของคืนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งเหตุต่อพนักงานศุลกากร หรือ

(๒) ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่เรือลำที่ระบุไว้ในใบขนสินค้าครั้งแรกรออกจากท่า

ในกรณีที่ปรากฏว่าของนั้นได้ทำทัณฑ์บนหรือมีประกัน หากผู้ส่งของออกไม่ดำเนินการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้รับของนั้น

มาตรา ๗๗ เรือทุกลำเว้นแต่เรือของทางราชการที่จะออกจากท่าต้องชักธงลาขึ้นที่เสาหน้าไว้จนกว่าเรือจะออก ถ้าเรือจะออกเวลาบ่ายให้ชักธงลาขึ้นไว้แต่เช้า ถ้าเรือจะออกเวลาเช้าให้ชักธงลาขึ้นไว้ตั้งแต่บ่ายวันก่อน

มาตรา ๗๘ อธิบดีมีอำนาจกำหนดเขตที่จอดเรือภายนอกเพื่อให้เรือขนถ่ายของโดยที่ไม่ต้องเข้ามาในเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร และให้กำหนดเวลาที่จะให้ใช้ที่จอดเรือภายนอกนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือความจำเป็นเร่งด่วน อธิบดีอาจอนุญาตให้ขนถ่ายของนอกเขตที่จอดเรือภายนอกได้เป็นการเฉพาะคราว ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๗๙ นายเรือที่ประสงค์จะขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอก ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๐ ให้นายเรือที่ได้รับอนุญาตให้ขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอกจัดทำและยื่นบัญชีสินค้าที่จะขนถ่ายโดยเรือลำเลียงแต่ละลำต่อพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกได้รับบัญชีสินค้าที่จะขนถ่ายตามวรรคหนึ่งและได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของบัญชีสินค้าดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าบัญชีสินค้าดังกล่าวเป็นใบอนุญาตให้นำของในเรือลำเลียงนั้นเข้าไปยังเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากรได้

เมื่อเรือลำเลียงมาถึงท่าที่เป็นด่านศุลกากรแล้ว ให้นายเรือประจำเรือลำเลียงนั้นส่งมอบบัญชีสินค้าให้แก่พนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรนั้น แล้วจึงขนถ่ายของและดำเนินพิธีการศุลกากรต่อไป

มาตรา ๘๑ ห้ามมิให้ขนถ่ายอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด หรือของต้องกำกัณ ที่จอดเรือภายนอก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่จะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยต้องมีการขนถ่ายในเขตที่จอดเรือภายนอก ผู้ส่งของออกต้องยื่นใบขนสินค้าโดยเสียค่าอากรและค่าภาระติดพันให้ครบถ้วนก่อน และให้จัดทำและยื่นบัญชีสินค้าที่ขนถ่ายโดยเรือลำเลียงแต่ละลำต่อพนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับบัญชีสินค้าที่ขนถ่ายตามวรรคหนึ่งและได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของบัญชีสินค้าดังกล่าวแล้ว ให้ส่งบัญชีสินค้านั้นไปกับเรือลำเลียง และเมื่อเรือลำเลียงได้ไปถึงเขตที่จอดเรือภายนอกแล้ว ให้นายเรือประจำเรือลำเลียงยื่นบัญชีสินค้าแก่พนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกนั้น

ในกรณีที่พนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกตรวจสอบแล้วพบว่า รายละเอียดที่แสดงไว้ในบัญชีสินค้าไม่ตรงกับของที่บรรทุกมาในเรือลำเลียงนั้น ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจกักของที่บรรทุกมาในเรือลำเลียงได้จนกว่าจะแก้ไขบัญชีสินค้าให้ถูกต้อง

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่นำของไปยังเขตที่จอดเรือภายนอกตามมาตรา ๘๒ แล้ว แต่ไม่มีการบรรทุกของนั้นลงในเรือหรือบรรทุกลงไม่หมด ให้นายเรือหรือผู้ส่งของออกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกเพื่อบรรทุกของดังกล่าวลงในเรือลำอื่นที่อยู่ในเขตที่จอดเรือภายนอกนั้นที่จะเดินทางไปยังท่าเรือต่างประเทศเดียวกันกับที่ระบุไว้ในใบขนสินค้า

(๒) ส่งของกลับมายังท่าที่ส่งออกไป โดยต้องขอใบรับรองที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับของนั้นจากพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกเพื่อนำมาส่งมอบแก่พนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรและให้นำของที่ส่งกลับมานั้นไปเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด โดยให้ผู้ส่งของออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของดังกล่าว และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๖ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับของที่เก็บไว้

การยื่นคำขออนุญาตตาม (๑) และการขอใบรับรองตาม (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๔ ก่อนที่เรือจะออกจากเขตที่จอดเรือภายนอก นายเรือซึ่งได้รับอนุญาต ให้ทำการขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไป นอกราชอาณาจักร ต้องไปรับเอาใบปล่อยเรือจากพนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยต้องใช้ค่าภาระติดพันให้ครบถ้วน และส่งมอบใบปล่อยเรือ ดังกล่าวให้แก่พนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกนั้น

ในกรณีพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกตรวจสอบพบว่า ยังมีของที่ยังมิได้เสียอากร ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดที่พึงต้องชำระให้ครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรนั้นมีอำนาจยึดใบปล่อยเรือ ไว้ได้จนกว่าจะได้มีการชำระเงินดังกล่าวหรือวางประกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗ มาใช้กับเรือที่มีการขนถ่ายของ ในเขตที่จอดเรือภายนอกด้วย

ส่วนที่ ๒

การนำของเข้าและการส่งของออกทางบก

มาตรา ๘๖ การขนส่งของเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตั้งแต่เขตแดนทางบก มายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบก ต้องขนส่งตามทางอนุมัติ และภายใน กำหนดเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

การขนส่งของตามทางอื่นนอกจากทางอนุมัติหรือในเวลาอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่การขนส่งของตามมาตรา ๘๖ เป็นการขนส่งตามลำน้ำที่เป็นเขตแดน ทางบก ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามลำน้ำที่เป็นเขตแดนทางบกนั้น เพื่อให้นายเรือ จอดเทียบท่าและขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๘๘ ในการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้ขนส่งปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นบัญชีสินค้าแสดงรายการของทั้งปวงที่ขนส่งต่อพนักงานศุลกากรประจำด่านพรมแดน ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดจำนวนสองฉบับ ให้พนักงานศุลกากรประจำด่านพรมแดนตรวจของ ที่ขนส่งมานั้น และเมื่อเห็นว่าของดังกล่าวถูกต้องตามที่ระบุไว้ในบัญชีสินค้า ให้ส่งปล่อยของพร้อมทั้ง ลงลายมือชื่อในบัญชีสินค้าแล้วส่งคืนแก่ผู้ขนส่งหนึ่งฉบับ โดยให้ถือว่าบัญชีสินค้านั้นเป็นใบอนุญาตให้ผ่าน ด่านพรมแดนมายังด่านศุลกากรได้

(๒) เมื่อได้รับใบอนุญาตผ่านด่านพรมแดนแล้ว ให้ขนของมายังด่านศุลกากรโดยพลันตามทางอนุมัติ ด้วยยานพาหนะเดียวกันกับที่ใช้นำเข้ามา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรให้เปลี่ยนถ่าย ยานพาหนะหรือให้ขนด้วยวิธีอื่นได้ และมีให้แก่แก้ไขเปลี่ยนแปลงของหรือหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของนั้น ด้วยประการใด ๆ

(๓) ยื่นบัญชีสินค้าที่มีลายมือชื่อของพนักงานศุลกากรประจำด่านพรมแดนต่อพนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและดำเนินพิธีการศุลกากรต่อไป

มาตรา ๘๙ ในการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้ขนส่งปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นบัญชีสินค้าแสดงรายการของทั้งปวงที่ขนส่งต่อพนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดจำนวนสองฉบับ ให้พนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรตรวจของที่ขนส่งมานั้น และเมื่อเห็นว่าของดังกล่าวถูกต้องตามที่ระบุไว้ในบัญชีสินค้า ให้ส่งปล่อยของพร้อมทั้งลงลายมือชื่อในบัญชีสินค้าแล้วส่งคืนแก่ผู้ขนส่งหนึ่งฉบับ โดยให้ถือว่าบัญชีสินค้านั้นเป็นใบอนุญาตให้ผ่านด่านศุลกากรมายังด่านพรมแดนได้

(๒) เมื่อได้รับใบอนุญาตผ่านด่านศุลกากรแล้ว ให้ขนส่งของมายังด่านพรมแดนโดยพลันตามทางอนุมัติด้วยยานพาหนะเดียวกันกับที่ใช้นำเข้ามา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรให้เปลี่ยนถ่ายยานพาหนะหรือให้ขนส่งด้วยวิธีอื่นได้ และมีให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงของ หีบห่อ หรือภาชนะบรรจุของนั้นด้วยประการใด ๆ

(๓) ยื่นบัญชีสินค้าที่มีลายมือชื่อของพนักงานศุลกากรประจำด่านศุลกากรต่อพนักงานศุลกากรประจำด่านพรมแดนเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

มาตรา ๙๐ ในกรณีที่ผู้ส่งออกออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มิได้นำของนั้นส่งออกไปภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันตรวจปล่อย ให้ผู้ส่งออกออกแจ้งเหตุที่ไม่สามารถส่งของนั้นออกไปได้ต่อพนักงานศุลกากรภายในกำหนดสิบวันนับแต่วันที่ทำการตรวจปล่อย โดยให้พนักงานศุลกากรบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในใบขนสินค้านั้น และให้นำของที่ยังมีได้ส่งออกนั้นไปเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ส่งออกออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของดังกล่าว

ให้ผู้ส่งออกออกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับของที่เก็บไว้ตามวรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขอรับของคืนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ออกแจ้งเหตุต่อพนักงานศุลกากร หรือ

(๒) ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดสิบวันนับแต่วันที่ทำการตรวจปล่อย

ในกรณีที่ปรากฏว่าของนั้นได้ทำทัณฑ์บนหรือมีประกัน หากผู้ส่งออกออกไม่ดำเนินการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้รับของนั้น

มาตรา ๙๑ กรณีการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาในหรือส่งออกภายนอกราชอาณาจักร โดยมีได้ใช้ยานพาหนะ หรือใช้ยานพาหนะที่ไม่มีเครื่องยนต์ หรือใช้สัตว์พาหนะ ผู้ขนส่งต้องหยุดที่ด่านพรมแดน และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจของที่ขนส่ง ตลอดจนยานพาหนะหรือสัตว์พาหนะที่ใช้ในการขนส่งนั้น และให้ผู้ขนส่งทำบัญชีเกี่ยวกับของที่ขนส่งนั้น โดยมีรายละเอียดตามสมควร

ส่วนที่ ๓

การนำของเข้าและการส่งของออกทางอากาศ

มาตรา ๙๒ อากาศยานลำใดที่จะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ ต้องลงในหรือขึ้นจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอย่างยิ่งทำให้อากาศยานที่เข้ามาในหรือจะออกไปนอกราชอาณาจักรต้องลงในหรือขึ้นจากที่ใดนอกจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร ให้ผู้ควบคุมอากาศยานรายงานต่อพนักงานศุลกากรหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยพลันตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และห้ามมิให้ผู้ควบคุมอากาศยานอนุญาตให้ชนของใด ๆ ออกจากหรือขึ้นในอากาศยานนั้น โดยมีได้รับความยินยอมจากพนักงานศุลกากร

เมื่ออากาศยานลงหรือขึ้น ณ สนามบินอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือพนักงานประจำสนามบินนั้นรายงานการลงหรือขึ้นของอากาศยานลำนั้นต่อพนักงานศุลกากรผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่สนามบินนั้นตั้งอยู่โดยพลัน และต้องไม่ยอมให้ชนของใด ๆ ออกจากหรือขึ้นในอากาศยาน โดยมีได้รับความยินยอมจากพนักงานศุลกากร

เมื่อได้ดำเนินการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าอากาศยานนั้นได้ลงในหรือขึ้นจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร

มาตรา ๙๔ เมื่ออากาศยานลำใดเข้ามาในราชอาณาจักรเว้นแต่อากาศยานของทางราชการ ให้ผู้ควบคุมอากาศยานทำรายงานอากาศยาน พร้อมทั้งยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานต่อพนักงานศุลกากรประจำสนามบินที่เป็นด้านศุลกากรเพื่อตรวจสอบ

การทำรายงานอากาศยานและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่อากาศยานตามวรรคหนึ่งมาถึงสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร และมีของจากต่างประเทศอยู่ในอากาศยานและประสงค์จะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๔ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๕ เมื่ออากาศยานลำใดเข้ามาในราชอาณาจักรเว้นแต่อากาศยานของทางราชการ ให้ผู้ควบคุมอากาศยานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกแก่พนักงานศุลกากรในการขึ้นไปบนอากาศยาน
- (๒) ตอบคำถามใด ๆ ของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับอากาศยาน คนประจำอากาศยาน คนโดยสาร การเดินทาง และของที่บรรทุกมาในอากาศยานนั้น
- (๓) รายงานเกี่ยวกับอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดอันมีอยู่บนอากาศยาน และให้ส่งมอบอาวุธปืนและกระสุนปืนแก่พนักงานศุลกากร เมื่อพนักงานศุลกากรสั่งให้ส่งมอบ สำหรับดินปืนและวัตถุระเบิดให้ส่งมอบแก่พนักงานศุลกากรซึ่งได้รับมอบหมายเฉพาะเพื่อการนั้น

มาตรา ๙๖ อากาศยานลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ จะต้องได้รับใบปล่อยอากาศยาน โดยให้ผู้ควบคุมอากาศยานมีหน้าที่ ทำรายงานอากาศยานและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานต่อพนักงานศุลกากรประจำสนามบินที่เป็น ด้านศุลกากรเพื่อตรวจสอบ

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับรองรายงานอากาศยานแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าวเป็นใบปล่อย อากาศยานเพื่อให้อากาศยานเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้

การทำรายงานอากาศยานและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๗ ถ้าอากาศยานที่ได้รับใบปล่อยอากาศยานแล้วได้ออกจากสนามบินที่เป็น ด้านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังสนามบินที่เป็นด้านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักร ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน ทำรายงานอากาศยานและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานต่อพนักงานศุลกากรประจำสนามบินที่เป็น ด้านศุลกากรนั้น พร้อมทั้งแนบใบปล่อยอากาศยานที่ออกให้ภายหลังติดไว้กับใบปล่อยอากาศยาน ฉบับแรก และต้องทำเช่นนี้ต่อไปทุก ๆ สนามบินที่เป็นด้านศุลกากรจนกว่าจะได้รับใบปล่อยอากาศยาน ท้ายสุดออกนอกราชอาณาจักร

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานอากาศยานแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าว เป็นใบปล่อยอากาศยานของสนามบินที่เป็นด้านศุลกากรนั้น เพื่อให้อากาศยานเดินทางออกนอก ราชอาณาจักรได้

การทำรายงานและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงาน ศุลกากรแล้ว แต่มีได้นำของนั้นบรรทุกทุกลงในอากาศยานให้แล้วเสร็จก่อนอากาศยานออก ให้ผู้ส่งของออก แจ้งเหตุที่ไม่สามารถนำของนั้นบรรทุกทุกลงในอากาศยานให้แล้วเสร็จต่อพนักงานศุลกากรภายในกำหนด สามวันนับแต่วันที่อากาศยานออกจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร โดยให้พนักงานศุลกากรบันทึกเหตุ ดังกล่าวไว้ในใบขนสินค้านั้น และให้นำของที่ยังมีได้บรรทุกทุกลงในอากาศยานนั้นไปเก็บไว้ในสถานที่ ที่พนักงานศุลกากรกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ส่งของออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของ ดังกล่าว

ให้ผู้ส่งของออกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับของที่เก็บไว้ตามวรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอรับของคืนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งเหตุต่อพนักงานศุลกากร หรือ
- (๒) ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่อากาศยานลำที่ระบุไว้ใน ใบขนสินค้าครั้งแรกออกจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร

ในกรณีที่ปรากฏว่าของนั้นได้ทำทัณฑ์บนหรือมีประกัน หากผู้ส่งของออกไม่ดำเนินการตามที่กำหนด ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้รับของนั้น

ส่วนที่ ๔

ตัวแทน

มาตรา ๙๙ บุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้นำของผ่านแดนหรือผู้ขอลำ ให้เป็นตัวแทนเพื่อดำเนินการอย่างใด ๆ เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ของเพื่อการผ่านแดน หรือของเพื่อการถ่ายลำ หรือกิจการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทนตามวรรคหนึ่ง เป็นเจ้าของของที่ได้นำเข้า ส่งออกผ่านแดนหรือถ่ายลำด้วย

มาตรา ๑๐๐ บุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ควบคุมยานพาหนะให้เป็นตัวแทนเพื่อกระทำการที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๑ ตัวแทนที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๙๙ หรือมาตรา ๑๐๐ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่ตัวแทนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนการอนุญาตของตัวแทนดังกล่าว โดยไม่ตัดสิทธิที่จะบังคับหลักประกันที่ตัวแทนให้ไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควรและไม่ทำให้ผู้นั้นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

หมวด ๔

การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง

ส่วนที่ ๑

การผ่านแดนและการถ่ายลำ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดนำเข้าเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำออกนอกราชอาณาจักรให้ยื่นใบขนสินค้าตามแบบ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ของตามวรรคหนึ่งไม่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบที่จะต้องเสียอากร หากได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง และได้นำของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

การผ่านแดนที่มีการข้ามแดนทางบกให้กระทำได้ต่อเมื่อมีความตกลงระหว่างประเทศ

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำไม่นำของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง หรือขอเปลี่ยนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นการนำเข้าและได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่ไม่เสียอากรหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ของนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าของที่นำเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ เป็นของที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจหรือค้นของนั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น

(๑) มีไว้เพื่อใช้ในการก่อการร้ายหรือเกี่ยวเนื่องกับการก่อการร้าย

(๒) ชนิดแห่งของหรือการขนส่งหรือการขนถ่ายของดังกล่าว อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง สันติภาพ และความปลอดภัยระหว่างประเทศ

(๓) มีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จ

(๔) เป็นของผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ

การตรวจหรือค้นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนด

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าของใดเป็นของที่มีลักษณะตามมาตรา ๑๐๔ ให้ของนั้นเป็นของอันจะพึงต้องริบ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และอธิบดีอาจสั่ง ให้ทำลายโดยวิธีการที่ปลอดภัยต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม หรือให้ส่งกลับออกไป โดยพลัน หรืออาจสั่งให้ดำเนินการอื่นใดตามสมควรเพื่อให้ไม่สามารถนำของนั้นมาใช้ได้อีกหรือเพื่อให้ของ ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย โดยให้ผู้ขนส่งหรือผู้ควบคุมยานพาหนะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ในการนั้น

มาตรา ๑๐๖ ให้นำข้อห้ามหรือข้อจำกัดสำหรับการนำผ่านตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ กับของที่นำเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ โดยคำนึงถึงศีลธรรมอันดีของประชาชน นโยบาย สาธารณะ ความปลอดภัยของสาธารณชน การปกป้องชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช และการปกป้องการครอบครองสมบัติของชาติในด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือค่านิยมทางโบราณคดี หรือการปกป้องทรัพย์สินทางการค้าหรืออุตสาหกรรม รวมทั้งการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยมีอยู่ด้วย

ส่วนที่ ๒

ของตกค้าง

มาตรา ๑๐๗ ให้ของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นของตกค้าง

(๑) ของนำเข้าที่เป็นสินค้าอันตรายตามชนิดหรือประเภทที่กำหนดตามมาตรา ๕ (๕) และ มีได้นำออกไปจากเขตศุลกากรภายในระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ของนำเข้าอื่นนอกจาก (๑) ที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรเกินสามสิบวันโดยไม่มีการยื่น ใบขนสินค้าและไม่ได้เสียอากรหรือวางประกันค่าอากรที่พึงเรียกเก็บแก่ของนั้น โดยอธิบดีได้มีหนังสือแจ้ง ไปยังผู้ขนส่งเพื่อดำเนินการดังกล่าวให้ถูกต้อง แต่ผู้ขนส่งไม่ยอมดำเนินการให้ถูกต้องภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี

(๓) ของนำเข้าอื่นนอกจาก (๑) ที่ยื่นใบขนสินค้าและเสียอากรหรือวางประกันค่าอากรไว้ ไม่ครบถ้วน และไม่ได้นำออกไปจากอารักขาของศุลกากรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง จากอธิบดี

มาตรา ๑๐๘ ในการดำเนินการกับของตกค้างตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้พนักงานศุลกากรนำของนั้นออกขายทอดตลาดหรือทำลาย หรือ

(๒) ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หากไม่ปฏิบัติตาม ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจทำลายของนั้นได้ โดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

การดำเนินการกับของตกค้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีที่เป็นการดำเนินการกับของตกค้างตามมาตรา ๑๐๗ (๑) ต้องคำนึงถึง อันตรายที่อาจเกิดขึ้นประกอบด้วย

การทำลายของตกค้างตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการโดยวิธีที่ปลอดภัย ต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

ถ้าอธิบดีเห็นว่า การขายทอดตลาดตาม (๑) จะไม่ได้เงินเท่าที่ควรหรือมีเหตุอันสมควรประการอื่น อธิบดีจะสั่งให้ขายโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่า การขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นนั้น จะไม่ได้เงินหรือประโยชน์เท่าที่ควร หรืออาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใด อธิบดีจะสั่ง ให้จัดการกับของนั้นตามวิธีการที่อธิบดีเห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๑๐๙ ถ้าของที่ยังมีได้รับมอบไปจากอารักขาของศุลกากรเป็นของที่มีสภาพเป็นของสด ของเสียได้ และปรากฏว่าของนั้นได้บูดเน่าหรือเสียแล้ว อธิบดีจะสั่งให้ทำลายหรือจัดการกับของนั้น ตามวิธีการที่อธิบดีเห็นสมควรเมื่อใดก็ได้ โดยอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่งด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑๐ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๑๐๘ ให้หักใช้ ค่าอากร ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากร รวมทั้ง ค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อน เหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและ ผู้ขนส่ง ตามลำดับ เมื่อได้หักใช้เช่นนี้แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่เจ้าของ จะได้ขอคืนภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ได้อำนาจของนั้น

หมวด ๕
คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต

ส่วนที่ ๑
การจัดตั้ง

มาตรา ๑๑๑ การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนให้ดำเนินการได้เพื่อวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๖ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การจัดตั้งโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงให้ดำเนินการได้เพื่อเป็นสถานที่สำหรับตรวจ เก็บ หรือตรวจปล่อยของนำเข้าหรือของส่งออกที่ยังมิได้เสียอากร

การจัดตั้งท่าเรือรับอนุญาตให้ดำเนินการได้เพื่อนำของเข้ามาในหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร การผ่านแดน หรือการถ่ายลำ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาต ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะดำเนินการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาตนั้นได้

ในระหว่างที่มีการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งโรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาต หากอธิบดีเห็นว่ามีความจำเป็นอาจอนุญาตให้จัดตั้งโรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาตชั่วคราวไปพลางก่อนได้ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแสดงแผนผังเกี่ยวกับสถานที่ตั้งและดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๓ นอกจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีทุกปี

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีเมื่อครบกำหนดที่ต้องชำระให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาตนั้น

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการ

มาตรา ๑๑๖ ในคลังสินค้าทัณฑ์บนให้ดำเนินการได้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เก็บของในคลังสินค้าทัณฑ์บน

(๒) แสดงและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน

(๓) ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน

มาตรา ๑๑๗ อธิบดีอาจเรียกประกันจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ประกันอย่างอื่น เพื่อเป็นประกันค่าอากรหรือค่าใช้จ่ายอย่างอื่นซึ่งกรมศุลกากร อาจเรียก้องได้ตามกฎหมายหรือข้อตกลงก็ได้

มาตรา ๑๑๘ การตรวจของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงใด ให้กระทำ ณ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีจะสั่งให้ทำการตรวจของเข้าหรือตรวจของออก ณ สถานที่ใด สถานที่หนึ่งนอกจากที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินพิธีการศุลกากร พนักงาน ศุลกากรผู้กำกับท่าเรือรับอนุญาต จะสั่งให้เอาของที่ยังไม่ได้ตรวจเข้าเก็บไว้ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงก็ได้

มาตรา ๑๒๐ ของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง ต้องเก็บไว้ในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุเดิม ตามที่ได้นำเข้ามา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรให้เคลื่อนย้ายหีบห่อหรือภาชนะบรรจุได้ ณ ท่าเรือรับอนุญาต หรืออนุญาตให้นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก บรรจุหรือกลับบรรจุใหม่ ในโรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงนั้น และให้พนักงานศุลกากรจดยการของที่เก็บนั้นไว้

การเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้าย หรือการดำเนินการใด ๆ แก่ของ หีบห่อ หรือภาชนะบรรจุ เครื่องหมายและเลขหมายกำกับหีบห่อ ไปจากที่เก็บไว้ตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงาน ศุลกากร หรือมีอำนาจดำเนินการได้ตามกฎหมาย

ของ หีบห่อ หรือภาชนะบรรจุใด ที่มีการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้าย หรือการดำเนินการใด ๆ โดยมีได้เป็นไปตามที่กำหนดในวรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๑๒๑ ของที่ยังไม่ได้ตรวจจะเคลื่อนย้าย นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก บรรจุหรือ กลับบรรจุใหม่ ซึ่งของนั้น ณ ท่าเรือรับอนุญาต หรือสถานที่สำหรับขนถ่ายของจากยานพาหนะมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรและต้องมีพนักงานศุลกากรกำกับตรวจตราอยู่ด้วย

ของที่มีการเคลื่อนย้าย นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก บรรจุหรือกลับบรรจุใหม่ โดยมีได้ เป็นไปตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ริบเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๑๒๒ ของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนหนึ่งจะย้ายไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนอื่น หรือของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงหนึ่งจะย้ายไปเก็บไว้ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงอื่นก็ได้ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๓ การนำของเข้าไปในหรือการปล่อยของออก การเก็บของ การขนถ่ายของ การตรวจตราและการควบคุมของ ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๔ เมื่อผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าและได้ขนของเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยได้ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้พนักงานศุลกากรรับรองรายละเอียดแห่งของนั้น และให้ถือว่าของที่ขนเข้าเก็บนั้น ได้เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยถูกต้องแล้ว

รายละเอียดแห่งของซึ่งพนักงานศุลกากรได้รับรองตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้สำหรับประเมินอากรแก่ของนั้น แต่ในกรณีที่ได้อำนาจดังกล่าวเพื่อการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้คำนวณปริมาณที่ใช้ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือเห็นชอบ

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน จัดทำและยื่นรายงานการขนของตามวรรคหนึ่ง เข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าของในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคง มีปริมาณแตกต่างจากที่ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งไว้ต่อพนักงานศุลกากรในเวลาที่นำของนั้นเข้าเก็บโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าของตามปริมาณที่แตกต่างกันนั้นเป็นของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร

มาตรา ๑๒๖ ให้ยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ไม่ว่าจะปล่อยออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้าหรือในสภาพอื่น

การปล่อยของออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน หากเป็นการโอนเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนอื่น หรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา ๒๙ หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในเวลาที่ปล่อยของเช่นนั้น ออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การรับของที่ได้โอนหรือจำหน่ายตามวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำเข้าสำเร็จในเวลาปล่อยของเช่นนั้นออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการนำของในราชอาณาจักรที่ต้องเสียอากรขาออกเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน และได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในสภาพเดิม

มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่ของใดมีกฎหมายบัญญัติให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนอากรเมื่อส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามมาตรา ๑๑๖ (๒) หรือ (๓) ให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนอากร โดยถือว่าของนั้นได้ส่งออกนอกราชอาณาจักรในเวลาที่ได้นำของเช่นนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๘ อธิบดีอาจยกเว้นหรือคืนอากรให้แก่ผู้นำของเข้า สำหรับของที่สูญหายหรือถูกทำลายโดยเหตุสุดวิสัยหรืออุบัติเหตุอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ของที่อยู่ระหว่างขนย้ายเพื่อเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคง ในเวลาที่ขนย้ายหรือรับเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคง

(๒) ของที่อยู่ระหว่างการขนถ่าย ณ ท่าเรือรับอนุญาต

(๓) ของที่ได้ยื่นใบขนสินค้าเพื่อเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน ในขณะที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือ

(๔) ของที่ได้ยื่นใบขนสินค้าเพื่อนำออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน ในขณะที่รับมอบไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน

การยกเว้นอากรและการคืนอากรตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ผู้ใดประสงค์จะเลิกการดำเนินการ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะเลิกการดำเนินการ

การแจ้งเลิกการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงที่แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ ต้องหยุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต

ในกรณีที่เป็คลังสินค้าทัณฑ์บนให้จัดการกับของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้ผู้นำของเข้านำของออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน พร้อมทั้งเสียอากรให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือ

(๒) ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน เขตปลอดอากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา ๒๙ หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เป็โรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง ให้ถือว่าของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงนั้นเป็นของตกค้างและให้ดำเนินการกับของนั้นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๘

อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง เลิกการดำเนินการได้ต่อเมื่อได้มีการดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้วและให้ใบอนุญาตสิ้นสุดลง นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เลิกการดำเนินการนั้น

มาตรา ๑๓๑ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ซึ่งได้แจ้งการเลิก การดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ แต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๐ ภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน และให้ของที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น เป็นของที่ต้องเสียอากรนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว โดยให้คำนวณอากร ตามมาตรา ๑๔ (๑)

ส่วนที่ ๓

การพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๓๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต ให้อธิบดีมีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ให้อธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดดำเนินการตามใบอนุญาตเป็นการชั่วคราว ภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๓๓ อธิบดีมีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓๒ ก่อนกำหนดเวลาได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกพักใช้ใบอนุญาตนั้นได้ปฏิบัติถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขในใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๑๓๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ เมื่อผู้ได้รับ ใบอนุญาตกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ดำเนินการภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต หรือหยุดดำเนินการ ติดต่อกันเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยไม่ได้แจ้งให้อธิบดีทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ถูกพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

(๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(๔) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๑๓ วรรคสอง

มาตรา ๑๓๕ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓๒ หรือ มาตรา ๑๓๔ ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งผู้ได้รับใบอนุญาตทราบ และให้ปิดประกาศหนังสือแจ้งการพักใช้ ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาต

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๑ มาใช้บังคับกับผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยอนุโลม

หมวด ๖ เขตปลอดอากร

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้งเขตปลอดอากร

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งเขตปลอดอากรเพื่อประโยชน์ทางอากรศุลกากรในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะดำเนินการจัดตั้งเขตปลอดอากรนั้นได้

มาตรา ๑๓๗ ของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด

(๒) มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือมีสิทธิบริหารจัดการในที่ดินหรือพื้นที่ที่ขอจัดตั้ง

(๓) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร

(๔) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วเกินสามปีก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(๕) มีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓๙ นอกจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีทุกปี

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีเมื่อครบกำหนดที่ต้องชำระให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๔๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรผู้ใดประสงค์จะเลิกการดำเนินการ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันที่จะเลิกการดำเนินการ

การแจ้งเลิกการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรที่แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๒ ต้องหยุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตและแจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากรดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) นำของออกจากเขตปลอดอากร พร้อมทั้งเสียอากรให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือ

(๒) ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน เขตปลอดอากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา ๒๙ หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรเลิกการดำเนินการได้ต่อเมื่อได้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว และให้ใบอนุญาตสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เลิกการดำเนินการนั้น

มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรซึ่งได้แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๒ แต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๓ ภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร และให้สิทธิประโยชน์สำหรับของที่อยู่ในเขตปลอดอากรนั้นสิ้นสุดลง และให้ของที่อยู่ในเขตปลอดอากรนั้นเป็นของที่ต้องเสียอากรนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว โดยให้คำนวณอากรตามมาตรา ๑๕๔

มาตรา ๑๔๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๓ และมาตรา ๑๔๔ มาใช้บังคับกับการพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การขออนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการในเขตปลอดอากรต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะประกอบกิจการในเขตปลอดอากรนั้นได้

มาตรา ๑๔๗ ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากรต้องมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นนิติบุคคล
- (๒) ได้รับความยินยอมให้ประกอบกิจการจากผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร
- (๓) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร
- (๔) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอน ใบอนุญาตมาแล้วเกินสามปีก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต
- (๕) มีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๕ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับแก่ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรต้องประกอบกิจการ ตามที่ขออนุญาตอันเป็นกิจการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตปลอดอากรนั้น

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือลดประเภทกิจการที่จะดำเนินการ ต้องขออนุญาตต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๑๕๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมเขตปลอดอากร ให้อธิบดีมีอำนาจออกประกาศ กำหนดประเภทหรือชนิดแห่งของที่จะนำเข้าในหรือปล่อยออกจากเขตปลอดอากร และกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ ๓

สิทธิประโยชน์ในเขตปลอดอากร

มาตรา ๑๕๑ ให้ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อนำเข้าไปในเขตปลอดอากรได้รับยกเว้น อากรขาเข้า ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบแห่งของดังกล่าว ที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการ โดยให้รวมถึงของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบหรือติดตั้งโรงงานหรืออาคาร ในเขตปลอดอากร

(๒) ของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็น ประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ หรือ

(๓) ของที่ปล่อยออกมาจากเขตปลอดอากรอื่น

ให้ยกเว้นอากรขาออกสำหรับของที่ปล่อยออกไปจากเขตปลอดอากรเพื่อส่งออกไป นอกราชอาณาจักร

การยกเว้นอากรขาเข้าและอากรขาออกตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕๒ ในกรณีการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำวัตถุดิบภายในราชอาณาจักร เข้าไปในเขตปลอดอากรเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของนั้นโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ของนั้นได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ การประทับตราหรือเครื่องหมายใด ๆ แก่ของนั้น

การนำของหรือวัตถุดิบตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งเข้าไปในเขตปลอดอากรให้ของนั้นได้รับยกเว้น ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกไป นอกราชอาณาจักร การครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ซึ่งของดังกล่าวเฉพาะในพื้นที่ตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

การปล่อยของที่ได้รับยกเว้นตามวรรคหนึ่งและวรรคสองออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือ จำหน่ายในราชอาณาจักรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้ามาใน ราชอาณาจักร การครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งของดังกล่าว หรือเกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานหรือ คุณภาพ การประทับตรา หรือเครื่องหมายใด ๆ แก่ของนั้นนับแต่วันที่นำออกจากเขตปลอดอากร โดยถือเสมือนว่าของนั้นได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรในวันที่นำออกจากเขตปลอดอากร

การนำของเข้าหรือการปล่อยของออกจากเขตปลอดอากรตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕๓ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ของใดได้รับยกเว้นหรือคืนอากรเมื่อส่งออกไป นอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร ให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากร โดยให้ถือว่า ของนั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในเวลาที่ได้นำของเช่นนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕๔ ของที่ปล่อยออกไปจากเขตปลอดอากรเพื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่า ของนั้นจะนำเข้ามาจากนอกราชอาณาจักรหรือจากในราชอาณาจักร ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาสุทธาการ และพิกัดอัตราสุทธาการที่เป็นอยู่ในเวลาที่ปล่อยของนั้นออกไปจากเขตปลอดอากร

ในกรณีที่มีอยู่ในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากร โดยของที่นำเข้าไปนั้นไม่มีสิทธิหรือไม่ได้ใช้สิทธิยกเว้นหรือคืนอากรเมื่อส่งออก ไม่ต้องนำของดังกล่าวมาคำนวณอากร

การคำนวณอากรตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕๕ การนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร หรือเพื่อโอนเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา ๒๙ หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักรและเป็นการนำเข้าสำเร็จในเวลาที่น่าจะเห็นว่านั้นออกจากเขตปลอดอากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การนำของในเขตปลอดอากรไปใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่นนอกวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตปลอดอากร หรือการประกอบกิจการในเขตปลอดอากร ให้ถือว่าเป็นการนำของออกจากเขตปลอดอากร เว้นแต่เป็นการนำออกไปเพื่อกำจัดหรือทำลายของที่เสียหาย ของที่ใช้ไม่ได้ หรือของที่ไม่ได้ใช้ซึ่งอยู่ในเขตปลอดอากร โดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕๖ การนำของเข้าไปในหรือปล่อยของออก การเก็บของ การขนถ่ายของ การตรวจตรา และการควบคุมของในเขตปลอดอากร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๗

พนักงานศุลกากร

มาตรา ๑๕๗ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้พนักงานศุลกากรซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นที่เกี่ยวกับการประกอบการของผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก ผู้ขนส่ง หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าว หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น ในการนี้มีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลที่อยู่ในสถานทีนั้นปฏิบัติเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๒) จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องมีหมายจับ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุอันตามทีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้เพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป

(๓) ยึดหรืออายัดบัญชี เอกสาร หลักฐาน ข้อมูล หรือสิ่งของอื่นใดที่อาจใช้พิสูจน์ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร

(๔) มีหนังสือเรียกผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก ผู้ขนส่ง หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าว หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำของเข้าหรือการส่งของออก มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาประกอบการพิจารณาได้ ทั้งนี้ ต้องใช้เวลาแก่บุคคลดังกล่าวไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนั้น

มาตรา ๑๕๘ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากรหรืออยู่ในอำนาจกำกับตรวจตราของศุลกากร และเอาตัวอย่างของไปเพื่อตรวจสอบ หรือประเมินราคา หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของทางราชการได้ตามความจำเป็น โดยไม่ต้องชดใช้ราคา ทั้งนี้ ต้องกระทำด้วยวิธีการที่จะทำให้เจ้าของเสียหายหรือมีภาระน้อยที่สุด และถ้ามีของคงเหลือให้ส่งคืนแก่เจ้าของโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๕๙ การใช้อำนาจของพนักงานศุลกากรซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๑๕๗ หรือพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๑๕๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบหรือเรียกบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวกับของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการศุลกากรภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรหรือนำผ่านราชอาณาจักร

มาตรา ๑๖๐ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการใช้ยานพาหนะใดในการนำหรือพาของที่ยังมิได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องกักตุน หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักรหรือส่งหรือพาของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจหรือค้นยานพาหนะ หรือบุคคลที่อยู่ในยานพาหนะนั้น

มาตรา ๑๖๑ พนักงานศุลกากรอาจตรวจหรือค้นหีบห่อของผู้โดยสารที่เข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรได้ หากพบว่ามิใช่ของที่ยังมิได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องกักตุน หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจยึดหีบห่อหรือของนั้นไว้ได้

มาตรา ๑๖๒ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจเข้าไปตรวจของ ณ สถานประกอบการ สถานที่อื่นที่เกี่ยวข้อง หรือยานพาหนะใดตามที่ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๑๖๓ อธิบดีมีอำนาจตั้งด่านตรวจเรือเข้าและออก และจะมอบหมายให้พนักงานศุลกากรประจำอยู่ในเรือลำใด ๆ ในเวลาที่เรื่อนั้นอยู่ในเขตน่านน้ำไทยก็ได้

เรือทุกลำที่จะผ่านด่านตรวจต้องมีพนักงานศุลกากรขึ้นเรือกำกับไปด้วย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรกำกับด่านตรวจ และเมื่อเรื่อนั้นจะออกจากเขตท่า ให้หยุดลอยลำที่ด่านตรวจเพื่อส่งพนักงานศุลกากรขึ้นจากเรือ

มาตรา ๑๖๔ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า เรือลำใดเป็นเรือที่พึงต้องถูกยึดหรือตรวจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้นายเรื่อนั้นหยุดลอยลำหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่ง หากนายเรือฝ่าฝืนให้พนักงานศุลกากรเตือนให้นายเรือปฏิบัติตามคำสั่ง และหากนายเรือฝ่าฝืนคำเตือนดังกล่าว ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจดำเนินการใด ๆ เพื่อบังคับให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อนำเรือไป หรือเพื่อป้องกันการหลบหนี

มาตรา ๑๖๕ เรือที่มีระวางบรรทุกไม่เกินสองร้อยห้าสิบตันกรอส ยานพาหนะอื่นใด เว้นแต่อากาศยาน หีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือสิ่งใด ๆ หากได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการย้าย ช้อนแร่ หรือขนของที่มีได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องกักกีด หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร ให้รับเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ถ้าเรือที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำตามวรรคหนึ่งมีระวางบรรทุกเกินสองร้อยห้าสิบตันกรอส ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเรื่อนั้นได้ตามควรแก่การกระทำความผิด

มาตรา ๑๖๖ ของที่ยังมิได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องกักกีด หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร เป็นของที่พึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖๗ ให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดสิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องริบหรือเป็นที่ยสงสัยว่าจะพึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ได้

สิ่งที่อายัดไว้นั้น หากตรวจสอบแล้วพบว่าสิ่งนั้นไม่เป็นของอันพึงต้องริบ ให้เพิกถอนการอายัดสิ่งนั้น แต่กรณีเป็นสิ่งที่อันพึงต้องริบ ให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดสิ่งนั้น

สิ่งที่ยึดไว้นั้น ถ้าเป็นยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด และเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดหกสิบวันหรือถ้าเป็นสิ่งอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๖๘ ในกรณีของที่ริบได้เนื่องจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้มิได้เป็นของผู้กระทำความผิด ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบได้ถ้าเจ้าของนั้นรู้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีหรือจะมีการกระทำความผิด แต่มิได้กระทำการใดเพื่อมิให้เกิดการกระทำความผิดหรือแก้ไขมิให้การกระทำนั้นบรรลุผล หรือมิได้ระมัดระวังมิให้ของนั้นไปเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

มาตรา ๑๖๙ ถ้าพนักงานศุลกากรพบว่าบุคคลใดมีสิ่งอันจะพึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ในครอบครอง ให้บันทึกข้อเท็จจริงที่ตนเองได้พบเห็นไว้เป็นหลักฐานโดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริงที่จดแจ้งไว้ในบันทึกนั้นเป็นความจริง และผู้นั้นได้นำสิ่งนั้นเข้ามาโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือนำเข้ามาโดยยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินด้วย

มาตรา ๑๗๐ บรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ของหรือสิ่งที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งให้ริบตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้จำหน่ายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗๑ ถ้าของที่ยึดไว้เป็นของสดของเสียได้ หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะมากเกินไปเกินสมควร อธิบดีจะสั่งให้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นก่อนที่ของนั้นจะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

เงินที่ได้รับจากการขายของตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันแล้ว ให้ถือไว้แทนของ
มาตรา ๑๗๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานศุลกากรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๗๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานศุลกากรต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานศุลกากร ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗๔ ในกรณีที่ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต เมื่อพนักงานศุลกากรจับผู้กระทำความผิดและส่งให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ใด ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่นั้นเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ และมีให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้กระทำความผิดส่งให้พนักงานสอบสวนเป็นเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๘

อำนาจทางศุลกากรในพื้นที่เฉพาะ

ส่วนที่ ๑

เขตควบคุมศุลกากร

มาตรา ๑๗๕ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในเขตท้องที่ใด ให้กำหนดเขตท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมศุลกากรโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในเขตควบคุมศุลกากรที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจหรือค้นโรงเรือน สถานที่ ยานพาหนะ หรือบุคคลใด ๆ ไม่ว่าในเวลากลางวันหรือกลางคืนโดยไม่ต้องมีหมายค้น ทั้งนี้ พนักงานศุลกากรต้องแสดงเหตุผลอันสมควรก่อนที่จะใช้อำนาจนั้นด้วย

ในกรณีที่มิเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลที่ถูกตรวจหรือค้นตามวรรคสอง ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร และบุคคลนั้นไม่สามารถแสดงเหตุผลอันสมควรได้ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจจับกุมบุคคลนั้นโดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๗๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดประเภทหรือชนิดแห่งของที่ผู้ทำการค้าภายในเขตควบคุมศุลกากรต้องจัดให้มีบัญชีเพื่อแสดงรายละเอียดแห่งของนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจบัญชีและของที่ระบุไว้ในบัญชีตามวรรคหนึ่ง หากพบว่าของนั้นมีจำนวนหรือปริมาณแตกต่างจากที่ระบุไว้ในบัญชีโดยไม่สามารถแสดงเหตุผลอันสมควรได้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ของที่มีจำนวนหรือปริมาณต่างนั้นเป็นของที่มีไว้หรือได้มาโดยยังไม่ได้เสียอากร

มาตรา ๑๗๗ ภายในเขตควบคุมศุลกากร อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณพิเศษเพื่อควบคุมการขนย้ายของในบริเวณดังกล่าว โดยให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในบริเวณพิเศษนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

การขนย้ายของเข้าหรือออก หรือภายในบริเวณพิเศษ ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒ พื้นที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรา ๑๗๘ ในส่วนนี้

“พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” หมายความว่า พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

มาตรา ๑๗๙ ให้กรมศุลกากรมีอำนาจทางศุลกากรทั้งปวงในพื้นที่ควบคุมร่วมกันเช่นเดียวกับในเขตศุลกากร

มาตรา ๑๘๐ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานศุลกากรในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๘๑ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้พนักงานศุลกากรของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ ให้พนักงานศุลกากรของรัฐบาลไทยส่งบุคคลสัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวไปยังประเทศภาคีตามความตกลง ทั้งนี้ อธิบดีอาจยกเว้นอากรที่จะต้องเสียหรือคืนอากรที่ได้เสียไปแล้วสำหรับของที่นำเข้านั้นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ในกรณีที่เป็นกรกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้พนักงานศุลกากรของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทยและเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ และถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ พนักงานศุลกากรของรัฐบาลไทยจะส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวไปยังประเทศภาคีตามความตกลงเมื่อได้มีการดำเนินการตามกฎหมายไทยเสร็จแล้วก็ได้

มาตรา ๑๘๒ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้พนักงานศุลกากรของรัฐบาลไทยร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวมายังราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรต่อไป

การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร พนักงานศุลกากรของรัฐบาลไทยจะร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรก็ได้

มาตรา ๑๘๓ ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการศุลกากรในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

ส่วนที่ ๓ การค้าชายฝั่ง

มาตรา ๑๘๔ การค้าชายฝั่ง หมายถึง การขนส่งของทางทะเลจากท่าหนึ่งในราชอาณาจักรไปยังอีกท่าหนึ่งในราชอาณาจักร เพื่อรับค่าตอบแทนในการขนส่งของ รวมทั้งการซื้อขายของที่ขนมานั้น

ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดรูปแบบและลักษณะที่ถือว่าเป็นการค้าชายฝั่งตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๘๕ เรือที่ทำการค้าชายฝั่งที่จะออกจากท่า ให้นายเรือทำบัญชีสินค้าแสดงรายละเอียดแห่งของในเรือยื่นต่อพนักงานศุลกากร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับบัญชีสินค้าตามวรรคหนึ่งและได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของบัญชีสินค้านี้แล้ว ให้ถือว่าบัญชีสินค้านี้ดังกล่าวเป็นใบปล่อยสินค้าและปล่อยเรือ

เมื่อเรือที่ทำการค้าชายฝั่งมาถึงท่าอีกแห่งหนึ่งแล้ว ให้นายเรือแสดงใบอนุญาตปล่อยสินค้าและปล่อยเรือแก่พนักงานศุลกากรผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่เรื่อนั้นมาถึงภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เรือมาถึงเพื่อตรวจสอบของที่บรรทุกหรือขนส่งมาในเรื่อนั้นว่าถูกต้องตรงกับบัญชีสินค้าที่บรรทุกหรือขนส่งมาจากท่าเรือต้นทาง

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าของที่บรรทุกหรือขนส่งมาในเรือมีชนิด ประเภท ปริมาณแตกต่างจากบัญชีสินค้า ให้สันนิษฐานว่าของที่มีชนิด ประเภท หรือปริมาณต่างต่างนั้นเป็นของที่นำเข้าหรือส่งออกโดยยังมีได้เสียอากร

ก่อนการขนถ่ายของขึ้นจากเรือ นายเรือต้องยื่นใบอนุญาตปล่อยสินค้าและใบปล่อยเรือแก่พนักงานศุลกากร เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรแล้วจึงจะทำการขนถ่ายของขึ้นได้ โดยต้องทำเช่นนี้ต่อไปทุก ๆ ท่าที่เรื่อนั้นเดินทางไปถึง

มาตรา ๑๘๖ ให้นายเรือเก็บรักษาบัญชีสินค้าตามมาตรา ๑๘๕ ทุกเที่ยวการเดินทางเรือไว้ในเรื่อนั้นเป็นระยะเวลาสามเดือน เพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบและจดบันทึกการตรวจสอบลงในบัญชีสินค้านั้น

มาตรา ๑๘๗ ห้ามมิให้ขนถ่ายของจากเรือที่ทำการค้าขายฝั่งในระหว่างเดินทาง เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอันมีอาชงหลีกเลี่ยงได้ และได้แจ้งเหตุดังกล่าวต่อพนักงานศุลกากรผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่เรื่อนั้นมาถึง

ส่วนที่ ๔ เขตต่อเนื่อง

มาตรา ๑๘๘ เรือทุกลำที่เข้ามาหรือหยุดลอยลำหรือจอดเรือในเขตต่อเนื่องต้องตอบคำถามของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร การเดินทาง ลักษณะแห่งของในเรือ และสิ่งนำมาในเรือ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งอันควรของพนักงานศุลกากร

มาตรา ๑๘๙ ห้ามมิให้เรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่องขนถ่ายของใด ๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร

ของใดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๙๑ ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา ๑๙๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๑๕๗ (๒) มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๔ มาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๑๖๙ และมาตรา ๑๗๐ มาใช้บังคับกับการกระทำที่เกิดขึ้นในเขตต่อเนื่อง และให้นำบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว รวมทั้งบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๔๑ มาใช้บังคับด้วย

มาตรา ๑๙๑ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการลักลอบหรือจะลักลอบหนีศุลกากรหรือมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตต่อเนื่อง ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้นายเรือหยุดลอยลำหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่ง เพื่อการตรวจหรือค้น จับกุม หรือดำเนินคดีได้

เมื่อพนักงานศุลกากรได้จับผู้กระทำความผิดและส่งให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ใดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่นั้นมีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจากอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ มิให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้กระทำความผิดส่งให้พนักงานสอบสวนเป็นเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนที่ ๕
พื้นที่พัฒนาร่วม

มาตรา ๑๙๒ ในส่วนนี้

“พื้นที่พัฒนาร่วม” หมายความว่า พื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย – มาเลเซีย

“ของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร” หมายความว่า ของที่ได้รับยกเว้นอากรศุลกากรทั้งตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร

มาตรา ๑๙๓ การจัดระเบียบการเคลื่อนย้ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๙๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙๕ มาตรา ๑๙๖ และมาตรา ๑๙๙ (๔) กรมศุลกากรยังคงใช้อำนาจทางศุลกากรทั้งปวงที่เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วม

มาตรา ๑๙๕ การเคลื่อนย้ายของใด ๆ เข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ของใด ๆ ที่เข้ามาในพื้นที่พัฒนาร่วมจาก

(ก) ประเทศอื่นใดนอกจากราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย คลังสินค้าใด ๆ ที่ได้รับใบอนุญาตหรือบริเวณทัณฑ์บนของราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้ถือว่าเป็นของนำเข้า

(ข) ราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้ถือว่าเป็นการเคลื่อนย้ายภายในประเทศ ทั้งนี้ ของนั้นจะต้องเป็นของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุสิ่งของสำหรับใช้ในพื้นที่พัฒนาร่วม

(๒) ของที่ผลิตในพื้นที่พัฒนาร่วมที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย หรือไปยังมาเลเซียหรือประเทศที่สาม ให้ถือว่าเป็นของส่งออก

(๓) ของที่เคลื่อนย้ายเข้าไปในพื้นที่พัฒนาร่วมตาม (๑) (ข) และต่อมาของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายของราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซียแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙๖ ของใด ๆ ที่จัดอยู่ในบัญชีของต้องห้ามตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย จะไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าไปในพื้นที่พัฒนาร่วม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะต้องมีการยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับการนำเข้ารายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ การยกเว้นนั้นจะกระทำได้ก็ด้วยความตกลงระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

มาตรา ๑๙๗ การนำเข้า การส่งออก และการเคลื่อนย้ายภายในสำหรับของในพื้นที่พัฒนาร่วม ให้ใช้แบบศุลกากรตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙๘ พนักงานศาลการย่อมมีอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการผ่านพิธีการศาลการ รวมทั้งการเก็บอากรในเรื่องที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และใช้อำนาจนั้นได้ภายในบริเวณที่ทำการศาลการร่วม

“ที่ทำการศาลการร่วม” หมายความว่า ที่ทำการของคณะกรรมการศาลการร่วมที่จัดตั้งขึ้นในสำนักงานใหญ่ขององค์กรร่วม เพื่อวัตถุประสงค์ของการประสานงานด้านการดำเนินการตามกฎหมายศาลการและสรรพสามิตในพื้นที่พัฒนาร่วม

“คณะกรรมการศาลการร่วม” หมายความว่า คณะกรรมการที่ประกอบด้วยพนักงานศาลการ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานศาลการและสรรพสามิตของมาเลเซียที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการประสานงานด้านการดำเนินการตามกฎหมายศาลการและสรรพสามิตในพื้นที่พัฒนาร่วม

มาตรา ๑๙๙ การกระทำที่ได้ทำลงในพื้นที่พัฒนาร่วม

(๑) หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศาลการของราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ประเทศใดประเทศหนึ่ง ประเทศที่มีการอ้างว่ากฎหมายของตนถูกละเมิดมีสิทธิเข้าใช้เขตอำนาจเหนือความผิดนั้น

(๒) หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศาลการของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย ประเทศที่เจ้าพนักงานของตนเป็นผู้ทำการจับกุมหรือยึดเป็นคนแรกในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดดังกล่าวมีสิทธิเข้าใช้เขตอำนาจเหนือความผิดนั้น

(๓) หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศาลการของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย และเป็นกรณีที่มีการจับกุมหรือยึดพร้อมกันโดยกรมศาลการและหน่วยงานศาลการและสรรพสามิตของมาเลเซีย ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดดังกล่าว ประเทศที่มีสิทธิเข้าใช้เขตอำนาจเหนือความผิดนั้นให้กำหนดโดยการหารือระหว่างกรมศาลการ และหน่วยงานศาลการและสรรพสามิตของมาเลเซีย

(๔) เงินที่ได้จากการขายของซึ่งเป็นผลผลิตของพื้นที่พัฒนาร่วมที่ถูกริบให้แบ่งเท่ากันระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

มาตรา ๒๐๐ เพื่อประโยชน์แห่งส่วนนี้ คำว่า “ราชอาณาจักร” ในพระราชบัญญัตินี้ให้หมายความถึง “พื้นที่พัฒนาร่วม”

มาตรา ๒๐๑ ให้ศาลภาษีอากรกลาง ศาลจังหวัดสงขลา หรือศาลอาญา มีเขตอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีศาลการเกี่ยวกับพื้นที่พัฒนาร่วม

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๐๒ ผู้ใดยื่น จัดให้ หรือยอมให้ผู้อื่นยื่นใบขนสินค้า เอกสาร หรือข้อมูล ซึ่งเกี่ยวกับการเสียอากรหรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ถูกต้องหรือไม่บริบูรณ์ อันอาจก่อให้เกิดความสำคัญผิดในรายการใด ๆ ที่ได้แสดงไว้ในใบขนสินค้า เอกสาร หรือข้อมูลดังกล่าวต่อพนักงานศาลการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๐๓ ผู้ใดแจ้งข้อความ ให้ถ้อยคำ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือ ไม่ตอบคำถามของพนักงานตุลาการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ตอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๔ ผู้ใดปลอมหรือแปลงเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ แก้ไขเอกสารที่ทางราชการออกให้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปลอมดวงตรา ลายมือชื่อ หรือเครื่องหมายอื่นใดของพนักงานตุลาการที่ใช้เพื่อการอย่างใดอันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดใช้เอกสาร ดวงตรา ลายมือชื่อ หรือเครื่องหมาย ที่เกิดจากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๐๕ ผู้ส่งของออกผู้ใดยื่นใบขนสินค้าขาออกเพื่อขอคืนอากรโดยแสดงข้อมูลเกี่ยวกับ ของไม่ถูกต้องและพนักงานตุลาการพบว่าของนั้นไม่ตรงตามที่แสดงไว้ หรือมีปริมาณน้อยกว่าที่แสดง หรือไม่มีการส่งออกตามที่แสดง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือปรับ เป็นเงินสี่เท่าของจำนวนเงินอากรที่ขอคืน แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของนั้น

มาตรา ๒๐๖ ผู้นำของเข้าผู้ใดขอคืนอากรตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบายหลอกลวง หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน เพื่อขอคืนอากรเกินกว่าจำนวนที่มีสิทธิ ได้รับจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของ จำนวนเงินอากรที่ขอคืนเกินกว่าจำนวนที่มีสิทธิได้รับจริง แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บหรือขนถ่าย สินค้าอันตรายเป็นที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๐๘ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๙ ผู้ควบคุมยานพาหนะผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร นอกเขตขนถ่ายของ ตามมาตรา ๕๘ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นเงินสามเท่าของราคาของ แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของนั้น

มาตรา ๒๑๑ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกผู้ใดไม่จัดให้มีเครื่องหมายหรือเลขหมายกำกับหีบห่อ หรือภาชนะบรรจุของ หรือไม่แสดงเครื่องหมายหรือเลขหมายไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องของนั้น ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๒ ผู้ควบคุมยานพาหนะผู้ใดควบคุมยานพาหนะที่มีของเป็นหีบห่อหรือภาชนะบรรจุ ซึ่งมีขนาดหรือลักษณะขัดต่อกฎหมาย หรือไม่มีเครื่องหมายหรือฉลากที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้รับของนั้น

มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๔ นายเรือผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๗๑ มาตรา ๘๕ ประกอบกับมาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๑๕ นายเรือผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๖ นายเรือหรือผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ หรือ มาตรา ๘๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๑๗ ผู้ใดนอกจากนายเรือ ลูกเรือ ผู้โดยสาร และผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติบนเรือ ขึ้นไปบนเรือเดินต่างประเทศขณะที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยมีได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๘ นายเรือผู้ใดควบคุมเรือที่บรรทุกของอยู่ในเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร และปรากฏว่าเรือลำดังกล่าวเบาลอยตัวขึ้น โดยนายเรือไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าได้มีการขนของขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งรับเรือนั้นได้

มาตรา ๒๑๙ นายเรือหรือผู้ควบคุมยานพาหนะทางบกผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

(๑) ควบคุมเรือหรือยานพาหนะทางบกที่มีที่ปิดบัง ที่อำพราง หรือมีเครื่องกลอุบายอย่างใด เพื่อลักลอบหนีศุลกากร เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าได้ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันมิให้มีที่ปิดบัง ที่อำพราง หรือเครื่องกลอุบายนั้นแล้ว หรือ

(๒) มีส่วนรู้เห็นในการสร้าง ทำ วาง หรือใช้ที่ปิดบัง ที่อำพราง หรือเครื่องกลอุบายอย่างใด เพื่อลักลอบหนีศุลกากร

ให้ทำลายที่หรือเครื่องกลอุบายตามวรรคหนึ่ง หรือทำให้เป็นของที่มีได้มีไว้เพื่อกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๑ นายเรือผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๗ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ ประกอบกับมาตรา ๗๗ หรือ มาตรา ๑๘๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๒ ผู้ส่งของออกผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๖ วรรคสอง มาตรา ๙๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๓ นายเรือผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้รับของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว

มาตรา ๒๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๑๒๐ หรือมาตรา ๑๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๕ ผู้ส่งของออกผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๖ นายเรือหรือผู้ส่งของออกผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา ๒๒๘ นายเรือผู้ใดจอดเทียบท่าหรือขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรนอกจากเขตพื้นที่ตามลำน้ำที่เป็นเขตแดนทางบกตามที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๘๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๘๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้อายัดของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๓๐ ผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

เจ้าของหรือพนักงานประจำสนามบินผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๑ ผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๔ หรือมาตรา ๙๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้อายัดของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๓๒ ผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๕ หรือมาตรา ๑๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงผู้ใด เมื่อได้แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ แล้ว แต่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานศุลกากรผู้กำกับท่าเรือรับอนุญาต ตามมาตรา ๑๑๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด ตามมาตรา ๑๒๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้รับของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ดังกล่าว

มาตรา ๒๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๓ หรือมาตรา ๑๗๒ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๑๕๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๗ ผู้ใดลักลอบเปิดคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคง หรือล่วงเข้าไป ถึงของที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงนั้น โดยไม่มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ หรือมาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๙ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานศุลกากร ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๑๕๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานศุลกากรหรือขัดขวางการปฏิบัติ หน้าที่ของพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๑๖๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๑ นายเรือผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของพนักงานศุลกากรหรือขัดขวาง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๑๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๒ ผู้ใดนำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการ ศุลกากร หรือเคลื่อนย้ายของออกไปจากยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ท่าเรือ รับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของนั้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๔๓ ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือ ส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียอากร โดยเจตนา จะฉ้ออากรที่ต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินตั้งแต่ครึ่งเท่า แต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่ม หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งรับของนั้นก็ไว้ ไม่ว่าจะมี ผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๔๔ ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ หรือมาตรา ๒๔๔ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำหรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนพึงรู้ว่าเป็นของอันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา ๒๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วหรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกระทำโดยรู้ว่าเป็นของอันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา ๒๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับเป็นเงินตั้งแต่ครึ่งเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่ม หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกระทำโดยรู้ว่าเป็นของอันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา ๒๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๗ ผู้ใดนำหรือยอมให้ผู้อื่นนำของต้องห้าม ของต้องกักตุน หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร ขึ้นบกหรือออกจากรยานพาหนะ ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๒ หรือมาตรา ๒๔๔ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔๘ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๒ เกิดขึ้นในเรือที่มีระวางบรรทุกเกินสองร้อยห้าสิบตันกรอสหรืออากาศยาน หากนายเรือหรือผู้ควบคุมอากาศยานนั้นไม่ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๑๗๗ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๕๐ นายเรือผู้ใดไม่ตอบคำถามหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๑๘๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือปรับเป็นเงินสองเท่าของราคาของ แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๒ การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๔๒ หรือมาตรา ๒๔๔ ให้ผู้กระทำต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

มาตรา ๒๕๓ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้น ไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๒๕๔ การประเมินราคาของเพื่อกำหนดค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือตามราคาแห่งของชนิดเดียวกันซึ่งได้เสียอากรครบถ้วนแล้วตามที่ซื้อขายในเวลาหรือใกล้เคียงเวลาที่กระทำความผิดนั้น เว้นแต่ไม่มีราคาดังกล่าวให้ถือตามราคาที่ดีกำหนด

มาตรา ๒๕๕ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนและรางวัลตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดตามมาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๔ เฉพาะกรณีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้าม และมาตรา ๒๔๖ ให้หักจ่ายเป็นเงินสินบนและรางวัลร้อยละสี่สิบจากเงินค่าขายของกลาง โดยให้หักจ่ายเป็นเงินสินบนร้อยละยี่สิบ และเป็นเงินรางวัลร้อยละยี่สิบ แต่กรณีที่มีได้รับของกลางหรือของกลางไม่อาจจำหน่ายได้ให้หักจ่ายจากเงินค่าปรับ

(๒) ความผิดตามมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ เฉพาะกรณีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดให้หักจ่ายเป็นเงินรางวัลร้อยละยี่สิบจากเงินค่าขายของกลาง แต่กรณีที่มีได้รับของกลางหรือของกลางไม่อาจจำหน่ายได้ให้หักจ่ายจากเงินค่าปรับ

(๓) กรณีที่มีการตรวจเก็บอากรขาด และเจ้าหน้าที่ผู้สำรวจเงินอากรตรวจพบเป็นผลให้เรียกอากรเพิ่มเติมได้ ให้จ่ายเงินรางวัลร้อยละสิบของเงินอากรที่กรมศุลกากรเรียกเก็บเพิ่มเติมได้

เงินสินบนและรางวัลตาม (๑) และ (๒) ให้หักจ่ายเป็นเงินสินบนได้ไม่เกินคดีละห้าล้านบาท และหักจ่ายเป็นเงินรางวัลได้ไม่เกินคดีละห้าล้านบาท และตาม (๓) ให้หักจ่ายเป็นเงินรางวัลได้ไม่เกินห้าล้านบาทต่อการตรวจพบ

มาตรา ๒๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าบุคคลนั้นยินยอมใช้ค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกันตามที่อธิบดีเห็นสมควรแล้ว อธิบดีจะงดการฟ้องร้องเสียก็ได้ และให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่อธิบดีเห็นสมควรจะฟ้องบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้บันทึกเหตุผลในการฟ้องผู้กระทำความผิดไว้ด้วย

มาตรา ๒๕๗ ความผิดตามมาตรา ๒๒๗ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ และมาตรา ๒๔๗ ถ้าราคาของกลางรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วเกินกว่าสี่แสนบาท ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกัน ตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลา ที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๕๘ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยการศุลกากร ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยการศุลกากรตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยการศุลกากรตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕๙ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

(๑) ให้คลังสินค้าทัณฑ์บน ที่มั่นคง และเขตปลอดอากร ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ และดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคลังสินค้า ทัณฑ์บน ที่มั่นคง และเขตปลอดอากร ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้ทำเนียบท่าเรือที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ และ ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นท่าเรือรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้คลังสินค้าและโรงพักสินค้าที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ และดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นโรงพักสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ดำเนินการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ทำเนียบท่าเรือ และเขตปลอดอากรตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งผู้ประกอบการในเขตปลอดอากร ยังคงดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเสียค่าธรรมเนียมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ดำเนินการตามวรรคสองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือไม่เสียค่าธรรมเนียม ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีเพิกถอนการจัดตั้งกิจการดังกล่าวโดยให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๕ มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๖๐ บทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการนำของออกไปนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๓ จะไม่นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีความตกลงระหว่าง ประเทศที่มีผลผูกพันไว้แล้ว

มาตรา ๒๖๑ ให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณาสั่งจ่ายเงินสินบนหรือรางวัลในกรณีที่ตรวจพบ การกระทำความผิดหรือตรวจพบการเก็บอากรขาดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามอัตราที่กำหนด ไว้ในมาตรา ๑๐๒ ตีร แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ต่อไป

มาตรา ๒๖๒ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือ คำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ หรือพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้วแต่กรณี ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาต			
(ก) จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(ข) จัดตั้งโรงพักสินค้า	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(ค) จัดตั้งที่มั่นคง	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(ง) จัดตั้งท่าเรือรับอนุญาต	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(จ) จัดตั้งเขตปลอดอากร	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(ฉ) ประกอบกิจการในเขตปลอดอากร	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(๒) ค่าธรรมเนียมรายปี			
(ก) การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง
ท่าเรือรับอนุญาต และเขตปลอดอากร	ปีละ	๔๕๐,๐๐๐	บาท
(ข) การประกอบกิจการในเขตปลอดอากร	ปีละ	๔๕,๐๐๐	บาท
(๓) การดำเนินพิธีการศุลกากร			
(ก) การยื่นใบขนสินค้า	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
(ข) การขอบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๔) การดำเนินการนอกเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๖			
(ก) ขอเปิดที่ทำการพิเศษ ณ ศุลกสถาน	รายละ	๔๐๐	บาทต่อครั้ง
(ข) ประจําการในเรือขาเข้าหรือขาออก
หรือในเรือลำเลียง	ลำละ	๕๐๐	บาทต่อวัน
(ค) ประจําการในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า
ที่มั่นคง ท่าเรือรับอนุญาต หรือศุลกสถาน
เพื่อตรวจปล่อยของ	ใบขนสินค้า
ฉบับละ	๒๐๐	บาท
(ง) ประจําการในศุลกสถานหรือ
สถานที่อื่นนอกจาก (ก) (ข) และ (ค)	รายละ	๒๐๐	บาทต่อครั้ง
(๕) ใบปล่อยเรือขาออกหรืออากาศยานขาออก			
(ก) กรณีออกไปนอกราชอาณาจักร	ลำละ	๒๐๐	บาท
(ข) กรณีออกไปยังท่าหรือสนามบิน
ที่เป็นด่านศุลกากรอื่น	ลำละ	๑๐๐	บาท
(๖) ใบปล่อยสินค้าและปล่อยเรือตามมาตรา ๑๘๕	ลำละ	๑๐๐	บาท
(๗) การประจําการในเรือตามมาตรา ๗๕	ลำละ	๒๐๐	บาทต่อวัน
(๘) การตรวจของ ณ สถานที่ประกอบการ สถานที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
หรือยานพาหนะใด ตามมาตรา ๑๖๒			
(ก) ค่าเดินทาง	กิโลเมตรละ	๒๐	บาท
	แต่ไม่น้อยกว่า	๑๐๐	บาท
(ข) ค่าธรรมเนียมประจำวัน	คนละ	๔๐๐	บาท

(๙) การร้องขอให้พิจารณาเป็นการล่วงหน้าตามมาตรา ๑๘

(ก) การกำหนดราคาบุคลากร

ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท

(ข) การกำหนดถิ่นกำเนิดแห่งของ

ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท

(ค) การตีความพิกัตอัตราบุคลากร

ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท

(๑๐) ค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาของตามมาตรา ๖๙

หีบห่อหรือ

ภาชนะบรรจุละ ๒๐๐ บาทต่อวัน

(๑๑) ค่าธรรมเนียมในการให้บริการของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
การผ่านแดนตามมาตรา ๑๐๒

คันละ ๒,๐๐๐ บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

สภาผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติบางเรื่องล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บังคับกฎหมาย ประกอบกับการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินพิธีการศุลกากรและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการ “ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร” และเหตุผลคือ “โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๙๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติบางเรื่องล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บังคับกฎหมายประกอบกับการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินการพิธีการศุลกากรและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงจำเป็นต้องตามพระราชบัญญัตินี้” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/266-1.pdf)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาจำนวน ๑๗ คน กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วันและกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วันและในคราวประชุมสภา ครั้งที่ ๘๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๖๐ วันถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาแล้วเสร็จเสนอรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ จากนั้น ในคราวประชุมสภา ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมพิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย พร้อมทั้งเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ รับทราบผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf>)

อนึ่ง คณะกรรมการการวิสามัญมีข้อสังเกต ดังนี้

๑. การกำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักร เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมีบทบัญญัติหลายมาตราที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับอาณาเขตของราชอาณาจักรว่ามีความหมายครอบคลุมเพียงใด แต่มิได้กำหนดนิยามคำว่า “ราชอาณาจักร” ไว้จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้ ประกอบกับยังมีกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับที่กำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักร เช่น ให้รวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยด้วย แต่การกำหนดความหมายไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ก็มีความมุ่งหมายเฉพาะกับกฎหมายนั้นจึงเห็นสมควรให้พิจารณาความเหมาะสมของการจัดทำกฎหมายเฉพาะเพื่อกำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักรหรือมีแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้อง

กับหลักกฎหมายระหว่างประเทศด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “ราชอาณาจักร” ที่ให้หมายความถึง “พื้นที่พัฒนาร่วม” มีเจตนารมณ์เพื่อให้พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้เหนือเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และโครงสร้างต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์ร่วมนไทย – มาเลเซียเท่านั้น

๒. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพิจารณาอุทธรณ์ โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ จึงควรให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ เช่น การให้ข้อมูลหรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เป็นไปอย่างรอบคอบ

๓. การจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ โดยที่การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากรมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นด้วย จึงควรมีการจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย (Thailand National Single Window : NSW) และการจัดทำแนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างกรมศุลกากรกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประมง กรมเจ้าท่า และกรมการขนส่งทางเรือ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ควบคุมและกำกับดูแลการนำเข้าและส่งออกนอกราชอาณาจักร โดยสมควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องบันทึกข้อมูลในระบบ NSW และตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน อันทำให้การดำเนินการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่ง การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาค

๔. การปฏิเสธการเข้าเทียบท่าหรือกักเรือที่ผิดกฎหมาย โดยที่ประเทศไทยได้ยื่นภาคยานุวัติสารเพื่อให้ไทยเข้าเป็นภาคีตามความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Port State Measures) ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการตามความตกลงดังกล่าวซึ่งได้แก่ การปฏิเสธการเข้าเทียบท่า (Denial of entry into port) หรือกักเรือที่ผิดกฎหมาย (เรือ IUU) ดังนั้น ควรมีการเพิ่มบทบาทของพนักงานศุลกากรในการประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการตามความตกลงข้างต้นด้วย และในระยะยาวควรมีกฎหมายกลางเพื่อบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในทะเล เพื่อให้สามารถตรวจสอบควบคุม และการกำกับดูแลการเข้าออกราชอาณาจักรของเรือต่าง ๆ ให้เป็นระบบและมีเอกภาพสำหรับในห้วงนี้สมควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรตระหนักในเรื่องการปฏิเสธการเข้าเทียบท่าหรือกักเรือที่ผิดกฎหมายและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

๕. การจัดทำฐานข้อมูลสำหรับของนำเข้าสำหรับการเสียอากร การนำเข้าของเข้ามาในราชอาณาจักร แต่ผู้นำของเข้าอาจไม่ทราบว่าต้องมีการขอใบอนุญาตก่อนทำให้เกิดปัญหาภายหลังจากที่นำของเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว จึงควรมีการจัดทำฐานข้อมูล สำหรับของนำเข้าที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนนำเข้าในราชอาณาจักร เพื่อให้ผู้นำของเข้าสามารถตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และควรมีวิธีการที่ให้ผู้นำของเข้าสามารถตรวจสอบหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับการนำเข้า ให้ครบถ้วนก่อน

๖. หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบปรับเพื่อระงับคดี ในการพิจารณาเปรียบเทียบปรับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรผู้มีอำนาจพิจารณาควรคำนึงถึงเจตนาและความร้ายแรงของการกระทำความผิดประกอบด้วย เนื่องจากการกระทำความผิดในบางกรณีเป็นเพียงการกระทำความผิดขั้นตอนหรือกระบวนการตามกฎหมายกำหนด เช่น การนำเข้าของเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับใบอนุญาตก่อน หรือมิได้แจ้งให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องทราบก่อน ซึ่งอาจแก้ไขให้ถูกต้องในภายหลังได้ จึงสมควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเปรียบเทียบ ปรับให้สอดคล้องกับระดับของการกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

๗. การเร่งรัดทำความตกลงเกี่ยวกับการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ การกำหนดบทเฉพาะกาลที่ยกเว้น มิให้นำระยะเวลาการนำของที่เข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำออกไปนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับกับกรณีที่มีความตกลงเกี่ยวกับการผ่านแดนระหว่างประเทศที่มี ผลผูกพันไว้แล้ว ทำให้มีความไม่เท่าเทียมกันและอาจส่งผลกระทบต่อ การเจรจาทำความตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการผ่านแดนกับประเทศอื่นในอนาคต ดังนั้น กรมศุลกากรจึงสมควรเร่งผลักดันให้มีการเจรจาทำความ ตกลงกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ระยะเวลาตามความตกลงระหว่างประเทศในเรื่องดังกล่าวสอดคล้องหรือเป็นไป ในแนวทางเดียวกับกฎหมายว่าด้วยศุลกากรของประเทศไทย

๘. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้กรมศุลกากรต้องดำเนินการ จัดทำกฎหมายลำดับรองเป็นจำนวนมากเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์รองรับการดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น กรมศุลกากร จึงสมควรเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองให้แล้วเสร็จในวันที่พระราชบัญญัติศุลกากรมีผลใช้บังคับ เพื่อให้การจัดเก็บ อากรและการดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้มีความสมบูรณ์ อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/266-5.pdf)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ หน้า ๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติบาง เรื่องล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ดังกล่าวหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บังคับกฎหมายประกอบกับการค้าและการขนส่งสินค้า ระหว่างประเทศได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินพิธีการศุลกากรและ การดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นการเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ หมวด คือหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ การจัดเก็บอากร หมวด ๓ การนำของเข้าและส่งออก หมวด ๔ การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง หมวด ๕ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต หมวด ๖ เขตปลอดอากร หมวด ๗ พนักงานศุลกากร หมวด ๘ อำนาจทางศุลกากรในพื้นที่เฉพาะ และหมวด ๙ บทกำหนดโทษ พร้อมทั้ง บทเฉพาะกาล และอัตราค่าธรรมเนียม รวมบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๖๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกกฎหมายฉบับก่อน ๆ จำนวน ๒๔ ฉบับ ได้แก่

- ๑.๑ พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙
- ๑.๒ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๗๑
- ๑.๓ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๒
- ๑.๔ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๔

- ๑.๕ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๗๕
- ๑.๖ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙
- ๑.๗ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐
- ๑.๘ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐
- ๑.๙ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒
- ๑.๑๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๓
- ๑.๑๑ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐
- ๑.๑๒ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗
- ๑.๑๓ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๙
- ๑.๑๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- ๑.๑๕ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ พ.ศ. ๒๕๒๘
- ๑.๑๖ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๔
- ๑.๑๗ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๑.๑๘ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- ๑.๑๙ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๓
- ๑.๒๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓
- ๑.๒๑ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๑.๒๒ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๑.๒๓ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๗
- ๑.๒๔ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “อากร” “ผู้นำของเข้า” “ผู้ส่งของออก” “ของต้องห้าม” “ของต้องกัก” “ด่านศุลกากร” “ด่านพรมแดน” “เรือ” “นายเรือ” “เขตแดนทางบก” “ทางอนุมัติ” “การผ่านแดน” “พนักงานศุลกากร” “อธิบดี” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดบทรักษาการตามพระราชบัญญัติ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานศุลกากร ออกกฎกระทรวงในเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดท่าที่หรือสนามบินใด ๆ ในราชอาณาจักรให้เป็นด่านศุลกากร โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้ รวมทั้งระบุเขตศุลกากรของด่านศุลกากรนั้น (๒) กำหนดที่ใด ๆ ให้เป็นด่านพรมแดน โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้ (๓) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นใบขนสินค้าและการเสียอากร สำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่มีลักษณะพิเศษหรือมีเหตุจำเป็น (๕) กำหนดชนิดหรือประเภทของสินค้าอันตราย การเก็บและการขนถ่ายสินค้าอันตรายที่อยู่ในเขตศุลกากรและที่นำออกไปจากเขตศุลกากร รวมทั้งวิธีการจัดเก็บอากรสำหรับสินค้าอันตรายดังกล่าว และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๔. บททั่วไป (หมวด ๑)

๔.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือออกคำสั่งในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษ (มาตรา ๖)

๔.๒ กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากร อาจเรียกให้ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการศุลกากรให้ประกันอย่างหนึ่งอย่างใด (มาตรา ๗) อาจสั่งให้ผู้ยื่น เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ

เสียอากร หรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ ให้จัดการแปลเป็นภาษาไทย (มาตรา ๘)

๔.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ ในการร้องขอให้ดำเนินการพิธีการศุลกากรหรือให้บริการใด ๆ ในทางศุลกากรตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร (มาตรา ๙) และหลักเกณฑ์การขอสำเนาใบรับรอง ใบขนสินค้า บัญชี หรือเอกสารอื่นใด (มาตรา ๑๐)

๔.๔ กำหนดให้การดำเนินการทางศุลกากร ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่า มีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการทางศุลกากรโดยเอกสาร (มาตรา ๑๑) การดำเนินการใด โดยทางเอกสารซึ่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าเป็นความผิดและมีโทษเช่นเดียวกับการกระทำที่ได้ดำเนินการโดยทางเอกสาร (มาตรา ๑๒)

๕. การจัดเก็บอากร (หมวด ๒)

๕.๑ การเสียอากร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บอากรจากผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ความรับผิดชอบและหน้าที่เสียอากรของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก (เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของ) ให้ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากร (มาตรา ๑๓)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ การคำนวณอากรสำหรับของนำเข้ามานิราชาอาณาจักรไทย (มาตรา ๑๔) และการคำนวณอากรสำหรับของที่จะส่งออกไปนอกราชาอาณาจักร (มาตรา ๑๕)

๓) กำหนดความหมายของ “ราคาศุลกากร” ในกรณีนำเข้าในกรณีส่งออก และในกรณีนำเข้าออกจากเขตปลอดอากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย หรือเขตอื่นใดในทำนองเดียวกัน เพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๖)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดราคาศุลกากรในกรณีนำเข้า อาทิ จะต้องรวมค่า ประกันภัย ค่าขนส่งของ ค่าขนของลง ค่าขนของขึ้น และค่าจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งของ ที่นำเข้ามายังด่านศุลกากร (มาตรา ๑๗)

๕) กำหนดแนวทางการดำเนินการสำหรับผู้ประสงค์จะขอทราบราคาศุลกากร ถิ่นกำเนิด แห่งของ หรือพิกัดอัตราศุลกากร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อให้พิจารณาเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้ การยื่น การพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอนั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๘)

๕.๒ การประเมินอากร (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากร เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากร หรือเสียอากรไม่ครบถ้วน การดำเนินการภายในกำหนด ๓ ปีนับแต่วันที่ได้อื่นใบขนสินค้า เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น ขอขยายระยะเวลาต่ออธิบดีกรมศุลกากรได้ไม่เกิน ๒ ปี แต่ถ้าปรากฏหลักฐานว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรมีเจตนา ในการฉ้ออากร พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรได้อีกภายใน ๕ ปี (มาตรา ๑๙)

๒) กำหนดให้พนักงานศุลกากรส่งแบบแจ้งการประเมินแก่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งออกภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ โดยผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งออกของต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร (มาตรา ๒๐)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์สิทธิของกรมศุลกากร ที่จะเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วน อายุความ ๑๐ ปีนับแต่วันที่ได้อื่นใบขนสินค้า เว้นแต่ การเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วนนั้น เกิดจากการคำนวณอากรผิด ให้มีอายุความ ๒ ปีนับแต่วันที่ได้อื่นใบขนสินค้า (มาตรา ๒๑)

๔) การเรียกเก็บเงินเพิ่มและการเสียค่าปรับ ในกรณีการเรียกเก็บเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ ๑ ต่อเดือนของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม และในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งฯ ให้เสียเบี้ยปรับร้อยละ ๒๐ ของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม ทั้งนี้ เงินเพิ่มและเบี้ยปรับให้ถือเป็นเงินอากร (มาตรา ๒๒)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด (ค้างชำระค่าอากร) อธิบดีมีอำนาจกักของ และมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่กักของนั้น และเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดให้หักใช้ค่าอากรที่ค้างชำระ ค่าอากรสำหรับของที่ขายทอดตลาด ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอื่น รวมทั้ง ค่าภาษีอากร เหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่างๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่งที่นำออกขายทอดตลาดนั้นเข้ามา ตามลำดับแล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของ แต่เมื่อพ้นกำหนด ๖ เดือนนับแต่วันขายทอดตลาดแล้ว เจ้าของไม่มาเรียกคืนให้เงินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๒๓)

๖) กำหนดหลักเกณฑ์ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบอากรได้ทั่วราชอาณาจักรโดยมีต้องขอให้ศาลออกคำสั่ง ทั้งนี้ วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี (มาตรา ๒๔)

๕.๓ การคืนอากร (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสีย ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด อาทิ ให้อธิบดีมีอำนาจคืนอากรส่วนที่เสียไว้เกินเฉพาะในเหตุที่ได้คำนวณอากรผิดโดยไม่ต้องมีคำร้องขอคืนอากร แต่มีให้ส่งคืนเมื่อพ้นกำหนด ๒ ปีนับแต่วันที่ได้นำของเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร เป็นต้น (มาตรา ๒๕)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ได้เสียอากรเพื่อส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วแต่มิได้ส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้ส่งของออกมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับใบขนสินค้าแล้ว ทั้งนี้ การยื่นคำร้องขอคืนอากรและการคืนอากร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๒๖)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณดอกเบี้ย ในกรณีที่ต้องคืนอากรหรือเงินประกันค่าอากร เพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวนพึงต้องเสียหรือเสียเพิ่ม คือ ให้คืนเงินพร้อมดอกเบี้ย ๐.๕ ต่อเดือน (มาตรา ๒๗) ส่วนการขอคืนอากรขาเข้าในกรณีที่ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว หากส่งของนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปเป็นของใช้สอยเปลี่ยนในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าสำหรับของนั้น ๙ ใน ๑๐ ส่วน หรือส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ บาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้ (มาตรา ๒๘)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การขอคืนอากรขาเข้า กรณีผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว เพื่อใช้สำหรับผลิต ผสมประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด หากส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปใช้สอยเปลี่ยนในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น ต้องพิสูจน์ได้ว่าได้ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดด้วยของที่นำเข้ามา มีปริมาณไม่เกินที่อธิบดีประกาศกำหนด ได้ส่งของที่ได้จากการผลิตดังกล่าวออกนอกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนด ๑ ปี เป็นต้น และต้องขอคืนอากรภายในกำหนด ๖ เดือนนับแต่วันที่ส่งของออกนอกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๒๙)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำของเข้าเพื่อใช้สำหรับผลิตฯ หรือเพื่อส่งออก อาจร้องขอต่ออธิบดีวางประกันใด ๆ รวมถึง การค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๓๐)

๖) กำหนดหลักเกณฑ์การโอนของ หรือจำหน่าย และรับของที่ได้จากการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๒๙ (มาตรา ๓๑)

๕.๔ การวินิจฉัยอากรและการอุทธรณ์การประเมินอากร (ส่วนที่ ๔ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีสรรพสามิต ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๓ คน และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคราวละ ๓ ปี ให้การพ้นจากตำแหน่งตามวาระและเป็นไปตามมาตรา ๓๔ เช่น ตาย ลาออก รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ เป็นบุคคลล้มละลาย หรือได้รับโทษจำคุก เป็นต้น (มาตรา ๓๒ – มาตรา ๓๕)

๒) กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร มีอำนาจหน้าที่ (๑) กำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของพนักงานศุลกากร (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการตรวจสอบและประเมินอากร (๓) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอากรที่กรมศุลกากรขอความเห็น (๔) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะแก่รัฐมนตรีในการจัดเก็บอากร สำหรับ การประชุมคณะกรรมการนั้น ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ตาม (๓) ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๓๖)

๓) กำหนดให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๓๗) การอุทธรณ์การประเมินอากรตามมาตรา ๓๗ ไม่เป็นเหตุทุเลาการเสียอากรตามที่พนักงานศุลกากรประเมินไว้ เว้นแต่ ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาถึงที่สุด ผู้อุทธรณ์ที่ได้รับอนุญาตให้ทุเลาการเสียอากรต้องเสียอากรให้ครบถ้วน ภายในระยะเวลากำหนด (มาตรา ๓๘)

๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย อธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกิน ๒ คน (มาตรา ๓๙) ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับอุทธรณ์และมีเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์นั้นครบถ้วน แต่ในกรณีมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์อาจขยายเวลาพิจารณาออกไปได้ไม่เกิน ๙๐ วัน (มาตรา ๔๑)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์กรณีผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนำคดีไปฟ้องต่อศาล หากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๑๘๐ วัน ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยกอุทธรณ์ (มาตรา ๔๒) ส่วนในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จำหน่ายอุทธรณ์นั้น (มาตรา ๔๖)

๖) กำหนดให้นายองค์ประชุม การประชุม การประชุม การปฏิบัติหน้าที่ และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรมาใช้ในการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม (มาตรา ๔๓)

๗) กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย (มาตรา ๔๔) และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือคณะกรรมการตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งมีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือขอให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชีเอกสาร หลักฐาน ข้อมูล หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อุทธรณ์มาแสดงได้ (มาตรา ๔๕)

๘) กำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด โดยให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ (มาตรา ๔๗)

๙) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องเป็นคดีต่อศาลภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะจำหน่ายอุทธรณ์ (มาตรา ๔๘)

๑๐) กำหนดให้กรรมการในคณะกรรมการวินิจฉัยการศุลกากร กรรมการในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และอนุกรรมการในคณะกรรมการที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แต่งตั้ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔๙)

๖. การนำเข้าและการส่งออก (หมวด ๓)

๖.๑ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกเป็นอันสำเร็จ ในกรณีต่าง ๆ เช่น การนำเข้าทางทะเล การนำเข้าทางบก การนำเข้าทางอากาศ การนำเข้าทางไปรษณีย์ (มาตรา ๕๐)

๖.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกต้องปฏิบัติครบถ้วนก่อนที่จะนำเข้าใดไปจากอารักขาของศุลกากรหรือก่อนที่จะส่งออกใดออกไปนอกราชอาณาจักร เช่น การยื่นใบขนสินค้า การเสียอากร และการวางประกัน เป็นต้น (มาตรา ๕๑) และกำหนดให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออก ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ ชนิดแห่งของ ปริมาณ น้ำหนัก และคุณภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทาง (มาตรา ๕๒) ส่วนของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร หากเป็นของติดตัวผู้โดยสารต้องมีมูลค่าไม่เกินจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๕๓)

๖.๓ กำหนดให้ผู้นำเข้าอาจยื่นคำขออนุญาตเปิดตรวจของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรนั้นได้ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่สามารถทำใบขนสินค้าสำหรับของใดได้ เพราะไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับของนั้นทั้งหมด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๕๔)

๖.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่พนักงานศุลกากรเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินอากรสำหรับของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากร ผู้นำของนั้นไปยังศุลกสถานหรือนำไปเก็บไว้ในที่แห่งใดแห่งหนึ่งที่มีความมั่นคงปลอดภัย เมื่อพนักงานศุลกากรได้ประเมินอากรที่ต้องเสียและแจ้งผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกให้เสียอากรแล้ว ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งออกต้องเสียอากรตามจำนวนที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (มาตรา ๕๕)

๖.๕ กำหนดให้ผู้ควบคุมยานพาหนะทำการบรรทุกหรือขนถ่ายของหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับของที่นำเข้าหรือของที่จะส่งออกที่ต้องมีพนักงานศุลกากรกำกับในเวลาที่กำหนด (มาตรา ๕๖)

๖.๖ กำหนดกรณีให้เป็นหน้าที่ของผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออก ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง ในการบรรทุกของลงหรือขนขึ้นจากยานพาหนะ การขนถ่ายของ การนำเข้าที่สำหรับตรวจ การชั่งของ การบรรจุใหม่ นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก ทำเครื่องหมาย และลงเลขหมายหรือการอนุญาตให้กระทำการนั้น หรือการขนถ่ายของไปเก็บในที่สำหรับเก็บจนกว่าจะได้รับมอบไป (มาตรา ๕๗)

๖.๗ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ขนถ่ายของที่นำเข้ามาใน หรือจะส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ต้องขนถ่ายในเขตขนถ่ายของเท่านั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ขนถ่ายในสถานที่อื่น (มาตรา ๕๘)

๖.๘ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของที่จะนำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ต้องมีเครื่องหมายหรือเลขหมายกำกับหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของนั้น และต้องแสดงเครื่องหมายหรือเลขหมายนั้นไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับของนั้นด้วย (มาตรา ๕๙)

๖.๙ กำหนดให้บุคคลซึ่งเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกแสดงรายการเกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกป็นอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ตามมาตรา ๕๐ (๔) และกำหนดบทมาตราที่นำมาใช้บังคับกับของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกป็นอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ด้วย (มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑)

๖.๑๐ กำหนดให้พนักงานศุลกากรอาจตรวจห่อพัสดุไปรษณีย์ที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกป็นอกราชอาณาจักรได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย และอาจกักจดหมายหรือห่อพัสดุไปรษณีย์ไว้ได้ (มาตรา ๖๒)

๖.๑๑ กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ขนส่ง และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องตามที่อยู่อาศัย ประกาศกำหนด มีหน้าที่เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการศุลกากรเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีนับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออก และในกรณีบุคคลใดเลิกประกอบกิจการให้เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลดังกล่าวไว้ต่อไปอีก ๒ ปี นับแต่วันเลิกประกอบกิจการ (มาตรา ๖๓)

๖.๑๒ การนำเข้าและส่งออกทางทะเล (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๓)

๑) กำหนดให้เรือที่เข้ามาในราชอาณาจักรเว้นแต่เรือของทางราชการ ให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือเข้าและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือและแสดงใบทะเบียนเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๖๔) และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งห้ามเคลื่อนย้ายของในเรือที่มีได้แสดงไว้ในรายงานเรือเข้า (มาตรา ๖๕)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานศุลกากรจะสั่งให้เปิดหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นออกเพื่อตรวจสอบก็ได้ หากปรากฏว่าในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นมีของต้องห้าม ให้ยึดของนั้นไว้เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย (มาตรา ๖๖)

๓) กำหนดให้นายเรือมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยเรือที่เดินทางมาจากต่างประเทศเมื่อมาถึงเขตท่าต้องหยุดลอยลำ ณ ด้านตรวจที่กำหนดไว้ (มาตรา ๖๗)

๔) กำหนดหน้าที่ของผู้นำของเข้าและอำนาจของพนักงานศุลกากร เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๑๐ วันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร หากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ หรือผู้นำของเข้ามิได้ดำเนินการยื่นใบขนสินค้าหรือมิได้ดำเนินการเพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจของหรือส่งมอบของไปโดยถูกต้อง พนักงานศุลกากรอาจสั่งให้มีการนำของนั้นมาเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด (มาตรา ๖๘) หากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๒๑ วันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งกักเรือลำดังกล่าวไว้ได้จนกว่านายเรือจะได้นำของขึ้นจากเรือจนหมด โดยนายเรือต้องชำระค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาของ (มาตรา ๖๙)

๕) กำหนดห้ามมิให้คนของที่จะส่งออกบรรทุกลงในเรือลำใดจนกว่าพนักงานศุลกากรได้ออกใบปล่อยเรือเข้าให้แก่เรือแล้ว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้คนของบรรทุกลงในเรือแล้วได้ก่อนที่จะได้รับใบปล่อยเรือเข้า (มาตรา ๗๐)

๖) กำหนดให้เรือลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากท่าที่เป็นด่านศุลกากร (ยกเว้นเรือของทางราชการ) จะต้องได้รับใบปล่อยเรือขาออก โดยให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๗๑)

๗) กำหนดให้ถ้าเรือที่ได้รับใบปล่อยเรือขาออกแล้วได้ออกจากท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักรให้นายเรือมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้า ต่อพนักงานศุลกากรประจำท่าที่เป็นด่านศุลกากรนั้น เป็นต้น (มาตรา ๗๒)

๘) กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานคืนอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดให้แก่นายเรือ (มาตรา ๗๓)

๙) กำหนดกรณีให้พนักงานศุลกากรอาจเรียกค่าธรรมเนียมสำหรับการประจำการในเรือได้ (มาตรา ๗๕)

๑๐) กำหนดหน้าที่ของผู้ส่งของออกในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตาม มาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มิได้นำของนั้นบรรทุกลงในเรือให้แล้วเสร็จก่อนเรือออก ให้แจ้งเหตุที่ไม่สามารถนำของลงในเรือ และดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๗๖)

๑๑) กำหนดให้เรือทุกลำเว้นแต่เรือของทางราชการที่จะออกจากท่าต้องชักธงลาขึ้นที่เสาหน้าไว้จนกว่าเรือจะออก (มาตรา ๗๗)

๑๒) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดเขตที่จอดเรือภายนอก (มาตรา ๗๘)

๑๓) กำหนดให้นายเรือที่ประสงค์จะขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอก ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๗๙)

๑๔) กำหนดให้นายเรือที่ได้รับอนุญาตให้ขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอกจัดทำและยื่นบัญชีสินค้าที่จะขนถ่ายโดยเรือลำเลียงแต่ละลำต่อพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๘๐)

๑๕) กำหนดห้ามมิให้ขนถ่ายอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด หรือของต้องกำกัฏ ณ ที่จอดเรือภายนอก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร (มาตรา ๘๑)

๑๖) กำหนดหน้าที่ของผู้ส่งของออกและอำนาจของพนักงานศุลกากร ในกรณีที่ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยต้องมีการขนถ่ายในเขตที่จอดเรือภายนอก (มาตรา ๘๒)

๑๗) กำหนดหน้าที่ให้นายเรือหรือผู้ส่งของออกดำเนินการกรณีที่นำของไปยังเขตที่จอดเรือภายนอกตามมาตรา ๘๒ แล้ว แต่ไม่มีการบรรทุกของนั้นลงในเรือหรือบรรทุกลงไม่หมด (มาตรา ๘๓)

๑๘) กำหนดหน้าที่ของนายเรือและอำนาจของพนักงานศุลกากรก่อนที่เรือจะออกจากเขตที่จอดเรือภายนอก (มาตรา ๘๔)

๑๙) กำหนดให้นำบทบัญญัติที่นำมาใช้กับเรือที่มีการขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอกด้วย (มาตรา ๘๕)

๖.๑๓ การนำเข้าและการส่งของออกทางบก (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๓)

๑) กำหนดให้การขนส่งของเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตั้งแต่เขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบก ต้องขนส่งตามทางอนุมัติ และภายในกำหนดเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๘๖) อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามลำน้ำที่เป็นเขตแดนทางบกนั้น เพื่อให้ให้นายเรือจอดเทียบท่าและขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๘๗)

๒) กำหนดกรณีให้ผู้ขนส่งปฏิบัติ สำหรับในการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาในราชอาณาจักร (มาตรา ๘๘) และการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๘๙)

๓) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ขนส่งของออกในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มีได้นำของนั้นส่งออกไปภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ส่งของออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของดังกล่าวและดำเนินการกับของที่เก็บไว้ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๙๐)

๖.๑๔ การนำเข้าและการส่งของออกทางอากาศ (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้อากาศยานลำใดที่จะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ ต้องลงในหรือขึ้นจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร (มาตรา ๙๒)

๒) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอย่างยั้งทำให้อากาศยานที่เข้ามาในหรือจะออกไปนอกราชอาณาจักรต้องลงในหรือขึ้นจากที่ใดนอกจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร (มาตรา ๙๓)

๓) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน เมื่ออากาศยานลำใดเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ โดยให้ทำรายงานอากาศยาน พร้อมทั้งยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานต่อพนักงานศุลกากรประจำสนามบินที่เป็นด้านศุลกากรเพื่อตรวจสอบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และเมื่ออากาศยานลำใดเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการให้ผู้ควบคุมอากาศยานมีหน้าที่ เช่น อำนวยความสะดวกแก่พนักงานศุลกากร ตอบคำถามใด ๆ และ รายงานเกี่ยวกับอาวุธปืน (มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕)

๔) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน กรณีอากาศยานลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ จะต้องได้รับใบปล่อยอากาศยาน (มาตรา ๙๖)

๕) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน กรณีอากาศยานที่ได้รับใบปล่อยอากาศยานแล้วได้ออกจากสนามบินที่เป็นด้านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังสนามบินที่เป็นด้านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักร (มาตรา ๙๗)

๖) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ส่งออก ในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มีได้นำของนั้นบรรทุกในอากาศยานให้แล้วเสร็จก่อนอากาศยานออก (มาตรา ๙๘)

๖.๑๕ ตัวแทน (ส่วนที่ ๔ ของหมวด ๓)

๑) กำหนดให้บุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้นำเข้า ผู้ส่งของออก หรือผู้นำของผ่านแดนหรือผู้ขอย้ายลำ ให้เป็นตัวแทนเพื่อดำเนินการอย่างใด ๆ เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ของเพื่อการผ่านแดน หรือของเพื่อการย้ายลำ หรือกิจการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๙๙)

๒) กำหนดบุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ควบคุมยานพาหนะให้เป็นตัวแทนเพื่อกระทำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐๐)

๓) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนการอนุญาตของตัวแทนได้ ในกรณีที่ตัวแทนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐๑)

๗. การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง (หมวด ๔)

๗.๑ การผ่านแดนและการถ่ายลำ (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๔)

๑) กำหนดให้ผู้ที่น่าเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำออกนอกราชอาณาจักรให้ยื่นใบขนสินค้าตามแบบ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐๒) ในกรณีที่ผู้นำเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำไม่นำของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่น่าเข้า หรือขอเปลี่ยนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นการนำเข้าและได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่ไม่เสียอากรหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ของนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๑๐๓)

๒) กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจหรือค้นของที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด โดยไม่ต้องมีหมายค้น เช่น ชนิดแห่งของหรือการขนส่งหรือการขนถ่ายของดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงสันติภาพและความปลอดภัยระหว่างประเทศ หรือมีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จ เป็นต้น (มาตรา ๑๐๔)

๓) กำหนดให้กรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าของใดเป็นของที่มีลักษณะตามมาตรา ๑๐๔ ให้ของนั้นเป็นของอันจะพึงต้องริบ และอธิบดีอาจสั่งให้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดได้ (มาตรา ๑๐๕)

๔) กำหนดให้นำข้อห้ามหรือข้อจำกัดสำหรับการนำผ่านตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ กับของที่น่าเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ โดยมีข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น คำนึงถึงศีลธรรมอันดีของประชาชน นโยบายสาธารณะ ความปลอดภัยของสาธารณชน เป็นต้น (มาตรา ๑๐๖)

๗.๒ ของตกค้าง (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๔)

๑) กำหนดให้ของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด เป็นของตกค้าง เช่น ของนำเข้าที่เป็นสินค้าอันตราย ของนำเข้าอื่นที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรเกิน ๓๐ วันโดยไม่มีการยื่นใบขนสินค้าและไม่ได้เสียอากรหรือวางประกันค่าอากรที่พึงเรียกเก็บแก่นั้น เป็นต้น (มาตรา ๑๐๗)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับของตกค้าง โดยให้อธิบดีมีอำนาจให้พนักงานศุลกากรนำของตกค้างออกขายทอดตลาดหรือทำลาย หรือให้ผู้ที่น่าเข้าหรือผู้ขนส่งส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๐๘) และกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ทำลายหรือจัดการกับของที่ยังมิได้รับมอบไปจากอารักขาของศุลกากรที่เป็นของสดของเสียได้ และปรากฏว่าของนั้นได้บูดเน่าหรือเสียแล้วตามวิธีการที่อธิบดีเห็นสมควร (มาตรา ๑๐๙)

๓) กำหนดให้หักใช้เงินตามที่กฎหมายกำหนด (หักใช้ค่าอากร ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากร) จากการขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๑๐๘ รวมทั้งค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อนแล้ว ยังคงเหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่ง ตามลำดับ เมื่อยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่เจ้าของจะได้ขอคืนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๑๐)

๘. คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต (หมวด ๕)

๘.๑ การจัดตั้ง (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๕)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต (มาตรา ๑๑๑)

๒) กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาต ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี (มาตรา ๑๑๒) ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมรายปีทุกปี (มาตรา ๑๑๓) หากใบอนุญาต สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดต้องยื่น

คำขอรับใบแทนใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๑๔) โดยผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต ไว้ในที่เปิดเผย (มาตรา ๑๑๕)

๘.๒ การดำเนินการ (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๕)

๑) กำหนดการดำเนินการในคลังสินค้าทัณฑ์บนเกี่ยวกับเรื่อง (๑) เก็บของในคลังสินค้าทัณฑ์บน (๒) แสดงและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน (๓) ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน (มาตรา ๑๑๖)

๒) กำหนดให้อธิบดีอาจเรียกประกันจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ประกันอย่างอื่น (มาตรา ๑๑๗)

๓) กำหนดสถานที่ในการตรวจของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงใดให้กระทำ ณ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงนั้น (มาตรา ๑๑๘)

๔) กำหนดให้พนักงานศุลกากรผู้กำกับท่าเรือรับอนุญาตจะสั่งตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินพิธีการศุลกากร (มาตรา ๑๑๙)

๕) กำหนดให้ของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง ต้องเก็บไว้ในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุเดิมตามที่ได้นำเข้ามา เว้นแต่กรณีตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๒๐)

๖) กำหนดให้ของที่ยังไม่ได้ตรวจจะเคลื่อนย้าย นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก บรรจุหรือกลับบรรจุใหม่ ซึ่งของนั้น ณ ท่าเรือรับอนุญาต หรือสถานที่สำหรับขนถ่ายของจากยานพาหนะมิได้เว้นแต่กรณีที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๒๑)

๗) กำหนดให้ของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนหนึ่งจะย้ายไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนอื่นหรือของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงหนึ่งจะย้ายไปเก็บไว้ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงอื่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๒๒)

๘) กำหนดให้การนำของเข้าไปในหรือการปล่อยของออก การเก็บของ การขนถ่ายของ การตรวจตราและการควบคุมของ ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๒๓)

๙) กำหนดกรณีให้ถือว่าของที่ขนเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยถูกต้องแล้ว (มาตรา ๑๒๔)

๑๐) กำหนดกรณีให้ถือว่าของตามปริมาณที่แตกต่างกันนั้นเป็นของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร (มาตรา ๑๒๕)

๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๒๖)

๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์กรณีที่ของใดมีกฎหมายบัญญัติให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนอากรเมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนอากร (มาตรา ๑๒๗)

๑๓) กำหนดกรณีให้อธิบดีอาจยกเว้นหรือคืนอากรให้แก่ผู้นำของเข้า สำหรับของที่สูญหายหรือถูกทำลายโดยเหตุสุดวิสัยหรืออุบัติเหตุอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ (มาตรา ๑๒๘)

๑๔) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาต ผู้ใดประสงค์จะเลิกการดำเนินการ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ก่อนวันที่จะเลิกการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๒๙)

๑๕) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงที่แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ ต้องหยุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๑๓๐)

๑๖) กำหนดหลักเกณฑ์ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน และให้ของที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นเป็นของที่ต้องเสียอากรนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา ๑๓๑)

๘.๓ การพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๕)

๑) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต โดยกรณีผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และอธิบดีมีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามให้อธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาต (มาตรา ๑๓๒) และมีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตเมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตกระทำการตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๓๔)

๒) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) ไม่ดำเนินการภายในกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต หรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเกินกว่า ๑๘๐ วันโดยไม่ได้แจ้งให้อธิบดีทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒) ถูกพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่ ๒ ครั้งขึ้นไป (๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต (๔) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๑๓๔)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งและการปิดประกาศคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓๒ หรือมาตรา ๑๓๔ (มาตรา ๑๓๕)

๙. เขตปลอดอากร (หมวด ๖)

๙.๑ การจัดตั้งเขตปลอดอากร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๖)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๓๖)

๒) กำหนดให้ของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา ๑๓๗)

๓) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๓๘)

๔) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร และต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีทุกปี (มาตรา ๑๓๙)

๕) กำหนดให้ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๑๔๐)

๖) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต (มาตรา ๑๔๑)

๗) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรผู้ใดประสงค์จะเลิกการดำเนินการให้แจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๔๒)

๘) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรที่แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๒ ต้องหยุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต และแจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากรดำเนินการอย่างหนึ่งตามกฏหมายกำหนด (มาตรา ๑๔๓)

๙) กำหนดให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรซึ่งได้แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๒ แต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๓ ภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๑๔๔)

๑๐) ให้นำบทมาตราให้นำมาใช้บังคับกับการพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรโดยอนุโลม (มาตรา ๑๔๕)

๙.๒ การขออนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๖)

- ๑) กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๔๖)
- ๒) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๔๗)
- ๓) กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๔๘)
- ๔) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการควบคุมเขตปลอดอากร เช่น ออกประกาศกำหนดประเภทหรือชนิดแห่งของที่จะนำเข้าไปในหรือปล่อยออกจากเขตปลอดอากร เป็นต้น (มาตรา ๑๕๐)

๙.๓ สิทธิประโยชน์ในเขตปลอดอากร (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๖)

- ๑) กำหนดหลักเกณฑ์การได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและอากรขาออก (มาตรา ๑๕๑)
- ๒) กำหนดหลักเกณฑ์การนำของเข้าหรือการปล่อยของออกจากเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๕๒)
- ๓) กำหนดให้ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ของใดได้รับยกเว้นหรือคืนอากร เมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร ให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากร (มาตรา ๑๕๓)
- ๔) กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่ปล่อยของนั้นออกไปจากเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๕๔)
- ๕) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ถือว่า การนำของออกจากเขตปลอดอากรตามกฎหมายกำหนด เป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักร และหลักเกณฑ์ให้ถือว่าเป็นการนำของออกจากเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๕๕)
- ๖) กำหนดให้การนำของเข้าไปในหรือปล่อยของออก การเก็บของ การขนถ่ายของการตรวจตราและการควบคุมของในเขตปลอดอากร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๕๖)

๑๐. พนักงานศุลกากร (หมวด ๗)

- ๑๐.๑ กำหนดให้พนักงานศุลกากรซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๕๗)
- ๑๐.๒ กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากรหรืออยู่ในอำนาจกำกับตรวจตราของศุลกากร และเอาตัวอย่างของไปเพื่อตรวจสอบ หรือประเมินราคา หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของทางราชการได้ตามความจำเป็น (มาตรา ๑๕๘)
- ๑๐.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การใช้อำนาจของพนักงานศุลกากรซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๑๕๗ หรือพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๑๕๘ (มาตรา ๑๕๙)
- ๑๐.๔ กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจหรือค้นยานพาหนะหรือบุคคลที่อยู่ในยานพาหนะนั้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๖๐)
- ๑๐.๕ กำหนดให้พนักงานศุลกากรอาจตรวจหรือค้นหีบห่อของผู้โดยสารที่เข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรได้และมีอำนาจยึดหีบห่อนั้นไว้หากของพบของตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๖๑)
- ๑๐.๖ กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจเข้าไปตรวจของ ณ สถานที่หรือยานพาหนะใดที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๖๒)
- ๑๐.๗ กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจตั้งด่านตรวจเรือเข้าและออก และจะมอบหมายให้พนักงานศุลกากรประจำอยู่ในเรือหรือขึ้นเรือกำกับไปด้วย และขึ้นจากเรือเมื่อเรือลำนั้นจะออกจากเขตท่า (มาตรา ๑๖๓)
- ๑๐.๘ กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้นายเรือลำนั้นหยุดลอยลำหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า เรือลำใดเป็นเรือที่พึงต้องถูกยึดหรือตรวจตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖๔)

๑๐.๙ กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับเรือ (มาตรา ๑๖๕)

๑๐.๑๐ กำหนดให้ของที่ยังมีได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องจำกัด หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร เป็นของที่พึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖๖)

๑๐.๑๑ กำหนดให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดสิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องรับหรือเป็นที่สงสัยว่าจะพึงต้องรับตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ได้ (มาตรา ๑๖๗)

๑๐.๑๒ กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งรับของที่มีได้เป็นของผู้กระทำความผิดได้ (มาตรา ๑๖๘)

๑๐.๑๓ กำหนดข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริงที่พนักงานศุลกากรจดแจ้งไว้ในบันทึกนั้นเป็นความจริง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๑๖๙)

๑๐.๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับบรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร (มาตรา ๑๗๐)

๑๐.๑๕ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับของที่ยึดไว้ที่เป็นของสด ของเสียได้ (มาตรา ๑๗๑)

๑๐.๑๖ กำหนดให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานศุลกากรในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร (มาตรา ๑๗๒)

๑๐.๑๗ กำหนดให้พนักงานศุลกากรต้องแสดงบัตรประจำตัวในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๑๗๓)

๑๐.๑๘ กำหนดหลักเกณฑ์การส่งตัวผู้กระทำความผิดให้พนักงานสอบสวน ในกรณีที่ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต (มาตรา ๑๗๔)

๑๑. อำนาจทางศุลกากรในพื้นที่เฉพาะ (หมวด ๘)

๑๑.๑ เขตควบคุมศุลกากร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตควบคุม และอำนาจของพนักงานศุลกากรภายในเขตควบคุมศุลกากร (มาตรา ๑๗๕)

๒) กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดประเภทหรือชนิดแห่งของที่ผู้ทำการค้าภายในเขตควบคุมศุลกากรต้องจัดให้มีบัญชีเพื่อแสดงรายละเอียดแห่งของนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจบัญชีและของที่ระบุไว้ในบัญชี (มาตรา ๑๗๖)

๓) กำหนดให้ภายในเขตควบคุมศุลกากร อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณพิเศษเพื่อควบคุมการขนย้ายของในบริเวณดังกล่าว โดยให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในบริเวณพิเศษนั้นแนบท้ายประกาศด้วย (มาตรา ๑๗๗)

๑๑.๒ พื้นที่ควบคุมร่วมกัน (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดความหมายของ “พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” และ “ความตกลง” (มาตรา ๑๗๘)

๒) กำหนดให้กรมศุลกากรมีอำนาจทางศุลกากรทั้งปวงในพื้นที่ควบคุมร่วมกันเช่นเดียวกับในเขตศุลกากร (มาตรา ๑๗๙)

๓) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานศุลกากรในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๘๐)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๘๑)

๑๑.๓ การค้าชายฝั่ง (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดความหมายของ การค้าชายฝั่ง (มาตรา ๑๘๔)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับเรือที่ทำการค้าชายฝั่ง โดยให้นายเรือและพนักงานศุลกากรมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๘๕) ให้นายเรือเก็บรักษาบัญชีสินค้าตามมาตรา ๑๘๕ ทุกเที่ยวการเดินทางเรือไว้ในเรือนั้นเป็นระยะเวลา ๓ เดือน เพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบและจัดบันทึกการตรวจสอบลงในบัญชีสินค้า (มาตรา ๑๘๖)

๓) กำหนดห้ามมิให้ขนถ่ายของจากเรือที่ทำการค้าชายฝั่งในระหว่างเดินทาง เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ และได้แจ้งเหตุดังกล่าวต่อพนักงานศุลกากรผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่เรือเข้ามาถึง (มาตรา ๑๘๗)

๑๑.๔ เขตต่อเนื่อง (ส่วนที่ ๔ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดหน้าที่ของนายเรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่อง เช่น ตอบคำถามของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร เป็นต้น และปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๘๘)

๒) กำหนดห้ามมิให้เรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่องขนถ่ายของใด ๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร และให้รับของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมาย (มาตรา ๑๘๙)

๓) กำหนดบทมาตรารวมถึงบทกำหนดโทษให้นำมาใช้บังคับกับการกระทำที่เกิดขึ้นในเขตต่อเนื่อง (มาตรา ๑๙๐)

๔) กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้นายเรือหยุดลอยลำหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่งเพื่อการตรวจหรือค้น จับกุม หรือดำเนินคดีได้ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการลักลอบหรือจะลักลอบหนีศุลกากรหรือมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตต่อเนื่องตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๙๑)

๑๑.๕ พื้นที่พัฒนาร่วม (ส่วนที่ ๕)

๑) กำหนดความหมายของ “พื้นที่พัฒนาร่วม” และ “ของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร” (มาตรา ๑๙๒)

๒) กำหนดให้การจัดระเบียบการเคลื่อนย้ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี (มาตรา ๑๙๓)

๓) กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตราที่กำหนด ศุลกากรยังคงใช้อำนาจทางศุลกากรทั้งปวงที่เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วม (มาตรา ๑๙๔)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การเคลื่อนย้ายของใด ๆ เข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วม (มาตรา ๑๙๕)

๕) กำหนดให้ของใด ๆ ที่จัดอยู่ในบัญชีของต้องห้ามตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทย และมาเลเซีย จะไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าไปในพื้นที่พัฒนาร่วม โดยมีข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๙๖)

๖) การนำเข้า การส่งออก และการเคลื่อนย้ายภายในสำหรับของในพื้นที่พัฒนาร่วมให้ใช้แบบศุลกากรตามที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๙๗)

๗) กำหนดให้พนักงานศุลกากรย่อมมีอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการผ่านพิธีการศุลกากรรวมทั้งการเก็บอากรในเรื่องที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และใช้อำนาจนั้นได้ภายในบริเวณที่ทำการศุลกากรร่วม และให้ความหมายของ “ที่ทำการศุลกากรร่วม” และ “คณะกรรมการศุลกากรร่วม” (มาตรา ๑๙๘)

๘) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำในกรณีต่าง ๆ ที่ได้ทำลงในพื้นที่พัฒนาร่วมหากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศุลกากรของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย (มาตรา ๑๙๙)

๙) กำหนดให้ คำว่า “ราชอาณาจักร” ในพระราชบัญญัตินี้ให้หมายความถึง “พื้นที่พัฒนาร่วม” (มาตรา ๒๐๐)

๑๐) กำหนดให้ศาลภาษีอากรกลาง ศาลจังหวัดสงขลา หรือศาลอาญา มีเขตอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาศุลกากรที่เกี่ยวกับพื้นที่พัฒนาร่วม (มาตรา ๒๐๑)

๑๒. บทกำหนดโทษ (หมวด ๙) โดยกำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรับโทษอาญาตั้งแต่มาตรา ๒๐๒ ถึง มาตรา ๒๕๗

สำหรับอัตราโทษสูงสุดตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น

กรณีที่ผู้ได้นำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียอากร โดยเจตนาจะฉ้ออากรที่ต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับเป็นเงินตั้งแต่ครึ่งเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่ม หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๒๔๓)

กรณีที่ผู้ได้นำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๒๔๔)

นอกจากนี้ กำหนดบทมาตรานี้ซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบ ประกอบด้วย ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลังและผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจเปรียบเทียบตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ถ้าราคาของกลางรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วเกินกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับหรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกัน ตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๒๕๗)

๑๓. บทเฉพาะกาล

๑๓.๑ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ซึ่งการดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๕๘)

๑๓.๒ กำหนดให้คลังสินค้าทัณฑ์บน ที่มั่นคง และเขตปลอดอากร ที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นคลังสินค้า ทัณฑ์บน ที่มั่นคง และเขตปลอดอากรตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ทำเนียบท่าเรือที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นท่าเรือรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้คลังสินค้าและโรงพักสินค้าที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นโรงพักสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้ผู้ดำเนินการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ทำเนียบท่าเรือ และเขตปลอดอากร รวมทั้งผู้ประกอบการในเขตปลอดอากร อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเสียค่าธรรมเนียมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๒๕๙)

๑๓.๓ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการนำของออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายนี้จะไม่นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันไว้แล้ว (มาตรา ๒๐๒)

๑๓.๔ กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณาสั่งจ่ายเงินสินบนหรือรางวัลในกรณีที่ตรวจพบการกระทำความผิดหรือตรวจพบการเก็บอากรขาดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามอัตราที่กำหนดไว้ได้ต่อไป (มาตรา ๒๖๑) ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๖๒)

๑๓.๕ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ สำหรับใบอนุญาตต่าง ๆ เช่น อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น นอกจากนี้ ยังกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมรายปี การดำเนินพิธีการศุลกากร การดำเนินการนอกเวลาประจำการ ใบปล่อยเรือขาออกหรืออากาศยานขาออก ใบปล่อยสินค้าและปล่อยเรือ และค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาของ เป็นต้น โดยในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราที่จะอนุญาตให้กรมศุลกากรเรียกเก็บจากผู้มาขอดำเนินการพิธีการศุลกากร

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” “สำนักงาน” และ “ผู้อำนวยการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบล คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขต คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

“สำนักงาน” หมายความว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

(๒) ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์ และกติกาในสังคม

(๓) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

(๔) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ

(๕) ให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคภัยและสิ่งเสพติด

(๖) ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย รวมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรม

(๗) ให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจในการทำงานที่สุจริต

(๘) ให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(๙) ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำนึกในการให้และการเป็นอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

(๑๐) ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อส่วนรวม ตามสมควรแก่วัย

(๑๑) ให้สามารถแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(๑๒) ให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือผ่านผู้แทนหรือองค์กรเพื่อเด็กและเยาวชน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร ประธานสภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน และประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเลือกกันเอง จำนวนสามคน”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๔/๑ ผู้แทนเด็กและเยาวชนในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๐ (๗) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มีอายุเกินยี่สิบห้าปี

(๒) พ้นจากการเป็นผู้แทนของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามที่สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสนอ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ สภาเด็กและเยาวชน ของหมวด ๓ มาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๑

สภาเด็กและเยาวชน

มาตรา ๒๒ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล โดยคำแนะนำของหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวในแต่ละจังหวัด จัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล แล้วแต่กรณี ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้น

ให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล ประกอบด้วยประธานสภาหนึ่งคน และผู้บริหารอีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนตำบล หรือสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภาเด็กและเยาวชนและปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

ให้นายอำเภอ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล และให้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล จากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล แล้วแต่กรณี ผู้แทนสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้แทนบ้านพักเด็กและครอบครัวในแต่ละจังหวัด ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้แทนสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้น และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเสนอ

มาตรา ๒๓ สภาเด็กและเยาวชนตำบลและสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ กีฬา อาชีพ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กหรือเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(๔) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม

(๕) รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือประเมินเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เพื่อส่งต่อข้อมูลดังกล่าวให้กับสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ

(๖) เสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่

(๗) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น

(๘) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่

(๙) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ โดยให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสนอ ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๔ ให้มีสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบล และคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล ที่อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนั้น

ให้มีสภาเด็กและเยาวชนเขต ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครแต่ละเขตนั้น

ให้มีคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอและคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเขต ประกอบด้วยประธานสภาหนึ่งคน และผู้บริหารอีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนอำเภอหรือสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเขต แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภาเด็กและเยาวชน และปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

ให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเขต แล้วแต่กรณี และให้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเขต แล้วแต่กรณี จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวในแต่ละจังหวัด ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้แทนสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหรือเขตในกรุงเทพมหานคร และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเขตเสนอ

มาตรา ๒๕ ให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอและสภาเด็กและเยาวชนเขต มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนเขต สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ กีฬา อาชีพ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กหรือเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(๔) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม

(๕) รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือประเมินเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ เพื่อส่งต่อข้อมูลดังกล่าวให้กับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดหรือสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

(๖) เสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่

(๗) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น

(๘) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กร เอกชนหรือองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่

(๙) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ โดยให้ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอหรือคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขต แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสนอ ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๖ ให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยประธานสภาเด็กและ เยาวชนอำเภอทุกอำเภอ และผู้แทนจากคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอแต่ละอำเภอ อำเภอละสี่คน

ให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ประกอบด้วยประธานสภาหนึ่งคน และผู้บริหาร อีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ให้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไป ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรม การพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ พระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นที่ปรึกษาคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และให้แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้าบ้านพักเด็กและ ครอบครัวในแต่ละจังหวัด ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และ ผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเสนอ

มาตรา ๒๗ ให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย

(๑) ประธานสภาเด็กและเยาวชนเขต จากทุกเขตในกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้แทนกลุ่มเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

(ก) ผู้แทนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ระดับละสิบเอ็ดคน

(ข) ผู้แทนเด็กและเยาวชน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองจากกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ได้ลงทะเบียนไว้ตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด โดยคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวนสิบสองคน ซึ่งต้องมาจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคน

ทั้งนี้ การคัดเลือกสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครให้คำนึงถึงผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสด้วย

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธานสภาหนึ่งคน และผู้บริหารอีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร ให้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภาเด็กและเยาวชน และปรึกษารื้อร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นที่ปรึกษาคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และให้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จากผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครเสนอ

มาตรา ๒๙ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดและสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ กีฬา อาชีพ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กหรือเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(๔) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม

(๕) รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือประเมินเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ เพื่อส่งต่อข้อมูลดังกล่าวให้กับสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

(๖) เสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่

(๗) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น

(๘) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่

(๙) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ โดยให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดหรือคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสนอ ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๓๐ ให้มีสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย

(๑) ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจากทุกจังหวัด

(๒) ประธานสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

(๓) ผู้แทนเด็กและเยาวชน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองจากกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ได้ลงทะเบียนไว้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส จำนวนสามสิบแปดคน

ให้มีคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยประธานสภาหนึ่งคน และผู้บริหารอีกไม่เกินยี่สิบห้าคน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ให้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และเสนอแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ต่อกรมกิจการเด็กและเยาวชน เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ รวมทั้งเป็นผู้แทน หรือเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้แทนเด็กและเยาวชนของประเทศ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ตลอดจนดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยจากผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเสนอ

มาตรา ๓๑ ให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นศูนย์กลางประสานงานเพื่อดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน

(๒) ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กหรือเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(๔) ให้ความเห็นในการกำหนดแนวทาง นโยบาย แผนงาน และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน

(๕) รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือประเด็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และข้อมูล ที่ถูกส่งต่อมายังสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นแนวทาง ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน

(๖) เสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(๗) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กร เอกชนหรือองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

(๘) จัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน

(๙) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ โดยให้คณะกรรมการ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสนอ

สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๓๒ คณะบริหารต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี

(๒) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหาร พรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น

มาตรา ๓๓ คณะบริหารมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันที่ได้รับการ คัดเลือก ประธานสภาหรือผู้บริหารในคณะบริหารซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ แต่ต้องดำรงตำแหน่งไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

กรณีที่คณะบริหารพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการคัดเลือกใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่คณะบริหารพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ในระหว่างที่ยังมิได้มีการคัดเลือกคณะบริหาร ให้คณะบริหารนั้น ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการคัดเลือกคณะบริหารใหม่

ในวาระเริ่มแรก เมื่อคณะบริหารดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปี ให้คณะบริหารยกเว้นประธานสภา จับสลากออกกึ่งหนึ่ง และคัดเลือกผู้บริหารใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง โดยให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกใหม่ มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะบริหารพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๒

(๔) ถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาเด็กและเยาวชน

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการของสภาเด็กและเยาวชนพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้มีการคัดเลือกผู้อื่นแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของผู้ที่พ้นจากตำแหน่งเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน อาจคัดเลือกผู้อื่นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๖ ให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

ให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนร่วมกับกรุงเทพมหานครดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสภาเด็กและเยาวชนเขตและสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๗ การประชุมของสภาเด็กและเยาวชน ต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ทั้งนี้ ให้การประชุมของสภาเด็กและเยาวชนเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๘ การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน และคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ให้สภาเด็กและเยาวชนจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เว้นแต่สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๓๑วรรคสอง และให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละสองครั้ง”

มาตรา ๑๐ ในวาระเริ่มแรก ให้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตามมาตรา ๒๒ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้มีสภาเด็กและเยาวชนเขตตามมาตรา ๒๔ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๓) ให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๒๘ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ ให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่อาจส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกที่สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถซึ่งพัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติในประเทศไทยได้เคยมีประกาศใช้มาแล้ว ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเป็นยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ต่อมาพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่อาจส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกที่สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถซึ่งพัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้น รายละเอียดมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๙ ก วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๑ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์เด็กและเยาวชนอำเภอ และสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งให้องค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “เด็ก” “เยาวชน” “คณะกรรมการ” “คณะบริหาร” “สำนักงาน” “ผู้อำนวยการ” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

หมวด ๑ บททั่วไป

๓. กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนรับรองการเกิด การพัฒนา การยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม การศึกษาอบรม ความคิดเห็นทางการเมือง การเกิดหรือสถานะอื่นของเด็กและเยาวชน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้สำนักงานหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย (มาตรา ๙)

หมวด ๒ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

๗. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และประธานสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จำนวนไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน ผู้แทนเด็กและเยาวชน จำนวน ๒ คน (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน กำหนด ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ จัดการประเมินผลการดำเนินงาน และเสนอรายงานการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ เป็นผู้ปฏิบัติงานในภาคเอกชนที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ และไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับสำนักงาน (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี กรรมการซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ และขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดให้ในบทความในมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๖) และ (๗) โดยอนุโลม (มาตรา ๑๖)

๑๔. กำหนดให้การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง (มาตรา ๑๗)

๑๕. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา ๑๘)

๑๖. กำหนดให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน และรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ กำหนดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเด็กและเยาวชน ศึกษาวิจัยหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน สำรวจ ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมสื่อมวลชนและสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัครให้แก่เด็กและเยาวชน เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานและกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการงบประมาณและค่าใช้จ่าย เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดำเนินการจัดงานสมัชชาเด็กและเยาวชนแห่งชาติร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๑๙)

๑๗. กำหนดให้สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๒๐)

๑๘. กำหนดให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือสำนักงาน อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจการใดที่อาจมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้ (มาตรา ๒๑)

หมวด ๓ มาตราการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ ๑ สภาเด็กและเยาวชน

๑๙. กำหนดให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนอำเภอขึ้น โดยมีสมาชิกประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตอำเภอนั้น และให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตอำเภอ และให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ดูแลอำเภอนั้น ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นที่ปรึกษาคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ (มาตรา ๒๒)

๒๐. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอกำหนด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๒๓)

๒๑. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้านวิชาการและกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา กีฬา และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด (มาตรา ๒๔)

๒๒. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ประกอบด้วย ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ จำนวนไม่เกิน ๕ คนจากแต่ละสภาเด็กและเยาวชนอำเภอในจังหวัด และให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน (มาตรา ๒๕)

๒๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน และผู้บริหารไม่เกิน ๒๐ คน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัด รวมทั้ง ดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด (มาตรา ๒๖)

๒๔. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดและคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกำหนด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๒๗)

๒๕. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนนักเรียนหรือนักศึกษาจากสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้แทนเด็กและเยาวชนซึ่งไม่ได้ อยู่ในสังกัดสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานคัดเลือกจากเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกิน ๔๐ คน และให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๘)

๒๖. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน และผู้บริหารไม่เกิน ๒๐ คน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้ง ดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๒๙)

๒๗. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครกำหนด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๓๐)

๒๘. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดหรือเขตกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และเผยแพร่ด้านวิชาการ การศึกษา กีฬา และวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ และสถานศึกษาในเขตจังหวัดหรือเขตกรุงเทพมหานคร และออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ (มาตรา ๓๑)

๒๙. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดทุกจังหวัด ประธานสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนเด็กและเยาวชน จำนวน ๓๘ คน และให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยให้แล้วเสร็จภายใน ๒๗๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๒)

๓๐. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานเพื่อดำเนินกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้ความเห็นในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน เสนอคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชน ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๓๓)

๓๑. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน และผู้บริหารไม่เกิน ๒๕ คน มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และเสนอแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ต่อสำนักงานเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (มาตรา ๓๔)

๓๒. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยกำหนด (มาตรา ๓๕)

๓๓. กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยต้องมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี บริบูรณ์ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๓๖)

๓๔. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปีนับแต่วันที่ได้รับคัดเลือก ประธานสภาหรือผู้บริหารซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน (มาตรา ๓๗)

๓๕. กำหนดให้ประธานและผู้บริหารในคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ (มาตรา ๓๘)

๓๖. กำหนดให้ในกรณีที่ประธานสภาหรือผู้บริหารในคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการคัดเลือกบุคคลอื่นแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเหลือไม่ถึง ๙๐ วัน และให้ผู้ได้รับคัดเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานสภาหรือผู้บริหารซึ่งตนแทน (มาตรา ๓๙)

๓๗. กำหนดให้สำนักงานดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งและดำเนินกิจการของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอและสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด (มาตรา ๔๐)

ส่วนที่ ๒ การส่งเสริมบทบาทขององค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

๓๘. กำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน (มาตรา ๔๑)

๓๙. กำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่ได้จดทะเบียนอาจได้รับเงินอุดหนุนความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากรัฐ ในการดำเนินการ (มาตรา ๔๒)

๔๐. กำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่ได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ มีหน้าที่จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อสำนักงานตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๔๓)

๔๑. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนหรือระงับการให้เงินอุดหนุน ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนที่ให้แก่องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนนั้นได้ ในกรณีที่องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนใดที่ได้จดทะเบียนแล้วดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา ๔๔)

บทเฉพาะกาล

๔๒. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่เกิน ๓๐๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๕)

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๓ ก วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่อาจส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกที่สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถซึ่งพัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่ว่า “คณะบริหาร” หมายความว่า คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบล คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขต คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครและคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย “สำนักงาน” หมายความว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชน “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. กำหนดแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้ ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์และกติกาในสังคม ให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา

ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคภัยและสิ่งเสพติด ให้มีคุณภาพทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย รวมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรมให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจในการทำงานที่สุจริตให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำนึกในการให้และการเป็นอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย ให้สามารถแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือผ่านผู้แทนหรือองค์กรเพื่อเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสิทธิเด็ก (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคสอง)

๓. กำหนดให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร ประธานสภาองค์การพัฒนาดังกล่าวและเยาวชน และประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ (๔))

๔. กำหนดให้มีตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสามคนประกอบเป็นกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาดังกล่าวและเยาวชนแห่งประเทศไทย (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (๑๐))

๕. กำหนดให้ผู้แทนเด็กและเยาวชนที่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาดังกล่าวและเยาวชนแห่งประเทศไทย พ้นจากตำแหน่งเมื่อมีอายุเกินยี่สิบห้าปี หรือเมื่อพ้นจากการเป็นผู้แทนของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๔/๑)

๖. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสนอรายชื่อแต่งตั้งที่ปรึกษาในคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยได้ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง)

๗. กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล และกำหนดที่มาคณะบริหารของสภาเด็กและเยาวชนตำบล คณะบริหารของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล และการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลแล้วแต่กรณี กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร กำหนดที่มาของการแต่งตั้งคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง การคัดเลือกและพ้นจากตำแหน่งของคณะบริหาร (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๑ สภาเด็กและเยาวชนของหมวด ๓ มาตราการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐)

๘. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนมีการดำเนินการให้มีสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีสภาเด็กและเยาวชนเขตให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๒)

วรรณรัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษาขึ้นใหม่ ให้กรรมการหรือที่ปรึกษาซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่า กรรมการหรือที่ปรึกษาซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการหรือที่ปรึกษาซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๑๑/๑ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการลงทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อให้การให้สิทธิและประโยชน์แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นไปอย่างเหมาะสม ชัดเจน และโปร่งใส ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลการส่งเสริมการลงทุนอย่างน้อยทุกสองปี โดยให้บุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการ แล้วให้สำนักงานรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการและเปิดเผยให้ประชาชนทราบต่อไป

การประเมินผลการส่งเสริมการลงทุนตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและสังคมที่ประเทศได้รับ รวมทั้งความคุ้มค่าของการส่งเสริมการลงทุน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

“มาตรา ๑๓/๑ ในกรณีที่จะต้องมีการตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลกิจการที่ได้รับ การส่งเสริม การใช้สิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งการใช้สิทธิและประโยชน์สำหรับเครื่องจักร หรือวัตถุดิบ และวัสดุจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานอาจมอบหมายให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการแทนสำนักงานก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ กิจการที่คณะกรรมการจะพึงให้การส่งเสริมการลงทุนได้ ต้องเป็นกิจการที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ กิจการที่ใช้ทุน แรงงาน หรือบริการ ในอัตราสูง หรือกิจการที่ใช้ผลิตผลการเกษตร หรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่า กิจการนั้นยังไม่มีในราชอาณาจักร หรือมีในราชอาณาจักรไม่เพียงพอ หรือกรรมวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิก (๔) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๘ ให้ยกเลิก (๑๘) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

“มาตรา ๓๐/๑ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา คณะกรรมการอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริม ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนา รวมทั้ง การทดสอบที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑/๑ และมาตรา ๓๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

“มาตรา ๓๑/๑ เพื่อส่งเสริมศักยภาพและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง หรือกิจการวิจัยและพัฒนา ตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด คณะกรรมการอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบสามปีนับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น ทั้งนี้ การยกเว้นดังกล่าวอาจกำหนดเป็นสัดส่วนของเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนด้วยก็ได้

รายได้ที่ต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงรายได้จากการจำหน่ายผลพลอยได้และรายได้จากการจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูปตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

ในกรณีที่ประกอบกิจการขาดทุนในระหว่างเวลาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำผลขาดทุนประจำปีที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลานั้นไปหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นภายหลังระยะเวลาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล มีกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลานั้น โดยจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้

การคำนวณเงินลงทุนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑/๒ ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล คณะกรรมการอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมหักเงินที่ใช้ไปในการลงทุนในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากกำไรสุทธิรวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบของเงินที่ลงทุนแล้วในกิจการนั้น โดยผู้ได้รับการส่งเสริมจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ ภายในสิบปีนับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การให้การส่งเสริมแก่กิจการใดหรือแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมรายได้ไม่สมควรให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๑/๑ คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมแก่กิจการนั้นหรือผู้ขอรับการส่งเสริมรายนั้นและรายต่อ ๆ ไป โดยไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนแทนการได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลก็ได้ การลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลดังกล่าวให้ลดหย่อนในอัตราไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราปกติมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

“มาตรา ๓๒/๑ การคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมซึ่งได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลให้เป็นไปตามประมวลรัษฎากร”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ เงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๑/๑ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตลอดระยะเวลาที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น

เงินปันผลที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้จ่ายภายในหกเดือนนับแต่วันพ้นระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ก็ให้ได้รับยกเว้นตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ คณะกรรมการอาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษด้านส่งออกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ ผลิต ผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตผล เฉพาะที่ใช้ในการส่งออก

(๒) การยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับของที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป

(๓) การยกเว้นอากรขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ

การให้สิทธิและประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามเงื่อนไข วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยมีให้นำกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่ผู้ได้รับการส่งเสริม ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตามมาตรา นี้ เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ในกรณีเช่นนี้ให้นำกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน และบทบัญญัติบางประการเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และเทคโนโลยีที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ อันส่งผลให้การดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนขาดประสิทธิภาพและไม่อาจขับเคลื่อนได้อย่างเต็มที่เพื่อรองรับทิศทางและโอกาสทางการค้า การลงทุนโดยรวมได้สมควรแก้ไขบทบัญญัติที่เป็นข้อจำกัดและอุปสรรค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการอำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุน อันจะเป็นการจูงใจในการเข้ามาลงทุน รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนี้มีทั้งหมด ๔ ฉบับ ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔
๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔
๔. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยมีความเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สอดคล้องกับวิวัฒนาการทางการค้า การลงทุน และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เหมาะสมกับปัจจุบัน ไม่เกิดอุปสรรคทางการค้า ตลอดจนส่งเสริมการค้าและการส่งออก ภายใต้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการอนุมัติโครงการมีความต่อเนื่อง รวมทั้งสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถขับเคลื่อนได้อย่างเต็มความสามารถอีกทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทำให้มีนักลงทุนเข้ามาลงทุนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยการดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๓๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากสภาพและความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนปัจจุบันไม่สามารถสนองความต้องการของประเทศในด้านการเร่งรัดการลงทุนเพื่อประโยชน์ในการสร้างงาน การเพิ่มรายได้ และการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนได้ดีพอ จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้เสียใหม่เพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนโดยการกำหนดระบบการให้สิทธิและประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับการจูงใจให้มีการลงทุนในกิจการที่รัฐให้ความสำคัญ และประสงค์จะส่งเสริม ให้มีการคุ้มครองกิจการที่รัฐให้การส่งเสริมที่ทันต่อเหตุการณ์และให้มีกลไกการบริหารงานส่งเสริมการลงทุนของรัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกและขจัดอุปสรรคในการลงทุน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๗ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้ขอรับการส่งเสริม” “ผู้ได้รับการส่งเสริม” “เครื่องจักร” “คณะกรรมการ” “กรรมการ” “ที่ปรึกษา” “เลขาธิการ” “สำนักงาน” “พนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๔)

๓. หมวด ๑ คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และพนักงานเจ้าหน้าที่

๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน ๑๐ คนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และนายกรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน ๕ คนเป็นที่ปรึกษาได้ (มาตรา ๖)

๓.๒ กำหนดให้กรรมการหรือที่ปรึกษาอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี และให้กรรมการหรือที่ปรึกษาพ้นจากตำแหน่งเมื่อดำรงตำแหน่งครบตามวาระ ตาย ลาออก นายกรัฐมนตรีให้ออก เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท (มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๓.๓ กำหนดให้ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุมกรรมการ และกรรมการต้องมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการรักษาการแทน และถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้เลขาธิการเป็นผู้เรียกประชุมกรรมการ เพื่อให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนประธานกรรมการ (มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐)

๓.๔ กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้สำนักงานกระทำการใด ๆ แทน หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อให้กระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมาย หรือเรียกบุคคลใดซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นก็ได้ (มาตรา ๑๑)

๓.๕ กำหนดให้กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๑๒)

๓.๖ กำหนดให้สำนักงานมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ โดยให้มีรองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้ และสำนักงานมีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือดำเนินการโฆษณาเผยแพร่บรรยาการการลงทุนและชักจูงให้มีการลงทุนในกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ หรือจัดให้มีศูนย์บริการลงทุนสำหรับผู้สนใจลงทุนและผู้ลงทุนในการจัดให้ได้มาซึ่งการอนุญาตและการให้ใช้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุน ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สนใจลงทุนในการเตรียมโครงการลงทุน การหาผู้ร่วมลงทุน และการดำเนินการตามโครงการลงทุน หรือวิเคราะห์โครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ตรวจสอบและควบคุม ตลอดจนประเมินผลการลงทุนตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม หรือศึกษาค้นคว้าหาช่องทางในการลงทุน จัดทำรายงานความเหมาะสมของการลงทุน และวางแผนส่งเสริมการลงทุน หรือศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๓)

๓.๗ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ของผู้ขอรับการส่งเสริม และผู้ได้รับการส่งเสริมในระหว่างเวลาทำการเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบเอกสารหรือสิ่งของใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการที่ขอรับการส่งเสริมหรือกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นได้ตามความจำเป็น

และในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๔ และ มาตรา ๑๕)

๔. หมวด ๒ การขอและการให้การส่งเสริม

๔.๑ กำหนดให้กิจการที่คณะกรรมการพึงให้การส่งเสริมการลงทุนได้ ต้องเป็นกิจการที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ กิจการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่าย ต่างประเทศ กิจการใช้ทุน แรงงานหรือบริการในอัตราสูงหรือกิจการที่ใช้ผลิตผลการเกษตร หรือทรัพยากรธรรมชาติ เป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่ากิจการนั้นยังไม่มีในราชอาณาจักร หรือมีในราชอาณาจักรไม่เพียงพอ หรือกรรมวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย (มาตรา ๑๖)

๔.๑ กำหนดให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริม ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมต่อสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่เลขาธิการกำหนด พร้อมด้วยโครงการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริม และผู้ที่ได้รับการส่งเสริม ต้องเป็นบริษัท มูลนิธิ หรือสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๑๗)

๔.๒ กำหนดให้โครงการลงทุนที่คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมได้ต้องเป็นโครงการลงทุน ที่มีความเหมาะสมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงจำนวนผู้ผลิตและกำลังผลิตในกิจการ ที่มีอยู่แล้วในราชอาณาจักร เปรียบเทียบกับประมาณการความต้องการ และขนาดกำลังผลิตที่จะส่งเสริม ให้เกิดหรือเพิ่มขึ้น หรือโอกาสที่กิจการนั้นจะขยายตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผลิตหรือประกอบได้ ในราชอาณาจักร และที่จะสนับสนุนให้มีการผลิตหรือประกอบในราชอาณาจักร หรือปริมาณและอัตราการใช้ ทรัพยากร รวมทั้งทุนวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น และแรงงานหรือบริการอย่างอื่นที่มีอยู่ในราชอาณาจักร หรือจำนวนเงินตราต่างประเทศที่จะประหยัดหรือสงวนไว้ได้ และที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือ ความเหมาะสมของกรรมวิธีการผลิตหรือประกอบ และเป็นโครงการลงทุนที่มีมาตรการอันสมควรที่จะป้องกัน และควบคุมมิให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษย์และธรรมชาติ (มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙)

๔.๓ กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขในบัตรส่งเสริม เพื่อให้ผู้ได้รับการส่งเสริมรายนั้น ต้องปฏิบัติในเรื่องจำนวนทุนและแหล่งที่มาของทุน สัญชาติและจำนวนผู้ถือหุ้น ขนาดของกิจการซึ่งรวมถึง ชนิดผลิตภัณฑ์ ผลิตผล หรือการให้บริการ กรรมวิธี การผลิตหรือประกอบ และกำลังผลิตหรือประกอบ ปริมาณวัตถุดิบภายในประเทศที่จะต้องซื้อ สัญชาติและจำนวนคนงาน ช่างฝีมือ และผู้ชำนาญการ การฝึก และใช้กำลังคนในการปฏิบัติงาน การป้องกันและควบคุมมิให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระยะเวลา ที่จะต้องเริ่มปฏิบัติตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม ระยะเวลาที่จะต้องสั่งซื้อเครื่องจักร ระยะเวลาที่จะต้องนำ เครื่องจักรเข้ามาในราชอาณาจักร ระยะเวลาที่จะต้องส่งเครื่องจักรที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรกลับออกไป ภายหลังเมื่อใช้งานเสร็จแล้ว วันเปิดดำเนินการ การรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการและการดำเนินงาน การกำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผลิตประกอบ หรือส่งออก เป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการหรือ ทางราชการกำหนด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผลิตหรือประกอบหรือการให้บริการ การส่งออก ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผลิตหรือประกอบ การให้นำเงิน หนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคารหลักทรัพย์ รัฐบาลไทย หรือหลักประกันอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร มอบแก่สำนักงานเพื่อเป็นประกันในการปฏิบัติ ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ การให้ การใช้ หรือการควบคุมการใช้สิทธิและประโยชน์ (มาตรา ๒๐)

๔.๔ กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการมีมติให้การส่งเสริมแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมรายใดแล้ว สำนักงาน ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับการส่งเสริมรายนั้นทราบมติของคณะกรรมการภายใน ๕๐ วันนับแต่วันนี้

คณะกรรมการมีมติพร้อมด้วยเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้ขอรับการส่งเสริมยอมรับการส่งเสริมต้องมีหนังสือตอบให้สำนักงานทราบภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่รับหนังสือนั้น (มาตรา ๒๑)

๔.๕ กำหนดให้ผู้ขอรับการส่งเสริมซึ่งตอบรับการส่งเสริมแล้วต้องรายงานผลการเริ่มปฏิบัติตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริมให้สำนักงานทราบตามแบบและวิธีการที่เลขาธิการกำหนดภายใน ๖ เดือนนับแต่วันที่ตอบรับการส่งเสริม (มาตรา ๒๒)

๔.๖ กำหนดให้บัตรส่งเสริมให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด ให้เลขาธิการเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรส่งเสริม การแก้ไขบัตรส่งเสริมให้กระทำโดยมติคณะกรรมการ และให้เลขาธิการลงลายมือชื่อในบัตรส่งเสริมที่แก้ไข (มาตรา ๒๓)

๕. หมวด ๓ สิทธิและประโยชน์

๕.๑ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อศึกษา ธุรูทางการลงทุนหรือกระทำการอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนได้ตามกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร (มาตรา ๒๔)

๕.๒ กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับอนุญาตนำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะเข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร (มาตรา ๒๕)

๕.๓ กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตและคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ได้รับอนุญาตทำงานเฉพาะตำแหน่งหน้าที่การทำงานที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบตลอดระยะเวลาเท่าที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร (มาตรา ๒๖)

๕.๔ กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น (มาตรา ๒๗)

๕.๕ กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและหรือภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ (มาตรา ๒๘)

๕.๖ กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การให้การส่งเสริมแก่กิจการใด หรือแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมรายใดไม่สมควรให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา ๒๘ คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมแก่กิจการนั้นหรือผู้ขอรับการส่งเสริมรายนั้น และรายต่อ ๆ ไป โดยให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้า และหรือภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรเพียงกึ่งหนึ่ง หรือจะไม่ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและหรือภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรเลยก็ได้ (มาตรา ๒๙)

๕.๗ กำหนดให้คณะกรรมการให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าไม่เกินร้อยละ ๙๐ ของอัตราปกติ สำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้ผลิต ผสมหรือประกอบในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม มีกำหนดเวลาคราวละไม่เกิน ๑ ปีนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๐)

๕.๘ กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้การส่งเสริมมีกำหนดเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๑)

๕.๙ กำหนดให้คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมแก่กิจการใดหรือผู้ขอรับการส่งเสริมรายใด โดยไม่ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลก็ได้ (มาตรา ๓๒)

๕.๑๐ กำหนดให้ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่นจากผู้ได้รับการส่งเสริมตามสัญญาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ หรือเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้รับยกเว้น

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้มีกำหนดระยะเวลา ๕ ปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเริ่มมีรายได้ (มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔)

๕.๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดท้องถิ่นเป็นเขตส่งเสริมการลงทุนก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และคณะกรรมการมีอำนาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมในเขตที่กำหนด ได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษในการลดหย่อนภาษีการค้าสำหรับการขายผลิตภัณฑ์หรือการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุน หรือการอนุญาตให้หักค่าขนส่งค่าไฟฟ้า และค่าประปาสองเท่าของจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้เสียไปเป็นค่าใช้จ่าย หรือการอนุญาตให้หักเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา ๓๕)

๕.๑๒ กำหนดให้คณะกรรมการอาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับสิทธิและประโยชน์เพื่อส่งเสริมการส่งออก เช่น ยกเว้นทั้งอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ หรือยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับของที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป หรือยกเว้นอากรขาออกและภาษีการค้าสำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรืออนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (มาตรา ๓๖)

๕.๑๓ กำหนดให้ผู้ลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรจะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศได้ (มาตรา ๓๗)

๖. หมวด ๔ เครื่องจักร วัตถุดิบและวัสดุจำเป็น

๖.๑ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งกรมศุลกากรส่งมอบเครื่องจักร วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นซึ่งเป็นของที่สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร และเป็นของที่พึงได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าให้แก่ผู้ขอรับการส่งเสริม และให้ถือเอาการค้าประกันของธนาคารพาณิชย์ในราชอาณาจักรแทนการวางเงินเป็นประกันการชำระอากรขาเข้าหรือภาษีการค้าได้ (มาตรา ๓๘)

๖.๒ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเงื่อนไขได้ ในกรณีและผู้ได้รับการส่งเสริมไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเครื่องจักรเข้ามาในราชอาณาจักรหรือการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรตามที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริม (มาตรา ๓๙)

๖.๓ กำหนดห้ามมิให้ผู้ได้รับการส่งเสริมใช้เครื่องจักรที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าเพื่อการอื่นนอกจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้เครื่องจักรนั้น หรือย้ายโรงงานหรือสถานที่ประกอบกิจการไปตั้งหรือดำเนินการในท้องถิ่นอื่น (มาตรา ๔๐)

๖.๔ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจำนอง จำหน่าย โอน ให้เช่า นำไปใช้ในการอื่นหรือให้บุคคลอื่นใช้เครื่องจักรที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรได้ โดยการอนุญาตจะเป็นหนังสือหรือแก้ไขบัตรส่งเสริม (มาตรา ๔๑)

๖.๕ กำหนดให้นำกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่ผู้รับจำนองโดยให้ถือว่าผู้รับจำนองนั้นเป็นผู้นำของเข้าซึ่งสิ้นสิทธิในการได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรสำหรับเครื่องจักรนั้นในวันรับโอน (มาตรา ๔๒)

๗. หมวด ๕ หลักประกันและการคุ้มครอง

๗.๑ กำหนดให้รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ และรัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขันกับผู้ได้รับการส่งเสริม และรัฐจะไม่ทำการผูกขาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลชนิดเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ และรัฐจะไม่ควบคุมราคาจำหน่ายของผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา ๔๓ ถึงมาตรา ๔๖)

๗.๒ กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้ส่งออกนอกราชอาณาจักรได้เสมอไป ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เว้นแต่ในกรณีจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ (มาตรา ๔๗)

๗.๓ กำหนดให้รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ นำเข้ามา ในราชอาณาจักรโดยให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้า ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ใดที่คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่าเป็นชนิดเดียวกันกับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้โดยมีคุณภาพใกล้เคียงกันและ มีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้ (มาตรา ๔๘)

๗.๔ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ใดชนิดเดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือทดแทนกันได้กับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือ ประกอบในอัตราที่เห็นสมควร (มาตรา ๔๙)

๗.๕ กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าการกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษไม่เพียงพอ สำหรับการให้ความคุ้มครองกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริม ให้กระทรวงพาณิชย์ห้ามนำผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ ชนิดเดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือทดแทนกันได้ กับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบเข้ามาในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (มาตรา ๕๐)

๗.๖ กำหนดให้ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือไปตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการช่วยเหลือผู้ได้รับการส่งเสริมที่ประสบปัญหา หรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการที่ได้รับการส่งเสริมและร้องเรียนให้คณะกรรมการช่วยเหลือ (มาตรา ๕๑)

๗.๗ กำหนดให้ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขในกรณีที่โครงสร้าง อัตรา หรือวิธีการจัดเก็บภาษีอากร ค่าบริการ หรือ ค่าธรรมเนียม เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนที่พึงให้การส่งเสริม ไม่ว่าจะมีผู้ร้องเรียนขอให้คณะกรรมการช่วยเหลือ หรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๕๒)

๗.๘ กำหนดให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับคำสั่งจากประธานกรรมการ ต้องพิจารณาดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว (มาตรา ๕๓)

๘. หมวด ๖ การเพิกถอนสิทธิและประโยชน์

๘.๑ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์ที่ได้ให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมทั้งหมดหรือบางส่วนโดยจะ กำหนดระยะเวลาไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ และให้ถือว่าผู้ได้รับการส่งเสริมไม่เคยได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากร มาแต่ต้นและให้เสียภาษีอากรโดยถือสภาพของของราคา และอัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันนำเข้าหรือส่งออก เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร (มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕)

๘.๒ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเลิกกิจการ รวมกิจการกับผู้อื่น หรือโอนกิจการให้แก่ผู้อื่น ให้บัตรส่งเสริมนั้นใช้ได้ต่อไปอีกไม่เกิน ๓ เดือนนับแต่วันเลิก รวม หรือโอนกิจการ และให้ยื่นคำขอรับการส่งเสริม ภายในเวลาที่กำหนด (มาตรา ๕๖)

๙. หมวด ๗ บทสุดท้าย

๙.๑ กำหนดให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๗)

๙.๒ กำหนดให้ถือว่าผู้ได้รับบัตรส่งเสริมในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมตามประเภท ขนาด และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวงหรือประกาศของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม และผู้ได้รับบัตรส่งเสริมตามประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ได้รับ การส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริม และให้มีสิทธิที่จะขอรับสิทธิและประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (มาตรา ๕๘)

๙.๓ กำหนดให้ถือว่าคำขอรับการส่งเสริมที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ แล้ว เป็นคำขอรับการส่งเสริม ที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๙)

๙.๔ กำหนดให้ถือว่าคำขอรับการส่งเสริมที่ค้างพิจารณาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็น คำขอรับการส่งเสริมที่ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๐)

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๐๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๒๒๑
วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ยกเลิกภาษีการค้า และนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทน และไม่มีควมจำเป็นต้องยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีการค้าให้กับผู้ได้รับการส่งเสริม อีกต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๘ วรรคสองของมาตรา ๓๐ และ (๑) ของมาตรา ๓๕ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ตัดคำว่า “และหรือภาษีการค้า” ออกจากมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ และให้ตัดคำว่า “และภาษีการค้า” ออกจากมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีเพื่อส่งเสริมการส่งออก คณะกรรมการอาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับสิทธิ และประโยชน์พิเศษในการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิต ผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตผล เฉพาะที่ใช้ในการส่งออก หรือการยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับของที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาส่งกลับออกไป หรือการยกเว้นอากรขาออกสำหรับผลิตภัณฑ์หรือ ผลิตผลที่ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ หรือการอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ ๕ ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากการส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ได้รับ การส่งเสริมผลิตหรือประกอบ โดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งนอกประเทศ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไข วิธีการและ ระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)

๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปโดยได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐต่ำกว่าเป้าหมายภาระหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อฐานะการคลังของรัฐบาล สมควรปรับปรุงการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรของรัฐ และเพื่อให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้นในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรตามความเหมาะสมของสภาวะทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับสภาวะด้านการคลังของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้พิจารณากำหนดเป็นสัดส่วนของเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ซึ่งต้องมีกำหนดเวลาไม่เกินแปดปีนับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น ในกรณีที่กิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมในกิจการดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการมีกำหนดเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด และรายได้ที่ต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการ ให้รวมถึงรายได้จากการจำหน่ายผลพลอยได้และรายได้จากการจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูปตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร ในกรณีที่ประกอบกิจการขาดทุนในระหว่างเวลาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล คณะกรรมการอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำผลขาดทุนประจำปีที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลานั้นไปหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นภายหลังระยะเวลาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล มีกำหนดเวลาไม่เกิน ๖ ปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลานั้น โดยจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ การคำนวณเงินลงทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๑)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการมีอำนาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมให้ทองที่หรือเขตพื้นที่ที่กำหนดได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษ เช่น การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตรากฎหมายที่กำหนดเวลาไม่เกิน ๕ ปี หรือการอนุญาตให้หักค่าขนส่งค่าไฟฟ้า และค่าประปาสองเท่าของจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้เสียไปเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม เพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือการอนุญาตให้หักเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณากำหนด (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องแจ้งขอชำระภาษีอากร หรือภาษีอากรเพิ่มต่อกรมศุลกากร หรือด่านศุลกากรที่ได้นำของนั้นเข้ามาหรือส่งของนั้นออกไปภายใน ๑ เดือนนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิ

และประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร และต้องชำระ ณ ที่ทำการศุลกากรซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้เสร็จสิ้นภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มอันจะพึงต้องชำระ ถ้าผู้ได้รับการส่งเสริมมิได้แจ้งหรือชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของค่าภาษีอากรที่ต้องชำระโดยไม่คิดทบต้น นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาแจ้งหรือชำระ แล้วแต่กรณี จนถึงวันที่นำเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มและเงินเพิ่มมาชำระซึ่งต้องไม่เกิน ๓ เดือนนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาแจ้งหรือชำระดังกล่าว ถ้ามิได้มีการปฏิบัติเช่นนั้นให้ถือว่าของนั้นได้นำเข้ามาหรือส่งออกไปโดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร และให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับ ทั้งนี้ ในการคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าว ถ้ามีเศษของเดือนให้นับเป็น ๑ เดือน (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๕ วรรคสาม)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่คณะกรรมการสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้ถือว่าผู้ได้รับการส่งเสริมหมดสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่ถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์นั้น และให้นำประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับ โดยคณะกรรมการอาจสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงรอบระยะเวลาบัญชีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ ในกรณีนี้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนต่อกรมสรรพากร สำนักงานภาษีสรรพากรพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพากรจังหวัด ที่ผู้ได้รับการส่งเสริมมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่และชำระ ณ สถานที่ดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายใน ๑ เดือนนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์นั้น โดยถืออัตราภาษีที่เป็นอยู่ของรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนเป็นเกณฑ์คำนวณ ถ้าผู้ได้รับการส่งเสริมมิได้แจ้งและชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เสียเงินเพิ่มตามประมวลรัษฎากรนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาแจ้งและชำระจนถึงวันที่นำเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มและเงินเพิ่มมาชำระ ถ้ามิได้มีการปฏิบัติเช่นนั้นให้นำประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับ คำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลดังกล่าวมิให้มีผลกระทบต่อกิจการจากการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ได้จ่ายไปแล้วก่อนวันที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอน (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๕๕/๑)

๕. กำหนดมิให้นำมาตรา ๕๕/๑ มาใช้บังคับแก่เงินได้ของผู้ได้รับการส่งเสริม ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๔. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ หน้า ๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานและบทบัญญัติบางประการเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และเทคโนโลยีที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ อันส่งผลให้การดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนขาดประสิทธิภาพและไม่อาจขับเคลื่อนได้อย่างเต็มที่เพื่อรองรับทิศทางการและโอกาสทางการค้าการลงทุนโดยรวมได้สมควรแก้ไขบทบัญญัติที่เป็นข้อจำกัดและอุปสรรค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการอำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุน อันจะเป็นการจูงใจในการเข้ามาลงทุนรวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการลงทุนมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสอดคล้องกับ

สถานการณ์ปัจจุบันตลอดจนเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้กรรมการหรือที่ปรึกษาของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการหรือที่ปรึกษาซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ วรคสาม)

๒. เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการลงทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อให้การให้สิทธิและประโยชน์แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นไปอย่างเหมาะสม ชัดเจน และโปร่งใส ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลการส่งเสริมการลงทุนอย่างน้อยทุกสองปี โดยให้บุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการ แล้วให้สำนักงานรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการและเปิดเผยให้ประชาชนทราบต่อไป

การประเมินผลการส่งเสริมการลงทุนตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ประเทศได้รับ รวมทั้งความคุ้มค่าของการส่งเสริมการลงทุน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑๑/๑)

๓. กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจมอบหมายให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการแทนสำนักงาน ในกรณีที่จะต้องมีการตรวจสอบควบคุม และประเมินผลกิจการที่ได้รับการส่งเสริม การใช้สิทธิและประโยชน์สำหรับเครื่องจักรหรือวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๓/๑)

๔. กำหนดให้กิจการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพึงให้การส่งเสริมการลงทุนได้ต้องเป็นกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ กิจการที่ใช้ทุน แรงงาน หรือบริการในอัตราสูง หรือกิจการที่ใช้ผลิตผลการเกษตร หรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นว่ากิจการนั้นยังไม่มีในราชอาณาจักร หรือมีในราชอาณาจักรไม่เพียงพอ หรือกรรมวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรคหนึ่ง)

๕. ยกเลิกเงื่อนไขที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดไว้ในบัตรเสริมของผู้ได้รับการส่งเสริม ต้องปฏิบัติในเรื่องปริมาณวัตถุดิบภายในประเทศที่จะต้องซื้อ (มาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๒๐ (๔))

๖. ยกเลิกเงื่อนไขที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดไว้ในบัตรเสริมของผู้ได้รับการส่งเสริม ต้องปฏิบัติในเรื่องการส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผลิตหรือประกอบ (มาตรา ๘ ยกเลิกมาตรา ๒๐ (๑๘))

๗. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการทดสอบที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๐/๑)

๘. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมสำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นสูงการวิจัยและพัฒนาที่กำหนดเวลาไม่เกิน ๑๓ ปีนับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น และกำหนดเกี่ยวกับกรณีที่ได้รับส่งเสริมซึ่งไม่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมหักเงินที่ใช้ไปในการลงทุนในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากกำไรสุทธิรวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของเงินที่ลงทุนแล้วในกิจการนั้น โดยผู้ได้รับ

การส่งเสริมจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ ภายใน ๑๐ ปีนับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการ นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๓๑/๑ และมาตรา ๓๑/๒)

๙. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะกำหนดไม่ให้กิจการซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า กิจการที่จะให้การส่งเสริมไม่สมควรจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดและสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมสำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การวิจัยและพัฒนา โดยคณะกรรมการจะกำหนดไม่ให้กิจการนั้นได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือจะกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนแทนการได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒)

๑๐. กำหนดให้เงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประกาศกำหนด และสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมสำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การวิจัยและพัฒนา ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตลอดระยะเวลาที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

๑๑. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษด้านส่งออก ในกรณีการยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิตผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลเฉพาะที่ใช้ในการส่งออก การยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป หรือการยกเว้นอากรขาออกสำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ (มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)

ธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่กฎหมายใดได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการทำสัญญาและการใกล้เคียง
หรือระงับข้อพิพาทในระบบเกษตรพันธสัญญาไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ระบบเกษตรพันธสัญญา” หมายความว่า ระบบการผลิตผลผลิตหรือบริการทางการเกษตร
ที่เกิดขึ้นจากสัญญาการผลิตผลผลิตหรือบริการทางการเกษตรประเภทเดียวกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจ
ทางการเกษตรฝ่ายหนึ่งกับบุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมตั้งแต่สิบรายขึ้นไป หรือกับ

สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือกับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกฝ่ายหนึ่งที่มีเงื่อนไขในการผลิต จำหน่าย หรือจ้างผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเกษตรกรตกลงที่จะผลิต จำหน่าย หรือรับจ้างผลิตผลิตผลทางการเกษตรตามจำนวน คุณภาพ ราคา หรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ และผู้ประกอบการกิจการทางการเกษตรตกลงที่จะซื้อผลิตผลดังกล่าวหรือจ่ายค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ตามสัญญา โดยผู้ประกอบการกิจการทางการเกษตรเข้าไปมีส่วนในกระบวนการผลิต เช่น เป็นผู้กำหนดวิธีการผลิต จัดหาพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หรือปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้การทำสัญญาการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรระหว่างผู้ประกอบการกิจการเกษตรกับบุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่ถึงสิบรายแต่น้อยกว่าสองรายขึ้นไปประเภทใด ต้องนำระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

“ผู้ประกอบการกิจการเกษตร” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจการผลิต แปรรูป จำหน่าย หรือการส่งออกผลิตผลทางการเกษตร หรือให้บริการด้านระบบการผลิตสินค้า หรือปัจจัยการผลิตทางการเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญา

“เกษตรกร” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หรือเกษตรกรรมอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

“คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อโต้แย้งที่เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย อัยการสูงสุด ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานกรรมการหอการค้าไทย ประธานกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย นายกสหภาพนายควม และผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินเก้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากเกษตรกร จำนวนสามคน ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร จำนวนสามคน และผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีทางการเกษตร หรือเศรษฐศาสตร์ จำนวนไม่เกินสามคน

ให้ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย เป็นเลขานุการหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- ก. คุณสมบัติ
 - (๑) มีสัญชาติไทย
 - (๒) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือทำงานด้านเกษตรกรรม ธุรกิจทางการเกษตร บริหารธุรกิจ เทคโนโลยีทางการเกษตร หรือเศรษฐศาสตร์
- ข. ลักษณะต้องห้าม
 - (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 - (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 - (๔) เป็นบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
 - (๕) เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ เว้นแต่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถาบันอุดมศึกษา

(๖) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนการพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(๒) กำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติตาม (๑)

(๓) กำหนดรูปแบบสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาและส่งเสริมให้นำรูปแบบสัญญาดังกล่าวไปใช้

(๔) ส่งเสริมให้มีการทำประกันภัยในระบบเกษตรพันธสัญญา

(๕) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้มีการตรากฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

(๖) ติดตาม ประสานงาน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามแผนการพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

(๗) ให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา โดยต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐด้วย

(๘) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตาม (๒) หรือ (๖)

(๙) ออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย ประกาศตาม (๙) นั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาเพื่อให้ข้อเท็จจริง ความเห็น คำแนะนำทางวิชาการ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(๒) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมในระบบเกษตรพันธสัญญาเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อประกอบการพิจารณาในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

(๓) จัดให้มีการศึกษาวิจัยหรือสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม

(๔) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับระบบเกษตรพันธสัญญา และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๐ (๗)

(๕) เผยแพร่ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการทำสัญญา การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องในระบบเกษตรพันธสัญญา และการทำเกษตรกรรมในระบบเกษตรพันธสัญญา

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และผลของคดีถึงที่สุดแล้ว หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีพฤติกรรมเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศโดยระบุรายละเอียดของการฝ่าฝืนหรือพฤติกรรม รวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยสุจริต คณะกรรมการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ต้องรับผิดชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

หมวด ๒

ระบบเกษตรพันธสัญญา

ส่วนที่ ๑

ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการทำเกษตรกรรมในระบบเกษตรพันธสัญญา ให้ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาแจ้งการประกอบธุรกิจต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเริ่มประกอบกิจการ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรและเปิดเผยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยต้องจัดทำและเผยแพร่ในระบบข้อมูลสารสนเทศรวมทั้งสื่ออื่นที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้องปรับปรุงระบบทะเบียนให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรประสงค์จะเลิกการประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาจะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะเลิกการประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ การเลิกประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาหรือการเลิกนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญา ไม่ว่าจะมีการแจ้งตามมาตรา ๑๘ หรือไม่ ไม่มีผลให้สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาสิ้นสุดลง

ส่วนที่ ๒

การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

มาตรา ๒๐ ก่อนการดำเนินการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวนและร่างสัญญาให้เกษตรกรผู้เข้าทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาทราบเป็นการล่วงหน้าพร้อมทั้งรับรองความถูกต้องของข้อมูลตามเอกสารสำหรับการชี้ชวน และต้องส่งสำเนาเอกสารสำหรับการชี้ชวนดังกล่าวให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เก็บไว้เพื่อใช้เป็นเอกสารในการตรวจสอบจำนวนหนึ่งชุด

การจัดส่งและเก็บรักษาเอกสารตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

เอกสารสำหรับการชี้ชวนตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีข้อความหรือคำรับรองเกี่ยวกับข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนและเข้าทำสัญญา ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลทางพาณิชย์ หรือข้อมูลอื่นใดอันเป็นประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ของผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องเนื่องกับสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่ประสงค์จะชี้ชวนต่อเกษตรกร

(๒) ข้อมูลแผนการผลิต เงินลงทุน คุณภาพ ตลอดจนประมาณการของจำนวนหรือปริมาณของผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่จะทำการผลิตหรือบริการตามสัญญา ระยะเวลาที่เหมาะสมในการขนส่งผลิตผลทางการเกษตร ประมาณการระยะเวลาคืนทุน ความคุ้มค่าในการผลิต และภาระความเสี่ยงที่อาจต้องแยกความรับผิดชอบหรือรับผิดชอบร่วมกัน

(๓) ข้อมูลอันจำเป็นในกระบวนการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องตามสัญญา และให้รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานของพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ อาหาร ยา ปุ๋ยการผลิต สารเคมี เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรตามสัญญานั้น ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าคุณภาพและมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

(๔) ข้อมูลอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้ถือว่าเอกสารสำหรับการชี้ชวนตามวรรคหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

สัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรจัดทำกับเกษตรกร หากข้อความใดในสัญญาขัดหรือแย้งกับข้อความในเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่เกษตรกร

มาตรา ๒๑ สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาต้องจัดทำเป็นหนังสือ ใช้ข้อความภาษาไทยที่เข้าใจง่าย หากมีศัพท์ทางเทคนิคจะต้องมีคำอธิบายประกอบ และอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อคู่สัญญา สถานที่ติดต่อระหว่างคู่สัญญา และวันที่ทำสัญญา

(๒) วัตถุประสงค์ของสัญญา โดยระบุลักษณะหรือประเภทของการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร และคุณภาพของผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร

(๓) ระยะเวลาในการปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับระยะเวลาในการผลิต ผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร หรือประมาณการระยะเวลาคืนทุน

(๔) รายละเอียดของสถานที่ผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร โดยระบุขนาดพื้นที่ และที่ตั้งของสถานที่ดังกล่าว

(๕) หน้าที่ของคู่สัญญา

(๖) ราคาและวิธีการคำนวณราคาวัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตร หากมีการกำหนดราคา โดยอ้างอิงจากราคาตลาด ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าราคาตลาดนั้นจะกำหนดอย่างไร และใช้ราคาตลาด ณ เวลาใด ในกรณีที่ เป็นสัญญาบริการทางการเกษตรต้องกำหนดค่าตอบแทนและวิธีการคำนวณค่าตอบแทนให้ชัดเจน

(๗) วันและสถานที่ในการส่งมอบผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรและการชำระเงิน โดยต้องระบุให้ชัดเจนว่าให้ชำระเงินก่อนการส่งมอบ ในวันส่งมอบ หรือภายในกี่วันนับแต่วันส่งมอบ

(๘) เหตุยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามสัญญาในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย หรือเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และอยู่นอกเหนือการควบคุมของคู่สัญญา

(๙) กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนของการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร ว่าเป็นของคู่สัญญาฝ่ายใด

(๑๐) ผู้รับความเสี่ยงภัยในผลิตผลทางการเกษตรและความเสี่ยงทางการค้าในกรณีที่ผลิตผลทางการเกษตรไม่สามารถจำหน่ายได้ตามราคาที่กำหนดไว้

(๑๑) การเยียวยาความเสียหายจากการผิดสัญญา

(๑๒) สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของคู่สัญญา

(๑๓) รายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาให้เกษตรกรในวันทำสัญญา

มาตรา ๒๒ ในกรณีสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่จัดทำขึ้นไม่มีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ ให้เกษตรกรมีสิทธิเลือกที่จะให้เพิ่มความในสัญญาให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ และให้สัญญานั้นมีผลใช้บังคับต่อไป หรือจะบอกเลิกสัญญานั้น ทั้งนี้ เกษตรกรต้องใช้สิทธิเลือกภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทำสัญญาหรือก่อนส่งมอบผลิตผลทางการเกษตร แล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าวให้สัญญาใช้บังคับต่อไป

ในการบอกเลิกสัญญาตามวรรคหนึ่งไม่ตัดสิทธิเกษตรกรในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการหรือการดำเนินการตามสัญญาโดยสุจริต

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาใดอาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดให้สัญญานั้นต้องทำตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกำหนดแบบของสัญญาตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยคณะกรรมการต้องกำหนดสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของคู่สัญญาให้ชัดเจนเพื่อป้องกันและเยียวยาผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม

การกำหนดแบบของสัญญาไม่มีผลกระทบกับสัญญาที่คู่สัญญาได้จัดทำขึ้นก่อนวันที่ประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรจัดทำสัญญาไม่เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ให้ถือว่าสัญญานั้นไม่มีผลใช้บังคับและให้นำความตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดมาใช้บังคับแทน ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิเกษตรกรในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการหรือการดำเนินการตามสัญญาส่วนที่ไม่มีผลใช้บังคับโดยสุจริต

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรแบ่งสัญญาระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรกับเกษตรกรหรือกระทำการอื่นใด เพื่อให้การทำสัญญาไม่เข้าลักษณะของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้

กรณีที่มีการทำสัญญาตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าสัญญานั้นเป็นสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

มาตรา ๒๖ ให้ถือว่าข้อตกลงหรือเงื่อนไขใดในสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาดังต่อไปนี้ไม่มีผลใช้บังคับ

(๑) ข้อตกลงที่บังคับให้เกษตรกรต้องรับมอบพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ อาหาร ยา และปัจจัยการผลิต สารเคมี เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรใด ๆ ที่ไม่มีคุณภาพ ตามที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรจัดหา หรือไม่เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา หรือที่ไม่มีฉลาก หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานสินค้า ตามที่กฎหมายนั้น ๆ กำหนด

(๒) ข้อตกลงที่ยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรต่อเกษตรกรในความชำรุดบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานของพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ อาหาร ยา สารเคมี เครื่องมือ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต หรือสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรใด ๆ แก่เกษตรกรที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรเป็นผู้จัดหา

(๓) ข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่กำหนดให้มีการจำหน่ายยาอินทรีย์พืชน หรือสิทธิใด ๆ ของเกษตรกรให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรภายหลังจากการบอกเลิกสัญญาหรือในกรณีที่ผิดสัญญา

(๔) ข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่ให้เกษตรกรต้องรับผิดชอบในสัญญาแม้เกิดเหตุสุดวิสัยหรือสาธารณภัย อันไม่อาจจะโทษฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้

(๕) ข้อตกลงที่ให้สิทธิผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรในการบอกเลิกสัญญาโดยเกษตรกร ไม่ได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ

(๖) ข้อตกลงที่เรียกหรือกำหนดให้เกษตรกรต้องมีภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่กำหนดไว้ในเวลาที่ทำสัญญา

(๗) ข้อตกลงที่กำหนดให้ต้องนำเงินชดเชยที่เกษตรกรได้รับจากทางราชการหรือค่าสินไหมทดแทนจากการประกันภัยให้แก่ผู้ประกอบการกิจการเกษตร

(๘) ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้ประกอบการกิจการเกษตรเปลี่ยนแปลงราคาวัตถุดิบในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร หรือค่าตอบแทนในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรได้เพียงฝ่ายเดียว

(๙) ข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้เกษตรกรต้องปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ การบอกเลิกสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา ก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยผู้ประกอบการกิจการเกษตรหรือเกษตรกรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เนื่องจากสภาพของพื้นที่ทำการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา หรือภาวะตลาดของผลิตผลทางการเกษตรดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีการตกลงกำหนดเงินชดเชยการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายอื่นใดให้แก่อีกฝ่ายอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๒๘ ข้อสัญญาใดที่มีให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ข้อสัญญานั้นเป็นโมฆะ

หมวด ๓

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๙ เมื่อมีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา ถ้าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ก่อน จึงจะมีสิทธินำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ หรือนำคดีไปสู่ศาลได้

ให้คู่สัญญาซึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยื่นคำร้องต่อประธานกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อพิพาท

การยื่นคำร้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการเขตกรุงเทพมหานครในท้องที่มีข้อพิพาท และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรหรือการบริหารธุรกิจซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมาย พาณิชย์จังหวัด ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม นายอำเภอในท้องที่ที่มีข้อพิพาท และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรหรือการบริหารธุรกิจซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๓๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาท โดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่พื้นที่ในการผลิตผลผลิตหรือบริการทางการเกษตรตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่มีข้อพิพาทครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทในจังหวัดที่พื้นที่ในการผลิตผลผลิตหรือบริการทางการเกษตรที่มีข้อพิพาทส่วนใหญ่ตั้งอยู่เป็นผู้ดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาท เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอำนาจในการพิจารณาของคณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทในกรณีนี้เป็นประการอื่น

ในกรณีมีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรรายใดรายหนึ่งกับเกษตรกรหลายรายในประเด็นเดียวกันและคู่สัญญาร้องขอให้มีการรวมกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาท ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาทให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทได้รับคำร้อง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทมีหนังสือแจ้งให้คู่สัญญาทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาในการดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาทออกไปได้อีกไม่เกินสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทอาจขอให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

มาตรา ๓๖ ในระหว่างกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาท นับแต่วันที่ประธานกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทได้รับคำร้องตามมาตรา ๒๙ จนถึงวันที่คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทส่งจำหน่ายข้อพิพาทหรือวันที่คู่สัญญาทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน แล้วแต่กรณี ห้ามมิให้คู่สัญญา

(๑) ชะลอ ระวัง หรือยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาจนเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหาย

(๒) ในกรณีที่สัญญาสิ้นสุดลงระหว่างกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาท ห้ามมิให้คู่สัญญากระทำการใด ๆ ที่เป็นการเสียหายแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทั้งทางตรงและทางอ้อม

(๓) ทำข้อตกลงเพิ่มเติมหรือแก้ไขสัญญาเพื่อให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับความเสี่ยงภัย รับภาระหรือมีหน้าที่เพิ่มเติม โดยไม่มีค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม

ในกรณีที่มีการทำข้อตกลงหรือแก้ไขสัญญาตาม (๓) ให้ถือว่าข้อตกลงนั้นไม่มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จัดให้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างคู่สัญญา และให้ข้อตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความมีผลผูกพันคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ในกรณีที่คู่สัญญาไม่อาจตกลงกันได้ ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น

คำสั่งจำหน่ายข้อพิพาทตามวรรคหนึ่งไม่ตัดสิทธิคู่สัญญาที่จะนำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือนำคดีไปสู่ศาล และในกรณีที่มีเกษตรกรซึ่งได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาหลายคนและเกษตรกรร้องขอให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมีหนังสือแจ้งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดำเนินการประสานงานเพื่อให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่มต่อไป

ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจ และให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกคำสั่งบังคับให้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้รับข้อพิพาทไว้พิจารณา ให้อายุความในการฟ้องคดีสะดุดหยุดลง นับแต่วันที่ประธานกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทรับคำร้องจนถึงวันที่คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสั่งจำหน่ายข้อพิพาทหรือวันที่คู่สัญญาทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๓๙ คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่การผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญาใดก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอันเนื่องมาจากการใช้ปัจจัยการผลิตหรือกระบวนการผลิตภายใต้เงื่อนไขที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรกำหนด ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผลกระทบนั้นเกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเกษตรกรในการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรกำหนด

ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษหรือฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคได้ตามที่รัฐมนตรีกำหนดตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิด การกระทำความผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีก

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๓ เมื่อมีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งตามมาตรา ๑๖ แล้ว ให้ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรซึ่งประกอบธุรกิจในลักษณะที่เป็นการประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วและประสงค์จะประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาต่อไป แจ้งการประกอบธุรกิจตามมาตรา ๑๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรตามมาตรา ๑๗ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๔๕ ในวาระเริ่มแรก ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ ให้สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ มีผลผูกพันคู่สัญญาต่อไปจนกว่าสัญญาจะสิ้นสุดลง และในกรณีที่มีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๗ บรรดาเรื่องร้องเรียนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๔๘ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการออกประกาศหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีการนำระบบเกษตรพันธสัญญามาใช้ในกระบวนการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างแพร่หลาย ซึ่งหากมีการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญาให้มีความเป็นธรรมตามหลักสากลจะช่วยสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพในการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านรายได้ และได้รับการถ่ายทอดความรู้อันจำเป็นตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตที่มีมาตรฐาน มีการควบคุมต้นทุนในการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร มีการป้องกันความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรสามารถประกอบธุรกิจโดยได้รับผลิตผลที่มีคุณภาพมาตรฐานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความเข้มแข็งทางธุรกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันในตลาดการค้าเสรีได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม โดยที่การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญามีลักษณะผสมผสานระหว่างสัญญาจ้างทำของ สัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาซื้อขายซึ่งมีความซับซ้อนและยุ่งยากในการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร ส่งผลให้ในกรณีที่คู่สัญญาเป็นเกษตรกรรายย่อยซึ่งมีอำนาจต่อรองในการทำสัญญาน้อยกว่าผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร มีความเสี่ยงในการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา สมควรที่รัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา ด้วยเหตุผลว่า โดยที่ปัจจุบันมีการนำระบบเกษตรพันธสัญญามาใช้ในระบบการผลิตผลิตผล หรือบริการทางการเกษตรอย่างแพร่หลาย ซึ่งหากมีการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้มีความเป็นธรรมตามหลักสากลจะช่วยสร้างความร่วมมือและพัฒนาศักยภาพในผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านรายได้ และได้รับการถ่ายทอดความรู้อันจำเป็นตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตที่มีมาตรฐาน มีการควบคุมต้นทุนในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร และผู้ประกอบการทางการเกษตรสามารถประกอบธุรกิจโดยได้รับผลิตผลที่มีคุณภาพมาตรฐานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความเข้มแข็งทางธุรกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันในตลาดการค้าเสรีได้ต่อไป อย่างไรก็ตามโดยที่การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญามีลักษณะผสมผสานระหว่างสัญญาจ้างทำของ สัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาซื้อขาย ซึ่งมีความซับซ้อนและยุ่งยากในการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร ส่งผลให้ในกรณีที่คู่สัญญาเป็นเกษตรกรรายย่อยซึ่งมีอำนาจต่อรองในการทำสัญญาน้อยกว่าผู้ประกอบการทางธุรกิจทางการเกษตร มีความเสี่ยงในการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา สมควรที่รัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ ๗๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ประชุมประชุมมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวพร้อมตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๒ คนเพื่อพิจารณารายละเอียด กำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๖๐ วันและครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วัน ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการวิสามัญแล้วและมีมติเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภโดยพิจารณาเรียงลำดับมาตราถึงมาตรา ๓ ซึ่งการพิจารณาและมีมติในบางมาตราดังกล่าวส่งผลกระทบต่อมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นประธานคณะกรรมการวิสามัญจึงได้ขอถอนรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้กลับไปพิจารณาทบทวน สำหรับการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการโดยคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายส่วนราชการที่มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ได้แก่ สำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม) หน่วยงานอิสระของรัฐ (สำนักงานอัยการสูงสุด) และหน่วยงานที่คณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ได้แก่ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย มูลนิธิชีววิถี บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ อาหาร จำกัด (มหาชน)

บริษัท เซ็นทาโก ฟาร์ม จำกัด บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) รวมถึงสภาเกษตรกรแห่งชาติ และเกษตรกรจังหวัดต่าง ๆ เช่น จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดจันทบุรี จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดสิงห์บุรี เป็นต้น นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย จากนั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงตามลำดับมาตราในวาระที่สอง และลงมติในวาระที่สามเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายพร้อมเห็นชอบข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ

อนึ่ง ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญมี ๙ ประการ (๑) ขอแก้ไขเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. (๒) การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นกรณีให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรนำสัญญาการผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรประเภทเดียวกันไปใช้กับเกษตรกรตั้งแต่สิบรายขึ้นไปโดยไม่จำเป็นต้องทำสัญญานับเดียวเท่านั้น สามารถทำสัญญาหนึ่งฉบับต่อหนึ่งคนได้และไม่ต้องทำในท้องที่เดียวกันหรือในเวลาเดียวกัน ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรกำหนดมาตรการในการตรวจสอบและกำกับดูแลมิให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรกระทำการแบ่งสัญญาหรือกระทำการใด ๆ ตามที่มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าสูการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (๓) ก่อนที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาจะใช้อำนาจในการประกาศว่าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีพฤติกรรมเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๑๕ จะต้องเปิดโอกาสให้คู่สัญญาที่จะถูกประกาศมีโอกาสดูชี้แจงและแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรม (๔) ในการจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวนตามมาตรา ๒๐ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องจัดทำข้อมูลอันจำเป็นเพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนและเข้าทำสัญญาของเกษตรกรนั้น ข้อมูลดังกล่าวให้รวมถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนด้วย แต่ไม่รวมถึงข้อมูลที่มูลลักษณะเป็นความลับทางการค้า และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรพิจารณารายละเอียดของเอกสารสำหรับการชี้ชวนว่าเหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ (๕) ในการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรหรือข้อมูลอื่นใดของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องจัดทำและเผยแพร่ในระบบสารสนเทศ รวมทั้งสื่ออื่นให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายนั้น ให้พิจารณาดำเนินการให้มีความสะดวกแก่คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสด้วย (๖) ในการกำหนดรูปแบบของสัญญาตามมาตรา ๑๐ (๓) หรือมาตรา ๒๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาควรเน้นให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายและส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยมีอำนาจในการเจรจาต่อรองกับผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรได้มากขึ้น ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการกำหนดให้สัญญาใดต้องทำตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา ควรกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม โดยผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้าน (๗) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. เป็นกฎหมายใหม่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการหารือร่วมกับคณะกรรมาธิการวิสามัญให้มีการตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติและการกำหนดกรอบแนวทางในการจัดทำกฎหมายลำดับรองให้มีความสอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้ส่งกรอบร่างกฎหมายลำดับรองให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำไปพิจารณาดำเนินการ อันจะทำให้เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วสามารถใช้บังคับได้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และสามารถดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมาย

กำหนดซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (๘) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีภารกิจงานใหม่และอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา ดังนั้น รัฐบาลควรพิจารณาการสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับภารกิจดังกล่าว รวมทั้งด้านอัตรากำลังและงบประมาณเพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาบรรลุวัตถุประสงค์ และ (๙) ก่อนมีการเริ่มการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญาผู้ประกอบการธุรกิจควรสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลของสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะสภาพของดินและแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่ที่ใช้ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรตามที่กำหนดไว้ในสัญญา เพื่อใช้เป็นข้อมูลว่าด้วยผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในบริเวณดังกล่าวเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตหรือกระบวนการผลิตที่ผู้ประกอบการกำหนดไว้หรือไม่ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สืบค้น ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ จาก http://web.senate.go.th/bill/bk_data/263-5.PDF)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันมีการนำระบบเกษตรพันธสัญญามาใช้ในกระบวนการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างแพร่หลาย ซึ่งหากมีการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้มีความเป็นธรรมตามหลักสากลจะช่วยสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านรายได้ และได้รับการถ่ายทอดความรู้ อันจำเป็นตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตที่มีมาตรฐาน มีการควบคุมต้นทุนในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร มีการป้องกันความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรสามารถประกอบธุรกิจโดยได้รับผลิตผลที่มีคุณภาพมาตรฐานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความเข้มแข็งทางธุรกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันในตลาดการค้าเสรีได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม โดยที่การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญามีลักษณะผสมผสานระหว่างสัญญาจ้างทำของสัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาซื้อขายซึ่งมีความซับซ้อนและยุ่งยากในการวิเคราะห์ถึงคุณค่าและต้นทุนในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร ส่งผลให้ในกรณีที่คู่สัญญาเป็นเกษตรกรรายย่อยซึ่งมีอำนาจต่อรองในการทำสัญญาน้อยกว่าผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร มีความเสี่ยงในการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาสมควรที่รัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายรวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ๆ (มาตรา ๔)

“ระบบเกษตรพันธสัญญา” หมายความว่า ระบบการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่เกิดขึ้นจากสัญญาผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรประเภทเดียวกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรฝ่ายหนึ่งกับบุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรวมทั้งสิ้นรายขึ้นไป หรือกับสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์หรือกับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมาย

ว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม อีกฝ่ายหนึ่ง ที่มีเงื่อนไขในการผลิต จำหน่าย หรือจ้างผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเกษตรตกลงที่จะผลิต จำหน่าย หรือรับจ้างผลิตผลิตผลทางการเกษตรตามจำนวน คุณภาพ ราคา หรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ และผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรตกลงที่จะซื้อผลิตผลดังกล่าวหรือจ่ายค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ตามสัญญา โดยผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรเข้าไปมีส่วนในกระบวนการผลิต เช่น เป็นผู้กำหนดวิธีการผลิต จัดหาพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หรือปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตร

“ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจการผลิต แปรรูป จำหน่าย หรือการส่งออกผลิตผลทางการเกษตร หรือให้บริการด้านระบบการผลิตสินค้าหรือปัจจัยการผลิตทางการเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญา

“เกษตรกร” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมและให้หมายความรวมถึง สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือเกษตรกรรมอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

“คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาท” หมายความว่า คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาท กรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อโต้แย้งที่เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

๒. คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา (หมวด ๑ มาตรา ๖ – มาตรา ๑๕)

๒.๑ กำหนดให้มี “คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธาน กรรมการ และกรรมการอื่นตามที่กำหนด ได้แก่ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๓ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกจำนวนไม่เกิน ๙ คน (ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจากเกษตรกร ๓ คน ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร ๓ คน และผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีทางการเกษตร หรือเศรษฐศาสตร์จำนวนไม่เกิน ๓ คน) และกำหนดให้ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายเป็นเลขานุการ (มาตรา ๖) ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ ส่วนการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามวาระ (มาตรา ๘) และการพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ตาย ลาออก รัฐมนตรีให้ออก ขาดคุณสมบัติ เป็นต้น (มาตรา ๙)

๒.๒ กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ ๑๐ ประการที่สำคัญ ๆ เช่น (๑) เสนอแผนการพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ (๒) กำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่ คณะรัฐมนตรีอนุมัติ (๓) กำหนดรูปแบบสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาและส่งเสริมให้นำรูปแบบสัญญา

ดังกล่าวไปใช้ (๔) ส่งเสริมให้มีการทำประกันภัยในระบบเกษตรพันธสัญญา (๕) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้มีการตรากฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา เป็นต้น (มาตรา ๑๐) และคณะกรรมการยังมิอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ (มาตรา ๑๒) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการมีอำนาจเชิญบุคคลมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือส่งเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๑๓)

๒.๓ กำหนดเกี่ยวกับองค์ประชุมคณะกรรมการ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม (มาตรา ๑๑)

๒.๔ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาและคณะอนุกรรมการ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ ๖ ประการ ที่สำคัญ ๆ เช่น (๑) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมในระบบเกษตรพันธสัญญาเสนอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ (๒) จัดให้มีการศึกษาวิจัยหรือสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม (๓) พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับระบบเกษตรพันธสัญญาและนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาดำเนินการ (๔) เผยแพร่ ให้ความรู้ และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการทำสัญญาและการทำเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญา เป็นต้น (มาตรา ๑๔)

๒.๕ กำหนดในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และผลของคดีถึงที่สุดแล้ว หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีพฤติกรรมเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจประกาศโดยระบุรายละเอียดของการฝ่าฝืนหรือพฤติกรรม รวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ (มาตรา ๑๕)

๓. ระบบเกษตรพันธสัญญา (หมวด ๒ มาตรา ๑๖ – มาตรา ๒๘)

๓.๑ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญามีหน้าที่ต้องแจ้งการประกอบธุรกิจต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเริ่มประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด (มาตรา ๑๖) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำหน้าที่จัดทำทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรและเปิดเผยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยต้องจัดทำและเผยแพร่ในระบบข้อมูลสารสนเทศรวมทั้งสื่ออื่นที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย (มาตรา ๑๗)

๒) กำหนดในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรประสงค์จะเลิกการประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาจะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วันก่อนวันที่จะเลิกประกอบธุรกิจดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด (มาตรา ๑๘) การเลิกประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาหรือการเลิกนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจดังกล่าวไม่ว่าจะมีการแจ้งตามมาตรา ๑๘ หรือไม่ ไม่มีผลให้สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาสิ้นสุดลง (มาตรา ๑๙)

๓.๒ การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้เกษตรกรผู้ที่ประสงค์จะเข้าทำสัญญาทราบเป็นการล่วงหน้าก่อนทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา พร้อมทั้งรับรองความถูกต้องของข้อมูลตามเอกสารสำหรับการชี้ชวนและต้องส่งสำเนาเอกสารสำหรับการชี้ชวนดังกล่าวให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เก็บไว้เพื่อใช้เป็นเอกสารในการตรวจสอบจำนวน ๑ ชุด

ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด (มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง) กำหนดให้เอกสารสำหรับการชี้ชวนดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีข้อความหรือคำรับรองเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้จำนวน ๔ รายการ ซึ่งที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับข้อมูลทางพาณิชย์ ข้อมูลแผนการผลิต เงินลงทุน คุณภาพ ประสิทธิภาพของจำนวนและปริมาณของผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่จะทำการผลิตหรือบริการตามสัญญา ระยะทางที่เหมาะสมในการขนส่ง ประสิทธิภาพระยะเวลาต้นทุน ความคุ้มค่าในการผลิต ภาระความเสี่ยง ข้อมูลอันจำเป็นในกระบวนการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องตามสัญญา รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานของพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ อาหาร ยา ปัจจัยการผลิต สารเคมี เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรตามสัญญานั้น ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าคุณภาพและมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนข้อมูลอื่นใดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาประกาศกำหนด (มาตรา ๒๐ วรรคสาม) รวมทั้งกำหนดให้ถือว่าเอกสารสำหรับการชี้ชวนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา และหากสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรจัดทำกับเกษตรกรมีข้อความใดในสัญญาขัดหรือแย้งกับข้อความในเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่เกษตรกร (มาตรา ๒๐ วรรคสี่และวรรคห้า)

๒) กำหนดให้สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาต้องจัดทำเป็นหนังสือ ใช้ข้อความภาษาไทยที่เข้าใจง่าย หากมีศัพท์ทางเทคนิคจะต้องมีคำอธิบายประกอบและอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้จำนวน ๑๓ รายการ ที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับชื่อและสถานที่ติดต่อระหว่างคู่สัญญา วันที่ทำสัญญา วัตถุประสงค์ของสัญญาโดยระบุลักษณะหรือประเภทของการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร ระยะเวลาในการปฏิบัติตามสัญญา รายละเอียดของสถานที่ผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร หน้าที่ของคู่สัญญา ราคาและวิธีการคำนวณราคาวัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตร วันและสถานที่ส่งมอบผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรและการชำระเงิน เหตุยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามสัญญาในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย หรือเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และอยู่นอกเหนือการควบคุมของคู่สัญญา กรณีสิทธิในทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนของการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรว่าเป็นของคู่สัญญาฝ่ายใด ผู้รับความเสี่ยงภัยในผลิตผลทางการเกษตรและความเสี่ยงทางการค้า การเยียวยาความเสียหายจากการผิดสัญญา สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของคู่สัญญา และรายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาประกาศกำหนด (มาตรา ๒๑)

๓) กำหนดในกรณีที่สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่จัดทำขึ้นไม่มีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ ให้เกษตรกรมีสิทธิเลือกที่จะให้เพิ่มความในสัญญาให้ครบถ้วนและให้สัญญานั้นมีผลใช้บังคับต่อไป หรือจะบอกเลิกสัญญานั้น โดยเกษตรกรต้องใช้สิทธิเลือกภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ทำสัญญาหรือก่อนส่งมอบผลิตผลแล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าวให้สัญญาใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้การบอกเลิกสัญญาในกรณีดังกล่าวไม่ตัดสิทธิเกษตรกรในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการหรือการดำเนินการตามสัญญาโดยสุจริต (มาตรา ๒๒)

๔) กำหนดในกรณีที่การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาใดอาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญามีอำนาจกำหนดให้สัญญานั้นต้องทำตามแบบที่คณะกรรมการฯ ประกาศกำหนด แต่ไม่มีผลกระทบกับสัญญาที่คู่สัญญาได้จัดทำขึ้นก่อนวันประกาศกำหนดแบบของสัญญามีผลใช้บังคับ (มาตรา ๒๓) ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรจัดทำสัญญาไม่เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการฯ ประกาศกำหนดดังกล่าว ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญให้ถือว่าสัญญาส่วนนั้นไม่มีผลใช้บังคับและให้นำความตามแบบที่คณะกรรมการฯ กำหนดมาใช้

บังคับแทน ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิเกษตรกรในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการหรือการดำเนินการตามสัญญาส่วนที่ไม่มีผลใช้บังคับโดยสุจริต (มาตรา ๒๔)

๕) กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรแบ่งสัญญาระหว่างผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรกับเกษตรกรหรือกระทำการอื่นใด เพื่อให้การทำสัญญาไม่เข้าลักษณะของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้ และกรณีที่มีการทำสัญญาในลักษณะดังกล่าว ให้ถือว่าสัญญานั้นเป็นสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา (มาตรา ๒๕)

๖) กำหนดให้ข้อตกลงหรือเงื่อนไขใดในสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาตามที่กำหนดไว้จำนวน ๙ ข้อไม่มีผลใช้บังคับ ที่สำคัญ ๆ เช่น (๑) ข้อตกลงที่บังคับให้เกษตรกรต้องรับมอบพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ อาหาร ยา และปัจจัยการผลิต สารเคมี เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรใด ๆ ที่ไม่มีคุณภาพ ตามที่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรจัดหา หรือไม่เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา หรือไม่มีฉลากหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานสินค้า ตามที่กฎหมายนั้น ๆ กำหนด (๒) ข้อตกลงที่ยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต่อเกษตรกรในความชำรุดบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานของพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ อาหาร ยา สารเคมี เครื่องมืออุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต หรือสิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรใด ๆ แก่เกษตรกรที่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรเป็นผู้จัดหา (๓) ข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่กำหนดให้มีการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน หรือสิทธิใด ๆ ของเกษตรกรให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรภายหลังจากการบอกเลิกสัญญาหรือในกรณีที่ผิดสัญญา (๔) ข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่ให้เกษตรกรต้องรับผิดชอบในสัญญาแม้เกิดเหตุสุดวิสัยหรือสาธารณภัยอันไม่อาจจะโทษฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ เป็นต้น (มาตรา ๒๖)

๗) กำหนดให้การบอกเลิกสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรหรือเกษตรกรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เนื่องจากสภาพของพื้นที่ทำการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา หรือภาวะตลาดของผลิตผลทางการเกษตรดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีการตกลงกำหนดเงินชดเชยการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายอื่นใดให้แก่อีกฝ่ายอย่างเป็นธรรม (มาตรา ๒๗)

๘) กำหนดให้ข้อสัญญาใดที่มีให้นาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ข้อสัญญานั้นเป็นโมฆะ (มาตรา ๒๘)

๔. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (หมวด ๓ มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๗)

๔.๑ กำหนดให้เมื่อมีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา ถ้าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ก่อน จึงจะมีสิทธินำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือนำคดีไปสู่ศาลได้ โดยให้คู่สัญญาซึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยื่นคำร้องต่อประธานคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อพิพาท ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาประกาศกำหนด (มาตรา ๒๙)

๔.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการเขตกรุงเทพมหานครในท้องที่มีข้อพิพาท และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรหรือการบริหารธุรกิจซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ คน เป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๓๐) ส่วนคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

อัยการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมาย พาณิชย์จังหวัด ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม นายอำเภอในท้องที่มีข้อพิพาท ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรหรือการบริหารธุรกิจซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๓ คน เป็นกรรมการ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๓๑) สำหรับวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของ คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ ในส่วนของ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญามาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๓๒)

๔.๓ กำหนดในกรณีที่พื้นที่ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรตามสัญญาในระบบเกษตร พันธสัญญาที่มีข้อพิพาทครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในจังหวัดที่มีพื้นที่ในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่มีข้อพิพาทส่วนใหญ่ตั้งอยู่เป็นผู้ดำเนินการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เว้นแต่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาจะกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับอำนาจในการพิจารณาของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในกรณีนี้เป็นประการอื่น (มาตรา ๓๓)

๔.๔ กำหนดให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้แล้วเสร็จภายใน ๒๐ วันนับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการฯ ได้รับคำร้อง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้คู่สัญญาทราบก่อนครบกำหนดเวลา ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาในการ ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทออกไปได้อีกไม่เกิน ๑๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว (มาตรา ๓๔)

๔.๕ กำหนดให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจขอให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่ง เอกสารหรือหลักฐานอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา ๓๕)

๔.๖ กำหนดในระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท นับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้รับคำร้องตามมาตรา ๒๙ จนถึงวันที่คณะกรรมการฯ สั่งจำหน่ายข้อพิพาทหรือวันที่ คู่สัญญาประนีประนอมยอมความกัน แล้วแต่กรณี ห้ามมิให้คู่สัญญา (๑) ชะลอ ระวัง หรือยุติการปฏิบัติหน้าที่ ตามสัญญาจนเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหาย (๒) ในกรณีที่สัญญาสิ้นสุดลงระหว่างกระบวนการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้คู่สัญญากระทำการใด ๆ ที่เป็นการเสียหายแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทั้งทางตรงและ ทางอ้อม (๓) ทำข้อตกลงเพิ่มเติมหรือแก้ไขสัญญาเพื่อให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับความเสี่ยงภัย รับภาระหรือมี หน้าที่เพิ่มเติม โดยไม่มีค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรมซึ่งในกรณีที่มีการทำข้อตกลงหรือแก้ไขสัญญาดังกล่าวนี ให้ถือว่าข้อตกลงนั้นไม่มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๓๖)

๔.๗ กำหนดในกรณีที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดให้มีการ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างคู่สัญญา และหากคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา ประนีประนอมยอมความดังกล่าว ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการ และให้พนักงานอัยการ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกคำสั่งบังคับให้ (มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม) ในกรณีที่คู่สัญญา ไม่อาจตกลงกันได้ ให้คณะกรรมการฯ สั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น แต่ไม่ตัดสิทธิคู่สัญญาที่จะนำข้อพิพาทไปสู่การ พิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือนำคดีไปสู่ศาล และในกรณีที่เกษตรกรร้องขอให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้ คณะกรรมการฯ มีหนังสือแจ้งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดำเนินการประสานงานเพื่อให้มีการดำเนินคดีแบบ กลุ่มต่อไป (มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้เมื่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทได้รับข้อพิพาทไว้พิจารณา ให้อายุความในการฟ้องคดีสะดุดหยุดลง นับแต่วันที่ประธานกรรมการฯ รับคำร้องจนถึงวันที่คณะกรรมการฯ สั่งจำหน่ายข้อพิพาทหรือวันที่คู่สัญญาทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน แล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๗ วรรคสี่) โดยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการจัดทำ สัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา ประกาศกำหนด (มาตรา ๓๗ วรรคห้า)

๕. บทกำหนดโทษ (หมวด ๔ มาตรา ๓๘ – มาตรา ๔๒)

๕.๑ กำหนดโทษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท (มาตรา ๓๘) ซึ่งสาระสำคัญคือ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องแจ้งการประกอบธุรกิจต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเริ่มประกอบกิจการตามมาตรา ๑๖ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรจะเลิกการประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาจะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วันก่อนวันที่จะเลิกประกอบธุรกิจตามมาตรา ๑๘ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้เกษตรกรผู้ที่ประสงค์จะเข้าทำสัญญาทราบเป็นการล่วงหน้าก่อนทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาตามมาตรา ๒๐ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องส่งมอบสัญญาให้เกษตรกรในวันทำสัญญาตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง และตามมาตรา ๒๕ ห้ามผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรแบ่งสัญญาระหว่างผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรกับเกษตรกรหรือกระทำการอื่นใด เพื่อให้การทำสัญญาไม่เข้าลักษณะของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้

๕.๒ กำหนดโทษสำหรับคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน (มาตรา ๓๙) ซึ่งสาระสำคัญคือ (๑) ชะลอ ระวัง หรือยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาจนเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหาย หรือ (๒) ในกรณีที่สัญญาสิ้นสุดลงระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้คู่สัญญากระทำการใด ๆ ที่เป็นการเสียหายแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทั้งทางตรงและทางอ้อม

๕.๓ กำหนดโทษสำหรับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย (มาตรา ๔๐)

๕.๔ กำหนดในกรณีที่มีการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญาใดก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอันเนื่องมาจากการใช้ปัจจัยการผลิตหรือกระบวนการผลิตภายใต้เงื่อนไขที่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรกำหนด ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผลกระทบนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเกษตรกรในการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือเงื่อนไขที่ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรกำหนด (มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง) ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษหรือฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา ๔๑ วรรคสอง)

๕.๕ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบปรับได้ และกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงและสหกรณ์กำหนดตามความเหมาะสม (มาตรา ๔๒)

๖. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๘)

๖.๑ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรซึ่งประกอบธุรกิจในลักษณะที่เป็นการประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้ว และประสงค์จะประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญาต่อไป ต้องแจ้งการประกอบธุรกิจดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด (มาตรา ๔๓) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร (มาตรา ๔๔)

๖.๒ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ไปพรากก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖(๔) ทั้งนี้ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๕)

๖.๓ กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ ให้สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ มีผลผูกพันคู่สัญญาต่อไปจนกว่าสัญญาจะสิ้นสุดลง และในกรณีที่มีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับ (มาตรา ๔๖)

๖.๔ กำหนดให้บรรดาเรื่องร้องเรียนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ดังกล่าว ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๔๗)

๖.๕ กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการออกประกาศหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๔๘)

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
สถานบริการ (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” ในมาตรา ๓
แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า แต่ไม่รวมถึง

(ก) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ข) สถานประกอบการเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

หรือ

(ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยเป็นการเฉพาะ ประกอบกับได้มีการตราพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเป็นการเฉพาะด้วยแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” ประเภท สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการไม่ให้รวมถึงสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยสถานบริการในประเทศไทย ได้บังคับใช้มาแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๕ ฉบับ โดยเหตุผลของการประกาศใช้ในฉบับแรกนั้น เนื่องจากสังคมไทยในสมัยนั้นมีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภทซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทำความผิดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้น ๆ ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติดังเสื่อมทรามลง จึงสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติ

ต่อมา เมื่อพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งเป็นฉบับแรกได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันในขณะนั้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ ขึ้น โดยมีเหตุผลเพื่อกำหนดให้สถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นสถานบริการที่จะตั้งขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานเช่นเดียวกับสถานบริการอื่นในมาตราเดียวกัน และตราพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องบทนิยามของสถานบริการเพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจนเฉพาะการประกอบกิจการที่อาจดำเนินการไปในทางกระทำความผิดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นสถานที่ที่ไม่ควรให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการหรือใช้เป็นที่มั่วสุม ตลอดจนแก้ไขวิธีการจัดตั้งสถานบริการบางประเภท เพื่อให้สถานบริการเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยของผู้ใช้บริการ โดยกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการและผู้ใช้สถานบริการปฏิบัติ รวมทั้งปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

นอกจากนี้ โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยเป็นการเฉพาะ ประกอบกับได้มีการตราพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเป็นการเฉพาะด้วยแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” ประเภท สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการไม่ให้งถึงสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และสถานประกอบการเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายว่าด้วยสถานบริการที่บังคับใช้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ รายละเอียดและสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยสถานบริการแต่ละฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๘๘ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๙ หน้า ๖๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยเหตุที่ปัจจุบันได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภทซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทำความผิดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง

ในสถานบริการนั้น ๆ ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติชั่วเลวทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติต่อไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๓)
๒. กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการที่เป็นสถานเด่นรำ รำวง หรือร่อนเงี่ยง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาดเนอร์บริการ หรือสถานที่ที่มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า ซึ่งได้รับผลประโยชน์จากลูกค้าเป็นค่าตอบแทน หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า หรือสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีหญิงบริการให้แก่ลูกค้าชาย ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๔)
๓. กำหนดให้การอนุญาตหรือถอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่ใดตามมาตรา ๔ ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๕)
๔. กำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา ๔ (มาตรา ๖)
๕. กำหนดหลักเกณฑ์ของอาคาร หรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา ๔ (มาตรา ๗)
๖. กำหนดให้ในชั้นขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ขออนุญาตต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานที่นั้น ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา ๔ เป็นของผู้อื่น (มาตรา ๘)
๗. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสั่งภายใน ๙๐ วัน เมื่อได้รับคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ (มาตรา ๙)
๘. กำหนดให้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ (มาตรา ๑๐)
๙. กำหนดให้ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่อนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต และให้คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๑)
๑๐. กำหนดให้ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุด (มาตรา ๑๒)
๑๑. กำหนดห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก่ไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๓)
๑๒. กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติของลูกค้า หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว หรือคนรับใช้เริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ (มาตรา ๑๔)
๑๓. กำหนดให้ในกรณีบัตรประวัติสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติใหม่ ภายในกำหนด ๗ วันนับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด (มาตรา ๑๕)
๑๔. กำหนดห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ หรือยอมให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ หรือยอมให้ผู้ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีขามาด้วย หรือยอมให้ผู้ที่มีอาการเมาสุรา

จนประพตวิ่นวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ หรือจำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้าที่มีอาการเมาสุราจนประพตวิ่นวายหรือครองสติไม่ได้แล้ว หรือยอมให้หญิงพ้ออาศัยหลับนอนในสถานบริการ (มาตรา ๑๖)

๑๕. กำหนดให้การกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัดลักษณะภายในเพื่อความสะอาดเรียบร้อย หรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้ไฟฟ้า หรือการให้หญิงพ้ออาศัย หลับบ่าเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว และคนรับใช้ติดหมายเลขประจำตัวในสถานบริการดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๗)

๑๖. กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ จะจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ต้องแจ้งรายละเอียดของการแสดงเป็นหนังสือให้สารวัตรหรือผู้บังคับกองตำรวจท้องที่ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมง ก่อนการแสดงครั้งแรก (มาตรา ๑๘)

๑๗. กำหนดให้ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม (มาตรา ๑๙)

๑๘. กำหนดให้นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่ชั้นสารวัตรหรือผู้บังคับกองตำรวจขึ้นไป มีอำนาจสั่งให้งดการแสดงได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ (มาตรา ๒๐)

๑๙. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ ถ้าผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือดำเนินการกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๑)

๒๐. กำหนดให้ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้ หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ มีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจภายในกำหนด ๑๐ วัน ให้คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจให้เป็นที่สุด (มาตรา ๒๒)

๒๑. กำหนดให้ก่อนครบกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ผู้หนึ่งผู้ใดจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อตั้งสถานบริการ ณ สถานที่เดียวกันนั้นไม่ได้ (มาตรา ๒๓)

๒๒. กำหนดให้ผู้ตั้งสถานบริการที่มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยใช้สถานที่มิดชิด ไม่เปิดเผยต่อสายตามของบุคคลภายนอก ซึ่งตามสภาพเห็นได้ว่าเป็นที่เหมาะสมแก่การมั่วสุมของหญิงบ่าเรอ และเปิดทำการจนหลังเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา เป็นปกติ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ และให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่สถานบริการดังกล่าวด้วย (มาตรา ๒๔)

๒๓. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งปิดสถานบริการนั้นได้ ถ้าผู้ตั้งสถานบริการที่มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยใช้สถานที่มิดชิดไม่เปิดเผยต่อสายตามของบุคคลภายนอก ซึ่งตามสภาพเห็นได้ว่าเป็นที่เหมาะสมแก่การมั่วสุมของหญิงบ่าเรอ และเปิดทำการจนหลังเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา เป็นปกติ ดำเนินการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี (มาตรา ๒๕)

๒๔. กำหนดโทษผู้ที่ตั้งสถานบริการที่เป็นสถานเต้นรำ รำวง หรือรองเง็ง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพ้ออาศัยบริการ หรือสถานที่ที่มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการโดยมีหญิงบ่าเรอ สำหรับปรนนิบัติลูกค้า ซึ่งได้รับผลประโยชน์จากลูกค้าเป็นค่าตอบแทน หรือโดยมีที่สำหรับพ้อนอนหลับนอน หรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า หรือสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีหญิงบริการให้แก่ลูกค้าขาย โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินการกิจการสถานบริการเช่นว่าโดยไม่มีใบอนุญาตหรือใบอนุญาตถูกพักใช้ หรือดำเนินการตั้งสถานบริการที่มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยใช้สถานที่มิดชิดไม่เปิดเผยต่อสายตามของบุคคลภายนอก ซึ่งตามสภาพเห็นได้ว่าเป็นที่เหมาะสมแก่การมั่วสุมของหญิงบ่าเรอ และเปิดทำการจนหลังเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา เป็นปกติ ในระหว่างถูกสั่งปิด (มาตรา ๒๖)

๒๕. กำหนดโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวง ตามมาตรา ๑๗ (มาตรา ๒๗)

๒๖. กำหนดโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ (มาตรา ๒๘)

๒๗. กำหนดให้เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินการต่อไปได้ในเมื่อได้จัดทำบัตรประวัติตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๑๔ และมาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น โดยเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น และให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น (มาตรา ๒๙)

๒. พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๗๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีและสวัสดิภาพของประชาชนสมควรกำหนดให้สถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นสถานบริการที่จะตั้งขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานเช่นเดียวกับสถานบริการอื่นในมาตราเดียวกัน และเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วอีกบางมาตราให้สอดคล้องต้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ การขออนุญาต เงื่อนไขในการอนุญาตและการขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ในกรุงเทพมหานคร ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่น ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้กระทำภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่อนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยอมให้บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๓ หรือบุคคลที่มาร่วมแสดงดนตรีหรือแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง พักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๖))

๕. แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัดสถานที่ภายนอกและภายใน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะดวกหรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้ โคมไฟ หรือการให้หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว และคนรับใช้ ติดหมายเลข ประจำตัวในสถานบริการดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๑) สามารถจะจัดให้มีสุรา น้ำชา หรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย หรือจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงด้วยก็ได้ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมให้นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร และตั้งแต่ นายอำเภอท้องที่ขึ้นไป ในจังหวัดอื่น มีอำนาจสั่งให้งดการแสดงได้ ถ้าผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืน มาตรา ๑๙ (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้รับอนุญาตตั้ง สถานบริการในกรุงเทพมหานครมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่นผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้กระทำภายในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการสั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนการอนุญาต (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการได้ไม่ว่าในเวลาใด ๆ ถ้ามีเหตุ อันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๔)

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินกิจการ ลูกจ้าง หรือคนรับใช้ของสถานบริการ ที่ไม่ยอมให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔ (มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้ที่ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการ เช่นว่านั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือใบอนุญาตถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอน (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๖)

๑๒. กำหนดให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้นโดยเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ และให้ดำเนินกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับคำสั่งไม่อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๔)

๓. พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๑๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓ (๔) ได้สร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพสุจริต ทั้งผู้ตั้งสถานบริการ และผู้มีอาชีพเป็นนักร้อง นักดนตรี นักแสดงตลก ศิลปินและมายากลฯ เป็นการจำกัดอาชีพและไม่ส่งเสริม ความสามารถพิเศษของบุคคลทางด้านศิลปะการดนตรีและการแสดงซึ่งเป็นการสวนทางกับความต้องการของ รัฐบาลที่จะส่งเสริมให้เยาวชนตื่นตัวสนใจศิลปะที่ละเอียดอ่อน และสามารถใช้เวลาว่างนี้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต

สร้างความอ่อนโยนในจิตใจให้แก่เยาวชน ลดปัญหาอาชญากรรมให้น้อยลงหรือหมดไปและเพื่อให้การแสดงดนตรีกระทำได้อย่างสะดวก แต่ทางราชการยังสามารถควบคุมได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามความหมายของคำว่า “สถานบริการ” (๔) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ (๔))

๒. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๑) (๒) (๓) เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน การขออนุญาต เงื่อนไขการอนุญาตและการขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๓. กำหนดให้สถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) ต้องมีผู้จัดการที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๔ ทวิ)

๔. กำหนดให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) ถ้าดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม หรือมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๔ ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งหยุดกิจการได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๕ ทวิ)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๑) (๒) (๓) โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการเช่นว่านั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือใบอนุญาตถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอน หรือดำเนินกิจการสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) ในระหว่างถูกสั่งหยุดกิจการตามมาตรา ๒๕ ทวิ (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

๖. กำหนดโทษผู้ที่ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) โดยไม่แจ้งตามมาตรา ๔ วรรคสอง หรือตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา ๗ (มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๒๖ ทวิ)

๗. กำหนดให้ผู้ที่ตั้งสถานบริการตามมาตรา ๓ (๔) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๙)

๔. พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๖ ก วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องบทนิยามของสถานบริการเพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจนเฉพาะการประกอบกิจการที่อาจดำเนินการไปในทางกระทำความผิดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นสถานที่ที่ไม่ควรให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการหรือ

ใช้เป็นที่พักผ่อน โดยมิได้มีเจตนารมณ์จะให้ความหมายครอบคลุมไปถึงสถานที่ที่ไม่ได้ดำเนินกิจการไปในลักษณะดังกล่าว เช่น สถานที่ที่มีวัตถุประสงค์ด้านการศึกษาหรือกีฬา นอกจากนี้ได้แก้ไขวิธีการจัดตั้งสถานบริการบางประเภทเฉพาะที่ปรากฏชัดเจนในขณะนี้ว่าอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งในปัจจุบันเพียงแต่แจ้งแล้วก็ประกอบการได้เลยทำให้การควบคุมตรวจสอบกระทำไม่ได้ทั่วถึง และบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสังคม โดยเปลี่ยนมาเป็นการต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะประกอบการได้ เพื่อให้การควบคุมตรวจสอบทำได้อย่างเข้มงวดพร้อมทั้งกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อใช้บังคับกับสถานบริการทุกประเภท เพื่อให้สถานบริการไม่เป็นแหล่งมั่วสุม เป็นสถานที่ปลอดจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยของผู้ใช้บริการ โดยกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการและผู้ใช้สถานบริการปฏิบัติ รวมทั้งปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “สถานบริการ” (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)
๒. กำหนดบทนิยามของคำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๓)
๓. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และในการพิจารณาอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการประกอบด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การอนุญาต และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ รวมทั้งการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
๔. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ (มาตรา ๖)
๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งการเปลี่ยนแปลงภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ การจัดทำ การเก็บรักษา และการแจ้งการเปลี่ยนแปลงบัตรประวัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)
๖. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการรับผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ หรือยินยอม ปลอมแปลงลายให้ผู้มีอาการมีนเมาจนประพตติ์วุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ หรือจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมีนเมาจนประพตติ์วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ หรือยินยอม ปลอมแปลงลายให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ หรือยินยอม ปลอมแปลงลายให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือยินยอม ปลอมแปลงลายให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)
๗. กำหนดห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปลอมแปลงลายให้ผู้มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๑๖/๑)

กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบ และนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๑๖/๒)

กำหนดให้ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๑๖/๓)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัดสถานที่ภายนอกและภายใน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาดหรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้คอมพิวเตอร์หรือการให้พนักงานติดหมายเลขประจำตัวในสถานบริการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติม ๑๗)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใด ดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๒๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ (มาตรา ๑๒)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้ที่ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินการสถานบริการ เช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือดำเนินการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

๑๒. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ (มาตรา ๑๔)

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มาตรา ๑๖/๑ วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ (มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๖ (๕) หรือ (๖) (มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘)

๑๕. กำหนดโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖/๑ วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือมาตรา ๑๖/๓ และผู้ที่เข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีหรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการตามมาตรา ๑๖/๑ วรรคสาม (มาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๒๘/๑)

กำหนดโทษผู้ที่นำอาวุธ อาวุธปืน วัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม เข้าไปในสถานบริการโดยฝ่าฝืน มาตรา ๑๖/๒ และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้นด้วย (มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘/๒)

กำหนดโทษผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ หรือผู้ใดจัดให้มีการแสดง เพื่อความบันเทิงในสถานบริการที่เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร (มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘/๓)

กำหนดโทษในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น (มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘/๔)

๑๖. กำหนดให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๘)

๑๗. กำหนดให้สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตาม (ข) ใน (๓) ของบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ ที่ตั้งขึ้นก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัติฯ ใช้บังคับ ต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการ หรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐาน ที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฯ ใช้บังคับ (มาตรา ๑๙)

๑๘. กำหนดให้ผู้ตั้งสถานบริการซึ่งเข้าลักษณะสถานบริการตาม (ง) ใน (๔) หรือ (๖) ของบทนิยาม คำว่า “สถานบริการ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติฯ ที่ประสงค์จะตั้งสถานบริการต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติฯ ใช้บังคับ (มาตรา ๒๐)

๑๙. กำหนดให้บรรดาใบอนุญาตตั้งสถานบริการที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตตั้งสถานบริการตามพระราชบัญญัติฯ และให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น (มาตรา ๒๑)

๒๐. กำหนดให้บรรดากฎกระทรวงหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติฯ ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติฯ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ ในเรื่องนั้น ๆ ใช้บังคับ (มาตรา ๒๒)

๕. พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๓ ก วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อควบคุมการประกอบ วิชาชีพการแพทย์แผนไทยเป็นการเฉพาะ ประกอบกับได้มีการตราพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเป็นการเฉพาะด้วยแล้ว สมควร แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สถานบริการ” ประเภท สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการไม่ให้รวมถึงสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และสถาน ประกอบการเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามความหมายของคำว่า “สถานบริการ” (๓) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมี ผู้บริการให้แก่ลูกค้า แต่ไม่รวมถึง (ก) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (ข) สถานประกอบการ เพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ หรือ (ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ (๓))

พระราชบัญญัติ

สถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การคุ้มครองเงินฝากและการดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และลดภาระทางการคลังของรัฐ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กู้ยืมเงินโดยการทำสัญญากู้ ออกตั๋วเงิน พันธบัตร หรือตราสารทางการเงินอื่นใด เพื่อประโยชน์ของกองทุนในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการดำเนินงานของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิก (๕) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖/๑) (๖/๒) (๖/๓) และ (๖/๔) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๖/๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอและตรวจสอบข้อมูล ตามมาตรา ๕๓/๑

(๖/๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอรับเงินตามมาตรา ๕๓/๒

(๖/๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการวางเงินต่อสำนักงานวางทรัพย์ตามมาตรา ๕๓/๔

(๖/๔) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๓/๕”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๑) รายงานผลการดำเนินงานของสถาบันต่อรัฐมนตรีเป็นรายครึ่งปี”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

“ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงิน และการชำระบัญชีของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการควบคุมและสถาบันมีหน้าที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงิน ที่ถูกควบคุมระหว่างกันได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้สถาบันจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินแต่ละรายในแต่ละสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ตามจำนวนเงินฝากที่ปรากฏในบัญชีของผู้ฝากเงินทุกบัญชีรวมกัน หากเงินฝากทุกบัญชีรวมกันมีจำนวนเกินกว่าหนึ่งล้านบาท ให้จ่ายเงินเป็นจำนวนหนึ่งล้านบาท ทั้งนี้ ในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินดังกล่าวให้สถาบันแจ้งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ฝากเงินทราบด้วย

ในการจ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง หากผู้ฝากเงินมีหนี้ที่ถึงกำหนดชำระก่อนหรือในวันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นจำนวนเงินแน่นอนกับสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้สถาบันหักหนี้้นั้นออกจากจำนวนยอดเงินฝากทุกบัญชีรวมกันทั้งหมดในสถาบันการเงินดังกล่าว ก่อนจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงิน

การจ่ายเงินตามวรรคหนึ่งและการหักหนี้ตามวรรคสอง ให้สถาบันใช้ข้อมูลเงินฝากและหนี้ของผู้ฝากเงินในสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

ให้สถาบันจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีหรือทายาทเท่านั้น ในกรณีมีชื่อบุคคลหลายคนร่วมกันเป็นเจ้าของบัญชี ให้สถาบันจ่ายเงินให้แก่ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีแต่ละคนตามส่วนที่บุคคลนั้นมีสิทธิในบัญชีเงินฝากตามหลักฐานการฝากเงินที่สถาบันการเงินนั้นมีอยู่อย่างชัดเจน หากไม่อาจทราบจำนวนเงินฝากที่แต่ละคนมีส่วนในบัญชีนั้น ให้ถือว่าผู้ฝากเงินดังกล่าวมีส่วนเท่ากัน

การจ่ายเงินตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๓/๑ มาตรา ๕๓/๒ มาตรา ๕๓/๓ มาตรา ๕๓/๔ และมาตรา ๕๓/๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๓/๑ ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่สถาบันจ่ายให้แก่ตนตามมาตรา ๕๓ ให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอให้สถาบันตรวจสอบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามสิบวันตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่งแล้ว แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๓/๒ ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดมิได้รับเงินภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอรับเงินต่อสถาบันภายในสองร้อยเจ็ดสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๓/๓ ให้สถาบันพิจารณาคำขอตามมาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สถาบันมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากเงินทราบก่อนครบกำหนดเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่สถาบันพิจารณาคำขอไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสถาบันเห็นด้วยกับคำขอ

มาตรา ๕๓/๔ ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดมิได้มายื่นคำขอรับเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๓/๒ ให้สถาบันวางเงินเท่ากับจำนวนเงินที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๕๓ ต่อสำนักงานวางทรัพย์ และให้ถือว่า การวางเงินดังกล่าวเป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินตามมาตรา ๕๓

ให้สถาบันประกาศโฆษณาไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต และโฆษณาในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสถาบันด้วย

บรรดาเงินที่วางไว้ต่อสำนักงานวางทรัพย์นั้น ถ้าผู้ฝากเงินมิได้มารับเงินภายในสามปีนับแต่วันที่สถาบันการเงิน ให้ตกเป็นของกองทรัพย์สินของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

การวางเงินต่อสำนักงานวางทรัพย์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๓/๕ ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดไม่เห็นด้วยกับผลการตรวจสอบข้อมูลตามมาตรา ๕๓/๑ หรือผลการพิจารณาคำขอรับเงินตามมาตรา ๕๓/๒ หรือจำนวนเงินที่วางไว้ต่อสำนักงานวางทรัพย์ตามมาตรา ๕๓/๔ ให้ผู้ฝากเงินมีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสถาบันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลดังกล่าว หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศโฆษณา แล้วแต่กรณี และให้สถาบันส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ดังกล่าว

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากเงินทราบก่อนครบกำหนดเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ถือว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

“เพื่อประโยชน์แก่การชำระบัญชี ให้ถือว่าสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย”

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากกำหนดกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงิน โดยให้ผู้ฝากเงินมีหน้าที่ยื่นคำขอและแสดงพยานหลักฐานเพื่อขอรับเงิน อันก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ฝากเงินและทำให้การจ่ายเงินฝากคืนมีความล่าช้า ประกอบกับยังไม่มี ความชัดเจนว่าสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจในการกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ของกองทุนคุ้มครองเงินฝากในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก สมควรปรับปรุงกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินให้เกิดความรวดเร็ว รวมทั้งกำหนดอำนาจสถาบันคุ้มครองเงินฝากในการกู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน ตลอดจนเพิ่มเติมการดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการควบคุมสถาบันการเงินและการชำระบัญชีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ฝากเงินและให้การดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับหลักการสากลซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเสถียรภาพในระบบสถาบันการเงิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากที่ประกาศใช้ในฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับล่าสุดคือ พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการกำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจกู้ยืมเงิน การแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากและขั้นตอนกระบวนการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต การกำหนดให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินและสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีหน้าที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมระหว่างกันได้ และการกำหนดให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และได้รับการบรรจุเข้าในระเบียบวาระครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้นกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากจึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๒ ฉบับ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การฝากเงินกับสถาบันการเงินเป็นประโยชน์ในการออมเงินแก่ประชาชนผู้ฝากเงินในอนาคต และเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันการคุ้มครองเงินฝากเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้รัฐบาลคุ้มครองเงินฝากในสถาบันการเงินเต็มจำนวน ซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นผลให้เกิดการระงับการคลังแก่รัฐมากเกินไป อีกทั้งยังไม่มีกลไกดำเนินการที่เหมาะสม ดังนั้น เพื่อลดภาระทางการคลังของรัฐดังกล่าว สมควรนำระบบการคุ้มครองเงินฝากแบบจำกัดวงเงินมาใช้ พร้อมทั้งกำหนดกลไกต่าง ๆ ในการคุ้มครองเงินฝากอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบสถาบันการเงินอันจะเป็นการสนับสนุนการออมเงินในประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงและความมีเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินในภาพรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามคำว่า “สถาบัน” “สถาบันการเงิน” “เงินฝาก” “คณะกรรมการควบคุม” “กองทุน” “คณะกรรมการ” “ผู้อำนวยการ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นธนาคารใดสมควรจะให้มีการคุ้มครองเงินฝากของธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ธนาคารนั้นเป็นสถาบันการเงิน (มาตรา ๔)

หมวด ๑ สถาบันคุ้มครองเงินฝาก

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้งและทุน

๓. กำหนดให้จัดตั้งสถาบันขึ้นเรียกว่า “สถาบันคุ้มครองเงินฝาก” มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์คุ้มครองเงินฝากในสถาบันการเงิน เสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และดำเนินการกับสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและชำระบัญชีสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจและหน้าที่บริหารจัดการกองทุน ทุน และทรัพย์สินของสถาบัน เรียกเก็บเงินที่สถาบันการเงินนำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๔๙ และจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินตามมาตรา ๕๓ มีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ รวมทั้งก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ออกตั๋วเงิน พันธบัตร หรือตราสารทางการเงินอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยอนุมัติของรัฐมนตรี ลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตราสารหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยหรือลงทุนในหลักทรัพย์อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี และฝากเงินในสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เฉพาะเพื่อจัดการงานตามปกติธุระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และทำกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากตั้งสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะตั้งสาขาหรือสำนักงานผู้แทน ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้ (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้ทุนของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ประกอบด้วย เงินทุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของสถาบัน เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้ ดอกผลของกองทุนที่คณะกรรมการจัดสรรให้ตามมาตรา ๔๘ และดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของสถาบัน (มาตรา ๙)

๗. กำหนดให้กำหนดทุนประเดิมของสถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นวงเงินไม่เกินหนึ่งพันล้านบาท (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น ซึ่งรายได้ของสถาบันไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้กิจการของสถาบันคุ้มครองเงินฝากไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ สถาบันต้องจัดให้มีข้อบังคับ หรือระเบียบกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวก พนักงาน และลูกจ้างของสถาบัน ได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (มาตรา ๑๒)

ส่วนที่ ๒ การเงิน การบัญชี และการสอบบัญชี

๑๐. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากต้องวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการ และให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากต้องจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และปีบัญชีของสถาบันคุ้มครองเงินฝากให้เป็นไปตามปีปฏิทิน (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามผู้อำนวยการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสถาบันคุ้มครองเงินฝากด้วย (มาตรา ๑๖)

๑๔. กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก และจัดทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสถาบันคุ้มครองเงินฝากภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้สถาบันประกาศงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้วในราชกิจจานุเบกษาภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๑๗)

๑๕. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากจัดทำรายงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า (มาตรา ๑๘)

ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการ

๑๖. กำหนดให้มี “คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า ๓ คนแต่ไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ และต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงินการคลังและด้านกฎหมายอย่างน้อยด้านละ ๑ คน และให้ผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๑๙)

๑๗. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี (มาตรา ๒๐)

๑๘. กำหนดคุณสมบัติของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย และมีอายุไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ (มาตรา ๒๑)

๑๙. กำหนดลักษณะต้องห้ามของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๒๒)

๒๐. กำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกตามคำแนะนำของรัฐมนตรีเนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง และขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ (มาตรา ๒๓)

๒๑. กำหนดองค์ประชุมและการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (มาตรา ๒๔)

๒๒. กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากเพื่อวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ (มาตรา ๒๕)

๒๓. กำหนดให้คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือที่ปรึกษาคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ (มาตรา ๒๖)

๒๔. กำหนดให้การลงทุนตามมาตรา ๗ (๕) ต้องลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของการลงทุนทั้งหมด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๗)

ส่วนที่ ๔ ผู้อำนวยการ

๒๕. กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก โดยคำแนะนำของรัฐมนตรี ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระมิได้

๒๖. กำหนดคุณสมบัติของผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้ง และสามารถทำงานให้แก่สถาบันได้เต็มเวลา (มาตรา ๒๙)

๒๗. กำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองเงินฝากต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ (มาตรา ๓๐)

๒๘. กำหนดให้ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกตามคำแนะนำของรัฐมนตรีเนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติดีเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง และขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ (มาตรา ๓๑)

๒๙. กำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจและหน้าที่บริหารภารกิจของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนดำเนินการตามนโยบาย ข้อบังคับ หรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสถาบัน (มาตรา ๓๒)

๓๐. กำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นผู้แทนของสถาบันเพื่อปฏิบัติงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๓)

๓๑. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีรองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควร (มาตรา ๓๔)

๓๒. กำหนดให้รองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา ๓๕)

ส่วนที่ ๕ ประโยชน์ตอบแทนและความคุ้มครองการปฏิบัติงาน

๓๓. กำหนดให้ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้อำนวยการ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด ให้อนุกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๖)

๓๔. กำหนดให้นำกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่มาใช้บังคับกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสถาบัน (มาตรา ๓๗)

หมวด ๒ การดำเนินการเกี่ยวกับสถาบันการเงิน

๓๕. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจออกข้อบังคับกำหนดให้สถาบันการเงินใช้ข้อความเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงว่าเป็นสถาบันการเงินที่เงินฝากได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๘)

๓๖. กำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถาบันการเงิน และสถาบันมีหน้าที่ส่งรายงานการตรวจสอบหรือข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินให้แก่กันและกันตามที่ได้รับคำร้องขอเพื่อประโยชน์ในการติดตามฐานะและการดำเนินงานของสถาบันการเงิน (มาตรา ๓๙)

๓๗. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจสั่งให้สถาบันการเงินยื่นรายงานลับ โดยมีรายการตามที่สถาบันกำหนด หรือยื่นเอกสารใด ทั้งนี้ จะให้ยื่นตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราว และจะให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นก็ได้ (มาตรา ๔๐)

๓๘. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากอาจร้องขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถาบันการเงินทำการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ฐานะหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงินเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องก็ได้ (มาตรา ๔๑)

๓๙. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถาบันการเงินทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป ในกรณีที่สถาบันการเงินใดมีฐานะหรือดำเนินงานอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน (มาตรา ๔๒)

๔๐. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสถาบันการเงิน ผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงิน และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของสถาบันการเงินด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด ตลอดจนบุคคลผู้ครอบครองหรือรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินมาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของสถาบันการเงินที่อยู่ในครอบครองของบุคคลดังกล่าว (มาตรา ๔๓)

๔๑. กำหนดให้สถาบันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดและการลงโทษบุคคลซึ่งกระทำความผิด รวมทั้งข้อมูลอื่นที่ได้รับเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๔)

๔๒. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากเสนอรายชื่อบุคคลต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (มาตรา ๔๕)

๔๓. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔๖)

หมวด ๓ การคุ้มครองงานฝาก

ส่วนที่ ๑ กองทุนคุ้มครองเงินฝาก

๔๔. กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนคุ้มครองเงินฝาก” กองทุนประกอบด้วย เงินที่สถาบันการเงินนำส่งตามมาตรา ๔๙ และเงินเพิ่มตามมาตรา ๕๐ ดอกผลของกองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการชำระบัญชีตามหมวด ๔ เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้ และเงินที่สถาบันกู้ยืมมาเพื่อการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงิน (มาตรา ๔๗)

๔๕. กำหนดให้คณะกรรมการจัดสรรเงินไม่เกินครึ่งหนึ่งของดอกผลของกองทุนหลังหักค่าบริหารจัดการกองทุนตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม (๓) แล้ว ให้แก่สถาบันได้ตามความจำเป็น (มาตรา ๔๘)

๔๖. กำหนดให้สถาบันการเงินนำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ต้องไม่เกินร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินฝากถัวเฉลี่ยของบัญชีที่ได้รับการคุ้มครอง (มาตรา ๔๙)

๔๗. กำหนดให้สถาบันการเงินใดไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนหรือนำส่งไม่ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราไม่เกินร้อยละ ๒ ต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่นำส่ง หรือนำส่งไม่ครบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๕๐)

ส่วนที่ ๒ เงินฝากที่ได้รับการคุ้มครอง

๔๘. กำหนดให้เงินฝากที่ได้รับการคุ้มครอง ได้แก่ เงินฝากทุกประเภทของสถาบันการเงินที่นำมาคำนวณยอดเงินฝากถัวเฉลี่ย และดอกเบี้ยค้างจ่ายที่เกิดจากเงินฝากนั้นจนถึงวันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ (มาตรา ๕๑)

ส่วนที่ ๓ การจ่ายเงินแก่ผู้ฝากเงิน

๔๙. กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมหรือผู้แทนนิติบุคคลของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตส่งมอบเงินและทรัพย์สินตลอดจนเอกสารทั้งปวงให้แก่สถาบันในฐานะผู้ชำระบัญชีภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต และให้ผู้ฝากเงินจะต้องยื่นคำขอและแสดงพยานหลักฐานเพื่อขอรับเงินภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่สถาบันประกาศกำหนดให้มายื่นคำขอรับเงิน (มาตรา ๕๒)

๕๐. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินที่ยื่นคำขอแต่ละรายในแต่ละสถาบันการเงินตามจำนวนเงินฝากที่ปรากฏในบัญชีของผู้ฝากทุกบัญชีรวมกัน การจ่ายเงินตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๕๓)

๕๑. กำหนดให้การกำหนดจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินให้สูงกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ หรือให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อความเป็นธรรม ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๕๔)

๕๒. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากเข้ารับช่วงสิทธิของผู้ฝากเงินเท่ากับจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปแล้ว และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในจำนวนเงินนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของสถาบันการเงินนั้นทั้งหมด (มาตรา ๕๕)

หมวด ๔ การชำระบัญชีสถาบันการเงิน

๕๓. กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นผู้ชำระบัญชีสถาบันการเงิน และการใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถาบัน (มาตรา ๕๖)

๕๔. กำหนดให้ในกรณีที่เงินฝากของสถาบันการเงินที่มีการชำระบัญชีมีภาระดอกเบี้ยสูงเกินสมควร และไม่เป็นธรรม สถาบันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจปรับลดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวได้ ทั้งนี้ต้องประกาศให้ผู้ฝากเงินทราบก่อน และจะเริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยได้ เมื่อพ้นระยะเวลา ๗ วันนับแต่วันประกาศ (มาตรา ๕๗)

๕๕. กำหนดให้ในกรณีที่ความผูกพันตามสัญญาของสถาบันการเงินที่มีการชำระบัญชีมีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ สถาบันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจทำความตกลงกับเจ้าของทรัพย์สินคู่สัญญา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อลดภาระดังกล่าวได้ (มาตรา ๕๘)

๕๖. กำหนดให้ในกรณีที่สัญญาจ้างผู้บริหารของสถาบันการเงินที่มีการชำระบัญชีมีเงื่อนไขที่ไม่เหมาะสม หรือกำหนดค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์สูงเกินสมควร หรือสถาบันการเงินดังกล่าวได้รับความเสียหายจากการบริหารหรือการละเลย ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้บริหารสถาบันการเงิน ให้สถาบันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจเลิกจ้าง ระบุหรือลดการจ่ายค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่ผู้บริหารดังกล่าวได้ (มาตรา ๕๙)

๕๗. กำหนดให้เมื่อรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินใด หากสถาบันในฐานะผู้ชำระบัญชีได้ขายหรือโอนสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันของสถาบันการเงินนั้นไปให้บุคคลอื่น มิให้นำมาตรา ๒๓๗ และมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๖๐)

๕๘. กำหนดให้ในการขายหรือโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินตามมาตรา ๖๐ หากมีการขายหรือโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มีใช้สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ซึ่งยอมตกแก่ผู้รับโอนตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ให้หลักประกันนั้นตกแก่บุคคลที่รับซื้อหรือรับโอน (มาตรา ๖๑)

๕๙. กำหนดให้ในการขายหรือโอนสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันตามมาตรา ๖๐ ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้บุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามั่นพยานที่สืบมาแล้วและคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ แต่หากการคัดค้านหรือถ้ามั่นพยานดังกล่าวจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่ความ ศาลอาจไม่อนุญาตก็ได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้นได้ (มาตรา ๖๒)

๖๐. กำหนดให้ในกรณีที่ได้อำนาจเงินให้แก่ผู้ฝากเงินแล้ว สถาบันในฐานะผู้ชำระบัญชีมีอำนาจจัดการทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อชำระหนี้แก่สถาบันสำหรับเงินที่จ่ายไปดังกล่าว รวมทั้งแก่เจ้าหนี้อื่นที่มีบุริมสิทธิในลำดับเหนือกว่าตน และหากมีเงินเหลือ จะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้สามัญตามสัดส่วนที่เป็นธรรม และด้วยความยินยอมของเจ้าหนี้ดังกล่าว ก่อนที่จะยื่นคำร้องขอต่อศาลขอให้สั่งให้สถาบันการเงินนั้นล้มละลายก็ได้ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ให้สถาบันมอบเงินและทรัพย์สินตลอดจนเอกสารทั้งปวงให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และให้สถาบันพ้นจากอำนาจและหน้าที่ในฐานะผู้ชำระบัญชีตั้งแต่วันที่นั้นเป็นต้นไป และกระบวนการชำระบัญชีต่อไปให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย (มาตรา ๖๓)

๖๑. กำหนดให้นับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต จนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามคำขอของสถาบันตามมาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้ใดฟ้องสถาบันการเงินนั้นเป็นคดีล้มละลาย รวมตลอดจนฟ้องร้องบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของสถาบันการเงินนั้น และให้ศาลงดการพิจารณาคดีที่มีผู้ฟ้องสถาบันการเงินนั้นสำหรับสิทธิเรียกร้องใด ๆ ต่อศาลไว้ก่อน (มาตรา ๖๔)

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

๖๒. กำหนดโทษผู้ที่ใช้ข้อความ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงว่าธุรกิจของตนเป็นสถาบันการเงินที่เงินฝากได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๕)

๖๓. กำหนดโทษสถาบันการเงินที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ (มาตรา ๖๖)

๖๔. กำหนดโทษผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๓ หรือให้ถ้อยคำ ส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติดังกล่าวอันเป็นเท็จ (มาตรา ๖๗)

๖๕. กำหนดโทษคณะกรรมการควบคุมหรือผู้แทนนิติบุคคลของสถาบันการเงินที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ (มาตรา ๖๘)

๖๖. กำหนดโทษผู้ที่ล่วงรู้กิจการของสถาบันการเงินใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือล่วงรู้ข้อมูลใดจากการเปิดเผยของบุคคลที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้อันเป็นกิจการหรือข้อมูลที่เป็นความลับ หรือตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่น (มาตรา ๖๙)

๖๗. กำหนดให้ความผิดตามหมวดนี้ หากมิได้ฟ้องคดีต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบโดยคณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๗๑ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่วินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด หรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ (มาตรา ๗๐)

๖๘. กำหนดให้ความผิดตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ (มาตรา ๗๑)

บทเฉพาะกาล

๖๙. กำหนดให้เมื่อมีการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝากขึ้นแล้ว ให้ยกเลิกการประกันผู้ฝากเงินของสถาบันการเงิน โดยรัฐบาลที่มีอยู่ก่อนการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝาก และในสี่ปีแรกของการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเงินแก่ผู้ฝากเงิน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ โดยกำหนดจำนวนเงินที่ให้ความคุ้มครองไม่เกินจำนวน ดังนี้ ปีที่หนึ่ง เต็มตามจำนวนเงินที่ปรากฏในบัญชี ปีที่สอง หนึ่งร้อยล้านบาท ปีที่สาม ห้าสิบล้านบาท ปีที่สี่ สิบล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงสี่ปีแรกของการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ หากภาวะเศรษฐกิจและระบบการเงินเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นเหตุให้ต้องกำหนดจำนวนเงินที่ให้ความคุ้มครองเงินฝากเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๗๒)

๒. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ หน้า ๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากกำหนดกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงิน โดยให้ผู้ฝากเงินมีหน้าที่ยื่นคำขอและแสดงพยานหลักฐานเพื่อขอรับเงิน อันก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ฝากเงินและ ทำให้การจ่ายเงินฝากคืนมีความล่าช้า ประกอบกับยังไม่มีความชัดเจนว่าสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจ ในการกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ของกองทุนคุ้มครองเงินฝากในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการดำเนินงาน ของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก สมควรปรับปรุงกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินให้เกิดความรวดเร็ว รวมทั้งกำหนดอำนาจสถาบันคุ้มครองเงินฝากในการกู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน ตลอดจนเพิ่มเติมการดำเนินงาน ของสถาบันคุ้มครองเงินฝากที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการควบคุมสถาบันการเงินและการชำระบัญชี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ฝากเงิน และให้การดำเนินงานของสถาบัน คุ้มครองเงินฝากเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับหลักการสากลซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่น และเสถียรภาพในระบบสถาบันการเงิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ ให้สถาบันมีอำนาจและหน้าที่ กู้ยืมเงินโดยการทำสัญญากู้ ออกตั๋วเงิน พันธบัตร หรือตราสารทางการเงินอื่นใด เพื่อประโยชน์ของกองทุน ในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการดำเนินงานของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ (๔))

๒. กำหนดให้คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบัน ภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ อำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอและตรวจสอบข้อมูลตามมาตรา ๕๓/๑ และการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอรับเงินตามมาตรา ๕๓/๒ และการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการวางเงินต่อสำนักงานวางทรัพย์ตามมาตรา ๕๓/๔ และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม มาตรา ๕๓/๕ (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๒๕ (๖/๑) (๖/๒) (๖/๓) และ (๖/๔))

๓. กำหนดให้คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบัน ภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ อำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง การรายงานผลการดำเนินงานของสถาบันต่อรัฐมนตรีเป็นรายครึ่งปี (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๕ (๑๑))

๔. กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการจ่ายเงินให้แก่ ผู้ฝากเงิน และการชำระบัญชีของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการควบคุมและสถาบันมีหน้าที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ถูก ควบคุมระหว่างกันได้ (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๔๕ วรรคสอง)

๕. กำหนดให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติ สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๘)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินแต่ละรายในแต่ละสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามจำนวนเงินฝากที่ปรากฏในบัญชีของผู้ฝากเงินทุกบัญชีรวมกัน หากเงินฝากทุกบัญชีรวมกันมีจำนวนเกินกว่าหนึ่งล้านบาท ให้จ่ายเงินเป็นจำนวนหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต ทั้งนี้ ในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินดังกล่าวให้สถาบันแจ้งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ฝากเงินทราบด้วย ในการจ่ายดังกล่าวหากผู้ฝากเงินมีหนี้ที่ถึงกำหนดชำระก่อนหรือในวันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นจำนวนเงินแน่นอนกับสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้สถาบันหักหนี้้นออกจากจำนวนยอดเงินฝากทุกบัญชีรวมกันทั้งหมดในสถาบันการเงินดังกล่าวก่อนจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงิน ซึ่งการจ่ายเงินและการหักหนี้ให้สถาบันใช้ข้อมูลเงินฝากและหนี้ของผู้ฝากเงินในสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้สถาบันจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีหรือทายาทเท่านั้น ในกรณีมีชื่อบุคคลหลายคนร่วมกันเป็นเจ้าของบัญชี ให้สถาบันจ่ายเงินให้แก่ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีแต่ละคนตามส่วนที่บุคคลนั้นมีสิทธิในบัญชีเงินฝากตามหลักฐานการฝากเงินที่สถาบันการเงินนั้นมีอยู่อย่างชัดเจน หากไม่อาจทราบจำนวนเงินฝากที่แต่ละคนมีส่วนในบัญชีนั้น ให้ถือว่าผู้ฝากเงินดังกล่าวมีส่วนเท่ากัน การจ่ายเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓)

๗. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่สถาบันจ่ายให้แก่ตนตามมาตรา ๕๓ ให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอให้สถาบันตรวจสอบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามสิบวันตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่งแล้ว แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๕๓/๑)

กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดมิได้รับเงินภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอรับเงินต่อสถาบันภายในสองร้อยเจ็ดสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๕๓/๒)

กำหนดให้สถาบันพิจารณาคำขอตามมาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รับคำขอ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สถาบันมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากเงินทราบก่อนครบกำหนดเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่สถาบันพิจารณาคำขอไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสถาบันเห็นด้วยกับคำขอ (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๕๓/๓)

กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดได้มายื่นคำขอรับเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๓/๒ ให้สถาบันวางเงินเท่ากับจำนวนเงินที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๕๓ ต่อสำนักงานวางทรัพย์ และให้ถือว่า การวางเงินดังกล่าวเป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินตามมาตรา ๕๓ ให้สถาบันประกาศโฆษณาไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต และโฆษณาในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสถาบันด้วย บรรดาเงินที่วางไว้ต่อสำนักงานวางทรัพย์นั้น ถ้าผู้ฝากเงินมิได้มารับเงินภายในสามปี นับแต่วันที่สถาบันวางเงิน ให้ตกเป็นของกองทรัพย์สินของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตการวางเงิน ต่อสำนักงานวางทรัพย์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๕๓/๔)

กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดไม่เห็นด้วยกับผลการตรวจสอบข้อมูลตามมาตรา ๕๓/๑ หรือผลการพิจารณาคำขอรับเงินตามมาตรา ๕๓/๒ หรือจำนวนเงินที่วางไว้ต่อสำนักงานวางทรัพย์ตามมาตรา ๕๓/๔ ให้ผู้ฝากเงินมีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสถาบันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้งผลดังกล่าว หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศโฆษณา แล้วแต่กรณี และให้สถาบันส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ดังกล่าว ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน

นับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากเงินทราบก่อนครบกำหนดเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ถือว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๕๓/๕)

๘. กำหนดให้ถือว่าสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย เพื่อประโยชน์แก่การชำระบัญชี (มาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๕๖ วรรคสอง)

จุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปึงบประมาณใดอาจขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้ หากเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีในปึงบประมาณก่อนปึงบประมาณที่จะขอไปดำรงตำแหน่ง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๖/๑ ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปึงบประมาณใด ให้พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นปึงบประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่าจะพ้นจากราชการตามมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปึงบประมาณใด ให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการในปึงบประมาณนั้นแล้วเสนอผลการประเมินให้ ก.ต. พิจารณาประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือทำการแทนในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมไม่ได้ รวมทั้งไม่อาจเป็นผู้ทำการแทนโดยอาศัยลำดับอาวุโสดังที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติดังกล่าวด้วย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๘ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่

ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสหรือผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีโดยไม่ดำรงตำแหน่งด้านบริหารจนกว่าจะพ้นจากราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีหลักการ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปอาจขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง) กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปิงบประมาณใดพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (เพิ่มมาตรา ๖/๑ และยกเลิกมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑) กำหนดให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙) และกำหนดห้ามผู้พิพากษาอาวุโสได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือทำการแทนในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐) ด้วยเหตุผลที่ว่า โดยที่ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการตุลาการในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้นซึ่งไม่เหมาะสมกับข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุเกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่าจะพ้นจากราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ พิจารณาในวาระที่หนึ่งมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวและมอบหมายให้คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กรรมาธิการจำนวน ๑๙ คน) เป็นผู้พิจารณารายละเอียด กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน และกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาในคราวประชุมสภาฯ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๖๐ วัน เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาแล้วเสร็จเสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ จากนั้น ในคราวประชุมสภาฯ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมพิจารณารายละเอียดในวาระที่สองและลงมติในวาระที่สาม เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายพร้อมทั้งเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/302-3.pdf)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ คือ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมเหตุผล เป็นดังนี้ “เหตุผล โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีโดยไม่ดำรงตำแหน่งด้านบริหารจนกว่าจะพ้นจากราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” (๒) การประเมินสมรรถภาพเป็นมาตรการสำคัญในการตรวจสอบและดูแล ให้ผู้พิพากษาซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีอยู่ในสถานะที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ การกำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ต้องเข้ารับการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่นั้นก็เพื่อเป็นหลักประกันว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นถึงแม้จะมีอายุมากแต่ก็ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

โดยสมบูรณ์ ไม่แตกต่างจากที่ผ่านมา ทั้งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความที่มีอรรถคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการประเมินสมรรถภาพจึงควรที่จะมีการประเมินอย่างรอบด้าน ทั้งทางร่างกายซึ่งนอกจากการตรวจร่างกายโดยทั่วไปแล้ว ควรมีการตรวจความสามารถด้านการฟังและสายตา และการตรวจประเมินด้านสุขภาพจิตโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทั้งนี้ เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างเที่ยงตรง และถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/302-5.pdf) ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการ

ปัจจุบันกฎหมายที่ใช้บังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส คือ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีก ๓ ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๕ ก วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๓๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์และหากผู้พิพากษาอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามคำว่า “ข้าราชการตุลาการ” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ “ก.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ และ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้นอกจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ และผู้พิพากษาอาวุโสมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาตามที่ได้รับแต่งตั้ง และมีอำนาจหน้าที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ รวมทั้งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสำหรับผู้พิพากษาคณะเดียว ทั้งนี้ ไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนเท่ากับเงินเดือนเดิมที่ได้รับอยู่ก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เว้นแต่ผู้ซึ่งได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของชั้นอยู่ก่อนแล้ว จึงให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าเงินเดือนเดิมหนึ่งขั้น และในปิงบประมาณต่อ ๆ ไปให้ปรับอัตราเงินเดือนของแต่ละตำแหน่งทุกปีปีละหนึ่งขั้น โดยไม่มีการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี และเงินเดือนเดิมตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงเงินเดือนที่จะได้รับภายหลังการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณถัดจากปีก่อนที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส และให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินประจำตำแหน่งเท่ากับเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับอยู่เดิมก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เว้นแต่ในการปรับอัตราเงินเดือนตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนในชั้นที่สูงขึ้น ก็ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งสำหรับผู้พิพากษาชั้นที่สูงขึ้นนั้น (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งจะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต้องเป็นผู้มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีในปิงบประมาณก่อนปิงบประมาณที่ดำรงตำแหน่งและผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๙ และข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในปิงบประมาณใด ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อประธานศาลฎีกาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนเริ่มปิงบประมาณที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส และเมื่อไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสแล้วจะกลับไปดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการอื่นอีกไม่ได้ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในชั้นศาลใด ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งในแต่ละศาลในชั้นศาลซึ่งจะต้องไม่สูงกว่าตำแหน่งที่ผู้นั้นเคยดำรงมาก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน และเมื่อได้รับความเห็นชอบในการแต่งตั้งแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้เมื่อได้มีการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลใดแล้ว จะย้ายข้าราชการตุลาการผู้นั้นจากศาลนั้นโดยไม่ได้รับความยินยอมมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้ายแต่งตั้งตามวาระเป็นกรณีที่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา เป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ผู้พิพากษาอาวุโสพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปิงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสไปดำรงตำแหน่งหรือทำการแทนตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมจะกระทำมิได้ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้การส่งให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสไปช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งอื่นหรือส่งโอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายอื่น จะกระทำมิได้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ผู้พิพากษาอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิใน ก.ต. (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ หากประสงค์จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้แสดงความจำนงต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลดังกล่าวต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบ

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. แล้ว ให้นำความกราบบังคับทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าก่อนออกจากราชการเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ผู้นั้นมีสภาพเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการต่อไป และในการออกจากราชการนั้น ถ้าเป็นผู้รับบำนาญ ให้งดรับบำนาญตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส รวมทั้งให้คืนเงินสะสม เงินสมทบ เงินประเดิม เงินชดเชย และผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวที่ได้รับไปแก่กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส แต่ถ้าเป็นผู้รับบำเหน็จให้คืนเงินบำเหน็จ เงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ที่ได้รับจากเงินดังกล่าวแก่ทางราชการและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าก่อนออกจากราชการเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ผู้นั้นอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป และในการออกจากราชการนั้น ถ้าเป็นผู้รับบำนาญ ให้งดรับบำนาญตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส แต่ถ้าเป็นผู้รับบำเหน็จให้คืนเงินบำเหน็จแก่ทางราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส

ผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตราี้ให้มีสิทธิได้นับเวลาราชการก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (มาตรา ๑๓)

๒. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๓๙ ก วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปิงบประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น แต่เนื่องจากอัตรากำลังผู้พิพากษาศาลสูงที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะรองรับปริมาณคดี รวมทั้งภารกิจตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เพิ่มขึ้นได้ สมควรให้ผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและมีประสบการณ์ในการพิจารณาพิพากษาคดีมาเป็นเวลานานสามารถดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลสูงได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องนอกจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ และผู้พิพากษาอาวุโสมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาตามที่ได้รับแต่งตั้ง และมีอำนาจหน้าที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ รวมทั้งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสำหรับผู้พิพากษาคนเดียว ทั้งนี้ ไม่มีสิทธิได้รับ

เลือกเป็นกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในชั้นศาลใด ให้เลขานุการ ก.ต. เสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งในแต่ละศาลในชั้นศาลซึ่งจะต้องไม่สูงกว่าตำแหน่งที่ผู้นั้นเคยดำรงมาก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน และเมื่อได้รับความเห็นชอบในการแต่งตั้งแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

๓. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๒ ก วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๖ บัญญัติให้ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุครบเจ็ดสิบปี โดยให้ผู้ที่มิใช่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในระยะเวลาสิบปีแรกนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าว มีผลใช้บังคับทยอยพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เป็นลำดับในแต่ละปีต่อเนื่องกันไป และให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม ซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีและผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การโยกย้ายผู้พิพากษาอาวุโสให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องเงินเดือนเดิมให้หมายถึงเงินเดือนที่จะได้รับภายหลังการเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณถัดจากปีก่อนที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ วรรคสอง)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องข้าราชการตุลาการที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต้องเป็นผู้มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีในปีงบประมาณก่อนปีงบประมาณที่ดำรงตำแหน่ง และผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔ ข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในปีงบประมาณใด ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อประธานศาลฎีกาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนเริ่มปีงบประมาณที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส และเมื่อไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสแล้วจะกลับไปดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการอื่นอีกไม่ได้ (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องเมื่อได้มีการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลใดแล้วจะย้ายข้าราชการตุลาการผู้นั้นจากศาลนั้นโดยไม่ได้รับความยินยอมมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้ายแต่งตั้งตามวาระ เป็นกรณีที่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา เป็นกรณีที่

กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้พิพากษาอาวุโสพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

๕. กำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมิใช่ผู้พิพากษาอาวุโสพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้บทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบถึงข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๘)

๔. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๘๓ ก วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีโดยไม่ดำรงตำแหน่งด้านบริหารจนกว่าจะพ้นจากราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปีงบประมาณใดอาจขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้ หากเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ ปีในปีงบประมาณก่อนปีงบประมาณที่จะขอไปดำรงตำแหน่ง (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง)

๒. กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณใดให้พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่าจะพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๖/๑ และมาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมห้ามผู้พิพากษาอาวุโสได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือทำการแทนในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

๕. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับสำหรับผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส หรือผ่านการประเมินก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กล่าวคือ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสหรือผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘)

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕

มาตรา ๔ บุคคลใดให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินหรือกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการอำพราง
การให้กู้ยืมเงิน โดยมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ
ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

(๒) กำหนดข้อความอันเป็นเท็จในเรื่องจำนวนเงินกู้หรือเรื่องอื่น ๆ ไว้ในหลักฐานการกู้ยืม
หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้เพื่อปิดบังการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือ

(๓) กำหนดจะเอาหรือรับเอาซึ่งประโยชน์อย่างอื่นนอกจากดอกเบี้ย ไม่ว่าจะเป็นเงิน หรือสิ่งของ หรือโดยวิธีการใด ๆ จนเห็นได้ชัดว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากเกินไปอันสมควรตามเงื่อนไขแห่งการกู้ยืมเงิน

มาตรา ๕ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิเรียกร้องจากบุคคลอื่นโดยรู้ว่าเป็นสิทธิที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๔ และใช้สิทธินั้นหรือพยายามถือเอาประโยชน์แห่งสิทธินั้น ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔

มาตรา ๖ เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะมีความผิดหรือไม่ ศาลอาจนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา ๓๙ (๓) และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับการให้กู้ยืมเงินที่มีการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา หรือการเรียกเอาประโยชน์อย่างอื่นนอกจากดอกเบี้ยยังเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สมควรปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยการห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ กฎหมายว่าด้วยห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราประกาศใช้เป็นครั้งแรก คือ พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยพระยามโนปกรณนิติธาดา ประธานคณะกรรมการราษฎร เป็นผู้รับพระบรมราชโองการ ซึ่งสาระสำคัญคือ บุคคลใด (ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ (ข) เพื่อปิดบังการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราท่านบัญญัติไว้ในกฎหมาย บังอาจกำหนดข้อความอันไม่จริงในเรื่องจำนวนเงินกู้หรืออื่น ๆ ไว้ในหนังสือสัญญา หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้ หรือ (ค) นอกจากดอกเบี้ยยังอาจกำหนดจะเอาหรือรับเอาซึ่งกำไรอื่นเป็นเงินหรือสิ่งของ หรือโดยวิธีเพิกถอนหนี้ หรืออื่น ๆ จนเห็นได้ชัดว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากเกินไปเกินส่วนอันสมควรตามเงื่อนไขแห่งการกู้ยืม ท่านว่าบุคคลนั้น มีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ บุคคลใดรู้อยู่แล้ว ได้มาแม้จะได้เปล่าซึ่งสิทธิที่จะเรียกร้องจากบุคคลอื่นอันผิดบัญญัติที่กล่าวไว้ และใช้สิทธินั้น หรือพยายามถือเอาประโยชน์แห่งสิทธินั้น ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๖ ตุลาคม ๒๔๗๕, “พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕” เล่ม ๔๙, หน้า ๔๖๑)

ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลที่มุ่งให้รัฐบาลออกกฎหมายฉบับนี้ คือ หวังจะบำรุงการกู้ยืมให้เป็นไปในทางที่ควร การกู้ยืมโดยปกตินั้นผู้ต้องการทุน เมื่อได้ทุนแล้วไปประกอบกิจการอันใดอันหนึ่งมีผลงอกงามขึ้น ก็แบ่งผลนั้น ใช้เป็นดอกเบี้ยบ้าง เหลือรวบรวมไว้เพื่อใช้หนี้ทุนต่อไป ดังนี้ ฝ่ายเจ้าหนี้ก็ได้ดอกเบี้ยเป็นค่าป่วยการ และมีโอกาสที่จะได้รับใช้ทุนคืนในภายหลัง แต่ถ้าดอกเบี้ยเรียกแรงเกินไปแล้ว ลูกหนี้ได้ผลไม่พอที่จะใช้ดอกเบี้ยได้ ย่อมต้องย่ำแย่ไปด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ด้วยเหตุนี้ประเทศทั้งหลายและประเทศของเราเองจึงมีกฎหมายมาแต่โบราณกาล กำหนดอัตราดอกเบี้ยอย่างสูงไว้ กล่าวคือ ชั่งละ ๑ บาทต่อเดือน (หรือร้อยละ ๑๕ ต่อปี) แต่ปรากฏว่ามีการให้กู้ยืมกันโดยอัตราสูงกว่านั้น และเจ้าหนี้กับลูกหนี้ต่างร่วมใจร่วมมือกันหลีกเลี่ยงกฎหมาย เพราะฝ่ายหนึ่งอยากได้อีกฝ่ายหนึ่งกลัวความจำเป็นบังคับ ในที่สุดก็ได้ผลอันไม่พึงปรารถนาดังกล่าว ดังนั้น ถ้าทั้ง ๒ ฝ่ายต่างคิดไปในทางที่ควรของการค้า ก็ไม่มีทางจะได้รับความขัดข้องเพราะกฎหมายฉบับนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๖ ตุลาคม ๒๔๗๕, “คำแถลงการณ์ คณะกรรมการราษฎร เกี่ยวแก่พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕”, เล่ม ๔๙, หน้า ๔๖๔)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรีโดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวมีหลักการคือ “ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา” เหตุผล คือ โดยที่พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับการให้กู้ยืมเงินที่มีการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราหรือการเรียกเอาประโยชน์อย่างอื่นนอกจากดอกเบี้ยยังเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๗๙๖ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๑๘ คนเพื่อพิจารณารายละเอียด กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วันและกำหนดเวลาปฏิบัติงาน

ภายใน ๖๐ วันซึ่งต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วัน

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้วรายงานการพิจารณาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จากนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาในวาระที่สองและลงมติในวาระที่สาม ในคราวประชุมครั้งที่ ๗๕/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๖๗๔๘ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปตามความในมาตรา ๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๓๑

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ๒ ประการ คือ (๑) รัฐควรมีมาตรการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างบุคคลธรรมดาโดยไม่มีหลักประกันในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปีได้โดยจัดให้มีการขึ้นทะเบียน ผู้ปล่อยเงินกู้กับภาครัฐเช่นเดียวกับมาตรการสินเชื่อนาโนไฟแนนซ์ หรือสินเชื่อพีโคไฟแนนซ์ ซึ่งสามารถเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยได้ถึงร้อยละ ๓๖ และ (๒) ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๔ หากเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยปกปิดวิธีดำเนินการ หรือกระทำในลักษณะของการดำเนินการที่แอบแฝงหรืออำพรางในธุรกิจ อันเป็นการกระทำซึ่งเข้าองค์ประกอบความผิดฐานอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๙ สมควรที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะดำเนินคดีในความผิดฐานอั้งยี่ และการกระทำความผิดฐานอั้งยี่เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๖๗๔๘ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕ ก วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับการให้กู้ยืมเงินที่มีการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราหรือการเรียกเอาประโยชน์อย่างอื่นนอกจากดอกเบี้ยยังเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ (มาตรา ๓)
๒. กำหนดให้การให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินหรือกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะทำนองเดียวกับการให้กู้ยืมเงิน โดยเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือโดยกำหนดข้อความอันเป็นเท็จในเรื่องจำนวนเงินกู้

หรือเรื่องอื่น ๆ ไว้ในหลักฐานการกู้ยืมหรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้เพื่อปิดบังการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือโดยกำหนดจะเอาหรือรับเอาซึ่งประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากเกินส่วนอันสมควรตามเงื่อนไขแห่งการกู้ยืมเงิน เป็นความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา นอกจากนี้ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิเรียกร้องจากบุคคลอื่น โดยรู้ว่าเป็นสิทธิที่ได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าว ใช้สิทธินั้นหรือพยายามถือเอาประโยชน์แห่งสิทธินั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกันอีกด้วย กล่าวคือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

๓. เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ไม่ว่าจะมีคำขอหรือไม่ ศาลอาจนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา ๓๙ (๓) และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๖)

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และ
กำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่
และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
แห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กสทช.” จำนวนเจ็ดคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

ตามมาตรา ๗ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกิจการกระจายเสียง ด้านกิจการโทรทัศน์ ด้านกิจการโทรคมนาคม ด้านวิศวกรรม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ ที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช.

ให้เลขาธิการ กสทช. เป็นเลขานุการ กสทช.”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติทั่วไป

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด และ
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง
- (๓) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๔) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๖) เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๗) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดใด เว้นแต่เป็นความผิดอันได้

กระทำโดยประมาท ความผิดหลุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๐) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๑๑) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๑๒) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ผู้บริหาร ที่ปรึกษา พนักงาน ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลอื่นใดบรรดาที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๕

(๑๓) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๔) เคยเป็นผู้ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้บริหารบริษัทมหาชนจำกัดเพราะเหตุมีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกส่วนที่ ๒ การได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ โดยวิธีการคัดเลือกกันเอง มาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๓ ในหมวด ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ เมื่อมีเหตุต้องมีการเลือกและแต่งตั้งกรรมการ ให้มีคณะกรรมการสรรหา กรรมการคนหนึ่ง ทำหน้าที่คัดเลือกผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลรัฐธรรมนูญจำนวนหนึ่งคน

(๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนหนึ่งคน

(๓) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหนึ่งคน

(๔) กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวนหนึ่งคน

(๕) กรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวนหนึ่งคน

(๖) ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดิน จำนวนหนึ่งคน

(๗) ผู้ว่าราชการนาครแห่งประเทศไทย

ให้คณะกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา

ประธานและกรรมการสรรหาไม่มีสิทธิสมัครเป็นกรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้น มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการในการดำเนินการสรรหาและคัดเลือก กรรมการ”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๑๔/๑ ก่อนดำเนินการประกาศรับสมัครตามมาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการสรรหา กำหนดลักษณะของความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และผลงานของแต่ละด้านที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. แล้วประกาศให้ทราบทั่วกัน

มาตรา ๑๔/๒ ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการพลเรือน พนักงานในหน่วยงานอื่นของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกรมขึ้นไป หรือรองหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจ หรือ

(๒) เป็นหรือเคยเป็นนายทหารหรือนายตำรวจที่มียศตั้งแต่พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือนพันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ หรือพันตำรวจเอกพิเศษ ขึ้นไป หรือ

(๓) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือ

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองกรรมการผู้จัดการในบริษัทมหาชนจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท หรือ

(๕) มีประสบการณ์การทำงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี หรือ

(๖) มีประสบการณ์ด้านการบริหารกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ในการดำเนินการคัดเลือกกรรมการ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศ การเปิดรับสมัครบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ ให้ทราบเป็นการทั่วไปผ่านทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยสามสิบวันติดต่อกัน

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร ซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการให้ได้จำนวนสองเท่าของจำนวนกรรมการที่จะพึงมีในแต่ละด้านภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด โดยแต่ละด้านให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการสรรหากรรมการต่อศาลปกครอง การฟ้องคดีดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เว้นแต่ศาลปกครอง จะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในการนี้ หากศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ อันเป็นผลให้บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือได้รับการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย กรณีเช่นว่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกิจการที่บุคคลนั้นได้กระทำไว้แล้วก่อนมีคำพิพากษาหรือ คำสั่งดังกล่าว”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในส่วนที่ ๔ การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการ มาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๑๘ ของหมวด ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๔

การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการ

มาตรา ๑๖ เมื่อได้รับรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการจากการสรรหาตามส่วนที่ ๓ แล้ว ให้เลขาธิการวุฒิสภาจัดทำรายชื่อผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกนั้น และเสนอบัญชีรายชื่อ พร้อมประวัติและ เอกสารหลักฐานของบุคคลดังกล่าว ซึ่งต้องระบุให้ชัดเจนหรือมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมตามมาตรา ๖ ต่อประธานวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คัดเลือกเสร็จตามมาตรา ๑๕ เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาและมีมติเลือกต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาไม่อาจสรรหาผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการตามส่วนที่ ๓ ให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕ ให้เลขาธิการวุฒิสภานำรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือก เป็นกรรมการที่คณะกรรมการสรรหาคำเนินการแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา พร้อมประวัติและเอกสาร หลักฐานของบุคคลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมตามมาตรา ๖ เสนอต่อประธาน วุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คัดเลือกเสร็จตามมาตรา ๑๕ เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาและมีมติเลือก ต่อไป

มาตรา ๑๗ ให้วุฒิสภามีมติเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่เลขาธิการวุฒิสภาเสนอให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อ เพื่อให้ได้กรรมการตามมาตรา ๖ โดยแต่ละด้านให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก ซึ่งจะต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ แล้วแจ้ง

ให้ผู้ได้รับเลือกทราบ และประธานวุฒิสภাজัดให้ผู้ได้รับการเลือกมาประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการ แล้วนำรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการและได้รับการเลือกเป็นกรรมการ แจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติเลือก เพื่อนายกรัฐมนตรีดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

เมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้ายังมีผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๖ ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้คณะกรรมการสรรหาคำเนินการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๕ วรรคสองตามจำนวนที่ไม่ครบ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการสรรหาได้รับแจ้ง

ในกรณีที่วุฒิสภามีมติเลือกบุคคลเป็นกรรมการไม่ครบตามวรรคสองแต่มีจำนวนผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการไม่น้อยกว่าห้าคน ให้ประธานวุฒิสภานำรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบและให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อผู้ได้รับเลือกดังกล่าว ขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และให้กรรมการดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ถือว่า กสทช. ประกอบด้วยการกรรมการจำนวนดังกล่าว และให้กรรมการ กสทช. นั้น ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการตามวรรคสี่

เมื่อวุฒิสภาได้รับบัญชีรายชื่อเพิ่มเติมจากคณะกรรมการสรรหาตามวรรคสองแล้ว ให้วุฒิสภาดำเนินการตามวรรคหนึ่งเพื่อเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อนั้นให้ครบตามจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อดังกล่าว และให้ประธานวุฒิสภাজัดให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการมาประชุมร่วมกับกรรมการตามวรรคสามเพื่อคัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งประธานกรรมการให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติเลือกกรรมการเพิ่มเติมแล้วแจ้งบัญชีรายชื่อกรรมการที่ได้รับเลือกและผู้ได้รับคัดเลือกเป็นประธานกรรมการให้นายกรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการเป็นกรรมการตามวรรคสาม ให้ผู้นั้นพ้นจากความเป็นกรรมการนับแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

วันที่วุฒิสภาจะดำเนินการเลือกตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุมรัฐสภา

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗ มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๑) (๒) หรือ (๓) นายกรัฐมนตรีจะนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งได้ต่อเมื่อผู้นั้นได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตามมาตรา ๘ (๑) หรือ (๒) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อถือได้ว่าตนได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระตามมาตรา ๘ (๓) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออก หรือมิได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลจากรายชื่อผู้เข้ารับการศึกษาคัดเลือกตามมาตรา ๑๖ เพื่อเสนอวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ก่อนครบกำหนดตามวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการจัดให้มีการเสนอชื่อและแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่า กสทช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ แต่ทั้งนี้จะต้องมีจำนวนกรรมการไม่น้อยกว่าสี่คน”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มติของวุฒิสภาทามวรรคหนึ่งต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ โดยในการลงมตินั้นต้องนำรายงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้ส่งมายังวุฒิสภาทามมาตรา ๗๒ มาพิจารณาประกอบด้วย”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒/๑ ของส่วนที่ ๕ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ในหมวด ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๒๒/๑ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งกรรมการเป็นผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน หรือดำรงตำแหน่งใดในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลอื่นใดบรรดาที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุและแผนเลขหมายโทรคมนาคม และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) พิจารณออนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือในกิจการวิทยุคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว ในการนี้ กสทช. จะมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาตแทน กสทช. เฉพาะการอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องวิทยุคมนาคมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนดก็ได้”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๒/๑) ของมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“(๑๒/๑) เรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าหรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในแผนซึ่งจัดทำขึ้นตาม (๑) จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดวิธีการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่โดยให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีด้วย”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๔) ประสานงานเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเป็นหน่วยงานอำนาจการของรัฐในกิจการสื่อสารระหว่างประเทศกับองค์การระหว่างประเทศ รัฐบาล และหน่วยงานต่างประเทศด้านการบริหารคลื่นความถี่ รวมทั้งสนับสนุนกิจการของรัฐเพื่อให้มีดาวเทียมหรือให้ได้มาซึ่งสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแผนซึ่งจัดทำตาม (๑) และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๒/๑) ของมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“(๒๒/๑) ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ กสทช. และผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตจาก กสทช. ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลตามที่สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร้องขอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๒๗/๑ ในกรณีที่มีปัญหาว่าการดำเนินการของ กสทช. สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมหรือไม่ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

ในการวินิจฉัยชี้ขาด ให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาเสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ กสทช. จำนวนเท่า ๆ กัน เป็นกรรมการ

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สิ้นสุด”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ ให้ กสทช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กสทช. มอบหมายได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช.

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนไม่ได้ และการสั่งการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายนั้นจะต้องรายงานให้ กสทช. ทราบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสทช. กำหนด

อนุกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ ข.”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๓๓/๑ กสทช. อาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. โดยพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นต้องรายงานการปฏิบัติหน้าที่ให้ กสทช. ทราบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสทช. กำหนด”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ กสทช. และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมีอำนาจสั่งหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดให้ชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกส่วนที่ ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และส่วนที่ ๒ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม มาตรา ๓๕ ถึงมาตรา ๔๐ ในหมวด ๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและต้องดำเนินการในลักษณะที่มีการกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึงในกิจการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการบริการสาธารณะแก่ประชาชน เพื่อให้คลื่นความถี่เหมาะสมแก่การเป็นสมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหกของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่เป็นการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ให้ใช้วิธีคัดเลือกทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น โดยให้แยกกันในแต่ละระดับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ ระยะเวลาและเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด แต่ในกรณีที่เป็นการประกอบกิจการทางธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การคัดเลือกให้ทำโดยวิธีการประมูล โดย กสทช. ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาและเงื่อนไขก่อนการประมูลซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับด้วย”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในวรรคแปดของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ก่อให้เกิดหรืออาจเกิดการรบกวนหรือทับซ้อนกับคลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนแล้วจะกระทำมิได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าเกิดการรบกวนหรือทับซ้อนของคลื่นความถี่ใด ๆ อันเป็นผลจากการละเมิดกฎหมาย กสทช. ต้องดำเนินการระงับการรบกวนหรือทับซ้อนนั้นโดยเร็ว”

มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเก้าและวรรคสิบของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“คลื่นความถี่ที่ กสทช. อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตใช้ตามวรรคหนึ่ง กสทช. อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ล่วงหน้าในใบอนุญาตว่า กสทช. อาจอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่จากคลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตไว้แล้วนั้นได้ แต่การอนุญาตนั้นจะต้องไม่เป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์หรือเป็นการแข่งขันกับกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้ประกาศให้ทราบทั่วกันไว้เป็นอย่างอื่นในการคัดเลือกหรือในการอนุญาต

เมื่อ กสทช. อนุญาตให้ผู้ใดใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แล้ว ให้แจ้งไปยังคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทราบ”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๐/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ ให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑ โดยแยกเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาตและต้องชำระเป็นรายปีในอัตราที่เหมาะสมกับประเภทของใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เว้นแต่ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการทางธุรกิจ ให้ถือว่าเงินที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๔๑ วรรคหก เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาต และภายใต้บังคับมาตรา ๕๓ (๘/๑) เงินที่ได้จากการประมูลดังกล่าวเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการประมูล และเงินที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้วเหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ผู้ใดประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการโดยวิธีคัดเลือกโดยวิธีการประมูลคลื่นความถี่ เว้นแต่ในกรณีเป็นคลื่นความถี่ที่มีเพียงพอต่อการใช้งานหรือนำไปใช้ในกิจการบางประเภทที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร ตามลักษณะและประเภทที่ กสทช. ประกาศกำหนดไว้เป็นการล่วงหน้า จะใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาและเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด โดยให้นำความในมาตรา ๔๑ วรรคสี่ วรรคเจ็ด วรรคเก้า และวรรคสิบมาใช้บังคับโดยอนุโลม และภายใต้บังคับมาตรา ๕๓ (๘/๑) เงินที่ได้จากการคัดเลือกเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการคัดเลือก และเงินที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้วเหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“ในการดำเนินการตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามวรรคหนึ่ง ให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนแทนได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ กสทช. โอนเงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคสาม และที่กำหนดไว้ตามวรรคสี่ให้แก่กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อดำเนินการต่อไป”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๐/๒๕๕๗ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่”

มาตรา ๓๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๘/๑) ของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“(๘/๑) เงินรายได้ที่ได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ได้รับคืนตามมาตรา ๒๗ (๑๒/๑) ภายหลังหักค่าใช้จ่ายในการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าวแล้ว”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เงินกองทุนให้ใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๕๒ และตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามมาตรา ๕๐ เว้นแต่วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๕๒ (๖) ให้ใช้เงินจากกองทุนตาม (๘/๑) เท่านั้น

เงินกองทุนตาม (๘/๑) ถ้ากระทรวงการคลังเห็นว่ามิเกินความจำเป็นหรือหมดความจำเป็นต้องใช้จะขอให้นำส่วนที่เกินจำเป็นส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดินก็ได้”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. เพื่อเสนอ กสทช. อนุมัติ โดยรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. ให้หมายความรวมถึงรายจ่ายใด ๆ อันเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และสำนักงาน กสทช. งบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวต้องจัดทำโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า การประหยัด และประสิทธิภาพ รายการหรือโครงการใดที่ตั้งงบประมาณไว้แล้วและมิได้จ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในปีงบประมาณนั้นให้รายการหรือโครงการนั้นเป็นอันพับไปและให้สำนักงาน กสทช. นำส่งงบประมาณสำหรับรายการหรือโครงการดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดิน”

มาตรา ๓๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตาม (๒) ก่อนที่สำนักงาน กสทช. จะเสนอ กสทช. อนุมัติ ให้สำนักงาน กสทช. เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็น และให้สำนักงาน กสทช. พิจารณาดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว เว้นแต่งบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้สำนักงาน กสทช. เสนอไปยังคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง ในกรณีที่ สำนักงาน กสทช.

หรือคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วแต่กรณี ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้สำนักงาน กสทช. เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวพร้อมความเห็นของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาต่อไป

เมื่อ กสทช. อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. ตามวรรคสองแล้ว ให้สำนักงาน กสทช. เปิดเผยงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นพร้อมทั้งรายการหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เข้าถึงได้โดยสะดวก

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเสนองบประมาณรายจ่ายต่อสำนักงาน กสทช. เพื่อจัดสรรเป็นงบประมาณของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ไว้ในร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. ในการนี้ สำนักงาน กสทช. อาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวไว้ในรายงานการเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ได้”

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. รวมทั้งจำนวนและอัตราค่าตอบแทนของตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติงานและระยะเวลาการปฏิบัติงานของตำแหน่งนั้นด้วย”

มาตรา ๓๗ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) รายละเอียดของอัตราค่าตอบแทนกรรมการ จำนวนคณะอนุกรรมการและอัตราค่าตอบแทนของอนุกรรมการเป็นรายบุคคล และอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษาที่ กสทช. แต่งตั้งเป็นรายบุคคล”

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“รายได้ของสำนักงาน กสทช. ตาม (๑) และ (๒) เมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงาน กสทช. ค่าภาระต่าง ๆ ที่จำเป็น เงินที่จัดสรรเพื่อสมทบกองทุนตามมาตรา ๕๒ กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

มาตรา ๓๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“ในเวลาใด ๆ ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน กสทช. ไม่เกิดประสิทธิผล หรือเป็นการฟุ่มเฟือยเกินสมควร หรือการดำเนินการใดไม่ถูกต้องตรงตามแผน หรือจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวม ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ กสทช. ทราบ และให้ กสทช. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือระงับการดำเนินการตามควรแก่กรณีภายในระยะเวลาที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และหากปรากฏว่า กสทช. ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันควร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจพิจารณารายงานต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป”

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ กสทช. ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”

มาตรา ๔๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๖/๑ ในหมวด ๘ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๗๖/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท”

มาตรา ๔๒ ให้กรรมการ กสทช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ หรือพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ในกรณีที่มิได้ตำแหน่งว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้กรรมการ กสทช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการ กสทช. เหลือไม่ถึงสี่คน ให้กรรมการ กสทช. ที่เหลืออยู่พ้นจากตำแหน่งโดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการ กสทช. ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการ กสทช. ดังกล่าว ให้กรรมการ กสทช. ที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการ กสทช. ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ กสทช. ให้กรรมการ กสทช. ที่เหลืออยู่เลือกกรรมการ กสทช. คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ กสทช. ต่อไป

มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของ กรรมการ กสทช. ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตาม พระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับกรรมการ กสทช. ตามวรรคหนึ่ง โดยให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ กสทช. ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบ กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๔๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดอ้างถึง คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมาย ว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึง คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

มาตรา ๔๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนระดับชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมต่อแนวทางการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีแล้ว จึงต้องแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว ประกอบกับเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดสรรคลื่นความถี่ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าเพิ่มขึ้นและเพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและสาธารณะมากยิ่งขึ้น กรณีจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่ให้สามารถรองรับในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมที่ใช้บังคับในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และได้รับการบรรจุเข้าในระเบียบวาระครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้นองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๒ ฉบับ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๗๘ ก วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มืองค์กรของรัฐที่อิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่ดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๓๐๕ (๑) บัญญัติให้กฎหมายจัดตั้งองค์กรที่ตราขึ้นจะต้องมีสาระสำคัญให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านเป็นหน่วยย่อยภายในองค์กรนั้นแยกต่างหากจากกัน ทำหน้าที่กำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และกำกับการประกอบกิจการโทรคมนาคม และมีรายละเอียดว่าด้วยการกำกับและคุ้มครองการดำเนินการกิจการ การจัดให้มีกองทุนพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร และส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อสารมวลชนสาธารณะ ประกอบกับพระราชบัญญัติ องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว แต่ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร ทำให้เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินการหลายประการ รวมทั้งยังมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรกำหนดให้จัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระกรหนึ่งทำหน้าที่ดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร และการกำกับดูแลการประกอบกิจการดังกล่าว และปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และ

กำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นไปตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติต้องการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๘ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บัญญัติความหมายของคำว่า “คลื่นความถี่” “โทรคมนาคม” “วิทยุคมนาคม” “วิทยุกระจายเสียง” “วิทยุโทรทัศน์” “กิจการกระจายเสียง” “กิจการกระจายเสียง” “กิจการโทรทัศน์” “กิจการวิทยุคมนาคม” “กิจการโทรคมนาคม” “ตารางกำหนดคลื่นความถี่” “แผนความถี่วิทยุ” “จัดสรรคลื่นความถี่” “ชุมชน” “กองทุน” “กรรมการ” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๔)

หมวด ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑ องค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กสทช.” จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย ผู้ที่มีผลงานหรือมีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านกิจการกระจายเสียง จำนวน ๑ คน ด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑ คน ด้านกิจการโทรคมนาคม จำนวน ๒ คน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านละ ๒ คน ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค หรือด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จำนวน ๑ คน ด้านการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม จำนวน ๑ คน ด้านการศึกษา วัฒนธรรม หรือการพัฒนาสังคม จำนวน ๑ คน และให้เลขาธิการ กสทช. เป็นเลขานุการ (มาตรา ๖)

๓. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (มาตรา ๗ – มาตรา ๘)

ส่วนที่ ๒ การได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการโดยวิธีการคัดเลือกกันเอง

๔. กำหนดลักษณะของสมาคม สถาบัน หรือองค์กรที่มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อประโยชน์ในการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการตามส่วนที่ ๔ (มาตรา ๙)

๕. กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อย ๗ วันติดต่อกัน และให้สมาคม สถาบัน หรือองค์กรที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ตามมาตรา ๙ ที่ประสงค์จะเสนอชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ เสนอชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมของ บุคคลดังกล่าวภายในระยะเวลาที่เลขาธิการวุฒิสภาประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐)

๖. กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อว่าถูกต้อง ตามที่กำหนดในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๐ หรือไม่ (มาตรา ๑๑)

๗. กำหนดให้เลขาธิการวุฒิสภายายระยะเวลาการเสนอชื่อออกไปอีกไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ครบ กำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๑๐ หากมีผู้ได้รับการเสนอชื่อน้อยกว่าสองเท่าของจำนวนตามที่ระบุไว้ในแต่ละประเภท (มาตรา ๑๒)

๘. กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้งหมดมาประชุมร่วมกัน เพื่อคัดเลือกกันเองตามวิธีการที่กำหนด (มาตรา ๑๓)

ส่วนที่ ๓ การได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการโดยวิธีการสรรหา

๙. กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการ จำนวน ๑๕ คน ทำหน้าที่คัดเลือกผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ นายกสภาวิศวกร ประธานสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย นายกสมาคมวิชาการนิเทศศาสตร์และการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย นายกสมาพันธ์สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน ประธานกรรมการสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย ประธานสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ประธานสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ และประธานสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค (มาตรา ๑๔)

๑๐. กำหนดให้การดำเนินการคัดเลือกกรรมการ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศการเปิดรับสมัครบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ ให้ทราบเป็นการทั่วไปผ่านทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อย ๓๐ วันติดต่อกัน (มาตรา ๑๕)

ส่วนที่ ๔ การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการ

๑๑. กำหนดให้เมื่อได้รายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการจากการคัดเลือกกันเองตามส่วนที่ ๒ และจากการสรรหาตามส่วนที่ ๓ แล้ว ให้เลขาธิการวุฒิสภานำรายชื่อดังกล่าวทั้งหมดมารวมเป็นบัญชีเดียวกันเพื่อนำเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาและมีมติเลือกต่อไป (มาตรา ๑๖)

๑๒. กำหนดให้วุฒิสภามีมติเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่เลขาธิการวุฒิสภาเสนอให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อ โดยให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับแล้วแจ้งให้ผู้ได้รับการเลือกทราบ (มาตรา ๑๗)

๑๓. กำหนดให้ผู้ที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๗ หากมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องลาออกจากการเป็นบุคคลตามมาตรา ๘ (๑) หรือ (๒) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อถือได้ว่าตนได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา ๘ (๓) แล้ว นายกรัฐมนตรีจะนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งได้ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออก หรือมิได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้วุฒิสภาเลือกกรรมการใหม่จากบัญชีรายชื่อที่เลขาธิการวุฒิสภาเสนอตามมาตรา ๑๖ (มาตรา ๑๘)

ส่วนที่ ๕ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

๑๔. กำหนดให้กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (มาตรา ๑๙)

๑๕. กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘ วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ และวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (มาตรา ๒๐)

๑๖. กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่กรรมการนั้นมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง (มาตรา ๒๑)

๑๗. กำหนดให้เมื่อปรากฏว่า กสทช. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือประชาชนผู้ใช้บริการซึ่งได้รับผลกระทบมีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ กสทช. พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ (มาตรา ๒๒)

ส่วนที่ ๖ การประชุมและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

๑๘. กำหนดให้การประชุม การลงมติ และการปฏิบัติงานของ กสทช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๒๓)

๑๙. กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. กสท. และ กทค. ในเรื่องใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ต้องกระทำโดยมติของที่ประชุม และต้องเปิดเผยรายงานการประชุม พร้อมทั้งผลการลงมติของที่ประชุมทั้งรายบุคคลและทั้งคณะให้สาธารณชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. และโดยวิธีการอื่นที่เหมาะสมตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด (มาตรา ๒๔)

๒๐. กำหนดให้กรรมการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๒๕)

๒๑. กำหนดให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา โดยได้รับค่าตอบแทนเหมาจ่ายเป็นรายเดือน และได้รับค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวกับการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ต่างท้องที่ได้ไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๖)

๒๒. กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๗)

๒๓. กำหนดให้ กสทช. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้มาประกอบการพิจารณาก่อนออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในการประกอบกิจการหรือมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (มาตรา ๒๘)

๒๔. กำหนดให้การกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ค่าธรรมเนียมใด ๆ หรือค่าบริการในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและภาระของผู้บริโภค ความสอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ ความคุ้มค่า และการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพด้วย (มาตรา ๒๙)

๒๕. กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาคำขอหรือคำร้องเรียนที่ประชาชนยื่นตามกฎหมาย ให้ กสทช. กำหนดระยะเวลาการดำเนินการแล้วเสร็จและประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป เรื่องใดที่มีได้กำหนดระยะเวลาไว้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในเวลาไม่เกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง (มาตรา ๓๐)

๒๖. กำหนดให้ กสทช. มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มิให้มีการดำเนินการใด ๆ ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค (มาตรา ๓๑)

๒๗. กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการโทรคมนาคมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม (มาตรา ๓๒)

๒๘. กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายได้ (มาตรา ๓๓)

๒๙. กำหนดให้ กสทช. กสท. กทค. และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมีอำนาจสั่งหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดให้ชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา ๓๔)

หมวด ๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๓๐. กำหนดให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เรียกโดยย่อว่า “กสท.” ประกอบด้วย รองประธาน กสทช. เป็นประธานกรรมการ และกรรมการ กสทช. จำนวน ๔ คน ซึ่งต้องมีกรรมการตามมาตรา ๖ (๓) จำนวน ๒ คน และกรรมการตามมาตรา ๖ (๔) จำนวน ๑ คน โดยให้เลขาธิการ กสทช. แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสทช. เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๓๕)

๓๑. กำหนดให้นำความในมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับการประชุมของ กสท. โดยอนุโลม เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประชุม ต้องมีกรรมการ กสท. มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ กสท. ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๓๖)

๓๒. กำหนดให้ กสท. มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการใด ๆ แทน กสทช. ตามมาตรา ๒๗ (๔) (๖) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๓) (๑๖) และ (๑๘) ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ กสทช. มอบหมาย (มาตรา ๓๗)

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม

๓๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม เรียกโดยย่อว่า “กทค.” ประกอบด้วย รองประธาน กสทช. เป็นประธานกรรมการ และกรรมการ กสทช. จำนวน ๔ คน ซึ่งต้องมีกรรมการตามมาตรา ๖ (๓) จำนวน ๒ คน และกรรมการตามมาตรา ๖ (๔) จำนวน ๑ คน โดยให้เลขาธิการ กสทช. แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสทช. เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๓๘)

๓๔. กำหนดให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับกับการประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของ กทค. โดยอนุโลม (มาตรา ๓๙)

๓๕. กำหนดให้ กทค. มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการใด ๆ แทน กสทช. ตามมาตรา ๒๗ (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) และ (๑๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมและกิจการวิทยุคมนาคมและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ กสทช. มอบหมาย (มาตรา ๔๐)

ส่วนที่ ๓ การกำกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๓๖. กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๑)

๓๗. กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑ โดยแยกเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ (มาตรา ๔๒)

๓๘. กำหนดให้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต จะโอนแก่กันมิได้ (มาตรา ๔๓)

๓๙. กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ผู้ใดมิได้ประกอบกิจการที่ใช้คลื่นความถี่นั้นภายในระยะเวลาที่ กสทช. กำหนด หรือนำคลื่นความถี่ไปใช้ในกิจการนอกวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกอบกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ หรือกระทำการอันมีลักษณะต้องห้าม ให้ กสทช. ดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ (มาตรา ๔๔)

ส่วนที่ ๔ การกำกับกิจการโทรคมนาคม

๔๐. กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการโดยวิธีการประมูลคลื่นความถี่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด (มาตรา ๔๕)

๔๑. กำหนดให้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ได้รับใบอนุญาต จะโอนแก่กันมิได้ (มาตรา ๔๖)

๔๒. กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมผู้ใดมิได้ประกอบกิจการที่ใช้คลื่นความถี่นั้นภายในระยะเวลาที่ กสทช. กำหนด หรือนำคลื่นความถี่ไปใช้ในกิจการนอกวัตถุประสงค์หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกอบกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ หรือกระทำการอันมีลักษณะต้องห้าม ให้ กสทช. ดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ (มาตรา ๔๗)

หมวด ๓ แนวทางการจัดทำแผน

๔๓. กำหนดให้มีแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับตารางกำหนดคลื่นความถี่ทั้งหมดที่ประเทศไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ระหว่างประเทศ รายละเอียดเกี่ยวกับคลื่นความถี่ที่กำหนดให้ใช้ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และกิจการอื่น และแนวทางในการคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือการปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ (มาตรา ๔๘)

๔๔. กำหนดให้ กสทช. จัดให้มีแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการระยะ ๕ ปี ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการ (มาตรา ๔๙)

๔๕. กำหนดให้ กสทช. กำหนดแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยในแผนจะต้องกำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาในการดำเนินการ พร้อมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว (มาตรา ๕๐)

๔๖. กำหนดให้ กสทช. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งเสริมชุมชนที่มีความพร้อมให้เป็นผู้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ประเภทบริการชุมชน การหารายได้ และการสนับสนุนผู้ประกอบการบริการชุมชนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ โดยให้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย (มาตรา ๕๑)

หมวด ๔ กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ

๔๗. กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” ในสำนักงาน กสทช. และมีวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๒)

๔๘. กำหนดให้กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ประกอบด้วย ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินที่ได้จากการประมูลคลื่นความถี่ตามมาตรา ๔๑ วรรคหก เงินที่ได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เงินที่ส่งเข้ากองทุนตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม เงินค่าปรับทางปกครองที่ปรับตามพระราชบัญญัตินี้ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๙๑ ดอกผลและรายได้ของกองทุน เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน (มาตรา ๕๓)

๔๙. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วย ประธาน กสทช. เป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาบุคลากรและวิชาชีพสื่อกระจายเสียง จำนวน ๑ คน

และสื่อโทรทัศน์ จำนวน ๑ คน ด้านการให้บริการโทรคมนาคมพื้นฐานอย่างทั่วถึงหรือในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้ง การให้บริการในด้านโทรคมนาคมแก่ผู้ด้อยโอกาส จำนวน ๑ คน ด้านการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคหรือ การส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จำนวน ๑ คน ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส จำนวน ๑ คน และให้เลขาธิการ กสทช. เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๕๔)

๕๐. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุนและเสนอความเห็น เกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕๒ ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ (มาตรา ๕๕)

หมวด ๕ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ

๕๑. กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กสทช.” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณหรือกฎหมายอื่น และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ (มาตรา ๕๖)

๕๒. กำหนดให้สำนักงาน กสทช. มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๗)

๕๓. กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริการ งานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน กสทช. (มาตรา ๕๘)

๕๔. กำหนดให้สำนักงาน กสทช. เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กสทช. และสำนักงาน กสทช. ให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควร (มาตรา ๕๙)

๕๕. กำหนดให้สำนักงาน กสทช. มีเลขาธิการ กสทช. คนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของ สำนักงาน กสทช. ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน กสทช. (มาตรา ๖๐)

๕๖. กำหนดให้ประธานกรรมการ โดยความเห็นชอบของ กสทช. เป็นผู้แต่งตั้งและถอนถอน เลขาธิการ กสทช. (มาตรา ๖๑)

๕๗. กำหนดให้เลขาธิการ กสทช. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา ๖๒)

๕๘. กำหนดให้เลขาธิการ กสทช. พ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ ลาออก เป็นบุคคลล้มละลาย ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง กสทช. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้ ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หย่อนความสามารถ หรือไม่สามรถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา ๖๓)

๕๙. กำหนดให้เลขาธิการ กสทช. และพนักงานของสำนักงาน กสทช. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (มาตรา ๖๔)

๖๐. กำหนดให้สำนักงาน กสทช. มีรายได้จากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ รายได้หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ของ กสทช. และสำนักงาน กสทช. รายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน กสทช. เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค ให้แก่สำนักงาน กสทช. เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ (มาตรา ๖๕)

๖๑. กำหนดให้สำนักงาน กสทช. เสนอบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณที่ขอความสนับสนุนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปของสำนักงาน กสทช. ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี (มาตรา ๖๖)

๖๒. กำหนดให้ข้อหาริมทรัพย์ที่สำนักงาน กสทช. ได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสำนักงาน กสทช. หรือที่มีผู้บริจาค ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงาน กสทช. (มาตรา ๖๗)

๖๓. กำหนดให้การบัญชีของสำนักงาน กสทช. ให้จัดทำตามหลักสากลตามมาตรฐานของสภาผู้สอบบัญชี และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสำนักงาน กสทช. ตามระเบียบที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๖๘)

๖๔. กำหนดให้สำนักงาน กสทช. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๖๙)

หมวด ๖ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงาน

๖๕. กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกจำนวน ๔ คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีผลงานหรือมีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านกิจการกระจายเสียง จำนวน ๑ คน และด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑ คน ด้านกิจการโทรคมนาคม จำนวน ๑ คน ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน ๑ คน ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จำนวน ๑ คน (มาตรา ๗๐)

๖๖. กำหนดให้กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี และจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ๒ วาระติดต่อกันมิได้ (มาตรา ๗๑)

๖๗. กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาพร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. (มาตรา ๗๒)

๖๘. กำหนดให้รายงานตามมาตรา ๗๒ จะต้องมื่อนเนื้อหาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗๓)

หมวด ๗ ความสัมพันธ์กับรัฐบาลและรัฐสภา

๖๙. กำหนดให้ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ กสทช. ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา (มาตรา ๗๔)

๗๐. กำหนดให้ในกรณีที่จะต้องมีการเจรจาหรือทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม หรือการอื่นที่เกี่ยวข้อง กสทช. และสำนักงาน กสทช. มีหน้าที่ต้องให้ข้อมูลและร่วมดำเนินการตามที่รัฐบาลแจ้งให้ทราบ (มาตรา ๗๕)

๗๑. กำหนดให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงาน และผลการปฏิบัติงาน รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ (มาตรา ๗๖)

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

๗๒. กำหนดโทษผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ผู้ที่ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แล้วไม่ปฏิบัติตาม ให้ กสทช. มีอำนาจปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติตามคำสั่ง (มาตรา ๗๗)

๗๓. กำหนดโทษผู้ที่ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๗๘)

๗๔. กำหนดโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ กสทช. หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจของ กสทช. ที่รู้หรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่ามีการใช้คลื่นความถี่อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หากมิได้ดำเนินการบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และการกระทำหรืองดเว้นการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พนักงานเจ้าหน้าที่ กสทช. หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจของ กสทช. ที่กระทำการดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๙)

บทเฉพาะกาล

๗๕. กำหนดให้ในระหว่างที่การแต่งตั้ง กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ยังไม่แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่ได้แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในฐานะ กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘๐)

๗๖. กำหนดให้คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ หมายความว่า กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘๑)

๗๗. กำหนดให้เมื่อมีการแต่งตั้ง กสทช. แล้ว ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดที่ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีหน้าที่แจ้งรายละเอียดการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ รวมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ต่อ กสทช. ตามหลักเกณฑ์ และระยะเวลาที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๘๒)

๗๘. กำหนดให้ผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ที่ชอบด้วยกฎหมาย อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ แล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตจาก กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ กสทช. กำกับดูแลให้ผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้คลื่นความถี่นั้นปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น และตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด ทั้งนี้ จนกว่าจะถึงกำหนดที่ต้องคืนคลื่นความถี่ตามวรรคสาม (มาตรา ๘๓)

๗๙. กำหนดให้ผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมที่ชอบด้วยกฎหมาย อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ แล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตจาก กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ กสทช. กำกับดูแลให้ผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้คลื่นความถี่นั้นปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น และตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด ทั้งนี้ จนกว่าจะถึงกำหนดที่ต้องคืนคลื่นความถี่ตามวรรคสี่ (มาตรา ๘๔)

๘๐. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๙ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในการโทรทัศน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ มาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่า กสทช. จะประกาศให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลแล้ว และให้ กสทช. จัดให้มีแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ตามมาตรา ๔๘ ภายในระยะเวลา ๑ ปี นับแต่เมื่อมีการแต่งตั้ง กสทช. แล้ว (มาตรา ๘๕)

๘๑. กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติมอบหมายให้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งค่าใช้จ่ายเข้ากองทุนตามมาตรา ๕๐ จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (มาตรา ๘๖)

๘๒. กำหนดให้บรรดาใบอนุญาตที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ และให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ กสทช. กำกับดูแลให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๘๗)

๘๓. กำหนดให้ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ กสทช. ออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้แก่องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ตามลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการ รวมทั้งขอบเขตการให้บริการเท่าที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘๘)

๘๔. กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ พนักงานและลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีอยู่ไปเป็นของสำนักงาน กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘๙)

๘๕. กำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งเลขาธิการ กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีการแต่งตั้ง กสทช. ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๙๐)

๘๖. กำหนดให้โอนเงินและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะ และกองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๙๑)

๘๗. กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ ของกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับกองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นของสำนักงาน กสทช. เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำซึ่งมีผู้ครองอยู่ให้โอนไปเป็นของกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี (มาตรา ๙๒)

๘๘. กำหนดให้ข้าราชการและลูกจ้างของกองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าสมัครใจจะโอนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน กสทช. เมื่อได้แจ้งความจำนงค์เป็นหนังสือ

ต่อผู้บังคับบัญชาภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงาน กสทช. บรรจุและแต่งตั้งข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน กสทช. ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด แต่จะกำหนดให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้แจ้งความจำนงภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี (มาตรา ๙๓)

๘๘. กำหนดให้การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตามมาตรา ๙๓ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการ เพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (มาตรา ๙๔)

๙๐. กำหนดให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งชอบด้วยกฎหมายและมีผลบังคับได้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๙๕)

๒. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๕ ก วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ หน้า ๕๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนระดับชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมต่อแนวทางการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีแล้ว จึงต้องแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว ประกอบกับเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดสรรคลื่นความถี่ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าเพิ่มขึ้นและเพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและสาธารณะมากยิ่งขึ้น กรณีจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่ให้สามารถรองรับในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความ

ต่อไปนี้แทน “มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กสทช.” จำนวนเจ็ดคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกิจการกระจายเสียง ด้านกิจการโทรทัศน์ ด้านกิจการโทรคมนาคม ด้านวิศวกรรม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. และให้เลขาธิการ กสทช. เป็นเลขานุการ กสทช.” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกส่วนที่ ๒ การได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการโดยวิธีการคัดเลือก กันเอง มาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๓ ในหมวด ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เป็นมาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในส่วนที่ ๔ การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการ มาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๑๘ ของหมวด ๓ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๓๔. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๖)

๓๕. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๗)

๓๖. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๘)

๓๗. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๓๙)

๓๘. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔๐)

๓๙. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๗๖/๑ ในหมวด ๘ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๔๑)

๔๐. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๒)

๔๑. บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดอ้างถึงคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (มาตรา ๔๓)

จุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้มีสภาทหารผ่านศึก ประกอบด้วย

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นนายกสภาทหารผ่านศึก
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่หนึ่ง
- ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สอง
- ผู้อำนวยการ เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สาม
- รองผู้อำนวยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๖) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภาทนายความจากทหารผ่านศึก
ประจำการหกลคน และทหารผ่านศึกนอกประจำการเก้าคน

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมมากกว่าหนึ่งคน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรัฐมนตรี
ช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมคนหนึ่ง เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่หนึ่ง

ในกรณีที่ไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมตาม (๖) ให้ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายก
สภาทหารผ่านศึกคนที่หนึ่ง และให้ผู้อำนวยการ เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สอง

ให้เลขานุการ อผศ. เป็นเลขาธิการของสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ให้นายกสภาทหารผ่านศึกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาทหารผ่านศึก
ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
ถ้าอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาทหาร
ผ่านศึกคนที่สองเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้อุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สามเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สามไม่มาประชุม
หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐

“มาตรา ๒๘/๑ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ อผศ. ทั้งนี้ ตามข้อบังคับ
ที่สภาทหารผ่านศึกกำหนด”

มาตรา ๖ ให้นายกสภาทหารผ่านศึก อุปนายกสภาทหารผ่านศึก กรรมการสภาทหารผ่านศึก
และเลขาธิการสภาทหารผ่านศึกตามพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐
ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาทหารผ่านศึก อุปนายก
สภาทหารผ่านศึก กรรมการสภาทหารผ่านศึก และเลขาธิการสภาทหารผ่านศึกต่อไป จนกว่าจะมี
สภาทหารผ่านศึกตามพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันสมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาทหารผ่านศึก และการปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมสภาทหารผ่านศึก เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติภารกิจ และกำหนดที่มาของตำแหน่งเลขานุการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเชื่อมโยงกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ได้มีการประกาศใช้มาแล้วจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีเหตุผลคือเพื่อขยายการสงเคราะห์ให้รวมไปถึงทหารนอกประจำการ ตำรวจ ข้าราชการพลเรือนและพลเรือน ซึ่งได้กระทำหน้าที่ป้องกันหรือปราบปราม การกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร กับทั้งสมควรรวมมูลนิธิช่วยทหารและครอบครัวทหารที่ไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลีให้เข้าอยู่ในองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก นี้ด้วย ต่อมาเมื่อพบปัญหาบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจึงได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติ เกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาพทหารผ่านศึก และการปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมสภาพทหารผ่านศึก เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติการกิจ และประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้น ทั้งนี้กฎหมายว่าด้วยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๒๖ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๐ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากทางราชการทหาร มีความประสงค์ที่จะขยายการสงเคราะห์ให้รวมไปถึงทหารนอกประจำการ ตำรวจ ข้าราชการพลเรือนและพลเรือนซึ่งได้กระทำหน้าที่ป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร กับทั้งสมควรรวมมูลนิธิช่วยทหารและครอบครัวทหารที่ไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลีให้เข้าอยู่ในองค์การนี้ด้วย จึงสมควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกให้เหมาะสมกับกาลสมัยและสถานการณ์ของบ้านเมืองในปัจจุบัน

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๔๙๑ พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ และพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามของคำว่า “ทหารผ่านศึกวิชา” “ทหารผ่านศึกประจำการ” “ทหารผ่านศึกนอกประจำการ” “ครอบครัวทหารผ่านศึก” “ทหารนอกประจำการ” “กรรมการ” “ผู้อำนวยการ” “รองผู้อำนวยการ” “พนักงาน” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

๓. หมวด ๑ การจัดตั้ง และบททั่วไป

๓.๑ กำหนดให้จัดตั้งองค์การซึ่งเรียกว่า “องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก” เรียกโดยย่อว่า “อผศ.” เป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล แต่มิใช่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ (มาตรา ๖)

๓.๒ กำหนดให้องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๗)

๓.๓ กำหนดให้ อผศ. มีสำนักงานใหญ่ในจังหวัดพระนคร และจะตั้งสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดก็ได้ ถ้าจะตั้งสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนขึ้น ณ ต่างประเทศ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีก่อน (มาตรา ๘)

๓.๔ กำหนดให้ อผศ. มีรายได้จากเงินอุดหนุนจากงบเงินอุดหนุนของกระทรวงกลาโหม หรือเงินที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นครั้งคราว หรือเงินผลประโยชน์และค่าธรรมเนียมของ อผศ. หรือเงินและทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่ง อผศ. ได้รับบริจาค (มาตรา ๙)

๓.๕ กำหนดให้ อผศ. มีอำนาจและหน้าที่มีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ ถ้อยกรรมสิทธิ์ ครอบครอง สร้าง ซื้อ เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จัดสรร จัดหา จำหน่าย ทำการแลกเปลี่ยน โอนและรับโอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งที่ดินหรือทรัพย์สินอื่น หรือประกอบกิจการหรือร่วมกิจการหรือสมทบกับบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นการค้าหรือการอื่น หรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์สิน (มาตรา ๑๐)

๓.๖ กำหนดให้ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก หรือทหารนอกประจำการที่จะได้รับการสงเคราะห์หรือถูกงดการสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึก (มาตรา ๑๑)

๓.๗ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และความรับผิดชอบต่องานพนักงาน ลูกจ้าง เงินงบประมาณขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกตามพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๔๙๑ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติยุบเลิกมูลนิธิช่วยทหารและครอบครัวทหารที่ไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลี ตามตราสารจัดตั้งมูลนิธินั้น ให้แก่ อผศ. (มาตรา ๑๒)

๓.๘ กำหนดให้ผู้ได้รับการสงเคราะห์จากองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ได้รับการสงเคราะห์ต่อไปเช่นเดียวกับผู้ได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓)

๔. หมวด ๒ การควบคุม และการบริหาร

๔.๑ ส่วนที่ ๑ การควบคุม

๑) กำหนดให้สภาพทหารผ่านศึก ประกอบด้วย รัฐมนตรีเป็นนายก ผู้อำนวยการเป็นอุปนายก รองผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหม คือ จากทหารผ่านศึกประจำการ ๗ คน และทหารผ่านศึกนอกประจำการ ๙ คน ให้เลขานุการ อผศ. เป็นเลขาธิการของสภาพทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง (มาตรา ๑๔)

๒) กำหนดให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่ง ๒ ปี และให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งประเภททหารผ่านศึกประจำการพ้นจากตำแหน่ง ๓ คน และประเภททหารผ่านศึกนอกประจำการพ้นจากตำแหน่ง ๔ คน ทั้งนี้โดยวิธีจับสลาก (มาตรา ๑๕)

๓) กำหนดให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระยังคงมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการในตำแหน่งต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ และกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ไม่เกิน ๑ ครั้งติดต่อกัน (มาตรา ๑๖)

๔) กำหนดให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระเมื่อลาออก หรือรัฐมนตรีให้ออกโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม หรือกรรมการประเภทหารผ่านศึกประจำการหรือกรรมการประเภทหารผ่านศึคนอกประจำการ พ้นจากการเป็นทหารผ่านศึกประเภทดังกล่าว (มาตรา ๑๗)

๕) กำหนดให้สภาพทหารผ่านศึกมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมกิจการทั่วไปของ อผศ. หรือกำหนดข้อบังคับตามมาตรา ๑๑ หรือกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานและดำเนินกิจการ หรือกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการเงิน ทรัพย์สิน และการบัญชี รวมทั้งการสอบบัญชีและการตรวจ หรือกำหนดข้อบังคับว่าด้วยบำเหน็จและเงินสะสมของพนักงาน หรือกำหนดข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์ เงินสมทบกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่น ๆ เพื่อสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานและครอบครัว ซึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้ หรือพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย หรือตั้งอนุกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมาย (มาตรา ๑๘)

๖) กำหนดให้มีการประชุมสามัญสภาพทหารผ่านศึกอย่างน้อยทุกระยะเวลา ๓ เดือน และให้มีการเรียกประชุมวิสามัญได้เมื่อมีกรรมการตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไปร้องขอ (มาตรา ๑๙)

๗) กำหนดให้การประชุมทุกคราวต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า ๙ คน โดยมีกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไม่น้อยกว่าประเภทละ ๓ คนมาประชุม จึงเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๒๐)

๘) กำหนดให้นายกสภาพทหารผ่านศึกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาพทหารผ่านศึกไม่มาประชุม ให้อุปนายกสภาพทหารผ่านศึกเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาพทหารผ่านศึกไม่มาประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม (มาตรา ๒๑)

๙) กำหนดให้มติของที่ประชุมให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด มติของสภาพทหารผ่านศึกในกรณีนี้ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีนั้นให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ (มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓)

๔.๒ ส่วนที่ ๒ การบริหาร

๑) กำหนดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งและถอดถอนนายทหารสัญญาบัตรประจำการ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหม (มาตรา ๒๔)

๒) กำหนดให้ผู้บัญชาการเป็นผู้บริหารกิจการของ อผศ. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายที่สภาพทหารผ่านศึกกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานทุกตำแหน่งและลูกจ้าง และต้องรับผิดชอบในการจัดการและดำเนินงานของ อผศ. (มาตรา ๒๕)

๓) กำหนดให้ผู้บัญชาการเป็นผู้กระทำการในนามของ อผศ. และเป็นผู้กระทำการแทน อผศ. ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึก (มาตรา ๒๖)

๔) กำหนดให้ผู้บัญชาการมีอำนาจบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลดหรือตัดเงินเดือน ตลอดจนลงโทษพนักงานและลูกจ้าง หรือวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ อผศ. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึก (มาตรา ๒๗)

๕) กำหนดให้รองผู้บัญชาการทำหน้าที่ช่วยผู้บัญชาการในกิจการทั้งปวงอันอยู่ในหน้าที่ของผู้บัญชาการ ถ้าผู้บัญชาการและรองผู้บัญชาการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรประจำการเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้บัญชาการชั่วคราว (มาตรา ๒๘)

๖) กำหนดให้ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้รักษาราชการแทน และพนักงาน เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๒๙)

๗) กำหนดให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งนายทหารประจำการเพื่อดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานสาขา และสำนักงานตัวแทนซึ่งได้ตั้งขึ้นตามมาตรา ๘ ได้ตามความเหมาะสม (มาตรา ๓๐)

๕. หมวด ๓ ตราเครื่องหมาย เหรียญและเข็ม

๕.๑ กำหนดให้ตราเครื่องหมายของ อผศ. มีรูปลักษณะดังรูปตราเครื่องหมายท้ายพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๑)

๕.๒ กำหนดให้ อผศ. อาจจัดทำเหรียญและเข็มขององค์การเพื่อเป็นเครื่องหมายประดับสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีอุปการคุณในกิจการของ อผศ. ชนิด ชั้น ของเหรียญและเข็มและรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิประดับ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาทหารผ่านศึก (มาตรา ๓๒)

๖. หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

๖.๑ กำหนดบทลงโทษผู้ที่ใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นกิจการของ อผศ. หรือเกี่ยวกับกิจการของ อผศ. โดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อผศ. หรือนิติบุคคลที่มีใช้กระทรวง ทบวง กรม หรือโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อผศ. ใช้คำว่า “อผศ.” “ทหารผ่านศึก” “ผ่านศึก” “นอกประจำการ” หรือคำว่า “ทหาร” เป็นชื่อหรือประกอบชื่อของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่าผู้จัดทำหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นกระทำการความผิดดังกล่าว (มาตรา ๓๓)

๖.๒ กำหนดบทลงโทษผู้ที่ใช้ตราเครื่องหมายของ อผศ. โดยไม่มีสิทธิใช้ ทำตราเครื่องหมายของ อผศ. โดยมิได้รับอำนาจจาก อผศ. ทำปลอมหรือเลียนแบบคล้ายคลึงตราหรือรอยตราเครื่องหมายของ อผศ. หรือใช้สิ่งที่ทำปลอมหรือเลียนแบบคล้ายคลึงตราเครื่องหมายเช่นนั้น (มาตรา ๓๔)

๖.๓ กำหนดบทลงโทษผู้ที่ใช้เหรียญหรือเข็มอันเป็นเครื่องหมายประดับของ อผศ. โดยไม่มีสิทธิใช้ตามมาตรา ๓๒ หรือทำเหรียญหรือเข็มเช่นนั้นขึ้นโดยไม่ได้รับอำนาจของ อผศ. หรือทำหรือใช้สิ่งเทียมหรือเลียนแบบหรือคล้ายคลึงเหรียญหรือเข็มเช่นนั้น (มาตรา ๓๕)

๒. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๔ ก วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาทหารผ่านศึก และการปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม สภาทหารผ่านศึก เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติภารกิจ และกำหนดที่มาของตำแหน่งเลขานุการ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเพื่อให้เกิดความชัดเจน และเชื่อมโยงกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการ สภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๑๔ ให้มีสภาทหารผ่านศึก ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นนายกสภาทหารผ่านศึก

(๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนหนึ่ง

(๓) ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สอง

(๔) ผู้อำนวยการ เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สาม

(๕) รองผู้อำนวยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๖) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภาทหารผ่านศึกประจำกรม หกคน และทหารผ่านศึกนอกประจำการเก้าคน ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมมากกว่าหนึ่งคน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมคนหนึ่ง เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมตาม (๒) ให้ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนหนึ่ง และให้ผู้อำนวยการเป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สอง ให้เลขานุการ อผศ. เป็นเลขาธิการของ สภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง”

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๔)

“มาตรา ๒๑ ให้นายกสภาทหารผ่านศึกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาทหารผ่านศึกไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนหนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สองเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สามเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สามไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม”

๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ (มาตรา ๕)

“มาตรา ๒๘/๑ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ อผศ. ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่สภาทหารผ่านศีกกำหนด”

๔. ให้นายกสภาทหารผ่านศึก อุปนายกสภาทหารผ่านศึก กรรมการสภาทหารผ่านศึก และเลขาธิการ สภาทหารผ่านศึกตามพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่นายกสภาทหารผ่านศึก อุปนายกสภาทหารผ่านศึก กรรมการ สภาทหารผ่านศึก และเลขาธิการสภาทหารผ่านศึกต่อไปจนกว่าจะมีสภาทหารผ่านศึกตามพระราชบัญญัติ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

วรรณรัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

โอนงบประมาณรายจ่าย

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น บางรายการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔ ให้โอนงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๑๑,๘๖๖,๕๑๒,๓๐๐ บาท ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ตามรายการดังต่อไปนี้ ให้แก่กลางตามที่กำหนดในมาตรา ๕

๑. สำนักนายกรัฐมนตรี

และหน่วยงานในกำกับ

รวม ๓๖๗,๒๒๔,๘๐๐ บาท

(๑) กรมประชาสัมพันธ์

รวม ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒)	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ		๒๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท
	สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	รวม	๔๔๕,๐๐๐	บาท
(๓)	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ		๔๔๕,๐๐๐	บาท
	สำนักงานงบประมาณ	รวม	๒๗๔,๕๔๑,๕๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ		๒๔๖,๔๓๘,๐๐๐	บาท
	(ข) แผนงานยุทธศาสตร์
บริหารจัดการรายได้
และรายจ่ายของภาครัฐ		๒๘,๑๐๓,๕๐๐	บาท
(๔)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	รวม	๕๓,๒๐๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ		๕๓,๒๐๐,๐๐๐	บาท
	(๕) สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน	รวม	๗,๘๙๑,๖๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ		๗,๘๙๑,๖๐๐	บาท
	(๖) กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายในราชอาณาจักร	รวม	๒,๖๔๖,๗๐๐	บาท

	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๒,๖๔๖,๗๐๐	บาท
(๗)	สำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)	รวม	๓,๕๐๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๓,๕๐๐,๐๐๐	บาท
๒.	กระทรวงกลาโหม	รวม	๕๕,๘๔๗,๗๐๐	บาท
(๑)	กองทัพบก	รวม	๗,๙๕๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๗,๙๕๐,๐๐๐	บาท
(๒)	กองทัพอากาศ	รวม	๕๐๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๕๐๐,๐๐๐	บาท
(๓)	กองทัพบก	รวม	๔๗,๓๙๗,๗๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๔๗,๓๙๗,๗๐๐	บาท
๓.	กระทรวงการคลัง	รวม	๑๙๔,๙๖๙,๕๐๐	บาท
(๑)	กรมธนารักษ์	รวม	๔๐,๔๔๗,๙๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๔๐,๔๔๗,๙๐๐	บาท
(๒)	กรมสรรพากร	รวม	๑๕๔,๕๒๑,๖๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ		๑๕๔,๕๒๑,๖๐๐	บาท

๔.	กระทรวงการต่างประเทศ	รวม	๓,๐๑๓,๒๐๐	บาท
	(๑) สำนักงาน			
	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	รวม	๓,๐๑๓,๒๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน			
	ด้านการสร้างความสามารถ			
	ในการแข่งขันของประเทศ		๓,๐๑๓,๒๐๐	บาท
๕.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	รวม	๑๖๕,๔๕๓,๗๐๐	บาท
	(๑) กรมพลศึกษา	รวม	๑๒๑,๑๔๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน			
	ด้านการพัฒนา			
	และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๒๑,๑๔๐,๐๐๐	บาท
	(๒) สถาบันการพลศึกษา	รวม	๔๔,๓๑๓,๗๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน			
	ด้านการพัฒนา			
	และเสริมสร้างศักยภาพคน		๔๔,๓๑๓,๗๐๐	บาท
๖.	กระทรวงการพัฒนาสังคม			
	และความมั่นคงของมนุษย์	รวม	๔๖,๐๗๖,๒๐๐	บาท
	(๑) สำนักงาน			
	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม			
	และความมั่นคงของมนุษย์	รวม	๔๖,๐๗๖,๒๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน			
	ด้านการแก้ไขปัญหา			
	ความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ			
	และสร้างการเติบโตจากภายใน		๔๖,๐๗๖,๒๐๐	บาท
๗.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์			
	และหน่วยงานในกำกับ	รวม	๒๗๘,๕๐๒,๒๐๐	บาท
	(๑) กรมชลประทาน	รวม	๕๖,๒๔๖,๓๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน			
	ด้านการจัดการน้ำ			
	และสร้างการเติบโต			
	บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร			
	กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		๕๖,๒๔๖,๓๐๐	บาท

(๒)	กรมประมง	รวม	๘,๘๔๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานยุทธศาสตร์
ส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต
การสร้างมูลค่าสินค้าเกษตร
และอุตสาหกรรมอาหาร		๘,๘๔๐,๐๐๐	บาท
(๓)	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	รวม	๒๐๑,๔๕๙,๙๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการจัดการน้ำ
และสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		๒๐๑,๔๕๙,๙๐๐	บาท
(๔)	กรมส่งเสริมการเกษตร	รวม	๑๓๓,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๑๓๓,๐๐๐	บาท
(๕)	กรมหม่อนไหม	รวม	๔๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๔๐,๐๐๐	บาท
(๖)	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม	รวม	๑,๕๐๓,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๑,๕๐๓,๐๐๐	บาท
(๗)	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์การมหาชน)	รวม	๑๐,๒๘๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๑๐,๒๘๐,๐๐๐	บาท
๘.	กระทรวงคมนาคม	รวม	๑๒๖,๐๑๑,๓๐๐	บาท
(๑)	สำนักงาน
ปลัดกระทรวงคมนาคม	รวม	๒๘,๕๐๒,๕๐๐	บาท

	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๒๘,๕๐๒,๕๐๐	บาท
(๒)	กรมเจ้าท่า	รวม	๔๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๔๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓)	กรมการขนส่งทางบก	รวม	๔๑,๖๑๕,๘๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๔๑,๖๑๕,๘๐๐	บาท
(๔)	กรมท่าอากาศยาน	รวม	๑๒๘,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๑๒๘,๐๐๐	บาท
(๕)	กรมทางหลวง	รวม	๑๕,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๑๕,๐๐๐	บาท
(๖)	กรมทางหลวงชนบท	รวม	๑๑,๗๕๐,๐๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๑๑,๗๕๐,๐๐๐	บาท
๙.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	รวม	๑๙,๑๓๘,๔๐๐	บาท
(๑)	กรมอุตุนิยมวิทยา	รวม	๑๙,๑๓๘,๔๐๐	บาท
	(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการจัดการน้ำ
และสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		๓,๑๓๘,๔๐๐	บาท

(ข) แผนงานยุทธศาสตร์จัดการ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
สภาวะภูมิอากาศ และภัยพิบัติ		๑๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
๑๐. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม	รวม	๘๔,๒๓๕,๗๐๐	บาท
(๑) กรมทรัพยากรทางทะเล
และชายฝั่ง	รวม	๔๕๕,๖๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการจัดการน้ำ
และสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		๔๕๕,๖๐๐	บาท
(๒) กรมทรัพยากรน้ำ	รวม	๒๒,๖๘๐,๗๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการจัดการน้ำ
และสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		๒๒,๖๘๐,๗๐๐	บาท
(๓) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช	รวม	๖๑,๐๙๙,๔๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการจัดการน้ำ
และสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		๑๐,๓๔๙,๔๐๐	บาท
(ข) แผนงานยุทธศาสตร์
อนุรักษ์ ป่า และป้องกัน
ทรัพยากรธรรมชาติ		๕๐,๗๕๐,๐๐๐	บาท
๑๑. กระทรวงพาณิชย์	รวม	๑,๗๐๐,๐๐๐	บาท
(๑) กรมส่งเสริมการค้า
ระหว่างประเทศ	รวม	๑,๗๐๐,๐๐๐	บาท

(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการสร้างความสามารถ				
ในการแข่งขันของประเทศ			๑,๗๐๐,๐๐๐	บาท
๑๒. กระทรวงมหาดไทย	รวม		๕๔๑,๕๕๒,๑๐๐	บาท
(๑) สำนักงาน				
ปลัดกระทรวงมหาดไทย		รวม	๒๓๑,๙๑๒,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการสร้างความสามารถ				
ในการแข่งขันของประเทศ			๔๔,๑๙๕,๖๐๐	บาท
(ข) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการปรับสมดุล				
และพัฒนาระบบการบริหาร				
จัดการภาครัฐ			๑๘๗,๗๑๖,๔๐๐	บาท
(๒) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	รวม		๙๕,๔๖๘,๘๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการจัดการน้ำ				
และสร้างการเติบโต				
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร				
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน			๙๕,๔๖๘,๘๐๐	บาท
(๓) กรมโยธาธิการและผังเมือง	รวม		๑๔๗,๖๐๙,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการจัดการน้ำ				
และสร้างการเติบโต				
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร				
กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน			๑๘,๒๐๙,๐๐๐	บาท
(ข) แผนงานยุทธศาสตร์				
อนุรักษ์ พื้นฟู และป้องกัน				
ทรัพยากรธรรมชาติ			๗๗,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ค) แผนงานยุทธศาสตร์จัดการ				
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง				
สภาวะภูมิอากาศ และภัยพิบัติ			๕๒,๔๐๐,๐๐๐	บาท

(๔) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	รวม	๖๖,๕๖๒,๓๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการปรับสมดุล			
และพัฒนาระบบการบริหาร			
จัดการภาครัฐ		๖๖,๕๖๒,๓๐๐	บาท
๑๓. กระทรวงยุติธรรม	รวม	๔๕๐,๙๖๗,๘๐๐	บาท
(๑) กรมคุมประพฤติ	รวม	๒๑๖,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านความมั่นคง			
และการต่างประเทศ		๒๑๖,๐๐๐	บาท
(๒) กรมราชทัณฑ์	รวม	๔๕๐,๗๕๑,๘๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านความมั่นคง			
และการต่างประเทศ		๒๑๑,๑๘๐,๘๐๐	บาท
(ข) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการปรับสมดุล			
และพัฒนาระบบการบริหาร			
จัดการภาครัฐ		๒๓๙,๕๗๑,๐๐๐	บาท
๑๔. กระทรวงแรงงาน	รวม	๒๔๘,๑๐๐	บาท
(๑) สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	รวม	๒๔๘,๑๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการสร้างความสามารถ			
ในการแข่งขันของประเทศ		๒๔๘,๑๐๐	บาท
๑๕. กระทรวงวัฒนธรรม	รวม	๓๙,๒๒๗,๕๐๐	บาท
(๑) กรมศิลปากร	รวม	๒๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการแก้ไขปัญหา			
ความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ			
และสร้างการเติบโตจากภายใน		๒๐,๐๐๐	บาท
(๒) กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	รวม	๑,๕๔๗,๕๐๐	บาท

(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการแก้ไขปัญหา				
ความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ				
และสร้างการเติบโตจากภายใน			๑,๕๔๗,๕๐๐	บาท
(๓)	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	รวม	๓๗,๖๖๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน			๓๗,๖๖๐,๐๐๐	บาท
๑๖. กระทรวงวิทยาศาสตร์				
และเทคโนโลยี				
และหน่วยงานในกำกับ		รวม	๖๒,๗๖๘,๖๐๐	บาท
(๑)	กรมวิทยาศาสตร์บริการ	รวม	๓,๓๔๔,๘๐๐	บาท
(ก) แผนงานยุทธศาสตร์				
พัฒนาศักยภาพ				
ด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี และนวัตกรรม			๓,๓๔๔,๘๐๐	บาท
(๒)	สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติ			
แห่งชาติ (องค์การมหาชน)		รวม	๔๓,๒๑๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการสร้างความสามารถ				
ในการแข่งขันของประเทศ			๔๓,๒๑๐,๐๐๐	บาท
(๓)	สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ			
(องค์การมหาชน)		รวม	๑๖,๒๑๓,๘๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการสร้างความสามารถ				
ในการแข่งขันของประเทศ			๑๖,๒๑๓,๘๐๐	บาท
๑๗. กระทรวงศึกษาธิการ				
และหน่วยงานในกำกับ		รวม	๑,๐๘๗,๒๗๐,๘๐๐	บาท
(๑)	สำนักงาน			
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ		รวม	๓๑,๐๕๘,๕๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน			๓๑,๐๕๘,๕๐๐	บาท

(๒)	สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	รวม	๖๑๗,๓๗๖,๓๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๔๔๒,๘๐๐	บาท
(ข)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๖๑๖,๕๓๓,๕๐๐	บาท
(๓)	สำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา	รวม	๑๗,๕๑๒,๓๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๗,๕๑๒,๓๐๐	บาท
(๔)	สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา	รวม	๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๕)	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	รวม	๒๑,๑๐๕,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๒๑,๑๐๕,๐๐๐	บาท
(๖)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	รวม	๑๑,๖๐๙,๕๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๑,๖๐๙,๕๐๐	บาท
(๗)	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	รวม	๙,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๙,๐๐๐,๐๐๐	บาท

(๘) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	รวม	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๙) สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน	รวม	๒,๕๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๒,๕๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๐) มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	รวม	๕๗,๖๕๕,๙๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๕๗,๖๕๕,๙๐๐	บาท
(๑๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	รวม	๕๕,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๕๕,๐๐๐	บาท
(๑๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	รวม	๑๒,๕๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๒,๕๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏ			
นครศรีธรรมราช	รวม	๒,๘๒๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๒,๘๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๔) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	รวม	๒,๙๓๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๒,๙๓๐,๐๐๐	บาท
(๑๕) มหาวิทยาลัยราชภัฏ			
พิบูลสงคราม	รวม	๗,๐๐๐	บาท

(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๗,๐๐๐	บาท
(๑๖) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	รวม	๖๔,๐๐๐	บาท		
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๖๔,๐๐๐	บาท
(๑๗) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	รวม	๑,๖๐๙,๓๐๐	บาท		
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๑,๖๐๙,๓๐๐	บาท
(๑๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง	รวม	๕,๐๓๙,๙๐๐	บาท		
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๕,๐๓๙,๙๐๐	บาท
(๑๙) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี	รวม	๘,๘๙๒,๓๐๐	บาท		
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๘,๘๙๒,๓๐๐	บาท
(๒๐) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี	รวม	๒๕,๔๗๖,๑๐๐	บาท		
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๒๕,๔๗๖,๑๐๐	บาท
(๒๑) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลกรุงเทพ	รวม	๔๐,๕๗๓,๘๐๐	บาท		
(ก) แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน				๔๐,๕๗๓,๘๐๐	บาท

(๒๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี				
ราชมงคลตะวันออก	รวม	๓๓,๖๗๒,๓๐๐	บาท	
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๓๓,๖๗๒,๓๐๐	บาท	
(๒๓) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี				
ราชมงคลพระนคร	รวม	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒๔) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี				
ราชมงคลล้านนา	รวม	๕,๘๐๐,๐๐๐	บาท	
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๕,๘๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒๕) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี				
สุรนารี	รวม	๖๘,๐๐๐	บาท	
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๖๘,๐๐๐	บาท	
(๒๖) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์				
	รวม	๙๔๑,๘๐๐	บาท	
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๙๔๑,๘๐๐	บาท	
(๒๗) มหาวิทยาลัย				
มหามกุฏราชวิทยาลัย	รวม	๓๐,๖๕๐,๓๐๐	บาท	
(ก) แผนงานพื้นฐาน				
ด้านการพัฒนา				
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๓๐,๖๕๐,๓๐๐	บาท	

(๒๘) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รวม	๑๔,๙๓๐,๖๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๔,๙๓๐,๖๐๐	บาท
(๒๙) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	รวม	๘๐,๒๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๘๐,๒๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๐) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	รวม	๑๒,๒๒๒,๙๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑๒,๒๒๒,๙๐๐	บาท
๑๘. กระทรวงสาธารณสุข	รวม	๔๑๗,๑๓๖,๑๐๐	บาท
(๑) สำนักงาน			
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	รวม	๓๖๗,๘๖๐,๑๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๖๒,๑๐๘,๐๐๐	บาท
(ข) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการแก้ไขปัญหา			
ความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ			
และสร้างการเติบโตจากภายใน		๓๐๕,๗๕๒,๑๐๐	บาท
(๒) กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย			
และการแพทย์ทางเลือก	รวม	๑,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	รวม	๑,๙๗๙,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการพัฒนา			
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๑,๙๗๙,๐๐๐	บาท

(๔)	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	รวม	๔๖,๒๙๗,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๔๖,๒๙๗,๐๐๐	บาท
๑๙.	กระทรวงอุตสาหกรรม	รวม	๔,๙๖๓,๘๐๐	บาท
(๑)	สำนักงาน
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	รวม	๔,๙๖๓,๘๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศ		๔,๙๖๓,๘๐๐	บาท
๒๐.	ส่วนราชการไม่สังกัด
สำนักนายกรัฐมนตรี			
	กระทรวง หรือทบวง	รวม	๓,๔๓๒,๗๐๐	บาท
(๑)	สำนักราชเลขาธิการ	รวม	๕๕๒,๗๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๕๕๒,๗๐๐	บาท
(๒)	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา	รวม	๓๐๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพคน		๓๐๐,๐๐๐	บาท
(๓)	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รวม	๒,๕๘๐,๐๐๐	บาท
(ก)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านความมั่นคง
และการต่างประเทศ		๑,๕๙๔,๐๐๐	บาท
(ข)	แผนงานพื้นฐาน
ด้านการปรับสมดุล
และพัฒนาระบบการบริหาร
จัดการภาครัฐ		๙๘๖,๐๐๐	บาท

๒๑. หน่วยงานของศาล	รวม	๑๕๘,๐๓๖,๒๐๐	บาท
(๑) สำนักงานศาลยุติธรรม	รวม	๑๒๖,๐๕๗,๘๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการปรับสมดุล			
และพัฒนาระบบ			
การบริหารจัดการภาครัฐ		๑๒๖,๐๕๗,๘๐๐	บาท
(๒) สำนักงานศาลปกครอง	รวม	๓๑,๙๗๘,๔๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการปรับสมดุล			
และพัฒนาระบบ			
การบริหารจัดการภาครัฐ		๓๑,๙๗๘,๔๐๐	บาท
๒๒. หน่วยงานอิสระของรัฐ	รวม	๔๑,๔๐๐,๐๐๐	บาท
(๑) สำนักงานคณะกรรมการ			
การเลือกตั้ง	รวม	๑๒,๔๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการปรับสมดุล			
และพัฒนาระบบ			
การบริหารจัดการภาครัฐ		๑๒,๔๐๐,๐๐๐	บาท
(๒) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	รวม	๒๙,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการปรับสมดุล			
และพัฒนาระบบ			
การบริหารจัดการภาครัฐ		๒๙,๐๐๐,๐๐๐	บาท
๒๓. รัฐวิสาหกิจ	รวม	๘๗๖,๐๐๐	บาท
(๑) การรถไฟแห่งประเทศไทย	รวม	๘๗๖,๐๐๐	บาท
(ก) แผนงานพื้นฐาน			
ด้านการสร้างความสามารถ			
ในการแข่งขันของประเทศ		๘๗๖,๐๐๐	บาท
๒๔. แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไข			
ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	รวม	๑๐๐,๒๗๔,๐๐๐	บาท

(๑) กระทรวงศึกษาธิการ	รวม	๑๐๐,๒๗๔,๐๐๐	บาท
(ก) สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน		๑๐๐,๒๗๔,๐๐๐	บาท
๒๕. แผนงานบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม	รวม	๑๙๑,๗๐๖,๐๐๐	บาท
(๑) กระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี	รวม	๑๗๑,๗๒๐,๐๐๐	บาท
(ก) สำนักงาน
ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี		๑๗๑,๗๒๐,๐๐๐	บาท
(๒) รัฐวิสาหกิจ	รวม	๑๙,๙๘๖,๐๐๐	บาท
(ก) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย		๑๙,๙๘๖,๐๐๐	บาท
๒๖. แผนงานบูรณาการพัฒนา
พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	รวม	๒๕๙,๑๖๗,๘๐๐	บาท
(๑) กระทรวงการคลัง	รวม	๗๘,๖๔๐,๐๐๐	บาท
(ก) กรมศุลกากร		๗๘,๖๔๐,๐๐๐	บาท
(๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รวม	๑๘๐,๐๐๐	บาท
(ก) สำนักงานมาตรฐาน
สินค้าเกษตรและ
อาหารแห่งชาติ		๑๘๐,๐๐๐	บาท
(๓) กระทรวงมหาดไทย	รวม	๑๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) กรมโยธาธิการและผังเมือง		๑๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๔) กระทรวงสาธารณสุข	รวม	๑๐๙,๕๔๕,๗๐๐	บาท
(ก) สำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข		๑๐๙,๕๔๕,๗๐๐	บาท
(๕) รัฐวิสาหกิจ	รวม	๕๔,๘๐๒,๑๐๐	บาท
(ก) การประปาส่วนภูมิภาค		๕๔,๘๐๒,๑๐๐	บาท
๒๗. แผนงานบูรณาการพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐานและ
ระบบโลจิสติกส์	รวม	๔๔๕,๘๘๙,๗๐๐	บาท

(๑) กระทรวงคมนาคม	รวม	๒๙๙,๗๔๑,๐๐๐	บาท
(ก) กรมทางหลวง		๘,๕๕๘,๔๐๐	บาท
(ข) กรมทางหลวงชนบท		๒๙๑,๑๘๒,๖๐๐	บาท
(๒) รัฐวิสาหกิจ	รวม	๑๔๖,๑๕๘,๗๐๐	บาท
(ก) การรถไฟแห่งประเทศไทย		๑๔๖,๑๕๘,๗๐๐	บาท
๒๘. แผนงานบูรณาการการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล	รวม	๙๕,๕๔๒,๕๐๐	บาท
(๑) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	รวม	๙๕,๕๔๒,๕๐๐	บาท
(ก) สำนักงานสถิติแห่งชาติ		๙๕,๕๔๒,๕๐๐	บาท
๒๙. แผนงานบูรณาการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา	รวม	๑๘๔,๑๒๓,๖๐๐	บาท
(๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รวม	๒๓๕,๖๐๐	บาท
(ก) กรมหม่อนไหม		๒๓๕,๖๐๐	บาท
(๒) หน่วยงานในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	รวม	๙,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติ (องค์การมหาชน)		๙,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓) รัฐวิสาหกิจ	รวม	๑๗๔,๘๘๘,๐๐๐	บาท
(ก) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย		๑๗๔,๘๘๘,๐๐๐	บาท
๓๐. แผนงานบูรณาการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	รวม	๑,๙๕๗,๖๒๗,๘๐๐	บาท
(๑) กระทรวงศึกษาธิการ	รวม	๑,๙๕๗,๖๒๗,๘๐๐	บาท
(ก) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ		๑๕,๔๐๒,๐๐๐	บาท
(ข) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		๑,๘๑๗,๐๔๘,๖๐๐	บาท
(ค) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา		๑๗๗,๒๐๐	บาท

(ง) สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา		๑๒๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท
๓๑. แผนงานบูรณาการจัดการปัญหา
ที่ดินทำกิน	รวม	๒๗,๔๔๖,๗๐๐	บาท
(๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รวม	๒๗,๑๑๙,๖๐๐	บาท
(ก) กรมส่งเสริมสหกรณ์		๒๗,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(ข) สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม		๑๑๙,๖๐๐	บาท
(๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม	รวม	๓๒๗,๑๐๐	บาท
(ก) กรมทรัพยากรทางทะเล
และชายฝั่ง		๓๒๗,๑๐๐	บาท
๓๒. แผนงานบูรณาการบริหาร
จัดการทรัพยากรน้ำ	รวม	๑,๖๒๐,๕๖๑,๔๐๐	บาท
(๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รวม	๒๖๘,๘๕๗,๙๐๐	บาท
(ก) กรมชลประทาน		๒๓๒,๖๐๐,๐๐๐	บาท
(ข) กรมพัฒนาที่ดิน		๕,๔๒๐,๐๐๐	บาท
(ค) สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม		๓๐,๘๓๗,๙๐๐	บาท
(๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม	รวม	๘๖๙,๑๔๖,๑๐๐	บาท
(ก) กรมทรัพยากรน้ำ		๘๖๙,๑๔๖,๑๐๐	บาท
(๓) กระทรวงมหาดไทย	รวม	๒๒๗,๘๗๐,๒๐๐	บาท
(ก) กรมป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย		๗๔,๑๖๔,๒๐๐	บาท
(ข) กรมโยธาธิการและผังเมือง		๑๕๓,๗๐๖,๐๐๐	บาท
(๔) รัฐวิสาหกิจ	รวม	๒๕๔,๖๘๗,๒๐๐	บาท
(ก) องค์การจัดการน้ำเสีย		๑๔,๕๖๓,๖๐๐	บาท
(ข) การประปาส่วนภูมิภาค		๒๔๐,๑๒๓,๖๐๐	บาท
๓๓. แผนงานบูรณาการปฏิรูป
กฎหมายและพัฒนา
กระบวนการยุติธรรม	รวม	๙๕,๔๙๓,๗๐๐	บาท

(๑) กระทรวงยุติธรรม	รวม	๙๕,๔๙๓,๗๐๐	บาท
(ก) กรมคุมประพฤติ		๘๓,๘๖๐,๑๐๐	บาท
(ข) กรมบังคับคดี		๑๑,๖๓๓,๖๐๐	บาท
๓๔. แผนงานบูรณาการอำนวยการ			
ความสะดวกทางธุรกิจ	รวม	๑๖,๒๐๐,๐๐๐	บาท
(๑) กระทรวงพาณิชย์	รวม	๑๖,๒๐๐,๐๐๐	บาท
(ก) กรมทรัพย์สินทางปัญญา		๒๐๐,๐๐๐	บาท
(ข) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า		๑๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
๓๕. แผนงานบูรณาการส่งเสริม			
การกระจายอำนาจให้แก่			
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	รวม	๑,๖๔๘,๑๖๙,๙๐๐	บาท
(๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ			
สิ่งแวดล้อม	รวม	๗๒๐,๑๘๓,๕๐๐	บาท
(ก) สำนักงานนโยบายและ			
แผนทรัพยากรธรรมชาติและ			
สิ่งแวดล้อม		๗๒๐,๑๘๓,๕๐๐	บาท
(๒) กระทรวงมหาดไทย			
และหน่วยงานในกำกับ	รวม	๙๒๗,๙๘๖,๔๐๐	บาท
(ก) กรมส่งเสริม			
การปกครองท้องถิ่น		๗๒๓,๓๖๑,๒๐๐	บาท
(ข) กรุงเทพมหานคร		๘๙,๘๐๐,๐๐๐	บาท
(ค) เมืองพัทยา		๑๑๔,๘๒๕,๒๐๐	บาท
๓๖. แผนงานบูรณาการส่งเสริม			
การพัฒนาจังหวัดและ			
กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	รวม	๑,๐๗๔,๒๔๖,๘๐๐	บาท
(๑) จังหวัดนนทบุรี		๓๖,๐๗๖,๐๐๐	บาท
(๒) จังหวัดปทุมธานี		๔๘,๘๒๒,๓๐๐	บาท
(๓) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		๑๐๓,๙๓๙,๘๐๐	บาท
(๔) จังหวัดสระบุรี		๑๖,๑๔๑,๐๐๐	บาท
(๕) จังหวัดลพบุรี		๑,๕๐๕,๖๐๐	บาท

(๖) จังหวัดสิงห์บุรี	๑,๕๖๐,๐๐๐	บาท
(๗) จังหวัดอ่างทอง	๑,๒๑๐,๐๐๐	บาท
(๘) จังหวัดฉะเชิงเทรา	๑,๗๕๗,๐๐๐	บาท
(๙) จังหวัดปราจีนบุรี	๑๘,๕๐๐	บาท
(๑๐) จังหวัดกาญจนบุรี	๑๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๑) จังหวัดนครปฐม	๓,๑๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๒) จังหวัดราชบุรี	๓,๐๔๒,๑๐๐	บาท
(๑๓) จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๖๕,๔๐๐	บาท
(๑๔) จังหวัดเพชรบุรี	๘๐,๗๐๐	บาท
(๑๕) จังหวัดสมุทรสงคราม	๑๗,๓๒๑,๘๐๐	บาท
(๑๖) จังหวัดชุมพร	๒,๒๖๕,๓๐๐	บาท
(๑๗) จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๘,๖๗๘,๐๐๐	บาท
(๑๘) จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๘,๐๐๐	บาท
(๑๙) จังหวัดพัทลุง	๑๒,๐๓๘,๓๐๐	บาท
(๒๐) จังหวัดระนอง	๗,๗๘๔,๘๐๐	บาท
(๒๑) จังหวัดภูเก็ต	๑๑,๐๙๐,๐๐๐	บาท
(๒๒) จังหวัดกระบี่	๔,๖๐๐	บาท
(๒๓) จังหวัดตรัง	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๔) จังหวัดนราธิวาส	๑๒๑,๐๐๐	บาท
(๒๕) จังหวัดจันทบุรี	๖,๑๘๑,๐๐๐	บาท
(๒๖) จังหวัดระยอง	๕,๒๒๐,๐๐๐	บาท
(๒๗) จังหวัดเลย	๒,๐๖๔,๔๐๐	บาท
(๒๘) จังหวัดหนองบัวลำภู	๒๕,๑๖๘,๓๐๐	บาท
(๒๙) จังหวัดนครพนม	๔,๒๒๐,๐๐๐	บาท
(๓๐) จังหวัดมุกดาหาร	๑๔,๖๑๔,๕๐๐	บาท
(๓๑) จังหวัดสกลนคร	๓๒,๓๐๐	บาท
(๓๒) จังหวัดมหาสารคาม	๕,๒๓๒,๐๐๐	บาท
(๓๓) จังหวัดนครราชสีมา	๕,๗๕๗,๕๐๐	บาท
(๓๔) จังหวัดอำนาจเจริญ	๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๕) จังหวัดศรีสะเกษ	๙,๕๐๓,๐๐๐	บาท

(๓๖) จังหวัดอุบลราชธานี	๘๘,๑๒๔,๕๐๐	บาท
(๓๗) จังหวัดเชียงใหม่	๒,๙๓๐,๐๐๐	บาท
(๓๘) จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๑๔,๘๔๔,๖๐๐	บาท
(๓๙) จังหวัดลำปาง	๖,๒๑๑,๐๐๐	บาท
(๔๐) จังหวัดลำพูน	๓๘,๕๓๐,๘๐๐	บาท
(๔๑) จังหวัดน่าน	๒๒,๙๗๗,๕๐๐	บาท
(๔๒) จังหวัดพะเยา	๓,๘๐๐,๐๐๐	บาท
(๔๓) จังหวัดแพร่	๔๒,๑๒๙,๙๐๐	บาท
(๔๔) จังหวัดพิษณุโลก	๖๐,๘๒๙,๙๐๐	บาท
(๔๕) จังหวัดสุโขทัย	๑,๖๙๑,๐๐๐	บาท
(๔๖) จังหวัดอุตรดิตถ์	๓๔๖,๘๐๐	บาท
(๔๗) จังหวัดพิจิตร	๑,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๔๘) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑	๖๘,๐๖๖,๙๐๐	บาท
(๔๙) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑	๘๙,๕๐๐,๐๐๐	บาท
(๕๐) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๑๒,๖๔๙,๘๐๐	บาท
(๕๑) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๗๐,๔๖๒,๒๐๐	บาท
(๕๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๕๓) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน ๒	๒๒,๓๕๑,๑๐๐	บาท
(๕๔) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนกลาง	๑๓,๕๑๘,๔๐๐	บาท
(๕๕) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง ๑	๑,๒๗๔,๐๐๐	บาท
(๕๖) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง ๒	๗๘,๘๒๐,๓๐๐	บาท
(๕๗) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๕๘) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	๑,๒๕๔,๙๐๐	บาท
(๕๙) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑	๒๙,๑๐๐,๐๐๐	บาท

มาตรา ๕ งบประมาณรายจ่ายที่โอนตามมาตรา ๔ ให้ตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่าย
สำหรับงบกลางตามรายการต่อไปนี้

(๑) งบกลาง

เงินสำรองจ่าย

เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

รวม ๑๑,๘๖๖,๕๑๒,๓๐๐ บาท

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เป็นบางรายการ ไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายสำหรับงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และโดยที่การโอนงบประมาณรายจ่ายต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอโดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานสภาสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุเพิ่มเติมเข้าระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณารายละเอียดเรียงตามลำดับมาตราในวาระที่สองโดยกรรมาธิการเต็มสภา และลงมติในวาระที่สามเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓๑ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/316-3.pdf)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เป็นบางรายการ ไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายสำหรับงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และโดยที่การโอนงบประมาณรายจ่ายต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้โอนงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๑๑,๘๖๖,๕๑๒,๓๐๐ บาท ของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นให้แก่งบกลางตามที่กำหนดในมาตรา ๕ ทั้งนี้ รายการโอนงบประมาณรายจ่ายให้แก่งบกลางเป็นเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น โดยโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ สรุปดังนี้ (มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

รายการโอน	จำนวนเงิน	คิดเป็นร้อยละ
งบกลาง (เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น)	๑๑,๘๖๖,๕๑๒,๓๐๐	๑๐๐.๐๐
๑. สำนักนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานในกำกับ ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของกรมประชาสัมพันธ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	๓๖๗,๒๒๔,๘๐๐	๐.๓๘๘

รายการโอน	จำนวนเงิน	คิดเป็นร้อยละ
สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)		
๒. กระทรวงกลาโหม ซึ่งโอนจากแผนงานด้านความมั่นคงและการต่างประเทศในส่วนของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ	๕๕,๘๔๗,๗๐๐	๐.๔๗๑
๓. กระทรวงการคลัง ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของกรมธนารักษ์ และกรมสรรพากร	๑๙๔,๙๖๙,๕๐๐	๑.๖๔๓
๔. กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	๓,๐๑๓,๒๐๐	๐.๐๒๕
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนในส่วนของกรมพลศึกษา และสถาบันการพลศึกษา	๑๖๕,๔๕๓,๗๐๐	๑.๓๙๔
๖. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ	๔๖,๐๗๖,๒๐๐	๐.๓๘๘
๗. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานในกำกับ ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของกรมประมง กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	๒๗๘,๕๐๒,๒๐๐	๒.๓๔๗
๘. กระทรวงคมนาคม ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมเจ้าท่า กรมการขนส่งทางบก กรมท่าอากาศยาน กรมทางหลวง และกรมทางหลวงชนบท	๑๒๖,๐๑๑,๓๐๐	๑.๐๖๒
๙. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของกรมอุตุนิยมวิทยา	๑๙,๑๓๘,๔๐๐	๐.๑๖๑
๑๐. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรน้ำ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	๘๔,๒๓๕,๗๐๐	๐.๗๑๐
๑๑. กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วน of กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๑,๗๐๐,๐๐๐	๐.๐๑๔
๑๒. กระทรวงมหาดไทย ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๕๔๑,๕๕๒,๑๐๐	๔.๕๖๔
๑๓. กระทรวงยุติธรรม ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วน of กรมคุมประพฤติ และกรมราชทัณฑ์	๔๕๐,๙๖๗,๘๐๐	๓.๘๐๐

รายการโอน	จำนวนเงิน	คิดเป็นร้อยละ
๑๔. กระทรวงแรงงาน ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ	๒๔๘,๑๐๐	๐.๐๐๒
๑๕. กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของกรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	๓๙,๒๒๗,๕๐๐	๐.๓๓๑
๑๖. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและหน่วยงานในกำกับ ซึ่งโอนจากแผนงานต่าง ๆ ในส่วนของกรมวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	๖๒,๗๖๘,๖๐๐	๐.๕๒๙
๑๗. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในกำกับ ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยต่าง ๆ	๑,๐๘๗,๒๗๐,๘๐๐	๙.๑๖๓
๑๘. กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	๔๑๗,๑๓๖,๑๐๐	๓.๕๑๕
๑๙. กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ	๔,๙๖๓,๘๐๐	๐.๐๔๒
๒๐. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีกระทรวง หรือทบวง ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานในส่วนของสำนักราชเลขาธิการ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๓,๔๓๒,๗๐๐	๐.๐๒๙
๒๑. หน่วยงานของศาล ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐในส่วนของสำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลปกครอง	๑๕๘,๐๓๖,๒๐๐	๑.๓๓๒
๒๒. หน่วยงานอิสระของรัฐ ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	๔๑,๔๐๐,๐๐๐	๐.๓๔๙
๒๓. รัฐวิสาหกิจ ซึ่งโอนจากแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในส่วนของการรถไฟแห่งประเทศไทย	๘๗๖,๐๐๐	๐.๐๐๗
๒๔. แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งโอนจากในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	๑๐๐,๒๗๔,๐๐๐	๐.๘๔๕

รายการโอน	จำนวนเงิน	คิดเป็นร้อยละ
๒๕. แผนงานบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งโอนจากในส่วนของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานปลัดกระทรวงฯ และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ	๑๙๑,๗๐๖,๐๐๐	๑.๖๑๖
๒๖. แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งโอนจากในส่วนของกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและรัฐวิสาหกิจในส่วนของกรมการประปา ส่วนภูมิภาค	๒๕๙,๑๖๗,๘๐๐	๒.๑๘๔
๒๗. แผนงานบูรณาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ซึ่งโอนจากในส่วนของกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และการรถไฟแห่งประเทศไทย	๔๔๕,๘๙๙,๗๐๐	๓.๗๕๘
๒๘. แผนงานบูรณาการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งโอนจากในส่วนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ	๙๕,๕๔๒,๕๐๐	๐.๘๐๕
๒๙. แผนงานบูรณาการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ซึ่งโอนจากในส่วนของ กรมหม่อนไหม และหน่วยงานในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติ สสวท สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	๑๘๔,๑๒๓,๖๐๐	๑.๕๕๒
๓๐. แผนงานบูรณาการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งโอนจากในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	๑,๙๕๗,๖๒๗,๘๐๐	๑๖.๔๙๗
๓๑. แผนงานบูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน ซึ่งโอนจากในส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๗,๔๔๖,๗๐๐	๐.๒๓๑
๓๒. แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งโอนจากในส่วนของกรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมทรัพยากรน้ำในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสิ่งแวดล้อม และกรมโยธาธิการและผังเมืองในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และรัฐวิสาหกิจในส่วนขององค์การการประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนภูมิภาค	๑,๖๒๐,๕๖๑,๔๐๐	๑๓.๖๕๗
๓๓. แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ซึ่งโอนจากในส่วนของ กรมคุมประพฤติ และกรมบังคับคดี ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	๙๕,๔๙๓,๗๐๐	๐.๘๐๕

รายการโอน	จำนวนเงิน	คิดเป็นร้อยละ
๓๔. แผนงานบูรณาการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ซึ่งโอนจาก
ในส่วนของกรมทรัพย์สินทางปัญญาและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
กระทรวงพาณิชย์	๑๖,๒๐๐,๐๐๐	๐.๑๓๗
๓๕. แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งโอนจากในส่วนของ สำนักงานนโยบายและ
แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสังกัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมส่งเสริม การปกครอง
ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย	๑,๖๔๘,๑๖๙,๙๐๐	๑๓.๘๘๙
๓๖. แผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
แบบบูรณาการ ซึ่งโอนจากในส่วนของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด	๑,๐๗๔,๒๔๖,๘๐๐	๙.๐๕๓

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว)

พุทธศักราช ๒๕๕๗

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔)

พุทธศักราช ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

“ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะทรงแต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือไม่ก็ได้ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง และเมื่อกรณีเป็นไปตามมาตรานี้แล้ว มิให้นำความในมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสิบเอ็ดของมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนั้แทน

“เมื่อนายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตามวรรคเก้าประกอบกับวรรคสิบแล้ว หากมีกรณีที่พระมหากษัตริย์พระราชทานข้อสังเกตว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความใดภายในเก้าสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรีขอรับพระราชทานร่างรัฐธรรมนูญนั้นคืนมา เพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะประเด็นตามข้อสังเกตนั้นและประเด็นที่เกี่ยวข้อง และแก้ไขเพิ่มเติมคำปรรากของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกัน แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับพระราชทานคืนมาตามที่ขอ เมื่อนายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณีขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ คือ ตามที่นายกรัฐมนตรีได้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงพิจารณานั้น ต่อมาคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้พิจารณา ร่วมกันแล้วเห็นว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้

บันทึกท้ายรัฐธรรมนูญ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติอีก ๔ ฉบับ ได้แก่

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ โดยคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการคือ “แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อกำหนดวิธีการจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติอื่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น” และเหตุผล คือ “โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อกำหนดวิธีการจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติอื่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้” ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่หนึ่ง มีมติรับหลักการแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และในวาระที่สองพิจารณารายละเอียดเรียงตามลำดับมาตรา โดยกรรมาธิการเต็มสภา จากนั้น พิจารณาในวาระที่สามลงมติเห็นชอบโดยเห็นสมควรประกาศให้เป็นกฎหมายและส่งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf>)

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เสนอร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ (เรื่องเร่งด่วน) โดยมีหลักการคือ “แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมยิ่งขึ้น” และเหตุผล คือ “โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้” ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่งและให้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองโดยกรรมาธิการเต็มสภา

จากนั้น พิจารณาในวาระที่สามลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและ
ส่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ (สำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/lawdraft.php>)

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและนายกรัฐมนตรี เสนอร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อประธาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการคือ “แก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติ”
และเหตุผล คือ “โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗ เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตลอดจนร่างกฎหมายที่จะต้องตราขึ้นตาม
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้รับความเห็นชอบในการประชุมเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙
เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้” ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามประเพณี
การปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขโดยอาศัยอำนาจตาม
มาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ พิจารณาจากบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๔๐ ซึ่งให้กระทำได้เป็นสามวาระ คือ วาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม วาระที่สอง
พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา และวาระที่สามลงมติให้ความเห็นชอบ จากนั้น ส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ (สำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf>)

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔)
พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอร่างรัฐธรรมนูญ
ดังกล่าวต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พิจารณาเป็นเรื่องเร่งด่วน โดยมีหลักการ คือ “แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗” และเหตุผล คือ “ตามที่นายกรัฐมนตรีได้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงพิจารณานั้น ต่อมาคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ได้พิจารณาร่วมกันเห็นว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช
๒๕๕๗ เพื่อให้สามารถเข้ารับพระราชทานร่างรัฐธรรมนูญที่ได้ทูลเกล้าฯ ถวายไปแล้วนั้น มาแก้ไขเพิ่มเติม
เฉพาะประเด็นตามที่สำนักพระราชเลขาธิการแจ้งมาเท่านั้นแล้วนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายใหม่ภายในเวลาที่กำหนด
จึงจำเป็นต้องตราร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้” ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยพิจารณา
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มายึดถือเป็นประเพณี ซึ่งได้กระทำเป็น ๓ วาระ โดยวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม วาระที่สองพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาและวาระที่สามมีมติให้ความเห็นชอบ

และสภาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf>)

ทั้งนี้ สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕๕ ก วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยคณะทหารและตำรวจได้นำความกราบบังคมทูลว่า ตามที่ได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน จนลุกลามไปสู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกแยกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ขาดความสามัคคี และมีทัศนคติไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรง ใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้าย ประหัตประหารกัน สวัสดิภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนไม่เป็นปกติสุข การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร และในทางตุลาการ การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล นับเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้รัฐจะแก้ไขปัญหาด้วยกลไกและมาตรการทางกฎหมาย เช่น นำกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในภาวะต่าง ๆ มาบังคับใช้ ยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และฝ่ายที่ไม่ได้เป็นคู่กรณี เช่น องค์กรธุรกิจ ภาคเอกชน องค์กรตามรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง กองทัพ และวุฒิสภา ได้พยายามประสานให้มีการเจรจา ประองตองกัน แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ กลับจะเกิดข้อขัดแย้งใหม่ในทางกฎหมายและการเมือง เป็นวังวนแห่งปัญหาไม่รู้จักจบสิ้น ในขณะที่ความขัดแย้งได้ขยายตัวกว้างขวางออกไปและมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้น จนถึงขั้นจลาจลได้ทุกขณะซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ความสะดวกสบายของประชาชนผู้สุจริต กระทบต่อการทำมาหากินและภาวะหนี้สินของเกษตรกร โดยเฉพาะชาวนา การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การป้องกันปัญหาจากภัยธรรมชาติ ความเชื่อถือในอำนาจรัฐ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ทั้งยังเปิดช่องให้มีการก่ออาชญากรรมและความไม่สงบอื่นเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ และความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในที่สุดคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงจำเป็นต้องเข้ายึดและควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ล้มเลิกลง ยกเว้นความในหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ โดยได้กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาไว้สามระยะ คือ ระยะเฉพาะหน้า เป็นการใช้อำนาจสกัดการใช้อำนาจและการนำอาวุธมาใช้คุกคามประชาชน ยุติความหวาดระแวง และแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ที่สะสมมากกว่าหกเดือนให้คลี่คลายลง เพื่อเตรียมเข้าสู่ระยะที่สองซึ่งจะจัดให้มีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว จัดตั้งสภาขึ้นทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และให้มีคณะรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินแก้ไขสถานการณ์อันวิกฤติให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ พื้นฟู ความสงบเรียบร้อย ความรู้รักสามัคคี และความเป็นธรรม แก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเร่งด่วน จัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้มีการปฏิรูปในด้านการเมืองและด้านอื่น ๆ และให้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่วางกติกาการเมือง ให้รัดกุม เหมาะสม ป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม ก่อนจะส่งมอบภารกิจ

เหล่านี้แก่ผู้แทนปวงชนชาวไทยและคณะรัฐบาลที่จะเข้ามา บริหารราชการแผ่นดินในระยะต่อไป ในการดำเนินการดังกล่าวนี้จะให้ความสำคัญแก่หลักการพื้นฐาน ยิ่งกว่าวิธีการในระบอบประชาธิปไตยเพียงประการเดียว จึงจำเป็นต้องใช้เวลาสร้างบรรยากาศแห่งความสงบเรียบร้อยและปรองดอง เพื่อนำความสุขที่สูญหายไปนานกลับคืนสู่ประชาชน และปฏิรูปกฎเกณฑ์บางเรื่องที่เคยเป็นชนวนความขัดแย้ง ไม่ชัดเจน ไร้ทางออก ในยามวิกฤติ ขาดประสิทธิภาพหรือไม่เป็นธรรม ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชนในชาติ ซึ่งควรใช้เวลาไม่ยาวนาน หากเทียบกับเวลาที่จะต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ถ้าปล่อยให้สถานการณ์ผันแปรไปตามยถากรรม จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะจัดทำขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้ มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้บทบัญญัติของหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญนี้ และภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ที่ใดในบทบัญญัตินี้กล่าวอ้างถึงรัฐสภาหรือประธานรัฐสภาให้หมายถึง สภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี และอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้น หรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีใดตามความในวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด หรือเมื่อมีกรณีที่เกิดขึ้นนอกวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุด จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้ แต่สำหรับศาลฎีกา และศาลปกครองสูงสุดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีมติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี (มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

๓. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓.๑ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ประกอบด้วย สมาชิกจำนวนไม่เกิน ๒๒๐ คนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปีตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา การถวายคำแนะนำเพื่อทรงแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความหลากหลายของบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

๓.๒ ลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญนี้กำหนด เช่น ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองภายในระยะเวลา ๓ ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ เคยต้องคำพิพากษา เป็นต้น ทั้งนี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหรือรัฐมนตรีในขณะเดียวกันมิได้ (มาตรา ๘)

๓.๓ การสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย (มาตรา ๙) และมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ (มาตรา ๑๒)

๓.๔ การแต่งตั้งประธานและรองประธานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๑ คน และเป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่เกิน ๒ คน ตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานสภาและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๑๐)

๓.๕ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ต้องอุทิศตนให้แก่การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย (มาตรา ๑๑)

๓.๖ องค์ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม มีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และกรรมาธิการ วิธีการประชุม การเสนอและการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ (มาตรา ๑๓)

๔. การตราพระราชบัญญัติ

๔.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ คน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น (มาตรา ๑๔)

๔.๒ การนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ภายในกำหนด ๒๐ วัน กรณีเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันแล้วพระมหากษัตริย์มิได้พระราชทานคืนมา หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกทั้งหมดยืนยันให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ อีกครั้ง

แต่ถ้ามิได้พระราชทานคืนมาภายใน ๓๐ วันให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ (มาตรา ๑๕)

๕. การตั้งกระทู้ถามและการเปิดอภิปรายทั่วไป

๕.๑ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือเมื่อเห็นว่าเป็นกระทู้ที่ต้องห้ามตามข้อบังคับ เมื่อมีปัญหาสำคัญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีก็ได้ แต่จะลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจไม่ได้ (มาตรา ๑๖)

๕.๒ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้ แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้ (มาตรา ๑๗)

๖. เอกสิทธิ์คุ้มครอง (มาตรา ๑๘)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด จะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวผู้นั้นในทางใดมิได้ เอกสิทธิ์ดังกล่าวให้คุ้มครองถึงกรรมาธิการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา รายงานการประชุมตามคำสั่งของสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือคณะกรรมาธิการ บุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใดที่ได้รับอนุญาตจากประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

แต่ไม่คุ้มครองสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจากนี้ ในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติถูกควบคุมหรือขัง ให้ส่งปล่อยเมื่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอ หรือในกรณีถูกฟ้องในคดีอาญา ให้ศาลพิจารณาคดีต่อไปได้ เว้นแต่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอให้งดการพิจารณาคดี

๗. นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และการถวายสัตย์ปฏิญาณ

๗.๑ การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรัฐมนตรีอื่นอีกจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคนตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ (มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง) ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ “ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ (มาตรา ๑๙ วรรคสอง)

พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติถวายคำแนะนำตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เสนอโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ (มาตรา ๑๙ วรรคสาม)

การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้ประธานสภานิติบัญญัติ แห่งชาติลงนาม รับสนองพระบรมราชโองการ (มาตรา ๑๙ วรรคสี่) นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีสิทธิเข้าร่วมประชุมชี้แจง แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน และให้นำเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การชี้แจงแสดงความคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๑๙)

๗.๒ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี เช่น มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ภายในระยะเวลา ๓ ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งและไม่มีลักษณะต้องห้าม เป็นต้น (มาตรา ๒๐)

๘. การตราพระราชกำหนด (มาตรา ๒๑)

๘.๑ เมื่อมีกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคง แห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราที่ต้องพิจารณาโดยด่วน และลับ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ

๘.๒ เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็น พระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือน กิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่พระราชกำหนดนั้นใช้บังคับ เว้นแต่พระราชกำหนดนั้น มีผลเป็นการแก้ไข เพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อน การแก้ไขเพิ่มเติมหรือ ยกเลิกนั้นมีผลใช้บังคับต่อไปตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดดังกล่าวตกไป

๘.๓ การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่ไม่อนุมัติให้ มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๙. การทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การ ระหว่างประเทศ

๙.๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

๙.๒ หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออก พระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคม ของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ซึ่งหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคง ทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หมายถึง หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือ บางส่วน หรือการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อมีปัญหาว่กรณีใดเป็นหนังสือสัญญาหรือไม่ คณะรัฐมนตรี จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ได้รับคำขอ (มาตรา ๒๓)

๑๐. การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า ผู้พิพากษาและตุลาการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้าราชการฝ่ายอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย (มาตรา ๒๔) บรรดาบทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการใด ๆ อันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๒๕)

๑๑. ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย (มาตรา ๒๖)

๑๒. สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑๒.๑ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การปกครองท้องถิ่น การศึกษา เศรษฐกิจ พลังงาน สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สื่อสารมวลชนสังคม และอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริตและเป็นธรรม มีกลไกป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ จัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็วและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม (มาตรา ๒๗)

๑๒.๒ องค์ประกอบของสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ มีจำนวนไม่เกิน ๒๕๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี ตามที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติเป็นประธานสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ๑ คน และเป็นรองประธานสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติไม่เกิน ๒ คน ตามมติของสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ โดยหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ รวมถึงประธานสภาและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ (มาตรา ๒๘)

๑๒.๓ การแต่งตั้งสมาชิกสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ต้องไม่ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙ โดยให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติดำเนินการจัดให้มีคณะกรรมการสรรหาบุคคลด้านต่าง ๆ และให้มีคณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดแต่ละจังหวัดเพื่อสรรหาจากบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น ๆ โดยให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ การสรรหาบุคคลให้คำนึงถึงความหลากหลายของบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ การกระจายตามจังหวัด โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาส ให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลที่เห็นสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอไม่เกิน ๒๕๐ คน ส่วนวิธีการสรรหา กำหนดเวลาในการสรรหาจำนวนบุคคลที่จะต้องสรรหา และการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๓๐)

๑๒.๔ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการการยกร่าง

รัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นในการดำเนินการ หากเห็นว่ากรณีใดจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป ในกรณีที่เป็นการร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้จัดทำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไปให้สภาปฏิรูปแห่งชาติเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มีการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติครั้งแรก (มาตรา ๓๑)

๑๓. คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ

๑๓.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยกรรมการจำนวน ๓๖ คน ซึ่งมีที่มาจากบุคคล ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓๒)

- ๑) คณะรักษาความสงบแห่งชาติเลือก ประธานกรรมการ
- ๒) สภาปฏิรูปแห่งชาติ เสนอชื่อจำนวน ๒๐ คน
- ๓) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอชื่อจำนวน ๕ คน
- ๔) คณะรัฐมนตรี เสนอชื่อจำนวน ๕ คน
- ๕) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เสนอชื่อจำนวน ๕ คน

ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการเรียกประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นครั้งแรก

๑๓.๒ คุณสมบัติของกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปีและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญนี้กำหนด เช่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองภายในระยะเวลา ๓ ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งการขจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๓๓)

๑๓.๓ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ

๑) จัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ แล้วเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และความเห็นของประชาชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาด้วย (มาตรา ๓๔)

๒) ต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญนี้กำหนด เช่น การรับรองความเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้ การให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่เหมาะสมกับสภาพสังคมของไทย รวมถึงกลไกต่าง ๆ เช่น กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน ตรวจสอบและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งกลไกในการกำกับและควบคุมให้การใช้อำนาจอธิปไตยเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชน กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด กลไกที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและพรรคการเมือง สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรมได้โดยอิสระ ปราศจากการครอบงำหรือชี้แนะโดยบุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้มี

การทำลายหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญจะได้วางไว้ และกลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปเรื่องสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป เป็นต้น นอกจากนี้ ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าที่ต้องมีองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญในกรณีที่จำเป็นต้องมีให้พิจารณามาตรการที่จะให้การดำเนินงานขององค์กรดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย

๓) เสนอร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำเสร็จต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาเสนอแนะหรือให้ความเห็นให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ โดยสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเสร็จสิ้นการพิจารณา คำขอแก้ไขเพิ่มเติมของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติลงชื่อรับรองไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (มาตรา ๓๖)

๔) ส่งร่างรัฐธรรมนูญให้คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วย และคณะรัฐมนตรีหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเสนอความคิดเห็นหรือยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ คำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้ยื่นต่อประธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๓๖)

๕) พิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้น ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้นทั้งฉบับ โดยสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีมติภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความของร่างรัฐธรรมนูญนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นข้อผิดพลาดที่มิใช่สาระสำคัญ และคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์ขึ้น เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติเห็นชอบด้วยแล้วให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติ และเมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้โดยให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป (มาตรา ๓๗)

๑๖. การสิ้นสุดของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

๑๖.๑ ในกรณีที่สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ หรือร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไปและให้สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลง และให้มีการดำเนินการเพื่อแต่งตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่ขึ้น เพื่อดำเนินการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๓๘)

๑๖.๒ ในกรณีที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญยกร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง (มาตรา ๓๘)

๑๖.๓ เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่จำเป็น เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่แล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้นั้น (มาตรา ๓๙)

๑๗ กำหนดให้เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานสภาและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๔๐)

๑๘. ในกรณีที่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองและข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา (มาตรา ๔๑)

๑๙. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับในทางปฏิบัติเป็นการเฉพาะ

๑๙.๑ ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะรักษาความสงบแห่งชาติต่อไปและมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมผู้ดำรงตำแหน่งใดในคณะรักษาความสงบแห่งชาติก็ได้ แต่ในกรณีเพิ่มเติมเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๑๕ คน และจะกำหนดให้หน่วยงานใดทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติก็ได้ตามที่เห็นสมควรในกรณีที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นว่าคณะรัฐมนตรีควรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ ในเรื่องใด ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีอาจขอให้มีการประชุมร่วมกันของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อร่วมพิจารณาหรือแก้ไขปัญหาใด ๆ อันเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ รวมตลอดทั้งการปรึกษาหารือเป็นครั้งคราวในเรื่องอื่นใดก็ได้ (มาตรา ๔๒)

๑๙.๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้การดำเนินการเรื่องใดต้องได้รับความเห็นชอบหรือรับทราบจากสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภาให้เป็นอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการให้ความเห็นชอบหรือรับทราบแทนสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา ก่อนที่คณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (มาตรา ๔๓)

๑๙.๓ ในกรณีที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ หรือเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจสั่งการระงับยับยั้งหรือกระทำการใด ๆ ได้ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหารหรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้รายงานประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว (มาตรา ๔๔)

๑๙.๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๕ และมาตรา ๔๔ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ และตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

แต่สำหรับผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้มีอำนาจเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้เฉพาะเมื่อมีกรณีที่เห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตาม ข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๔๕)

๑๙.๕ ในกรณีที่เห็นเป็นการจำเป็นและสมควร คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จะมีมติร่วมกันให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้ โดยจัดทำเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้ความเห็นชอบ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในการพิจารณา ให้ความเห็นชอบ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีได้ เว้นแต่ คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเห็นชอบด้วย มติให้ความเห็นชอบต้องมีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติ เพื่อพระมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีลงนาม รับสนองพระบรมราชโองการ และให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๔๖)

๑๙.๖ บรรดาประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ จนถึงวันที่ คณะรัฐมนตรีเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทางรัฐธรรมนูญ ในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ให้ประกาศหรือคำสั่ง ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้น ไม่ว่าจะกระทำก่อนหรือหลังวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นประกาศหรือคำสั่งหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วย กฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด และให้ประกาศหรือคำสั่งดังกล่าวที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวัน ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกในกรณีที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งให้บุคคลใด ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งใดที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๔ ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้นายกรัฐมนตรี นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งให้บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งนั้นหรือทรงให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งนั้นด้วย (มาตรา ๔๗)

๑๙.๗ บรรดาการกระทำทั้งหลายซึ่งได้กระทำให้เกิดและควบคุมอำนาจการปกครอง แผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ของหัวหน้าและคณะรักษาความสงบแห่งชาติรวมทั้งการกระทำของ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าวหรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหรือคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อันได้ กระทำไปเพื่อการดังกล่าวข้างต้นนั้น การกระทำดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเพื่อให้มีผลบังคับ ในทางรัฐธรรมนูญ ในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ รวมทั้งการลงโทษและการกระทำ อันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่น ไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำ และไม่ว่ากระทำในวันดังกล่าวหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ให้ผู้กระทำ พ้นจากความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง (มาตรา ๔๘)

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๔ ก วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อกำหนดวิธีการจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติอื่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจากคำว่า “เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง” เป็น “ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง” (มาตรา ๓ (แก้ไขมาตรา ๘ (๔)))

๒. กำหนดเพิ่มเติมกรณีการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายพระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระราชทายาท ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้ (มาตรา ๔ (เพิ่มมาตรา ๑๙ วรรคหก))

๓. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญอาจขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญออกไปได้ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีระยะเวลาการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ของสภাপฏิรูปแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติมกรณีร่างรัฐธรรมนูญที่สภাপฏิรูปแห่งชาติเห็นชอบแล้วจะต้องนำไปให้มีการออกเสียงประชามติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐธรรมนูญกำหนด (มาตรา ๕ (แก้ไขมาตรา ๓๗))

๔. กำหนดเพิ่มเติมให้มีการดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติเมื่อผู้ออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม และมีผลทำให้บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด จากนั้น จึงให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ (มาตรา ๗ (เพิ่มมาตรา ๓๗/๑))

๕. แก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดของสภাপฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญซึ่งให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๗ (แก้ไขมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙))

“มาตรา ๓๘ ให้สภাপฏิรูปแห่งชาติเป็นอันสิ้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) สภাপฏิรูปแห่งชาติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

(๒) สภাপฏิรูปแห่งชาติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จตามมาตรา ๓๗ ไม่ว่าจะมิตีเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญก็ตาม

เมื่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามมาตรา ๓๔ หรือเมื่อมีการผิดตาม (๑) หรือเมื่อสภাপฏิรูปแห่งชาติมิตีไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลงด้วย แต่มีให้นามตรา ๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าว

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่สภาปฏิรูปแห่งชาติสิ้นสุดลงโดยคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญยังไม่สิ้นสุดลง ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เว้นแต่จะมีประชามติไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ในกรณีเช่นนั้น ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ แต่ในกรณีที่มีประชามติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นที่จำเป็นเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้นั้น

ในกรณีที่สภาปฏิรูปแห่งชาติสิ้นสุดลง โดยคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญยังไม่สิ้นสุดลง หากกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งในระหว่างนั้น ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเท่าที่เหลืออยู่ และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่งตั้งกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างโดยเร็ว โดยมีให้นำมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับ”

๖. กำหนดให้มีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อรองรับในกรณีที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ กรณีที่ร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นไม่ผ่านการออกเสียงประชามติ อันเป็นผลให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๙ หรือกรณีร่างรัฐธรรมนูญตกไป เพราะพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ และพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมาตามมาตรา ๓๗ วรรคแปด และกำหนดให้มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ (มาตรา ๘ (เพิ่มมาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๓๙/๒ และมาตรา ๓๙/๓))

๗. แก้ไขให้นำในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันแล้ว มิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป ตามมาตรา ๓๗ วรรคแปด มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๓๗ วรรคสี่เดิม มาเป็นมาตรา ๓๗ วรรคแปด (มาตรา ๙ (แก้ไขมาตรา ๔๖ วรรคห้า))

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๒๕ ก วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้

สรุปสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดเมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบ และให้คณะรัฐมนตรีแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๓๙/๑ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญ ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวก และส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่แจ้งคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙/๑ วรรคสาม))

๒. กำหนดการดำเนินการเพื่อการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๔ (เพิ่มมาตรา ๓๙/๑ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก วรรคเจ็ด วรรคแปด วรรคเก้า วรรคสิบ วรรคสิบเอ็ด และวรรคสิบสอง))

๒.๑ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ และประกาศผลการออกเสียงประชามติ และจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเผยแพร่ด้วยวิธีการใด ๆ ให้ประชาชนทราบได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดเวลาในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ต้องใกล้เคียงกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

๒.๒ การจัดให้มีการออกเสียงประชามติ ให้ออกเสียงประชามติว่า จะให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้นทั้งฉบับ โดยต้องกระทำในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะมีมติเสนอประเด็นอื่นใดไม่เกินหนึ่งประเด็นที่สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพิ่มเติมว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบพร้อมไปในคราวเดียวกันด้วยก็ได้แต่ทั้งนี้ ต้องเสนอภายใน ๑๕ วันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๒.๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่า ๙๐ วัน แต่ไม่ช้ากว่า ๑๒๐ วันนับแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ส่งคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒.๔ ในการออกเสียงประชามติ ถ้าคะแนนเสียงข้างมากของผู้ออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ และเมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ ทั้งนี้ ก่อนนายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการลงประชามติ

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗๗ ก วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตลอดจนร่างกฎหมายที่จะต้องตราขึ้นตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้รับความเห็นชอบในการประชามติเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้

สรุปสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ปรับปรุงจำนวนสมาชิกจากจำนวนไม่เกิน ๒๒๐ คน เป็นจำนวนไม่เกิน ๒๕๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ (มาตรา ๓ (แก้ไขมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง))

๒. กำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๔)

๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖ ก วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงพิจารณานั้น ต่อมาคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้พิจารณาร่วมกันแล้วเห็นว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในกรณีพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะทรงแต่งตั้งผู้ใดหนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือไม่ก็ได้ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีเมื่อนายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายตามวาระครบกำหนดครบแล้ว หากมีกรณีที่พระมหากษัตริย์พระราชทานข้อสังเกตว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความใดภายใน ๙๐ วัน ให้นายกรัฐมนตรีขอรับพระราชทานร่างรัฐธรรมนูญนั้นคืนมา เพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะประเด็นตามข้อสังเกตนั้นและประเด็นที่เกี่ยวข้อง และแก้ไขเพิ่มเติมคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญ

ให้สอดคล้องกัน แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายใหม่ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับพระราชทานคืนมาตามที่ขอ เมื่อนายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และใช้บังคับได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้น ๙๐ วันนับแต่วันที่นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณีขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป (มาตรา ๔)

ข้อสังเกต เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับส่งผลให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ สิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติบทเฉพาะกาลรองรับในทางปฏิบัติไว้เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สรุปได้ดังนี้

๑. การดำรงตำแหน่งขององคมนตรี

กำหนดให้คณะองคมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นคณะองคมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๒๖๒)

๒. ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้

กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๒๖๓)

๓. การดำรงตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีและการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

๓.๑ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๒๖๔)

๓.๒ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มีกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ (มาตรา ๒๗๕)

๓.๓ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายใน ๑ ปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อน ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๘ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์

มุ่งหาผลกำไรหรือรายได้ มาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน (มาตรา ๒๗๗)

๓.๔ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการ ให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายใน ๒๔๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาที่แต่ละหน่วยงาน ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกิน ๒๔๐ วันตาม ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๒๗๘)

๔. สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

กำหนดให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนกว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๕๙ เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยน โครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ได้ ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๒๖๖)

๕. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๕.๑ กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ได้แก่

- ๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- ๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- ๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- ๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง

- ๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- ๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- ๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕.๒ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องไม่ช้ากว่าวันพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๓ (มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง) ห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมือง ภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๒๖๗ วรรคหก)

๕.๓ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะขอให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบคน (มาตรา ๒๖๗ วรรคสาม)

๕.๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลา ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ (มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่)

๕.๕ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา ถ้าศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ให้แจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือประธานองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย ฝ่ายละ ๕ คน เพื่อพิจารณาแล้วเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง เพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกิน ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นอันตกไป ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่ถึง ๒ ใน ๓ ดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑ (มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า)

๖. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

๖.๑ กำหนดให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันที่ (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองมีผลใช้บังคับแล้ว (มาตรา ๒๖๘)

๖.๒ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๕๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหา และแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๖๙)

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คนแต่ไม่เกิน ๑๒ คน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวน ๒๐๐ คน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกิน ๔๐๐ คน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตั้งตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวน ๕๐ คน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวน ๕๐ คน โดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวน ๑๙๔ คน รวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติ เป็น ๒๕๐ คน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวน ๕๐ คน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้ นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๒) มาตรา ๑๘๔ (๑) และมาตรา ๑๘๕ มาใช้บังคับ แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภามาตรานี้มีกำหนด ๕ ปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่ที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อน รายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภา เป็นผู้ดำเนินการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภา ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มียชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๑๐๗ ต่อไป และให้นำความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖.๓ หน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (มาตรา ๒๗๐ ถึงมาตรา ๒๗๒) ดังนี้

มาตรา ๒๗๐ นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้วุฒิสภามาตรา ๒๖๙ มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ร่างพระราชบัญญัติใดที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการ ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้แจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมิได้แจ้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของแต่ละสภาอาจเข้าชื่อกันร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้วินิจฉัย การยื่นคำร้องดังกล่าวต้องยื่นก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเสร็จ

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วมซึ่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภาเป็นประธาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎรผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง และประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนคนหนึ่งซึ่งเลือกกันเอง ระหว่างประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในวุฒิสภาทุกคณะเป็นกรรมการ เพื่อวินิจฉัย

การวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมตามวรรคสี่ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมดังกล่าวให้เป็นที่สุด และให้ประธานรัฐสภาดำเนินการไปตามคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๗๑ ในวาระเริ่มแรกภายในอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

(๑) การแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ เฉพาะเมื่อการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น มีผลให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

(๒) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภาสภา

มาตรา ๒๗๒ ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่ การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียง มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา ขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมือง แจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ ทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมือง แจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

๗. ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

๗.๑ กำหนดให้ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติ หน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง) การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไป ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๒๗๓ วรรคสอง) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิधिพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๒๗๓ วรรคสาม)

๗.๒ กำหนดให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นองค์กรตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม และให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๒๗๔)

๗.๓ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรา ๒๑๙ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ระยะเวลาหนึ่งปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ และให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๒๗๖)

๘. บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไป ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง โดยมาตรา ๒๗๙ บัญญัติว่า

“บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไป ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ไม่ว่าเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตูลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือ การกระทำนั้น เป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติ ที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย และ มีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป การยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศหรือคำสั่ง ที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร การยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ว่าเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้ง การกระทำที่ เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย”

วนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ตราไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตกาล ๒๕๖๐ พรรษา ปัจจุบันสมัย จันทรคตินิยม
กุกกุฏสมปัตตส จิตรมาส ชุณหปักษ์ ทสมิตถี สุริยคติกาล เมษายนมาส ฉัฏฐสุรทิน ครุวาร โดยกาลบริเขต
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ประกาศว่า นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า นับแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม
พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณียึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ได้มีการยกเลิก แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศใช้
รัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมหลายครั้ง แต่การปกครองก็มิได้มีเสถียรภาพหรือ
ราบรื่นเรียบร้อยเพราะยังคงประสบปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ บางครั้งเป็นวิกฤติทางรัฐธรรมนูญที่หา
ทางออกไม่ได้ เหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรงกฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง
ทุจริตฉ้อฉลหรือบิดเบือนอำนาจ หรือขาดความตระหนักสำนึกรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน
จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล ซึ่งจำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้
กฎหมาย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม แต่เหตุอีกส่วนหนึ่งเกิดจากกฎเกณฑ์
การเมืองการปกครองที่ยังไม่เหมาะสมแก่สภาวะการณบ้านเมืองและกาลสมัย ให้ความสำคัญแก่รูปแบบ
และวิธีการยิ่งกว่าหลักการพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่อาจนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่มาใช้แก้พฤติกรรม
ของบุคคลและสถานการณ์ในยามวิกฤติที่มีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากเดิมให้ได้ผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ จึงได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครอง และเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น โดยได้กำหนดกลไกเพื่อจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งแก่การปกครองประเทศขึ้นใหม่ด้วยการจัดโครงสร้างของหน้าที่และอำนาจขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ และสัมพันธ์ภาพระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารให้เหมาะสม การให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต เทียงธรรมและมีส่วนในการป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติของประเทศตามความจำเป็นและความเหมาะสม การรับรอง ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยให้ชัดเจนและครอบคลุมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยถือว่าการมีสิทธิเสรีภาพเป็นหลักการจำกัดตัดสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น แต่การใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เพื่อคุ้มครองส่วนรวม การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชนเช่นเดียวกับการให้ประชาชนมีหน้าที่ต่อรัฐ การวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามาใช้อำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤติการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กำหนดกลไกอื่น ๆ ตามแนวทางที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ระบุไว้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายแห่งรัฐและยุทธศาสตร์ชาติซึ่งผู้เข้ามาบริหารประเทศแต่ละคณะจะได้กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป ทั้งยังสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างร่วมมือร่วมใจกัน รวมตลอดทั้งการลดเงื่อนไขความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศมีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคีปรองดอง การจะดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ให้ลุล่วงไปได้ จำต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนทุกภาคส่วนกับหน่วยงานทั้งหลายของรัฐตามแนวทางประชารัฐภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและประเพณีการปกครองที่เหมาะสมกับสถานการณ์และลักษณะสังคมไทย หลักความสุจริต หลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้สามารถขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในหลักการและเหตุผลของบทบัญญัติต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงร่างรัฐธรรมนูญและความหมายโดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาระของร่างรัฐธรรมนูญด้วยการเสนอแนะข้อควรแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ก็ได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป และจัดให้มีการออกเสียงประชามติ

เพื่อให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเสนอประเด็นเพิ่มเติมอีกประเด็นหนึ่งเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันด้วย การออกเสียงประชามติปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม และได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการชอบด้วยผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางส่วน และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีขอรับพระราชทานร่างรัฐธรรมนูญนั้นคืนมาแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะบางประเด็นได้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่าสมควรพระราชทานพระราชนุมัติ

จึงมีพระราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้ตราไว้ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ขอปวงชนชาวไทย จงมีความสมัครสมานเป็นเอกฉันท์ ในอันที่จะปฏิบัติตามและพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ เพื่อธำรงคงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยและอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย และนำมาซึ่งความผาสุกสิริสวัสดิ์พิพัฒน์ชัยมงคล อเนกคุณผลสกลเกียรติยศสถาพรแก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วสยามรัฐสีมา สมดังพระราชปณิธานปรารภนาทุกประการ เทอญ

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา	๑	ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้
มาตรา	๒	ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
มาตรา	๓	อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

มาตรา ๕ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หมวด ๒

พระมหากษัตริย์

มาตรา ๖ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาและถอดถอนฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๒ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือข้าราชการเว้นแต่การเป็นข้าราชการในพระองค์ ในตำแหน่งองคมนตรี และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ

มาตรา ๑๓ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๔ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

การจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะทรงแต่งตั้งบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นคณะขึ้น ให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือไม่ก็ได้ และในกรณีที่ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามมาตรา ๑๖ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น แต่ต่อมาคณะองคมนตรีพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นสมควรแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์และไม่อาจกราบบังคมทูลให้ทรงแต่งตั้งได้ทันการ ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นคณะ ตามลำดับที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมกำหนดไว้ก่อนแล้ว ให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ แล้วแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๑๘ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๗ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

มาตรา ๑๙ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งเคยได้รับการแต่งตั้งและปฏิญาณตนมาแล้ว ไม่ต้องปฏิญาณตนอีก

มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎมณเฑียรบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลเดิมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระราชวินิจฉัยเมื่อทรงเห็นชอบและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามมาตรา ๒๐ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้ จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

มาตรา ๒๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๑ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่ง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสอง ให้นำมาตรา ๑๘ วรรคสาม มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรีจะต้องเป็นหรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๒ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่เลือกกองมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือเป็นหรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายพระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระรัชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๒๕ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มิได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้
 มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา
 ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ใน
 กฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่จะทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา
 อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี
 ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกัน
 จนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๐ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
 แห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
 หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ

มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติ
 หรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย
 ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว
 การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูล
 ส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
 ที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถาน
 หรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์
 การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจ
 ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของ
 บุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของ
 ประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของ
 ปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

มาตรา ๓๕ บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร
 หรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนดและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด

ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการที่บัญญัติไว้ในวรรคสาม เว้นแต่เป็นการเวนคืนเพื่อนำอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนไปชดเชยให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้ประโยชน์เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือเมื่ออสังหาริมทรัพย์เหลือจากการใช้ประโยชน์ และเจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืน ให้คืนแก่เจ้าของเดิมหรือทายาท

ระยะเวลาการขอคืนและการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนที่มีได้ใช้ประโยชน์ หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตรากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็น มิให้ถือว่าเป็นการขัดต่อมาตรา ๒๖ วรรคสอง

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

มาตรา ๓๙ การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(๓) พ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี อันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าซื้อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือลดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง

บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐ

บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๔๘ สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๙ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้

ผู้ใดทราบว่ามีกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๔) เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

(๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

(๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

(๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

(๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

หมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๕๑ การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ

กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อน

ภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

(๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(๒) อนุรักษ์ คุ่มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟัง

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา
ดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ
หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน
ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยา
ความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ
ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้
ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

มาตรา ๖๐ รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็น
สมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน

การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง
วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน
ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จาก
คลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับ
การดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการ
ป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น
ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้
หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคล
หรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้ง
การกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๑ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
ของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรม
ในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลัง
ของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษี
ให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๖

แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๔ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๖ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ

มาตรา ๖๗ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาส ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทุนความให้

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา ๗๐ รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิต ในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตราย ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย

มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนากีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๒) จัดให้มีการวางแผนผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้ง การประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

(๕) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุน ให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน

มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนกรแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

หมวด ๗

รัฐสภา

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗๙ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ บุคคลจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธาน

รัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ในระหว่างที่ประธานวุฒิสภาต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามวรรคสอง แต่ไม่มีประธานวุฒิสภา และเป็นกรณีที่เกิดขึ้นในระหว่างไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้รองประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ถ้าไม่มีรองประธานวุฒิสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีอายุมากที่สุดในขณะที่นั้นทำหน้าที่ประธานรัฐสภา และให้ดำเนินการเลือกประธานวุฒิสภาโดยเร็ว

ประธานรัฐสภามีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และดำเนินการกิจการของรัฐสภา ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่
รองประธานรัฐสภามีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย
มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๑๑ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

มิให้นับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสองเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งได้ด้วย

ส่วนที่ ๒

สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๘๓ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ดังนี้

- (๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน
- (๒) สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังไม่มี การเลือกตั้ง หรือประกาศชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

ในกรณีมีเหตุใด ๆ ที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๘๔ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละ เก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดแล้ว หากมีความจำเป็นจะต้องเรียกประชุมรัฐสภา ก็ให้ดำเนินการเรียกประชุมรัฐสภาได้ โดยให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบตามจำนวนตามมาตรา ๘๓ โดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

มาตรา ๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ใช้วิธี ออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกฎหมายดังกล่าวจะกำหนดให้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควร เชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของ เขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้ง ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลดังกล่าวไม่เป็นการ ตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัยกรณี

มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๘๖ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสามร้อยห้าสิบคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๕) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

มาตรา ๘๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้ง และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้

เมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง

มาตรา ๘๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ และให้นำความในมาตรา ๘๗ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๘๙ การเสนอชื่อบุคคลตามมาตรา ๘๘ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ และไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

มาตรา ๙๐ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อพรรคละหนึ่งบัญชี โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกัน และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคสอง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

มาตรา ๙๑ การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๕) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

การนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๙๒ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้นับคะแนนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๙๑ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่นั้น

มาตรา ๙๓ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ หรือยังไม่มีประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผลการคำนวณตามวรรคหนึ่งทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

มาตรา ๙๔ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้นำความในมาตรา ๙๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๙๑

มาตรา ๙๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอลงทะเบียนเพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่ และตามวันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๙๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๙๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภาระยะเวลาเก้าสิบวันดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน

(๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๙๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) ดิตยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

- (๔) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๖ (๑) (๒) หรือ (๔)
- (๕) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
- (๑๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง
- (๑๓) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๔) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี
- (๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๗) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม มาตรา ๙๙ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง
- ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการคว่ำบรวบพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้
- มาตรา ๑๐๐ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง
- มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๓
- (๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙๗
- (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘
- (๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕
- (๘) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก
- (๙) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกตามมติของพรรคการเมืองนั้น

ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น มิได้เข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่พ้นสามสิบวันดังกล่าว

(๑๐) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่งยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

(๑๑) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

(๑๒) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๑๐๒ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ

การเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป

การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ วันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่เพื่อประโยชน์ในการนับอายุตามมาตรา ๙๕ (๒) และมาตรา ๙๗ (๒) ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐๕ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และให้นำความในมาตรา ๑๐๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง หากไม่มีรายชื่อเหลืออยู่ในบัญชีที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มนับแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

การคำนวณสัดส่วนคะแนนของพรรคการเมืองสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามมาตรา ๙๔

มาตรา ๑๐๖ ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด และสมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง มีสมาชิกเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อมีเหตุตามมาตรา ๑๑๘ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ในกรณีเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา

มาตรา ๑๐๗ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัครหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่ครบตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลงหรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา และไม่มีรายชื่อบุคคลที่สำรองไว้เหลืออยู่ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเริ่มดำเนินการเพื่อเลือกไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ การกำหนดดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำความในมาตรา ๑๐๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัครตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๕) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘)

(๒) เป็นข้าราชการ

(๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๖) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๗) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๘) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือในองค์กรอิสระ

(๙) เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๐๙ อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละห้าปีนับแต่วันประกาศผลการเลือก สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือก เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๐ เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใหม่ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคห้า

มาตรา ๑๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา

(๒) ตาย

- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๘
- (๕) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๗) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๓ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕
- (๘) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม
- มาตรา ๑๑๒ บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้ว ยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้ เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- มาตรา ๑๑๓ สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใด ๆ

ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๑๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๑๖ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภา มีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๑๑๗ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันสิ้นอายุของวุฒิสภา เว้นแต่ในระหว่างเวลาตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม ให้ประธานและรองประธานวุฒิสภายังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๑๘ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสหาย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๑๗ เมื่อ

- (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่น
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๑๑๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจดำเนินการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรและอำนาจตามที่ประธานสภามอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาเมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกกันเองให้สมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๑๒๐ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะกำหนดองค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

รายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่กรณีการประชุมลับหรือการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๒๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสองสมัย ๆ หนึ่งให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญประจำปีก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้อีกแต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง ให้เป็นไปตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด แต่ในกรณีที่มีการประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่เพียงพอที่จะจัดให้มีการประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญประจำปีครั้งที่สองสำหรับปีนั้นก็ได้

มาตรา ๑๒๒ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและทรงปิดประชุม

พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งแรกด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดคนหนึ่ง เป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้

เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๖ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้

ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๒๔ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใดซึ่งได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นการจับในขณะกระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะกระทำความผิดให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และเพื่อประโยชน์ในการประชุมสภาประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับเพื่อให้มาประชุมสภาได้

ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ โดยศาลจะสั่งให้มีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา

มาตรา ๑๒๖ ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าด้วยเหตุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือเหตุอื่นใด จะมีการประชุมวุฒิสภามิได้ เว้นแต่

(๑) มีกรณีที่รัฐสภาต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๑๗๗

(๒) มีกรณีที่วุฒิสภาต้องประชุมเพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้วุฒิสภาดำเนินการประชุมได้ โดยให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ และให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีตาม (๑) ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภา แต่การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๗ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๒๗ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมแต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวน

สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา แล้วแต่กรณี ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

มาตรา ๑๒๘ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือก และการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ การประชุม การเสนอและพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจ ตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในข้อบังคับตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการ หรือทุพพลภาพ ต้องกำหนดให้บุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคล ประเภทนั้นโดยตรง ร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญ ทั้งหมด และในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ต้องกำหนดให้ ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วย ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

มาตรา ๑๒๙ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็น คณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการ วิสามัญ หรือคณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๑๓๗ เพื่อกระทำการกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด

การกระทำการกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจของสภา และหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในการจัดตั้งคณะกรรมการก็ดี ในการดำเนินการของ คณะกรรมการก็ดี ต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำการกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ

ในการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใด กระทำการแทนมิได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลง ข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาอยู่นั้นได้ แต่การเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในกระบวนการวิธี พิจารณาพิพากษาอรรถคดี หรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่ง

ในองค์กรอิสระในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยตรงในแต่ละองค์กรตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในกิจการที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาที่จะต้องสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหรือในกำกับ ให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความเห็นตามที่คณะกรรมการเรียก

ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย

เอกลักษณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่และปฏิบัติตามคำเรียกตามมาตรานี้ด้วย

กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๒๘ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคแปด

มาตรา ๑๓๐ ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง

- (๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๑๓๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดย

- (๑) คณะรัฐมนตรี โดยข้อเสนอแนะของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง
- (๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๓๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้ ให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ

(๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้เสนอต่อรัฐสภา และให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน โดยการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สาม ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา ถ้าที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบตามร่างที่เสนอตามมาตรา ๑๓๑

(๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปยังศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง ไม่มีข้อทักท้วง ภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

(๓) ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ ให้เสนอความเห็นไปยังรัฐสภา และให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในการนี้ ให้รัฐสภามีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระตามที่เห็นสมควรได้ และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๓๓ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน และจะเสนอได้ก็แต่โดย

- (๑) คณะรัฐมนตรี
- (๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน
- (๓) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งมีผู้เสนอตาม (๒) หรือ (๓) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓๔ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร
- (๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน
- (๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ
- (๔) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสอง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว

มติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสอง ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓๕ ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ และในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นเองหรือมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทักท้วงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่งร่างการพิจารณาไว้ก่อน เพื่อดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๓๔ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่

ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งวินิจฉัยว่า การแก้ไขเพิ่มเติมทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้น มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ถ้านายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๓๖ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติและลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาในวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการศึกษาของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๑๓๙

ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวุฒิสภา ได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธาน สภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้วุฒิสภาทราบและให้ถือเป็นเด็ดขาด หากมิได้แจ้ง ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๓๗ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

(๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและ
ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร
ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑ ถ้าเป็นกรณีอื่น
ให้แต่ละสภาดังบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด
ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกัน
รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสอง
ต่างเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไป
ตามมาตรา ๘๑ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ไม่ว่าอีกสภาหนึ่งจะได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น
แล้วหรือไม่ ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน

การประชุมคณะกรรมการร่วมกันต้องมีกรรมการของสภาทั้งสองมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำความในมาตรา ๑๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าวุฒิสภาไม่ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๓๖
ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ต่อไป

มาตรา ๑๓๘ สภาผู้แทนราษฎรจะยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗
ขึ้นพิจารณาใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่

(๑) วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรสำหรับกรณีการยับยั้ง
ตามมาตรา ๑๓๗ (๒)

(๒) วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๓๗ (๓)

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างที่ผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎร
หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา
และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๓ วรรคสี่ ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ให้ลดเหลือสิบวัน
ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้นั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๓๙ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติใดตามมาตรา ๑๓๗ คณะรัฐมนตรี
หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการ
ของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ไม่ได้

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น
เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้อง
ยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ

วินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๑๔๐ การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำได้เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วน จะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป

มาตรา ๑๔๑ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ และองค์กรอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในกรณีที่เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการจะยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการธิการโดยตรงก็ได้

มาตรา ๑๔๒ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา ๑๔๓ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ ก็ได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้นำความในมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้สภาผู้แทนราษฎรยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม มิให้นำรวมระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

มาตรา ๑๔๔ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสงฆ์เงินกู้
- (๒) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการธิการ การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบใช้นั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามีกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือหรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้พ้นจากความรับผิดชอบ

การเรียกเงินคืนตามวรรคสามหรือวรรคสี่ ให้กระทำได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน หากเห็นว่ากรณีมีมูล ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไปตามวรรคสาม และไม่ว่า

กรณีจะเป็นประการใด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและศาลรัฐธรรมนูญ หรือบุคคลใดจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้

มาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรี รอไว้ห้าวันนับแต่วันที่รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา ถ้าไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘ ให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสี่วันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา ๑๔๖ ร่างพระราชบัญญัติใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทาน คินมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคินมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคินมาภายในสามสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรี นำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

มาตรา ๑๔๗ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ หรือที่รัฐสภา ให้ความเห็นชอบแล้วแต่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคินมา ให้เป็นอันตกไป

บรรดาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ ที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไป ถ้ารัฐสภาเห็นชอบด้วยก็ให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไปได้ แต่คณะรัฐมนตรีต้องร้องขอภายใน หกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

มาตรา ๑๔๘ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๑

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมี ข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอ ความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธาน แห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรี ทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างการศึกษาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรี ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

มาตรา ๑๔๙ ให้นำความในมาตรา ๑๔๘ มาใช้บังคับแก่ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี ในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ตามข้อบังคับการประชุม แห่งสภานั้น ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าไว้ด้วย

รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

มาตรา ๑๕๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

เมื่อได้มีการเสนอญัตติตามวรรคหนึ่งแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสี่

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกัน กับการอภิปรายสิ้นสุดลง

มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร

รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง หรือพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่น ให้รัฐมนตรีคนนั้น ยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจต่อไป

มาตรา ๑๕๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร จะเข้าชื่อกันเพื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรี โดยไม่มีการลงมติก็ได้

มาตรา ๑๕๓ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ

มาตรา ๑๕๔ การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ หรือมาตรา ๑๕๓ แล้วแต่กรณี ให้กระทำได้ปีละหนึ่งครั้ง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ ที่สิ้นสุดลงด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป

มาตรา ๑๕๕ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศสมควรที่จะปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาก็ได้ ในกรณีนี้ ประธานรัฐสภาต้องดำเนินการให้มีการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง แต่รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

การประชุมตามวรรคหนึ่งให้ประชุมลับ และคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องเข้าร่วมประชุมด้วย

ส่วนที่ ๕

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

มาตรา ๑๕๖ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

(๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๗

(๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๙

(๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยกฐานะการสืบราชสันตติวงศ์พระพุทศักราช ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๐

(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๑

(๕) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๑

(๖) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๒๒

(๗) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๒

(๘) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติใหม่ตามมาตรา ๑๔๖

(๙) การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๔๗

(๑๐) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๖๕

- (๑๑) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๕๗
- (๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๖๒
- (๑๓) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตามมาตรา ๑๗๗
- (๑๔) การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘
- (๑๕) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖
- (๑๖) กรณีอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕๗ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ใช้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลมไปพลางก่อน

ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นำบทที่ใช้แก่สภาทั้งสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องการตั้งคณะกรรมการการ กรรมการซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

หมวด ๘

คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕๘ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกินแปดปีมิได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่งติดต่อกันหรือไม่ แต่มิให้นับรวมระยะเวลาในระหว่างที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปหลังพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕๙ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

การเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๖๐ รัฐมนตรีต้อง

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
- (๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘
- (๗) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๘) ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง

มาตรา ๑๖๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอลงสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีนั้นดำเนินการตามมาตรา ๑๖๒ วรรคสองได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๘ (๑) พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมดังกล่าว

มาตรา ๑๖๒ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ และต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันเข้ารับหน้าที่

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการไปพลางก่อน เพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

มาตรา ๑๖๓ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนนในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย และให้นำเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖๔ ในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย และมีความรอบคอบ และระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม

(๒) รักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
อย่างเคร่งครัด

(๓) ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) สร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ผาสุก และสามัคคีปรองดองกัน
รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตน รวมทั้ง
ต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖๕ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรี
เห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยัง
ประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐสภา
จะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา ๑๖๖ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติ
ในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใดก็ได้ ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๖๗ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗๐

(๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

(๔) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔

เมื่อรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) (๓) หรือ (๔) ให้ดำเนินการเพื่อให้มีคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่
ตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙

มาตรา ๑๖๘ ให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง
ตามมาตรา ๑๖๗ (๑) เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๖๐
(๔) หรือ (๕) นายกรัฐมนตรีจะอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้

(๒) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๔) คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งจะอยู่ปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไปมิได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้ตาม (๒) หรือคณะรัฐมนตรีที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
ลาออกทั้งคณะ และเป็นกรณีที่ไมอาจดำเนินการตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙ ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด
หรือยังดำเนินการตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙ ไม่แล้วเสร็จ ให้ปลัดกระทรวงปฏิบัติหน้าที่แทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ๆ เฉพาะเท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน โดยให้ปลัดกระทรวงคัดเลือกกันเอง
ให้คนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖๙ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๒) และต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๖๘ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้แล้วในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) ไม่แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๔) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดอันอาจมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๗๐ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภาผู้แทนราษฎรมิได้ไว้วางใจ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐

(๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗

(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๑

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

มาตรา ๑๗๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

มาตรา ๑๗๒ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติหรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา และการยืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

มาตรา ๑๗๓ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย และให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๗๔ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๗๒ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการตราขึ้นในระหว่างสมัยประชุม จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗๕ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๑๗๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศใช้และเลิกใช้กฎอัยการศึกในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

มาตรา ๑๗๗ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

มาตรา ๑๗๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ

หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามวรรคสามด้วย

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ

มาตรา ๑๗๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๑๘๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะความตาย เกษียณอายุ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ

มาตรา ๑๘๑ ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ ข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมิได้

มาตรา ๑๘๒ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๘๓ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๙

การขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๑๘๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะ เป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น คู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจ การงานปกติ

(๔) ไม่กระทำการใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซง การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนโดยมิชอบ

มาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร

หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวกับกิจการของสภา หรือกรรมการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

ให้น้ำ (๒) และ (๓) มาบังคับใช้แก่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น ที่ดำเนินการในลักษณะที่ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๑๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา

(๓) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือนหรือการให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๘๖ ให้นำความในมาตรา ๑๘๔ มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การดำรงตำแหน่งหรือการดำเนินการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของรัฐมนตรี

(๒) การกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภา หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองโดยมิชอบตามที่กำหนดในมาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรา ๑๘๗ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และต้องไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใด

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีตามวรรคหนึ่งต่อไป ให้แจ้งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้โอนหุ้น

ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่บุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐมนตรีจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคสองไม่ว่าในทางใด ๆ มิได้

มาตรานี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย

หมวด ๑๐

ศาล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๑๘๘ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง

มาตรา ๑๘๙ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้แต่โดยพระราชบัญญัติ

การตั้งศาลขึ้นใหม่หรือกำหนดวิธีพิจารณาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งหรือที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ๆ จะกระทำได้

มาตรา ๑๙๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ผู้พิพากษาและตุลาการพ้นจากตำแหน่งแต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย เกษียณอายุ ตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

มาตรา ๑๙๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาและตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอลถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายทุกประการ”

มาตรา ๑๙๒ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คนตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๙๓ ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้ศาลยุติธรรมและศาลปกครองมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๒

ศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๙๔ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๙๕ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้เลือกเป็นรายคดี

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา

การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคสี่ ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกา ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาซึ่งไม่เคยพิจารณา

คดีนั้นมาก่อน และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี และเมื่อองค์คณะของศาลฎีกาดังกล่าวได้วินิจฉัยแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา

หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคห้า ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๑๙๖ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๓

ศาลปกครอง

มาตรา ๑๙๗ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระนั้น ๆ

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๙๘ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๔

ศาลทหาร

มาตรา ๑๙๙ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคล
ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและคดีอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลทหาร ตลอดจนการแต่งตั้งและการให้ตุลาการ
ศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๑๑

ศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๐๐ ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์
ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว
ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง
ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ
เป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรง
ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี
และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี
หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
จำนวนสองคน

ในกรณีไม่อาจเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตาม (๑) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะเลือกบุคคล
จากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก็ได้

การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา
แล้วแต่กรณี ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการสรรหาจะประกาศลดระยะเวลา
ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองลงก็ได้ แต่จะลดลงเหลือน้อยกว่าสองปีมิได้

มาตรา ๒๐๑ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับ
การสรรหา

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๐๒ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑)
(๑๓) หรือ (๑๔)

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๕) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ
การคัดเลือกหรือสรรหา

(๖) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๘) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร
หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๙) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๑๐) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๒๐๓ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ และไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๒๐๒ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน
เป็นกรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหาให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น

มาตรา ๒๐๔ ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว ให้เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๐๕ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๒ (๖) (๗) หรือ (๘) หรือยังประกอบวิชาชีพตาม (๙) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๒๐๒ (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) แล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลตามมาตรา ๒๐๔ วรรคสี่ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหาใหม่

มาตรา ๒๐๖ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๐๔ ถ้ามีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเก้าคน

และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป พลังก่อนได้ โดยในระหว่างนั้น ให้ถือว่าศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเท่าที่มีอยู่ มาตรา ๒๐๗ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๒๐๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๒

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

(๕) ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพราะเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๖) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งลาออกจากตำแหน่ง ให้พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่แทน

ในกรณีที่มีปัญหาว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) หรือไม่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การร้องขอ ผู้มีสิทธิร้องขอ การพิจารณา และการวินิจฉัยตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๐๙ ในระหว่างที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังไม่มี การแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกรณีมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๒๑๐ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย

(๒) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ

(๓) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้นำความในมาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๐ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๓ มาใช้บังคับแก่ศาลรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๑ องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัยต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่รัฐธรรมนูญจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดจะปฏิเสธไม่วินิจฉัยโดยอ้างว่าเรื่องนั้นไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญมิได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๒๑๒ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยมาตรา ๕ นั้น เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าวหรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

มาตรา ๒๑๓ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๑๔ ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม และมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราวให้ครบเก้าคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับ

แต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้จั่นกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

หมวด ๑๒

องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๒๑๕ องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ

มาตรา ๒๑๖ นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยองค์กรอิสระแต่ละองค์กรแล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั่วไปดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๒) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ (๑) (๓) (๔) และ (๕)
- (๓) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๒

มาตรา ๒๑๗ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนอกจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ ที่จะดำเนินการสรรหา เว้นแต่กรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ (๔) ให้ประกอบด้วยบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้องค์กรอิสระที่ต้องมีการสรรหา

ให้นำความในมาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๐๖ มาใช้บังคับแก่การสรรหาตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามทั่วไปตามมาตรา ๒๑๖ หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเฉพาะตามมาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๘ มาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๓๘ หรือตามมาตรา ๒๔๖ วรรคสอง และตามกฎหมายที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๔๖ วรรคสี่ แล้วแต่กรณี

ให้นำความในมาตรา ๒๐๘ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า และมาตรา ๒๐๙ มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม ถ้ามีจำนวนเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งให้นำความในมาตรา ๒๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๙ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ และต้องระบุให้ชัดแจ้งด้วยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใดมีลักษณะร้ายแรง

ในการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รับฟังความคิดเห็นของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย และเมื่อประกาศใช้บังคับแล้วให้ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย แต่ไม่ห้ามสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีที่จะกำหนดจริยธรรมเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒๐ ให้องค์กรอิสระแต่ละแห่ง นอกจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการ ดำเนินการ และอำนวยความสะดวก เพื่อให้องค์กรอิสระบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และเป็นไปตามมติหรือแนวทางที่องค์กรอิสระกำหนด โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งโดยความเห็นชอบขององค์กรอิสระแต่ละองค์กรเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของหน่วยงานนั้น รับผิดชอบขึ้นตรงต่อองค์กรอิสระ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้องค์กรอิสระร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร และถ้าองค์กรอิสระใดเห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้แจ้งองค์กรอิสระนั้นทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๒๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหา จำนวนห้าคน

(๒) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสองคน

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้งตาม (๑) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือเป็นผู้ทำงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสี่ปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒๓ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการ การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามี กรรมการการเลือกตั้งเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คนให้กระทำได้เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๒๒๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวน หรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร

(๓) เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) หรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า การเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งตาม (๑) มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติ เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย

(๔) สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๑) ไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำการหรือรู้เห็น กับการกระทำของบุคคลอื่น ที่มีลักษณะเป็นการทุจริต หรือทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไป โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๕) ควบคุมดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้ง แต่ละคนดำเนินการ หรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

การใช้อำนาจตาม (๓) ให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำสำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๒๕ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณี หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๔ (๔)

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒๖ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๕ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

การพิจารณาของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

มิให้นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสี่เป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรานี้ไปใช้บังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม แต่ให้อำนาจของศาลฎีกาเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและให้ดำเนินการโดยรวดเร็ว

มาตรา ๒๒๗ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภา หรือเมื่อประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ

คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปสอบสวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะที่กระทำความผิด หรือจับหรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงานต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ แต่ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ถูกจับหรือคุมขัง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ดำเนินการ

ส่วนที่ ๓

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๒๒๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน

มาตรา ๒๒๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๒๓๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓๓ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

มาตรา ๒๓๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวย ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับหรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการ

ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้

มาตรา ๒๓๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๖ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ไต่สวนให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๒๒๖ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนุโลม

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ถูกล่าช้า แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นและจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ริบทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาของศาลฎีกาและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๓๔ (๓) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๓๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๔ (๑) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๓๗ เมื่อดำเนินการไต่สวนแล้วเสร็จ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย โดยให้นำความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา และมีใช้กรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้นำความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๓๘ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๒๓๙ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๒๔๐ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๓) กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒) และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(๕) ส่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ถูกส่งลงโทษตาม (๕) อาจอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่งในการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดต้องคำนึงถึงนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วย

มาตรา ๒๔๑ ให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาโดยได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ และมาตรา ๒๐๕ มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วยโดยอนุโลม

การสรรหา การคัดเลือก และการเสนอชื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๔๒ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่โดยเที่ยงธรรม เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(๓) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (๓)

มาตรา ๒๔๓ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๔๔ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔๕ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอผลการตรวจสอบการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรง ต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นพ้องด้วยกับผลการตรวจสอบดังกล่าว ให้ปรึกษาหารือร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หากที่ประชุมร่วมเห็นพ้องกับผลการตรวจสอบนั้น ให้ร่วมกันมีหนังสือแจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า และให้เปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อประชาชนเพื่อทราบด้วย

ส่วนที่ ๖

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๒๔๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย

มาตรา ๒๔๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อรับทราบรายงานตาม (๑) และ (๒) หรือข้อเสนอแนะตาม (๓) ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงความผาสุกของประชาชนชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญด้วย

หมวด ๑๓

องค์กรอัยการ

มาตรา ๒๔๘ องค์กรอัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เทียบธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง และไม่ให้อถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นขององค์กรอัยการให้มีความเป็นอิสระ โดยให้มีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมและการบริหารงานบุคคล

เกี่ยวกับพนักงานอัยการต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการอัยการ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประธานกรรมการ ซึ่งต้องไม่เป็นพนักงานอัยการ และผู้ทรงคุณวุฒิบรรดาที่ได้รับเลือกจากพนักงานอัยการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว อย่างน้อยต้องมีบุคคลซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นพนักงานอัยการมาก่อนสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคสาม ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่งใด อันอาจมีผลให้การสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามวรรคสอง หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องกำหนดให้ชัดเจนและใช้เป็นการทั่วไป โดยจะมอบอำนาจให้มีการพิจารณา เป็นกรณี ๆ ไปมิได้

หมวด ๑๔

การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่ง การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน

มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่ และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชน หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการนั้นก็ได้

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษี ที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถ

ดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๕๑ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกัน หรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

มาตรา ๒๕๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๑๕

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้

มาตรา ๒๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ดัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ผู้ดัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภาและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติม นั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยการออกเสียงในวาระที่สองนี้ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ แต่ในกรณีที่ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชาชนเป็นผู้เสนอต้องเปิดโอกาสให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อกันได้แสดงความคิดเห็นด้วย

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา โดยในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของทุกพรรคการเมืองดังกล่าวรวมกัน และมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

(๗) เมื่อมีการลงมติเห็นชอบตาม (๖) แล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน แล้วจึงนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำความในมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๘) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการตาม (๗) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการตาม (๗) ต่อไป

(๙) ก่อนนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยตาม (๗) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญตาม (๗) ขัดต่อมาตรา ๒๕๕ หรือมีลักษณะตาม (๘) และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

หมวด ๑๖

การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

(๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

(๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(๓) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(๔) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

(๕) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนรู้และการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๑) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม

(๒) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวน กับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จาก นิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

(๔) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ หน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรม ที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

จ. ด้านการศึกษา

(๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่า

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับ ความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติ และประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยี ที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐ ด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

ช. ด้านอื่น ๆ

(๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ประกอบกัน

(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์ และการถือครองที่ดินทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

(๓) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

(๔) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการ และการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน

(๕) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วน ที่เหมาะสม

มาตรา ๒๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการ จัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูป ในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุ ในระยะเวลาห้าปี

ให้ดำเนินการตรากฎหมายตามวรรคหนึ่ง และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูปโดยอาศัยหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่แล้วไปพลางก่อน

มาตรา ๒๖๐ ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นที่ประจักษ์และไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน เป็นประธาน

(๒) ผู้เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตำรวจซึ่งอย่างน้อยต้องมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรวมอยู่ด้วย มีจำนวนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นที่ประจักษ์และไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน มีจำนวนเท่ากับกรรมการตาม (๒) เป็นกรรมการ

(๔) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ถ้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโสตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖๑ ในการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๖๒ ให้คณะองคมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะองคมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๖๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มาตรา ๙๘ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(๒) มาตรา ๑๐๑ ยกเว้น

(ก) กรณีตาม (๖) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(ข) กรณีตาม (๗) เฉพาะในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวกับ มาตรา ๑๘๔ (๑)

(๓) มาตรา ๑๐๘ ยกเว้น ก. คุณสมบัติตาม (๓) และ (๔) และ ข. ลักษณะต้องห้าม ตาม (๑) (๒) และ (๗) แต่เฉพาะกรณีตาม (๑) นั้น ไม่รวมส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ (๓) และ (๑๕)

มิให้นำมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่ การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ ข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๕ หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามวรรคหนึ่งให้อำนาจของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หากมีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามวรรคสอง เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้

เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๖๔ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

ครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม

รัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ ยกเว้น (๖) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) และต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๐ ยกเว้น (๓) และ (๔) แต่ในกรณีตาม (๔) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) และยกเว้นมาตรา ๑๗๐ (๕) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๑๘๔ (๑)

การดำเนินการแต่งตั้งรัฐมนตรีในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ แต่ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองด้วย

ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งและวรรคสามด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๕ ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ และให้ถือว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๖ ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนกว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๕๙

เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๗ ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องไม่ช้ากว่าวันพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา ๒๖๓

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะขอให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบคน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา ถ้าศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องหรือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ให้แจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือประธานองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายฝ่ายละห้าคน เพื่อพิจารณาแล้วเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่ถึงสองในสามดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

เพื่อประโยชน์แห่งการจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง

มาตรา ๒๖๘ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) มีผลใช้บังคับแล้ว

มาตรา ๒๖๙ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกิน สี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน โดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๒) มาตรา ๑๘๔ (๑) และมาตรา ๑๘๕ มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภามาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ ต่อไป และให้นำความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๐ นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้วุฒิสภา ตามมาตรา ๒๖๙ มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรี แจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอ และพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ร่างพระราชบัญญัติใดที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการ ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้แจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมิได้แจ้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็น ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของแต่ละสภา อาจเข้าชื่อกันร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้วินิจฉัย การยื่นคำร้องดังกล่าวต้องยื่นก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเสร็จ

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วม ซึ่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภาเป็นประธาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง และประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนคนหนึ่งซึ่งเลือกกันเอง ระหว่างประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในวุฒิสภาทุกคนเป็นกรรมการ เพื่อวินิจฉัย

การวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมตามวรรคสี่ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประमाण คำวินิจฉัยของ คณะกรรมการร่วมดังกล่าวให้เป็นที่สุด และให้ประธานรัฐสภาดำเนินการไปตามคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๗๑ ในวาระเริ่มแรกภายในอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ให้กระทำ โดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

(๑) การแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ เฉพาะเมื่อการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น มีผลให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

(๒) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา

มาตรา ๒๗๒ ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

มาตรา ๒๗๓ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗๔ ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นองค์กรตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม และให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗๕ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๒๗๖ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรา ๒๑๙ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ระยะเวลาหนึ่งปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๗ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่คณะกรรมการตุลาการ ศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๘ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหาผลกำไรหรือรายได้ มาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

มาตรา ๒๗๘ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการ ให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาที่แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสองร้อยสี่สิบวันตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งไม่อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๗๙ บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปตามมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ไม่ว่าเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้น เป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป การยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศหรือคำสั่งที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ว่าเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

บรรณานุกรม

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา : ข้อมูลการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ สารบบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://web.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf> [๒ สิงหาคม ๒๕๖๑]

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.senate.go.th/w3c/senate/> [๒ สิงหาคม ๒๕๖๑]

ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๖๐) : ค้นหาราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก เล่ม ๑๓๔ ชนิดพระราชบัญญัติ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search.jsp> [๒ สิงหาคม ๒๕๖๑]

ภาคผนวก

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย
และวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|--|-----------------|-------|------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| ๑. | พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ
คนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ | อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๒/๒๕๖๐
วันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการอนุมัติ
พระราชกำหนดฯ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๗๔ ก วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐
หน้า ๑ (ตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๖๐) | ๑๓๔ | ๖๕ ก | ๒๒
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๒. | พระราชกำหนดการประมง
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๐
วันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการอนุมัติ
พระราชกำหนดฯ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๗๖ ก วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐
หน้า ๒ (ตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๖๐) | ๑๓๔ | ๖๗ ก | ๒๘
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๓. | พระราชบัญญัติกองทุนเงิน
ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและ
ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๒ ก | ๒๗
มกราคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๔. | พระราชบัญญัติการกีฬา
แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและ
ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๐๖ ก | ๑๐
ตุลาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|---|-----------------|------|--------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| ๕. | พระราชบัญญัติการแข่งขัน
ทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐
และครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียด
เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควร
ประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี
เพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๗๐ ก | ๗
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๒๒ | เล่ม ๑ |
| ๖. | พระราชบัญญัติการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและ
ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๒๔ ก | ๒๔
กุมภาพันธ์
๒๕๖๐ | ๑๓ | เล่ม ๑ |
| ๗. | พระราชบัญญัติการจัดทำ
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๓ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไป
ยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๗๙ ก | ๓๑
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๘. | พระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๐ ก | ๒๔
มกราคม
๒๕๖๐ | ๓๖ | เล่ม ๑ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|---|-----------------|-------|-----------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | | | | | |
| ๙. | พระราชบัญญัติการถวายความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการเต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๒๖ ก | ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๑๐. | พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๓๑ ก | ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ | ๓๑ | เล่ม ๑ |
| ๑๑. | พระราชบัญญัติการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศไทย สหราชอาณาจักรเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการพาณิชย์ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๑๐ ก | ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ | ๑๗ | เล่ม ๑ |
| ๑๒. | พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๑๐ ก | ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|---|-----------------|------|--------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ | | | | | |
| ๑๓. | พระราชบัญญัติการเพิ่มขีด
ความสามารถในการแข่งขัน
ของประเทศสำหรับ
อุตสาหกรรมเป้าหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๙ ก | ๑๓
กุมภาพันธ์
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๑๔. | พระราชบัญญัติการรับขน
ทางอากาศระหว่างประเทศ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๕๖ ก | ๒๖
พฤษภาคม
๒๕๖๐ | ๑๖ | เล่ม ๑ |
| ๑๕. | พระราชบัญญัติการเรียกเงิน
สมทบเข้ากองทุนระหว่าง
ประเทศเพื่อชดใช้ความ
เสียหายจากมลพิษน้ำมัน
อันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๗๐ ก | ๗
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑๒ | เล่ม ๑ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|--|-----------------|------|--------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| ๑๖. | พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๕ ก | ๒๒
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๔๘ | เล่ม ๑ |
| ๑๗. | พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับความรับผิด
ในทางอาญาของผู้แทน
นิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๑ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๘ ก | ๑๑
กุมภาพันธ์
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๑๘. | พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๑ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๙ ก | ๖
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๑ |
| ๑๙. | พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน | ๑๓๔ | ๓๒ ก | ๒๐
มีนาคม
๒๕๖๐ | ๕๑ | เล่ม ๑ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|--|-----------------|------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๒๐. | พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๒ ก | ๒๗
มกราคม
๒๕๖๐ | ๒๓ | เล่ม ๒ |
| ๒๑. | พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๓๗ ก | ๑
เมษายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๒๒. | พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่ยุ่อาศัย พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและมอบหมายให้คณะกรรมการการวิสามัญการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๘๘ ก | ๓๑
สิงหาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๒๓. | พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๕๓ ก | ๑๗
พฤษภาคม
๒๕๖๐ | ๘๐ | เล่ม ๒ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|--|-----------------|------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๒๔. | พระราชบัญญัติคณะสงฆ์
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ธันวาคม
๒๕๕๙ มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา
โดยการมาธิการเต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้
เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ
วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๒ ก | ๖
มกราคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๒๕. | พระราชบัญญัติควบคุม
การส่งเสริมการตลาดอาหาร
สำหรับทารกและเด็กเล็ก
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๗๒ ก | ๑๐
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๒๖. | พระราชบัญญัติควบคุม
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๓๙ ก | ๕
เมษายน
๒๕๖๐ | ๒๗ | เล่ม ๒ |
| ๒๗. | พระราชบัญญัติความรับผิด
ทางแพ่งต่อความเสียหายจาก
มลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๗๐ ก | ๗
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|--|-----------------|-------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๒๘. | พระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๐ ก | ๒๔
มกราคม
๒๕๖๐ | ๕๒ | เล่ม ๒ |
| ๒๙. | พระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๘๘ ก | ๓๑
สิงหาคม
๒๕๖๐ | ๗ | เล่ม ๒ |
| ๓๐. | พระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๑ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๕๐ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๐๑ ก | ๒
ตุลาคม ๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|---|-----------------|------|--------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| ๓๑. | พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการเต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๒๔ ก | ๒๔
กุมภาพันธ์
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๓๒. | พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๗/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๙๘ ก | ๒๖
กันยายน
๒๕๖๐ | ๕ | เล่ม ๒ |
| ๓๓. | พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. ๒๕๖๐ | - | ๑๓๔ | ๗๕ ก | ๑๖
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๓๔. | พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการเต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๓๒ ก | ๒๐
มีนาคม
๒๕๖๐ | ๔๘ | เล่ม ๒ |
| ๓๕. | พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๕/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง | ๑๓๔ | ๑๐ ก | ๒๔
มกราคม
๒๕๖๐ | ๔๔ | เล่ม ๒ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|--|-----------------|-------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | | | | | |
| ๓๖. | พระราชบัญญัติธนาคารออมสิน
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และมอบให้คณะกรรมการการวิสามัญการเศรษฐกิจ การเงินและการคลังพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๘๘ ก | ๓๑
สิงหาคม
๒๕๖๐ | ๔ | เล่ม ๒ |
| ๓๗. | พระราชบัญญัติบริษัท
ประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม
ขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๘๙ ก | ๓๑
สิงหาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๒ |
| ๓๘. | พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วย
คณะกรรมการการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง
ไม่ถึง ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ให้ความเห็นชอบ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๙๓ ก | ๑๓
กันยายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๓๙. | พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วย
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๑/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๑๒๓ ก | ๑๒
ธันวาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|---|-----------------|-------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ถึง ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๔๐. | พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๓๑ ก | ๒๗
ธันวาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๔๑. | พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ถึง ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๐๕ ก | ๗
ตุลาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๔๒. | พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง | ๑๓๔ | ๙๙ ก | ๒๘
กันยายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|---|-----------------|-------|------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๔๓. | พระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการค้ามนุษย์
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๒ ก | ๒๗
มกราคม
๒๕๖๐ | ๑๙ | เล่ม ๓ |
| ๔๔. | พระราชบัญญัติปิโตรเลียม
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๕ ก | ๒๒
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๓๒ | เล่ม ๓ |
| ๔๕. | พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๓๑ ก | ๒๗
ธันวาคม
๒๕๖๐ | ๓๖ | เล่ม ๓ |
| ๔๖. | พระราชบัญญัติแผน
และขั้นตอนการดำเนินการ
ปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๗๙ ก | ๓๑
กรกฎาคม
๒๕๖๐ | ๑๓ | เล่ม ๓ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|--|-----------------|------|------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๔๗. | พระราชบัญญัติภาษีเงินได้
ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๕ ก | ๒๒
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๔๒ | เล่ม ๓ |
| ๔๘. | พระราชบัญญัติภาษี
สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๓๒ ก | ๒๐
มีนาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๔๙. | พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
แม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๓๙ ก | ๕
เมษายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๕๐. | พระราชบัญญัติมาตรการ
กำกับและติดตามจับกุม
ผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๙๘ ก | ๒๖
กันยายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|--|-----------------|-------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | โดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๕๑. | พระราชบัญญัติยกเลิก
กฎหมายบางฉบับที่หมดความ
จำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับ
กฎหมายอื่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๕ เมษายน
๒๕๖๐ มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา
โดยการรวมการเติมสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้
เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ
วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๑ ก | ๘
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๕๒. | พระราชบัญญัติยาเสพติด
ให้โทษ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๕ ก | ๑๕
มกราคม
๒๕๖๐ | ๘ | เล่ม ๓ |
| ๕๓. | พระราชบัญญัติระบบ
การชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๑๐ ก | ๑๘
ตุลาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๕๔. | พระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๘๓ ก | ๑๓
สิงหาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|---|-----------------|------|--------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๕๕. | พระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายอัยการ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๙๓ ก | ๑๓
กันยายน
๒๕๖๐ | ๓๒ | เล่ม ๓ |
| ๕๖. | พระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการในพระองค์
พ.ศ. ๒๕๖๐ | - | ๑๓๔ | ๔๘ ก | ๑
พฤษภาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๕๗. | พระราชบัญญัติรักษาความ
สะอาดและความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยของบ้านเมือง
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับ
หลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๕ ก | ๑๕
มกราคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |
| ๕๘. | พระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๗/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง | ๑๓๔ | ๒๑ ก | ๑๘
กุมภาพันธ์
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๓ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|--|-----------------|-------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ | | | | | |
| ๕๙. | พระราชบัญญัติ
ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๓๑ ก | ๒๗
ธันวาคม
๒๕๖๐ | ๒๔ | เล่ม ๔ |
| ๖๐. | พระราชบัญญัติแร่
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๒๖ ก | ๒
มีนาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |
| ๖๑. | พระราชบัญญัติว่าด้วย
การกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๐ ก | ๒๔
มกราคม
๒๕๖๐ | ๒๔ | เล่ม ๔ |
| ๖๒. | พระราชบัญญัติเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางพิเศษสายบางพลี –
สุขสวัสดิ์ ในท้องที่อำเภอบางพลี | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และส่งให้คณะกรรมการการคมนาคมเพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน | ๑๓๔ | ๓๔ ก | ๒๕
มีนาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|--|-----------------|------|------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | อำเภอเมืองสมุทรปราการ
และอำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๖๐ | โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๖๓. | พระราชบัญญัติเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง
ทางพิเศษศรีรัช – วงแหวน
รอบนอกกรุงเทพมหานคร
ในท้องที่อำเภอบางกรวย
จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา
เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ วาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐
มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการ
เต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย
และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘
เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๑ ก | ๘
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๓ | เล่ม ๔ |
| ๖๔. | พระราชบัญญัติศุลกากร
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๕๓ ก | ๑๗
พฤษภาคม
๒๕๖๐ | ๒๖ | เล่ม ๔ |
| ๖๕. | พระราชบัญญัติส่งเสริม
การพัฒนาเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง | ๑๓๔ | ๖๓ ก | ๑๓
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|--|-----------------|-------|-----------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๖๖. | พระราชบัญญัติส่งเสริม
การลงทุน (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๐ ก | ๒๔
มกราคม
๒๕๖๐ | ๔๗ | เล่ม ๔ |
| ๖๗. | พระราชบัญญัติส่งเสริม
และพัฒนาระบบเกษตร
พันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๕๖ ก | ๒๖
พฤษภาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |
| ๖๘. | พระราชบัญญัติสถานบริการ
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๙/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๑๑๓ ก | ๓๑
ตุลาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |
| ๖๙. | พระราชบัญญัติสถาบัน
คุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และมอบให้คณะกรรมการวิสามัญการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณา
รายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา | ๑๓๔ | ๑๒๓ ก | ๑๒
ธันวาคม
๒๕๖๐ | ๒๕ | เล่ม ๔ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|--|---|-----------------|------|------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| | | วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ | | | | | |
| ๗๐. | พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์
การแต่งตั้งและการดำรง
ตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการ
และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๘๓ ก | ๑๓
สิงหาคม
๒๕๖๐ | ๔ | เล่ม ๔ |
| ๗๑. | พระราชบัญญัติห้ามเรียก
ดอกเบี้ยเกินอัตรา
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๕/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๕ ก | ๑๕
มกราคม
๒๕๖๐ | ๑๒ | เล่ม ๔ |
| ๗๒. | พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร
คลื่นความถี่และกำกับการ
ประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง
วิทยุโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖๕ ก | ๒๒
มิถุนายน
๒๕๖๐ | ๕๙ | เล่ม ๔ |

| ลำดับที่ | ชื่อกฎหมาย | การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ | ราชกิจจานุเบกษา | | | | รวมเล่ม
กฎหมาย |
|----------|---|---|-----------------|------|-------------------------|------|-------------------|
| | | | เล่ม | ตอน | วันที่ประกาศ | หน้า | |
| ๗๓. | พระราชบัญญัติองค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการ
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด
แล้วรายงานต่อสภา
วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน
โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ | ๑๓๔ | ๑๔ ก | ๓
กุมภาพันธ์
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |
| ๗๔. | พระราชบัญญัติ
โอนงบประมาณรายจ่าย
พ.ศ. ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ วาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐
มีมติรับหลักการจากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการ
เต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย
และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑
เมษายน ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๕๓ ก | ๑๗
พฤษภาคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |
| ๗๕. | รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔)
พุทธศักราช ๒๕๖๐ | วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ วาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐
มีมติรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมจากนั้นพิจารณารายละเอียด
โดยกรรมาธิการเต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้
เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ
วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ | ๑๓๔ | ๖ ก | ๑๕
มกราคม
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |
| ๗๖. | รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย | - | ๑๓๔ | ๔๐ ก | ๖
เมษายน
๒๕๖๐ | ๑ | เล่ม ๔ |